

အမျိုးသမီးများအပေါ်အကြမ်းဖက်မှုပျောက်ရေး (၁၆) ရက်တာလှုပ်ရှားမှု မူကြော်ခရိုင်တွင် ကျင်းပ

နိုဝင်ဘာ ၂၆ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် နန်းဝေမြို့နယ်

ကရင်အမျိုးသမီး အစည်းအရုံး - KWO က ဦးဆောင်ကျင်းပသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုပျောက်ရေး ၁၆ ရက်တာ လှုပ်ရှားမှုကို ကေအဲန်ယူ-ကရင် အမျိုးသားအစည်းအရုံး မူကြော်ခရိုင် (ဖာပွန်)ခရိုင် (တပ်မဟာ ၅)၊ ဒွဲလိုးမြို့နယ်၊ ကွီးတမကျေးရွာတွင်

နိုဝင်ဘာ ၂၅ ရက်နေ့တွင် စတင်ကျင်းပသည်။

KWO ၏ အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးသူငယ်များအပေါ် နည်းမျိုးစုံ အကြမ်းဖက်မှု ကျေးရွာအတွင်း ၁၆ ရက်တာ လှုပ်ရှားမှုတွင် အမျိုးသားများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုအားကောင်းလာသည်ကို တွေ့ရှိရသည်ဟု KWO ဗဟို အလုပ်အမှုဆောင်၊ လူမှုရေးတာဝန်ခံ နော်ဒါးမုက ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

‘အရင်ကဆို ဒီလိုလုပ်တာ အမျိုးသမီးအလုပ်။ သူတို့နဲ့ မဆိုင်ဘူး။ တချို့အမျိုးသား တာဝန်ရှိသူ ခေါင်းဆောင်တွေက အဲလိုမြင်ကြတယ်။ မပူးပေါင်းကြဘူး။ ဒီနေ့ အခြေအနေ ပြန်ကြည့်တော့ သူတို့ သဘောပေါက်လာတယ်။ အကြမ်းဖက်တဲ့လူတွေက အမျိုးသားများတဲ့အတွက် သူတို့နားလည်လာတော့ ပူးပေါင်းပါဝင်ပေးတယ်။ ဒီပွဲအရ ကြည့်မယ်ဆိုရင်

အမျိုးသားပါဝင်မှု များလာတာကို တော့တွေ့ရတယ် ဟု နော်ဒါးမုက ပြောသည်။

အဆိုပါ ၁၆ ရက်တာ လှုပ်ရှားမှုကို နိုဝင်ဘာလ ၂၅ ရက်မှ စတင်ပြီး ဒီဇင်ဘာ ၁၀ ရက်အထိ ဒေသအသီးသီးရှိ အမျိုးသမီးအဖွဲ့များ ဦးဆောင်ကာ လှုပ်ရှားမှု ကျင်းပ ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် KNU ခရိုင် ၇ ခုတွင်

■ စာမျက်နှာ (၈) သို့ ▶▶

ICJ ကိစ္စ ကွန်ဗန်းရှင်းပါပြဋ္ဌာန်းချက်အတိုင်း လိုက်နာအကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်ဟု KNU ပြော

နိုဝင်ဘာလ ၂၆ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စခိုင်ဆူး

လက်ရှိ မြန်မာအစိုးရ အနေဖြင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ တရားရုံး (ICJ)တွင် အမှုရင်ဆိုင်သွားမည့် ကိစ္စရပ်အပေါ် အခြေခံ၍ ကွန်ဗန်းရှင်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အတိုင်း လိုက်နာ အကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်ကြောင်း KNU-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးက ပြောဆိုလိုက်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ကုလသမဂ္ဂ (UN) ၏ လူ့မျိုးတုံး သတ်ဖြတ်မှု ရာဇဝတ်မှု၊ ကာကွယ်ခြင်းနှင့် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်ကို လက်မှတ်

ရေးထိုးထားသည့်အလျောက် ဂမ်ဘီယာနိုင်ငံ၏ တရားစွဲဆိုမှုအပေါ် ICJ တရားရုံးတွင် ရင်ဆိုင်သွားမည့်အပေါ် ကေအဲန်ယူ အနေဖြင့် ကြိုဆိုထောက်ခံပြီး သဘောတူညီချက်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း လိုက်နာ အကောင်အထည်ဖော်သွားရန် လိုအပ်ကြောင်း ကေအဲန်ယူ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ် ပဒိုစောတာဒိုမူးက ယခုလို ပြောသည်။

‘အခု ကျနော်တို့ကြားတာက အစိုးရက သွားမယ်။ ICJ နဲ့ ပတ်သက်ပြီး သွားဖြေရှင်းမယ့်အပေါ်မှာတော့ ကျနော်တို့ ကြိုဆိုတယ်။

■ စာမျက်နှာ (၈) သို့ ▶▶

တရားစွဲဆိုမှုက ပြောရမယ်ဆိုရင် ဒီလိုမျိုးကျူးလွန်မှုတွေ ဖြစ်မလာဖို့ အကာအကွယ်ပြုရမယ်ဆိုတာမျိုးဖြစ်ပြီး တကယ်လို့ ဖြစ်လာပြီးဆိုရင် တကယ်ကျူးလွန်တဲ့ သူတွေကို အရေးယူဖို့ဆိုတာက ရှိရမှာပဲ။

ကေဒပလျူအို ဗဟို အလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့ဝင် နော်ဒါးမု နှင့် တွေ့ဆုံခြင်း

■ စာမျက်နှာ (၈) သို့ ▶▶

ကေအဲန်ယူ- ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၏ ခရိုင်အသီးသီးနှင့် နယ်စပ်ဒုက္ခသည်စခန်းများမှ အမျိုးသမီးများ၊ လူမှု အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးမှ အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်သည့် အမျိုးသမီးများအပေါ်အကြမ်းဖက်မှုဆန့်ကျင်ရေး ၁၆ ရက်တာလှုပ်ရှားမှုကို ဦးဆောင်ကျင်းပသည့် ကရင်အမျိုးသမီးအစည်းအရုံး - KWO ဗဟို အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်၊ လူမှုရေး တာဝန်ခံ နော်ဒါးမုနှင့် တွေ့ဆုံကာ အမျိုးသမီးရေးလှုပ်ရှားမှုအကြောင်း မေးမြန်းထားသည်များကို ဖော်ပြလိုက်ပါသည် ...

ဆင်ခြင်စရာ ဘတ်ဂျက်ဘဏ္ဍာနှင့် ရိုးရာဓလေ့ပွဲတော်များ

အစိုးရသက်တမ်း လေးနှစ်တာကာလအတွင်း တိုင်းဒေသအချို့တွင် ကရင်တိုင်းရင်းသားများ၏ ရိုးရာ၊ ယဉ်ကျေးမှုပွဲတော်များ ခြိမ်းခြိမ်းသံ ပေါ်ထွက်လာသည်။ ခုံးပြိုင်ပွဲ၊ တိုင်းအဆင့်/ ခရိုင်အဆင့် လက်ချည်ပွဲ၊ တိုင်းနှစ်သစ်ကူးပွဲတော် စသဖြင့် ကျင်းပနေသလို ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် တိုင်းအဆင့် ကောက်သစ်စားပွဲတော်ကို အစိုးရက ကမကထပြုကာ တမူထူးခြားစွာ ကျင်းပခဲ့ကြသည်။ ယင်းသို့ ကရင်ရိုးရာပွဲတော်များကို အချို့ဒေသများရှိ ကရင်ရေးရာဝန်ကြီးများက ဦးဆောင်ကျင်းပရာ၌ အစိုးရဘတ်ဂျက်အချို့ သုံးစွဲကာ ကျင်းပပေးသည်ကို တွေ့ရသည်။

၂၀၁၈ ဇန်နဝါရီလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် MCC ခန်းမ၌ ရန်ကုန်တိုင်းအဆင့် ခုံးပြိုင်ပွဲကို ငွေကျပ်သိန်း ရာနှင့်ချီ၍ အကုန်အကျခံကာ ကျင်းပခဲ့ပြီး ရန်ကုန်တွင် ပြိုင်ပွဲများ ပေါ်ထွက်လာရေးကို ရည်ရွယ်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ရည်မှန်းချက်သို့

အတိုင်းအတာ မည်မျှရောက်ရှိခဲ့သည်ကိုမူ မတွေ့ရှိရဘဲ ဖြစ်နေသည်။ ထိုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၈ ရက်နေ့တွင် MCC ခန်းမ၌ ရန်ကုန်တိုင်းအဆင့် ချည်ဖြူဖွဲ့ မင်္ဂလာအခမ်းအနားကို ကျင်းပပြန်သည်။ ထိုပွဲအတွက် ကျပ်သိန်းထောင်ချီ ကုန်ကျသည်ဟု နီးစပ်သူများ၏ ပြောဆိုမှုများ ရှိခဲ့သည်။ ပွဲတော်ရည်ရွယ်ချက်သည် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုကို ဖော်ထုတ်ထိန်းသိမ်းရန်ဖြစ်ရာ အမှန်စင်စစ် ရန်ကုန်တွင် လက်ချည်ပွဲ ကျင်းပနေသည်မှာ နှစ်ပေါင်း ဆယ်နှင့်ချီပြီး ဖြစ်သည်။

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ အိမ်မဲမြို့နယ်တွင်လည်း ၂၀၁၉ ဇန်နဝါရီ ၆ ရက်နေ့၌ တိုင်းအဆင့် ကောက်သစ်စားပွဲတော် ကျင်းပပြန်သည်။ ပွဲတော်မကျင်းပမှီ ဝေဖန်သံများ ပေါ်ထွက်လာပြီး ဝိရောဓိဖြစ်မှုများလည်း ရှိခဲ့သည်။ ပွဲတော်ဟူသည် လူအများကို ပျော်ရွှင်စရာ ဖြစ်စေသလို ရိုးရာပွဲတော်ကို ဆင်နွှဲရသဖြင့် မိမိတို့၏မျိုးချစ်စိတ်ကို တိုးပွားစေသည့်နည်းတူ အခြားတစ်ဖက်တွင် ပွဲတော်များကြောင့်လည်း နိုင်ငံရေးအရ အမြတ်ထွက်သကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။ ဤသည်မှာလည်း ခေတ်အဆက်ဆက် နိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ်များနှင့် ယှဉ်တွဲကာ ပေါ်ထွက်လာသည့် ပွဲတော်များကိုကြည့်ရင်း ဆန်းစစ်

ဝေဖန် သုံးသပ်မိခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ယခင် စစ်တပ် အာဏာသိမ်း နဝတအစိုးရ လက်ထက်တွင် အမျိုးသားအားကစားပွဲတော်၊ ကျောင်းသားအားကစားပွဲတော်၊ ရန်ကုန်မြို့တော်ဝန် မာရသွန်ပြေးပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်းများ၊ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲပြီးနောက် ဒီမိုကရေစီလမ်းကြောင်း စတင်သည့် သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်လက်ထက်တွင် ၄၄ နှစ်ကြာ ဝေးကွာလာခဲ့သည့် အရှေ့တောင်အာရှ အားကစားပြိုင်ပွဲကြီးကို အိမ်ရှင်အဖြစ် ၂၀၁၃ ဒီဇင်ဘာတွင် လက်ခံကျင်းပခဲ့သည်။

ပွဲတော်များကြောင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်း အထောက်အကူပြုခြင်း၊ လှည့်လည်သုံးစွဲငွေများကြောင့် စီးပွားရေးတွင် အပေါင်းလက္ခဏာ အသွင်ဆောင်ခြင်းများရှိသလို ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ဖော်ထုတ်ထိန်းသိမ်းရခြင်း စသည်ဖြင့် ကောင်းမွန်မှုများ ရှိလာသည်။ အခြားတစ်ဖက်၌လည်း အစိုးရဘတ်ဂျက်ငွေကို ပွဲတော်များတွင် ကျခံသုံးစွဲခြင်းကိုလည်း ဆင်ခြင်စရာ ဖြစ်နေသည်။ တကယ်တမ်းတွင် နှစ်သစ်ကူး၊ လက်ချည်ပွဲများကို သက်ဆိုင်ရာ အစုအဖွဲ့များက အစိုးရဘတ်ဂျက်မရလည်း သူနည်းသူဟန်ဖြင့် အစဉ်အလာရှိစွာ လုပ်ဆောင်လေ့ ရှိခဲ့သည်။

ယခုနှစ် ရန်ကုန်တိုင်း ကရင်ရေးရာဘတ်ဂျက်ကျပ်သိန်း ၂၅၀၀ တွင် ပွဲတော်များအတွက် ကျပ်သိန်း ၁၈၀၀ သုံးမည်ဟု လျာထားသည်။ ကရင်ရေးရာအတွက် ဘတ်ဂျက်သည် မများပြားသော်လည်း ပွဲတော်များအတွက် သုံးပုံနှစ်ပုံခန့် သုံးစွဲခြင်းကို ဆင်ခြင်ပြီး ကရင်တိုင်းရင်းသားများ နေထိုင်ရာဒေသများ၏ လမ်းပန်း၊ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အခြေခံ အဆောက်အအုံများနှင့် မျိုးနွယ်စုအသီးသီးအတွက် ကရင်စာပေမြှင့်တင်ရေးမှာလည်း လိုအပ်ချက်များ ရှိနေကြသည်။

အနစ်ချုပ်ပြောရမည်ဆိုလျှင် ကရင်ရေးရာဘတ်ဂျက်သည် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာဖြစ်သည်။ ထိုဘတ်ဂျက်ဘဏ္ဍာငွေထဲက ပွဲတော်များအတွက် သုံးစွဲခြင်းမှာ အိတ်သွန်ဖာမှောက် ဆိုသည်ထက် အတန်အသင့် ပမာဏသာ ဖြစ်သင့်သည့်အပြင် ကရင်လူမျိုးများအတွက် ရရှိလာမည့် ရလဒ်မှာ ရေတိုထက် ရေရှည်လိုအပ်မှုကို အထောက်အကူပြုမည့် ကဏ္ဍများတွင် သုံးစွဲခြင်းမျိုးဖြစ်စေလိုသည့်အတွက် ကရင်အရေးအရာလုပ်ငန်းများတွင် အစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာငွေ သုံးစွဲမှုရလဒ်ကို ချင့်ချိန်ဆင်ခြင် စဉ်းစား ဆောင်ရွက်စေလိုပါသည်။

ယခုနှစ် ဝင်းရော်ဒေသ ကရင်နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်အတွင်း လောင်းကစားများ တားမြစ်မည်

နိုဝင်ဘာလ ၂၇ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်။
စောရှား
ကရင်ပြည်နယ်၊ ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ်၊ ဝင်းရော်ဒေသရှိ ကျေးရွာလူထု ရပ်မိရပ်ဖများမှ နှစ်စဉ် ဦးဆောင် ကျင်းပသည့် ကရင်နှစ် ၂၇၅၉ ခု၊ ပြာသိုလဆန်း ၁ ရက် (၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ

၂၆ ရက်)နေ့တွင် ကျရောက်မည့် ကရင်နှစ်သစ်ကူးနေ့ ပွဲတော်အတွင်း လောင်းကစားဝိုင်း၊ အာဝါဒေးများ ခွင့်ပြုသွားမည်မဟုတ်ကြောင်း သိရသည်။
ပြီးခဲ့သည့် နှစ်များက နားလည်မှုဖြင့် ထည့်သွင်းခွင့်ပြုမှုများ ရှိခဲ့သည့် အဆိုပါလောင်းကစား

ဝိုင်းများကို ယခုနှစ် ဝင်းရော်ဒေသကျိုခဝန်ရွာတွင် ကျင်းပမည့် ကရင်အမျိုးသား နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်အတွင်း ထည့်သွင်းခွင့် မပြုရခြင်းအကြောင်းရင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ပွဲကျင်းပရေးကော်မတီ၏ အထောက်အကူပြု အကြံပေးစောယောင့်သာအဲဆန်က ယခုလို

ပြောသည်။
စောယောင့်သာအဲဆန်က ‘နှစ်သစ်ကူးမှာ လောင်းကစားတွေ ခွင့်မပြုဖို့ KNU (ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး) က ရောအစိုးရကပါ တားမြစ်ထားပါတယ်။ ခါတိုင်း နှစ်တွေက နားလည်မှုနဲ့ လောင်းကစားဝိုင်းတွေ ခွင့်ပြုထားခဲ့ပေမယ့် ဒီနှစ်တော့ လုံးဝ ခွင့်မပြုတော့ပါဘူး’ ဟု နိုဝင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ထို့အပြင် ကရင်တစ်မျိုးသားလုံးနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ကရင် နှစ်သစ်ကူးနေ့၌ လောင်းကစားဝိုင်းများ ထည့်သွင်း ပြုလုပ်စေခြင်းသည် နှစ်သစ်ကူးအနှစ်သာရနှင့် မလိုက်ဖက်ဘဲ ဆန့်ကျင်လျက် ရှိပြီး လူမျိုးတစ်မျိုး၏ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ တန်ဖိုးများလည်း ကျဆင်းနိုင်သောကြောင့် လောင်းကစားခွင့် မပြုကြောင်း ကျင်းပရေး ကော်မတီမှ ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်ဟု စောယောင့်သာအဲဆန်မှ ဆက်ပြောသည်။

ဝင်းရော်ဒေသရှိ ရွာပေါင်း ၂၀ ကျော်မှ နှစ် ၅၀ ကျော်ကြာ နှစ်စဉ်ကျင်းပဖြစ်သည့် ကရင်နှစ်သစ်ကူးနေ့ကို ခလယ်-တံခွန်တိုင်ရွာနှင့် ဖားပြရွာ၌သာ နှစ်စဉ် ပြုလုပ်ခဲ့ရာမှ ယခုနှစ်တွင် ကျိုခဝန်ရွာ၌ ပထမဦးဆုံးအကြိမ် အဖြစ် ပြုလုပ်သွားမည်လည်း ဖြစ်ကြောင်း ကျင်းပရေး တာဝန်ရှိသူထံမှ သိရသည်။

ကျပ်သိန်းပေါင်း တစ်ရာကျော် ကုန်ကျရန် လျာထားသည့် ဝင်းရော်ဒေသ နှစ်သစ်ကူးနေ့ အထိမ်းအမှတ်တွင် ကရင်စာပေ ပြိုင်ပွဲ၊ ခုံးအကပြိုင်ပွဲ၊ ကရင်ရိုးရာလက်ဝှေ့၊ ဘောလုံးပွဲများ၊ ပြခန်းများလည်း ထည့်သွင်းကျင်းပသွားမည် ဖြစ်ကြောင်း ကျင်းပရေး တာဝန်ရှိသူများက ပြောသည်။
အလားတူ KNU၊ ခူးပလာယာ ခရိုင်အဆင့်အနေဖြင့် KNU၊ ဒီမိုကရေစီ အကျိုးပြု ကရင် တပ်မတော်-DKBA၊ ကရင် ငြိမ်းချမ်းရေး အဖွဲ့-KNU KNLA(PC) နှင့် ကရင်ပြည်နယ် နယ်ခြားစောင့်တပ်-

BGF ကရင်လက်နက်ကိုင် ၄ ဖွဲ့ပေါင်းပြီး ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ်၊ ကြိမ်ချောင်းကျေးရွာတွင် ပထမဦးဆုံးအကြိမ် ကျင်းပသွားမည်ဟု သိရသည်။

ယခင်က ကရင်နှစ်သစ်ကူးနေ့ အပါအဝင် အခြားသော နေ့ထူးနေ့မြတ်များ၊ ဘာသာရေး ပွဲတော်များအပေါ် ခုတ်လုပ်ကာ လောင်းကစား (အာဝါဒေး) ဝိုင်းများကို ကရင်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ နေရာအချို့တွင် အဖွဲ့အစည်း အမျိုးမျိုးအမည်ခံ၊ ခေါင်းစဉ်အမျိုးမျိုးဖြင့် နားလည်မှုရယူကာ ထည့်သွင်း ခွင့်ပြုထားမှုများလည်း ရှိခဲ့သည်။

နိုင်ငံတဝှမ်း အစိုးရမှ တရားဝင် ရုံးပိတ်ရက် သတ်မှတ်ထားသည့် ပြာသိုလဆန်း ၁ ရက်နေ့တွင် ကျရောက်သော ကရင် အမျိုးသားနှစ်သစ်ကူးနေ့ကို အင်္ဂလိပ် ကိုလိုနီခေတ် ၁၉၃၈ ခုနှစ်မှစ၍ ကျင်းပခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

ကရင်သတင်းစဉ်	အမှုဆောင်နာယက မန်းလင်းမြတ်ကျော်	သတင်းတာဝန်ခံ စဖန်းရှောင်း	စာစီဒီဇိုင်းအယ်ဒီတာ ကျော်အဲနယ်	ပုံနှိပ်သူ နှစ်သစ်ဦးပုံနှိပ်တိုက် (၀၀၆၀၁) 27(A), Corner of U Hmoo St and U Tun Nyo St, Dagon (East) Industrial Zone, Yangon	ကိတ်သွယ်ရန် အမှတ် (၈) ရပ်ကွက်၊ ထောင်ပိ (၁၂) လမ်း၊ ဖားအံမြို့၊ ကရင်ပြည်နယ်။
	အယ်ဒီတာချုပ် နန်းဖော့ဂေ	သတင်းထောက်များ နန်းဝေမြီးဇာ၊ စအိုင်ဆူး၊ စောမြတ်ဦးသာ စောရှား	ထုတ်ဝေသူ စောထွန်းလင်း (၀၂၀၄၈) အမှတ် (၈) ရပ်ကွက်၊ ထောင်ပိ (၁၂) လမ်း၊ ဖားအံမြို့၊ ကရင်ပြည်နယ်	ဆက်သွယ်ရန် အမှတ် (၈) ရပ်ကွက်၊ ထောင်ပိ (၁၂) လမ်း၊ ဖားအံမြို့၊ ကရင်ပြည်နယ်။	
	အမှုဆောင်အယ်ဒီတာ စောထွန်းလင်း	ကရင်ပိုင်း စောလောဒူး			
	သတင်းအယ်ဒီတာ စောသိန်းမြင့်				

KNLA ဗဟိုဆေးဌာန၏ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုံပါ ဆေးသင်တန်းမှ သင်တန်းသူ/ သား (၅၄)ဦး ထပ်မံအောင်မြင်

နိုဝင်ဘာ ၁၂ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စာအုပ်ဆိုင်

ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး-KNU လက်အောက်ခံတပ်၊ ကရင်အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော်-KNLA ဗဟိုဆေးဌာန၏ ၃၃ ကြိမ်မြောက် အခြေခံ ဆေးသင်တန်းမှ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုံပါသည့် ဆေးသင်တန်း သူ/သား ၅၄ ဦး၏ ဆေးသင် တန်းဆင်းပွဲကို KNLA ဗဟိုထိန်းချုပ် နယ်မြေ၌ ယနေ့ပြုလုပ်ခဲ့ သည်။

အင်း(ပလောင်)၊ ချင်း၊ နာဂနှင့် ရခိုင် စသည့် တိုင်းရင်းသား လူ မျိုးစုများပါဝင်ကာ ပြီးခဲ့သည့် ဇွန်လမှစ၍ ၆ လတာ ဆေးဘက် ဆိုင်ရာ အခြေခံတတ်ကျွမ်းမှု များကို သင်တန်းကြားပို့ချပေး ခြင်းဖြစ်သည်ဟု သင်တန်းတာဝန် ရှိသူ ဗိုလ်မှူးကြီး နော်စေးဒေးကက ဧကအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

၎င်းက ကျမတို့ ဒီသင်တန်း ဖွင့်ရခြင်းက တိုင်းရင်းသား လူ မျိုးစုတွေအကြား ကိုယ့်လူမျိုးရဲ့ အမျိုးသားလှုပ်ရှားမှုအတွက် အ ထောက်အပံ့ပေးနိုင်ဖို့နဲ့ ကိုယ့်ရဲ့

လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းက တိုင်း ရင်းသားလူမျိုးတွေအတွက် ကျန်း မာရေးဆိုင်ရာ ကူညီထောက်ပံ့မှု တွေ ရရှိဖို့အတွက်ဖြစ်တယ်။ ဒီသင် တန်းဆင်းသွားတဲ့ သင် တန်းသားတွေ အပေါ်မှာလည်း ဒီ အခြေခံအဆင့်ကနေ နောက်ထပ် အဆင့်မြင့်တဲ့ ပညာရပ်တွေအထိ သွားနိုင်ဖို့ကိုလည်း မျှော်လင့် ထားသလို လိုအပ်သလိုလည်း ကူညီပေးသွားမယ် ဟု ပြော သည်။

ယခုနှစ် ဇွန်လမှစ၍ ၆ လ တာ ကြာမြင့်သည့် အဆိုပါအခြေ

ခံ ဆေးသင်တန်းတွင် အခြေခံ စစ်သင်တန်းအပြင် ရှေးဦးသူနာ ပြု ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ခေါ်ဝေါ်သုံး စွဲမှု၊ အခြေခံခွဲစိတ်မှု၊ အခြေခံ ခန္ဓာဗေဒ၊ လူထုကျန်းမာရေး၊ အခြေခံ မျက်စိပြုစုခြင်းစသည့် ဘာသာရပ်များကို သင်ကြားပို့ချ ပေးခဲ့ကြောင်း သင်တန်းတာဝန် ရှိသူများက ဆိုသည်။

အဆိုပါ သင်တန်းကို တက် ရောက်ခဲ့သူ နန်းနွေးထွေးစံက 'ဒီသင်တန်း တက်ဖြစ်ရတာက ကိုယ့်ပြည်သူ့လူထုအတွက် ပြန် ပိုင်းကူမယ်။ အသိပညာတွေ အားနည်းတဲ့ နေရာတွေမှာဆိုရင် ကျန်းမာရေးနဲ့ သက်ဆိုင်တာတွေ လိုက်ပေးမယ်။ အခု သင်တန်းပြီး ပြီးဆိုတော့ ကိုယ့်ရဲ့ Community မှာ ပြန်ကူညီပေးမယ်'ဟု ဧကအိုင် စီသို့ ပြောသည်။

အဆိုပါ ဆေးသင်တန်းကို KNLA ဗဟို ဆေးဌာနမှ နှစ်စဉ် ဖွင့်လှစ်သင်ကြား ပို့ချပေးပြီး ယခင်နှစ်တွင် သင်တန်းကို နှစ်ဖွဲ့ ခွဲ၍ KNLA တပ်မဟာ (၅) နယ် မြေတွင်လည်း ဖွင့်လှစ်ပေးနေ သည်ဟု သိရသည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်အတွက် ပဒိုမန်းရှာ လူငယ်ခေါင်းဆောင်ဆု အဆိုပြုလွှာ စတင်ခေါ်ယူ

နိုဝင်ဘာ ၁၁ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စာအုပ်ဆိုင်

၂၀၁၉ ခုနှစ်အတွက် ကေအဲန် ယူ-ကရင်အမျိုးသား အစည်းအ ရုံး အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ် ဟောင်း ပဒိုမန်းရှာလားဖန်း လူ ငယ်ခေါင်းဆောင်ဆု အဆိုပြုလွှာ စတင်အဆိုပြုနိုင်ပြီး ဖြစ်ကြောင်း ဖန်းဖောင်းဒေးရှင်းက ယနေ့ ရက် စွဲဖြင့် ထုတ်ပြန်ကြေညာလိုက် သည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ်မှ စတင်ပေးအပ် သည့် အဆိုပါ ဆုအတွက် ကိုယ် ကျိုးမပက် အများအကျိုးအတွက် ဦးဆောင် လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်နေ ပိုင်ဆိုင်မှု အသိပေး ကြေညာလိုက် ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဖန်းဖောင်းဒေး ရှင်းက ဆိုသည်။

'ကရင်လူငယ်တွေ သူတို့ရဲ့ နယ်ပယ် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် ပဲဖြစ်ဖြစ် ကရင်လူ့အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုလုံးအတွက်ပဲဖြစ်ဖြစ် လှုပ် ရှားဆောင်ရွက်နေတဲ့ ဘယ်သူကို မဆို Community ခေါင်းဆောင် တွေကနေဖြစ်စေ၊ ဒေသတွင်း ခေါင်းဆောင် အဖွဲ့အစည်းခေါင်း ဆောင်တွေကနေဖြစ်စေ လူငယ် ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက် ပေါ် ထွန်းလာဖို့အတွက် ထောက်ခံပြီး အမည်စာရင်းတွေ တင်သွင်းလာဖို့ အသိပေးချင်ပါတယ်'ဟု ပဒိုမန်း ရှာလားဖန်း၏ သားကြီး စောစေး စေးဖန်းက ပြောသည်။

ထိုဆုအတွက် စာရင်းတင် သွင်းမည့်သူများအနေဖြင့် အ မည်၊ အသက်၊ မွေးသက္ကရာဇ်၊ နေရပ်နှင့် အဖွဲ့အစည်း နာမည် များနှင့်တကွ ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်တွင် နေထိုင်သည့် မည်သည့်ကရင် အဖွဲ့အစည်း၊ ဆွေမျိုးသားချင်းကို မဆို နာမည်တင်သွင်းနိုင်ပြီး လာ မည့် ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ ရက်နေ့ နောက်ဆုံးထား၍ ကရင်၊ မြန်မာ နှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် bwabwa .phan@phanfoundation.org သို့

နာမည်စာရင်း ပို့ဆောင်ပေးရမည် ဖြစ်ပြီး အသေး စိတ်သိရှိလိုပါက www.phafoundation.org တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။ ၎င်းဆုကို သတ်မှတ်ထား သည့် စံနှုန်းအတိုင်း ကိုက်ညီပါက အသက် ၃၅ နှစ်အောက်ရှိ မည် သည့် ကရင်လူငယ်မဆို လူတိုင်း ချင်းစီဖြစ်စေ၊ သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့ အစည်းတစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ ဆုရရှိ မည့်သူကို လာမည့် ၂၀၂၀ ခုနှစ်

အစောပိုင်းတွင် အသိပေး ကြေ ညာသွားမည်ဖြစ်ပြီး ဆုကြေးငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၀၀၀ ကို ပေးအပ်ချီးမြှင့်သွားမည် ဖြစ် ကြောင်း သတင်းထုတ်ပြန်ချက် တွင် ပါရှိသည်။

ဖန်းဖောင်းဒေးရှင်းကို ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၄ ရက်နေ့ တွင် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မဲဆောက်မြို့၌ အမည်မသိ သေနတ်သမား နှစ် ဦး၏ သတ်ဖြတ်ခြင်းခံရသော KNU- အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ချုပ်ဟောင်း ပဒိုမန်းရှာလားဖန်း နှင့် ကွယ်လွန်သူ နန်းကျင်ရွှေတို့ အား ဂုဏ်ပြုသည့်အနေဖြင့် ကျန် ရစ်သူ သားသမီးများ ဖြစ်ကြသော စောစေးစေးဖန်း၊ နန်းဘွားဘွား ဖန်း၊ နန်းဇိယာဖန်းနှင့် စံလှိုဖန်း တို့က တည်ထောင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ် သည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ်မှစ၍ ပဒိုမန်းရှာ လူငယ် ခေါင်းဆောင်ဆု ကို ညောင်လေးပင်ခရိုင်မှ နော်ဖောက် ဘာလာထူး၊ ဖာပွန်ခရိုင်မှ စော ညွန့်ဝင်း၊ ဘိတ်-ထားဝယ်ခရိုင်မှ နော်ဒီဇင်ဘာဖော၊ Free Burma Ranger အဖွဲ့မှ စောထူးထူးအယ်၊ ကရင်အမျိုးသမီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရေးအဖွဲ့ (KWEG)မှ နန်းသန္တာ အောင်၊ ကရင်အမျိုးသမီး အစည်း အရုံး(KWO)မှ နော်ကညောဖော နှင့် ကရင်သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် နှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့ မှ နော်ဆာမူး၊ Hpa-An Youth Network မှ စရှိုင်းနှင့် အင်တာနက် လူမှုကွန်ရက်များမှ တစ်ဆင့် ကရင်စာပေ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်နေသူ စံသူ လှိုင်ဝင်းတို့ကို အသီးသီးပေးအပ် ခဲ့သည်။

ထို့အပြင် ၂၀၁၇ ခုနှစ်အတွက် အဆိုပါ လူငယ်ခေါင်းဆောင်ဆု ကို ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဘန်ကောက်မြို့ တွင် လူမှုရေးလုပ်ငန်းလုပ်ဆောင် နေသူ ကရင်ဒုက္ခသည်များဆိုင်ရာ လူမှုစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့ (OKRS O)မှ စောအဲသိုနှင့် အမျိုးသမီး အ ခွင့်အရေးဆိုင်ရာ တက်ကြွလှုပ် ရှားနေသူ ကရင်အမျိုးသမီးအ စည်းအရုံး(KWO)မှ နော်ဆဲဆဲ တို့နှစ်ဦးကို ပူးတွဲချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်အတွက်ကို မြန်မာ နိုင်ငံအပါအဝင် အရှေ့အလယ် ပိုင်းဒေသတို့တွင် စစ်ဘေးဒဏ်ခံ ရသည့် ပြည်သူများအား ကျန်းမာ ရေးဆိုင်ရာ ကယ်ဆယ်ရေး လုပ် ဆောင်နေသူ Free Burma Ran- ger (FBR) ဆေးမှူး စောကျိုးဇော် ကို ချီးမြှင့်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

လူငယ်ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက် ပေါ်ထွန်းလာဖို့အတွက် ထောက်ခံပြီး အမည်စာရင်းတွေ တင်သွင်းလာဖို့ အသိပေးချင်ပါတယ် ...

ဇွဲကပင်မြေ အခမဲ့ သင်တန်းကျောင်း၏ အပတ်စဉ် (၈) ပညာသင်ဆုအတွက် ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲစတင်ခေါ်ယူ

နိုဝင်ဘာ ၁၄ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စောမြတ်ဦးသာ

ကရင်ပြည်နယ် ဖားအံမြို့ တွင် ဖွင့်လှစ်ထားသည့် ဇွဲကပင် မြေ သင်တန်းကျောင်းမှ အပတ် စဉ်(၈) အခမဲ့ပညာသင်ဆုအတွက် ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲကိုယခုလ နိုဝင် ဘာလစ၍ စတင်ခေါ်ယူနေပြီဟု သင်တန်းကျောင်း တာဝန်ရှိသူထံ မှ သိရသည်။

ပညာသင်ဆုအတွက် တက် ရောက်သင်ယူခွင့်ရရှိရန် ဝင်ခွင့် စာမေးပွဲကို ယခုလ နိုဝင်ဘာလ တွင် ကရင်ပြည်နယ် ဖားအံ၊ မြဝ တီ၊ ကျိုဒီး၊ ကျောက်ကြီး၊ ကြာ အင်းဆိပ်ကြီး၊ မြို့နယ်များအပြင် မွန်ပြည်နယ် ဘီးလင်းနှင့် တန

သာရီတိုင်းဒေသကြီး ထားဝယ်မြို့ နယ်များတွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာရပ် ဖြင့် ရေးဖြေစာမေးပွဲပြုလုပ် ပေး သွားမည်ဟု သင်တန်းကျောင်း ၏ လက်ထောက်မန်နေဂျာ စော ဟေဒါအိုစိုးက နိုဝင်ဘာလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ပြောသည်။

'ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲအတွက် ထား ဝယ်မှာ ပြုလုပ်ဖို့ ကျန်သေးတယ်။ အသက် ၁၈ နှစ်ကနေ ၃၀ နှစ် အထိပေါ့နော်။ အင်္ဂလိပ်စာ အခြေ ခံရှိတဲ့လူငယ်တွေ ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲ ဖြေဆိုလို့ရပါတယ်။ သင်တန်း ကျောင်းက ၈ လကြာပါတယ်။ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ အင်္ဂလိပ်စာ ဘာသာ ရပ်၊ ကွန်ပျူတာ၊ ခေါင်းဆောင်မှု၊ တွေးခေါ်မှုဘာသာရပ်၊ နိုင်ငံရေး၊

သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်တွေကို သင်ကြားပေး တယ်။ လူငယ်တွေ နိုင်ငံတကာက ပညာရေးရရှိဖို့ ရည်ရွယ်ပြီး လုပ် တာပါ'ဟု သင်တန်းကျောင်း လက်ထောက်မန်နေဂျာ စောဟေ ဒါအိုစိုးက ဧကအိုင်စီသို့ ပြော သည်။

ဇွဲကပင်မြေ သင်တန်းကျောင်း မှ ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲအောင်မြင်သူ များကို သင်တန်းကာလ ၈ လ တာအတွင်း တည်းခိုနေထိုင်မှု၊ စားစရိတ်ကုန်ကျမှုနှင့် အခမဲ့ ပညာ သင်ကြားခွင့်များပါ ရရှိ မည်ဖြစ်ပြီး သင်တန်းကာလ ပြီး ဆုံးပါက ရပ်ရွာ အကျိုးပြုလုပ်ငန်း များတွင် ၁၀ လတာ ပြန်လည်

လုပ်ဆောင်ရမည် ဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

ဇွဲကပင်မြေ သင်တန်းကျောင်း မှ တက်ရောက်အောင်မြင်ခဲ့သူ မွန်ပြည်နယ် ရေးမြို့နယ်နေ စော ဖေဖေလှိုင်က 'ကွန်ပျူတာ ကျွမ်းကျင်မှုတွေ၊ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ခေါင်းဆောင်မှု ဘာသာရပ်တွေ သင်ယူတတ်မြောက်ခွင့် ရခဲ့ တယ်။ ကျောင်းစတင်တုန်းက အင်္ဂလိပ်စာ အားနည်းတော့ ဆရာ တွေမြင်ရင် ရှောင်ခဲ့ရတယ်။ အခု တော့ အင်္ဂလိပ်လိုပြောဖို့ ကိုယ့် ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုရှိသွားပြီပေါ့ နော်။ သင်ယူတတ်မြောက်ထားတဲ့ ဘာသာရပ်တွေနဲ့ ကိုယ့်ဒေသမှာ အကျိုးပြုလုပ်ငန်းတွေ လုပ်သွား မယ်'ဟု ဧကအိုင်စီသို့ ပြော သည်။

ဇွဲကပင်မြေ သင်တန်းကျောင်း ကို ၂၀၁၂-၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြီး နှစ်စဉ် သင် တန်းသူ/သား ဦးရေ ၂၀ ကျော် မွေးထုတ်ပေးလျက်ရှိသည်။ ယခု နှစ် သင်တန်းအပတ်စဉ်(၈) ပညာသင်ဆု ဝင်ခွင့် စာမေးပွဲ အောင်စာရင်းကို လာမည့် ဒီဇင် ဘာလ ပထမအပတ်တွင် စာမေးပွဲ အောင်မြင်သူစာရင်း ထုတ်ပြန်ပေး သွားမည်ဟု သင်တန်းကျောင်း တာဝန်ရှိထံမှ သိရသည်။

ဂျပန်၏ အကူအညီဖြင့် လေးကေကော်မြို့သစ်တွင် လူထုအရင်းအမြစ်ဗဟိုဌာန (CRC)ကို ဖွင့်လှစ်ပေး

နိုဝင်ဘာ ၁၉ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဝေဖန်ချက်

စစ်ဘေးရှောင် ဒုက္ခသည်များ အတွက် ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်လုပ် ထားသည့် ကရင်ပြည်နယ်၊ မြဝတီမြို့နယ်၊ လေးကေကော်မြို့သစ် တွင် ဂျပန်အစိုးရ၏ အကူအညီ ဖြင့် လူထုအရင်းအမြစ်ဗဟိုဌာန (CRC) ဟုခေါ်သည့် စာကြည့် တိုက်ဆောင်ကို ယနေ့ ဖွင့်လှစ် ပေးခဲ့သည်။

ဂျပန်အစိုးရနှင့် ပြည်သူများ၊ ရှန်တီ စေတနာ့ဝန်ထမ်းအဖွဲ့ (SVA) မှတစ်ဆင့် နိပွန်ဖောင်ဒေးရှင်းတို့ပေးပို့သော လေးကေကော် မြို့သစ်အတွင်းရှိ အလွှာစုံလူထု အနေဖြင့် တန်းတူ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရေးအတွက် ရည်ရွယ်ပြီး ယခုလို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး ဖွင့်လှစ်ပေး ခြင်းဖြစ်သည်ဟု SVA ၏ မန်နေဂျင်းဒါရိုက်တာ နော်စေးလက ပြောသည်။

၎င်းက 'ဒီမှာနေတဲ့ ဒေသခံ လူထုတွေအနေနဲ့ဖြစ်စေ တခြား နေရာ IDP(စစ်ဘေးရှောင်ပြည်သူ) ကဖြစ်စေ ဒုက္ခသည် စခန်းက ပြန်လာတဲ့ ဒေသခံတွေအနေနဲ့ သူတို့ရဲ့ဘဝကို အသစ်ပြန်လည် တည်ထောင်ရမှာ ဖြစ်တဲ့အခါ ဖွင့်လှစ်ပေးဖို့အတွက် အထောက်အကူ ပေးဖို့အတွက် အခက်အခဲတွေ ကနေ လွတ်မြောက်ပြီး အတူတကွ တိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးစေဖို့ကို ကျမတို့ ယုံကြည်တက ဝီအရင်းအမြစ် စင်တာကနေ နောက်ခံဘက်က ရောင်း မတူညီတဲ့ လူတိုင်း တန်း တူရည်တူ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေဖို့ အတွက်ဖြစ်တယ်' ဟု ကေအိုင်စီ သို့ ပြောသည်။

အဆိုပါ လူထုအရင်းအမြစ် စင်တာမှတစ်ဆင့် အစိုးရဗဟိုဌာန အသီးသီးအပြင် လွတ်လပ်သည့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကျေးရွာ လူထုစသည့် အရင်းအမြစ်အား

လုံးနှင့် အတူတကွ သင်ယူလေ့လာ မှုများပြုရင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အ တွက် အတူတကွ အထောက်အကူ ပြုရန်လည်း ရည်ရွယ်ကြောင်း နော်စေးလက ဆက်ပြောသည်။

ယနေ့ပြုလုပ်သည့် အဆိုပါ လူထု အရင်းအမြစ် ဗဟိုဌာန (CRC) ဖွင့်လှစ်ခြင်း အခမ်းအနား ကို အဓိက ကူညီပံ့ပိုးပေးခဲ့သည့် SVA(Shanti Volunteer Association) ၏ ဥက္ကဋ္ဌ ဘုန်းတော်ကြီး Rev. Kyoel Wakabayashi နှင့် SVA ဝန်ထမ်းများ၊ နိပွန်ဖောင် ဒေးရှင်းမှ ကိုယ်စားလှယ် Mr. Ogiuei လေကေကော်မြို့သစ် တာဝန်ရှိသူများ၊ KNU-ကရင် အမျိုးသားအစည်းအရုံး၏ ခူး ပလာယာခရိုင်မှ တာဝန်ရှိသူများ၊ ဒေသခံ ရပ်မိရပ်ဖနှင့် ကျောင်း ဆရာ ဆရာမများ၊ ကျောင်းသူ နီးပါး တက်ရောက်ခဲ့ သည်။

သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူ အသီး သီးက မိန့်ခွန်းစကားများ ကျေး ဇူးတင်စကားများ ပြောဆိုခဲ့ကြပြီး CRC အဆောက်အအုံအတွင်း လိုက်လံကြည့်ရှုပြီးနောက် CRC နှင့်ပတ်သက်၍ ဒေသခံ လူထု များကို ရှင်းလင်း ပြောဆိုသည့် အစီအစဉ်များ ပါဝင်ခဲ့သည်။

ဖွင့်ပွဲ အစီအစဉ်သို့ တက် ရောက်လာသူ KNU ခူးပလာယာ ခရိုင် အကြံပေး ပဒိုဗောလစ္စတန်က 'ဒီလို CRC ကို လာပြီး ဖွင့်လှစ် ပေးတဲ့အတွက် ဒီကဒေသခံလူထု၊ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတွေ အားလုံးအတွက် အကျိုးရှိတာ ပေါ့။ ဒီစာကြည့်တိုက်ဆောင်က နေတစ်ဆင့် အသိပညာ နားလည် မှုတွေ အုပ်ချုပ်ရေး အသိပညာ စတဲ့ အသိပညာ အတတ်ပညာ တွေက ဒီစာပေတွေမှာပဲ ရှိတာ ကြောင့် ဒီစာပေတွေကို များများ ဖတ်ရှုမယ်ဆိုရင်တော့ သူတို့ရဲ့ လူမှုဘဝ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးဖို့ များစွာ အထောက်အကူပြုပေးမှာပါ' ဟု ပြောသည်။

အဆိုပါ လူထုအရင်းအမြစ် ဗဟိုဌာနတွင် အထွေထွေ ဗဟုသု တ ရစေမည့် စာအုပ်စာပေများ၊ သတင်းစာစောင်များ ထားရှိပေး ပြီး စာဖတ်ဆောင်များ လိုအပ် သည့် ကိရိယာပစ္စည်းများကို လည်း ဖြည့်ဆည်းပေးထားသည်။ အလားတူ CRC ဌာနကို ဆုံဆည်း မြိုင်ဒေသတွင် ယခုနှစ်အတွက် ကနဦး ဆောက်လုပ်ဖွင့်လှစ်ပေး ပြီးနောက် စစ်ဘေးရှောင် ဒုက္ခ ဘဝန်ရှိသူများ၊ အဓိက ရောက်ရှိနေထိုင် သည့် ဒေသများတွင်လည်း ဆက် လက် ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းပေး သွားရန်ရှိသည်ဟု SVA က ဆို သည်။

မြန်မာ့လျှပ်စစ်မီးကို ငွေ (၃) သိန်းသွင်းမှ သုံးခွင့်ပြုမည့် ကိစ္စ ဒေသခံအချို့မကျေနပ်ဖြစ်

နိုဝင်ဘာ ၂၀ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် နေ့နေ

နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်မှ ပြီးခဲ့ သည့် မတ်လ ၁၉ ရက်နေ့က မြဝ တီမြို့သို့ ရောက်ရှိစဉ် ဖွင့်လှစ်ခဲ့ သော သင်္ဃန်းညီနောင် ဓာတ်အား ခွဲရုံမှ ဖြန့်ဖြူးပေးသည့် မြန်မာ့ လျှပ်စစ်မီးကို ငွေကျပ် ၃ သိန်း သွင်းမှသာ အသုံးပြုခွင့်ရရှိမည့် ကိစ္စကို ကျေနပ်မှုမရှိ၍ ရွာသား အချို့မှ ယနေ့ နိုဝင်ဘာ ၂၀ ရက် နံနက်ပိုင်းက မြဝတီမြို့၊ ငွေရှမ်း ကျေးရွာအုပ်စု ညောင်နန်းသာ ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးတွင် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတစ်ရပ် ပြု လုပ်ခဲ့သည်။

ကရင်ပြည်နယ် မြဝတီမြို့၊ ငွေရှမ်းကျေးရွာအုပ်စု ညောင်နန်း သာကျေးရွာတွင် ရွာသူရွာသား များ ရွေးချယ်ထားခြင်းမဟုတ်ဘဲ မိမိဆန္ဒအလျောက် ဖွဲ့ထားသည့် အရပ်ဘက် မီးလင်းရေး ကော်မတီ မှ မြန်မာ့လျှပ်စစ်မီးကို ငွေကျပ် ၃ သိန်းသွင်းမှသာ သုံးခွင့်ရ မည်ဆိုကာ ငွေကြေးကောက်ခံနေ သည့်ကို ကျေနပ်မှုမရှိ၍ ဒေသခံ ရွာသား ၆၀ ကျော်မှ ထိုသို့ သ တင်းစာရှင်းလင်းပွဲ ပြုလုပ်ကြ ခြင်း ဖြစ်သည်။

'ကျမတို့ အရင်က မြန်မာလျှပ် စစ်မီး မရခင် ၂၀၁၇ ကစပြီး တစ် အိမ်ကို ငွေ ၃ သိန်း ထည့်ဝင်ပြီး ကိုယ်ထုကိုယ်ထ စနစ်နဲ့ မီးတိုင် တွေ ကြိုးတွေဝယ်ပြီး ထိုင်းလျှပ် စစ်မီးကို ကုမ္ပဏီမှ ဝယ်ယူသုံးစွဲကြ ပါတယ်။ အခု ၂၀၁၉ ခုနှစ် မြန်မာလျှပ်စစ်မီး ရောက်တဲ့အခါ မှာလည်း ကျမတို့ ယခင် တပ် ဆင် အသုံးပြုနေတဲ့ မီးတိုင် မီး ကြိုး မိတာကနေတဆင့် သွယ် တန်းထားတဲ့ မီးကို ငွေ ၃ သိန်း သွင်းမှသာ အသုံးပြုရ မယ်ဆို တော့ ကျမတို့ ပြည်သူတွေဟာ မိအေးနှစ်ခါနာ ဖြစ်နေရတယ်' ဟု ညောင်နန်းသာကျေးရွာသူ ဒေါ်အေးသိန်းက ပြောသည်။

ထို့အပြင် ညောင်နန်းသာရွာ နှင့် ကျေးရွာချင်းကပ်လျက်ရှိသည့် ငွေရှမ်းကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မိ တာ တပ်ဆင်ခဲ့စဉ် ကျပ်ငွေ ၉ သောင်းမှ ၁ သိန်းသာ ကုန်ကျသ ကဲ့သို့ ညောင်နန်းသာရွာတွင် လည်း အစိုးရဘက်ကဖြင့် မီး တိုင်များ၊ ကြိုးများ စိုက်ထူပြီး သတ်မှတ်ဈေးနှုန်းအတိုင်း လျှပ် စစ်မီး သုံးစွဲခွင့်ရအောင် ဆောင် ရွက်ပေးစေလိုသည်ဟု ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးဖြစ်သူ ဦးသက် ဦးကလည်း ပြောသည်။

ယခုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ မြဝ တီမြို့နယ် လျှပ်စစ်အင်ဂျင်နီယာ မှူး ဦးရဲလှိုင်ဝင်း 'ညောင်နန်းသာရွာ က ငွေရှမ်းကျေးရွာရဲ့ လက် အောက်မှာ ရှိပေမယ့် တရားဝင် ပြည်ထဲရေးမှာ အမည်မပေါက် သေးတော့ ထရန်စဖော်မာ ထိုင် ပေးလို့မရဘူး။ အဲဒီရွာလမ်းခွဲ ငွေရှမ်းရွာမှာပဲ ထရန်စဖော်မာ ထိုင်ပေးပြီးတော့ လျှပ်စစ်မီး ဖြန့် ဖြူးပေးလို့ရမယ်။ အဲဒီထရန်စ ဖော်မာကနေတဆင့် လျှပ်စစ်မီး သွယ်တန်းယူဖို့ မီးတိုင်တို့ မီး ကြိုးတို့ကို သူတို့ကိုယ်ထုကိုယ်ထ ငွေစိုက်ပြီး လုပ်ရပါမယ်။ အခု ကြားကာလမှာတော့ အဲဒီရွာ မီး လင်းရေးအတွက် လျှပ်စစ်ဌာနက ထရန်စဖော်မာ မထိုင်ခင်စပ်ကြား 3P hit မိတာနဲ့ ဖြန့်ဝေပေးထား တာပါ။ နောက်ပိုင်း ထရန်စဖော် မာ ထိုင်ပြီး မိတာဘောက်တွေ တပ်ဆင်တဲ့အချိန်မှာတော့ ကျ နော်တို့ဌာနက လျှပ်စစ်ဝန်ထမ်း တွေနဲ့ ဆောင်ရွက်ပေးသွားမှာပါ' ဟု ပြောသည်။

ထို့အပြင် မီးလင်းရေး ကော်မ တီကို ဖွဲ့စည်းရာတွင် မူအရက ကျေးရွာလူထုက ရွေးချယ်တင် မြှောက်သူများဖြင့် ဖွဲ့ရမည် ဖြစ် သလို ယင်းကော်မတီအနေဖြင့် ရသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းကိုလည်း စနစ်တကျပြုစုကာ ပြည်သူများကို လစဉ် ရှင်းလင်းရမည် ဖြစ် ကြောင်း၊ လက်ရှိဖွဲ့စည်းထားသော မီးလင်းရေး ကော်မတီကိစ္စကို စိစစ်ပြီးလိုအပ်သလို ဆောင်ရွက် သွားမည် ဖြစ်ကြောင်းလည်း မြို့ နယ် လျှပ်စစ် အင်ဂျင်နီယာမှူး ဦး ရဲလှိုင်ဝင်းက ဆက်ပြောသည်။

မြဝတီမြို့တွင် ယခင်က တစ်မြို့လုံး အတိုင်းအတာဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံမှ လျှပ်စစ်မီးကို ဖြန့် ဖြူးခွင့်ရ ကုမ္ပဏီမှတဆင့် ဝယ် ယူအသုံးပြုနေရသည်။ သင်္ဃန်း ညီနောင်ကျေးရွာရှိ မြန်မာ့ လျှပ် စစ် ဖြန့်ဖြူးရေး ဓာတ်အားခွဲရုံ ဖွင့် လှစ်ပြီးနောက် ၅ လခန့် အကြာမှ စတင်၍ မြဝတီမြို့ပြင် ဘက်ခြမ်းတွင် မြန်မာလျှပ်စစ်မီး သွယ်တန်းအသုံးပြုခြင်းမှုများ ရှိ လာခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး လာမည့် ဒီဇင် ဘာလအတွင်း ညောင်နန်းသာ ကျေးရွာအပါအဝင် မြို့တွင်းပိုင်း ထိ တစ်မြို့လုံးအတိုင်းအတာဖြင့် မြန်မာ့လျှပ်စစ်မီးကို အသုံးပြုနိုင် ရန် လျာထားကြောင်း သိရသည်။ ငွေရှမ်းကျေးရွာ အုပ်စု ထို ရှိ ညောင်နန်းသာ ကျေးရွာသည် အိမ်ခြေ စုစုပေါင်း ၂၁၈ လုံးရှိ သည်ဟု သိရှိရသည်။

မြေယာ အငြင်းပွားမှုကိစ္စကြောင့် မြဝတီမြို့နံ (၅၀၀) ကျော် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုပြုလုပ်ခဲ့

နိုဝင်ဘာ ၁၈ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် နေ့နေ

ကရင်ပြည်နယ်၊ မြဝတီမြို့ တွင် မြေယာအငြင်းပွားမှုကိစ္စ ကြောင့် နိုဝင်ဘာလ ၁၇ ရက် နံနက်ပိုင်းက မြဝတီမြို့နံ ၅၀၀ ခန့် စုဝေးပြီး မြို့တွင်းလှည့်လည် ကာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှု တစ်ရပ် ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်ဟု သိရသည်။

လွန်ခဲ့သည့် ၂ လခန့်က မြဝ တီမြို့၊ အမှတ်(၅)ရပ်ကွက် သောင်ရင်းမြစ်ကမ်းဘေး (၁၄) ဂိတ်တွင် နေထိုင်သည့် အိမ် ထောင်စု ၂၀၀ ခန့်အား အဆိုပါ ဂိတ်ရှိ နယ်ခြားစောင့်တပ် (BGF) တပ်ဖွဲ့မှ ဗိုလ်ကြီးမျိုးကြည် ဆို သူက နေအိမ်များဖယ်ရှားပေးရန် ဖိအားပေး ပြောဆိုမှုများရှိလာ၍ ဤကဲ့သို့ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲတွင် ပါဝင်သူတစ်ဦးက ဆိုသည်။

'ဒီမြေပေါ်မှာ ကျနော်တို့ကိုယ် တိုင် ခြံနယ်တွေကို ခုတ်ထွင်ရှင်း လင်းပြီး နေလာတာ ၁၀ နှစ်ကျော် ပြီ။ ဘယ်သူ့ကိုမှလည်း ပိုက်ဆံ မပေးရသလို ဘယ်သူမှလည်း

လာပြီးမောင်းထုတ်တာ မရှိဘူး။ တလောကမှ တရုတ်နိုင်ငံသား တွေ လာပြီးမြေတိုင်း ကြည့်ရှုပြီး မကြာဘူး။ ဒီဂိတ်တာဝန်ရှိသူက ဒီမှာနေထိုင်တဲ့ ကျနော်တို့ အိမ် ထောင်စု ၁၇၅ စုကို ပြောင်းပေးဖို့ ပြောလာသလို လူသွားလမ်းတွေ ကို ခြံခတ် ပိတ်ဆို့တာတွေ ပြု လုပ်လာပါတယ်။ ဒါကို သက် ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်တွေက သိရှိ ပြီး ဖြေရှင်းပေးစေ လိုပါတယ်' ဟု ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲတွင် ပါဝင်သူ ဦးမင်းစော်က ပြောသည်။

ထို့အပြင် မြဝတီမြို့ မြစ်ကမ်း တစ်လျှောက်တွင် တရုတ်နိုင်ငံ သားများ၏ ရင်နှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် အတူ လောင်းကစားဇုန်ကြီး သဖွယ် ဖြစ်နေသလို ထိုမြေနေရာ တွင် နေထိုင်ကြသည့် ဌာနေတိုင်း ရင်းသားများကို မောင်းထုတ်ကာ တရုတ်နိုင်ငံသားများကို မြေ ရောင်းပြီး လောင်းကစားဇုန် လုပ် မည့် အကြံကို လက်မခံခြင်း ကြောင့် ယခုလို ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲကို ပြုလုပ်ရခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆန္ဒ ထုတ်ဖော်မှုတွင် ပါဝင်သူများက

ပြောသည်။

ယခု အငြင်းပွားမှု ဖြစ်နေ သည့် မြေနေရာသည် ကိုမိုးစော် တွင် မြေ ၆ ဒသမ ၇ (၆.၇) ဧက ကို ပုံစံ (၇) ရရှိပြီး ၎င်းအထဲမှ ၃ ဧကကို နယ်ခြားစောင့်တပ် BGF မှ ဗိုလ်ကြီးစောဘီလူးထံ ရောင်းချထားသည့် မြေကွက်ထဲ တွင် နေထိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု ၁၇၅ စုကို ဖယ်ရှားခိုင်းလိုသည့် ကိစ္စကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း မြဝတီ မြို့ ပြည်သူ့အရေး တက်ကြွလှုပ် ရှားသူ ကိုထွန်းထွန်း (၈၈ မျိုး ဆက်အဖွဲ့) က ပြောသည်။

မြဝတီမြို့မှ တရားလွှတ်တော် ရှေ့နေ ကိုမျိုးအောင်ကလည်း ' မြေယာအငြင်းပွားမှု ပုံစံ (၇) ဆိုတာက ၂၀၁၂ မြေယာဥပဒေမှာ အမှန်တ ကယ် လယ်ယာလုပ်ကိုင်သူကိုသာ စိစစ်ပြီး ထုတ်ပေးရမှာ။ အခုတော့ နေအိမ်တွေလည်း ဆောက်ထား တယ်။ လူတွေလည်း နေထိုင် တယ်။ အဲဒီမြေနေရာကို လူပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးအမည်နဲ့ လယ်ယာမြေ ပုံစံ (၇) ထုတ်ပြီး ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ပေးထား

တာကတော့ ဥပဒေနဲ့ ညီညွတ်မှု မရှိဘူးလို့ မြင်ပါတယ်' ဟု ပြော သည်။

ယနေ့နေ့ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲကို မြဝတီမြို့ အမှတ်(၄)ရပ်ကွက် မြစန္ဒီနန်းခြံရင်ပြင်တွင် လူအင် အား ၅၀၀ ခန့်သည် နံနက်ပိုင်း တွင် စုဝေး၍ ဟောပြောပွဲများ ပြု လုပ်ပြီးနောက် တိုင်းရင်းသား မိ သားစုများ ဘဝလုံခြုံရေး၊ ပြည် နယ်အစိုးရနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးမသိဘဲ နေအိမ်များ မောင်းထုတ်နေခြင်း အား အရေးယူပေးရေး၊ အများ ပြည်သူသုံး လမ်းများ နှင့် ရေကန် များ ပိတ်ဆို့/ဖျက်ဆီးနေခြင်း အား အရေးယူပေးရေး၊ တိုင်းရင်း သားနေအိမ်များအား မောင်းထုတ် ၍ တရုတ်များအား မြေရောင်းမည့် အကြံ ခိုလက်မခံ၊ လက်နက်ဖြင့် အနိုင်ကျင့်မောင်းထုတ်ခြင်း အလို မရှိ အစရှိသည့် ကြွေးကြော်သံ ၅ ရပ်အား ဟစ်ကြွေးကာ မြို့တွင်း ချိတ်ဆုံ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခဲ့ ကြ ကြောင်း သိရသည်။

ရွေးကောက်ပွဲတွင် UNA မိတ်ဖက်ပါတီများ နှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်မည်ဟု KNP ပြော

နိုဝင်ဘာ ၁၈ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စောထွန်းလင်း

လာမည့် ၂၀၂၀ ပါတီစုံ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲ အောင်နိုင်ရေးအတွက် ညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများမဟာမိတ်အဖွဲ့ (UNA) မိတ်ဖက်ပါတီနှင့် ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်သွားမည်ဟု ကရင်အမျိုးသားပါတီ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး မန်းကျော်ငြိမ်းက ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ကရင်အမျိုးသားပါတီ (KNP) ၏ နှစ်ပတ်လည် အစည်းအဝေးကို ပုသိမ်မြို့၊ ဂရုဏာစင်တာ၌ နိုဝင်ဘာ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး အစည်းအဝေးတွင် ထိုသို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ပါတီတာဝန်ရှိသူများက ပြောသည်။

‘ကျနော်တို့ KNP က UNA အဖွဲ့ဝင် ပါတီဖြစ်တယ်။ လာမယ့် ရွေးကောက်ပွဲမှာ UNA အဖွဲ့ဝင် တိုင်းရင်းသားပါတီ အချင်းချင်း၊ နောက် UNA နဲ့ မိတ်ဖက်ပါတီတွေ ဖြစ်တဲ့ လူ့ဘောင်သစ် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ၊ ဥပဒေ လွှတ်တော် အမတ်တွေ ဖွဲ့ထားတဲ့ပါတီတွေနဲ့ အောင်နိုင်ရေးကို ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင် သွားမယ်’ဟု မန်းကျော်ငြိမ်းက ပြောသည်။

နိုဝင်ဘာ ၁၇ ရက်နေ့က ပြုလုပ်သည့် အစည်းအဝေးတွင် ကယားပြည်နယ်၊ ဖားဆောင်းမြို့နယ်တွင် ပါတီရုံးဖွင့်လှစ်ရေး ကိစ္စ၊ ရန်ကုန်၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတို့တွင် ပါတီရုံးများ ဖွင့်လှစ်ရေး ကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးခဲ့သလို ပါတီအနေဖြင့် လာမည့် ၂၀၂၀ ပထမ လေးလပတ်အတွင်း ရွေးကောက်ပွဲဝင်မည့် မဲဆန္ဒနယ်နှင့် ဝင်ပြိုင်မည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ အတည်ပြုခြင်းကို ပြုလုပ်သွားရန် စသည့် အချက်များကိုလည်း ဆွေးနွေးသဘောတူခဲ့ကြောင်း ပါတီတာဝန်ရှိသူများက ပြောသည်။

အဆိုပါ အစည်းအဝေးသို့ ပါတီဗဟို အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များ၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး ပန်းတနော်၊ မြောင်းမြ၊ အိမ်မဲ၊ ဘိုကလေး၊ ပုသိမ်၊ ကျောင်းကုန်း၊ ကန်ကြီးထောင့်၊ ငပုတော၊ ညောင်တုန်း စသည်တို့မှ ပါတီတာဝန်ရှိသူများ၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ထန်းတပင်၊ ကော့မှူး စသည့်မြို့နယ်များမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးမှ ပါတီတာဝန်ရှိသူများနှင့် ကယားပြည်နယ် (ကရင်နီပြည်) ဖား

ဆောင်းမြို့နယ် ပါတီတာဝန်ရှိသူများ အပါအဝင်စုစုပေါင်း ၆၀ ဦးခန့် တက်ရောက်ခဲ့သည်။

KNP ဖားဆောင်းမြို့နယ် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး စောထောနေမှူးက ‘ကျနော်တို့ ဖားဆောင်းမြို့နယ်မှာ ကရင်လူဦးရေက ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းနီးပါးရှိတယ်။ ဒေသခံတွေက ကိုယ့်ကရင်ပါတီတွေကိုပဲ အားပေးချင်တယ်။ ကရင်အမျိုးသားပါတီမြို့နယ် စည်းရုံးရေးကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းထားပြီး သွားပြီ။ ဒါပေမယ့် ရုံးဆိုင်ဘုတ်ထောင်တဲ့ အခမ်းအနားတော့ မလုပ်ရသေးဘူး။ မကြာခင်လုပ်မယ်။ ပါတီဗဟိုက တာဝန်ရှိသူတွေနဲ့ပါ’ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ကရင်အမျိုးသား ပါတီကို ၂၀၁၄၊ အောက်တိုဘာတွင် တရားဝင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ဖူးသော်လည်း အနိုင်မရခဲ့ပေ။ လာမည့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရရန် ပါတီ တာဝန်ရှိသူများက အစွမ်းကုန် အားထည့်လုပ်ဆောင်သွားမည်ဟု ပါတီဗဟို အလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့ဝင်များ ထံမှ သိရသည်။

သံလွင်ငြိမ်းချမ်းရေး ဥယျာဉ်သို့ နာဂနှင့် တောင်ပိုင်းလူငယ်အဖွဲ့ သွားရောက်လေ့လာ

နိုဝင်ဘာ ၂၃ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စအိုင်ဆူး

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဖာပွန်ခရိုင် KNU- ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး ထိန်းချုပ်နယ်မြေတွင်းရှိ သံလွင်ငြိမ်းချမ်းရေး ဥယျာဉ်ကို နာဂလူငယ်များနှင့် တနင်္သာရီတိုင်းရှိ တောင်ပိုင်းလူငယ် (Southern Youth) အဖွဲ့တို့ နိုဝင်ဘာ ၁၈ ရက်မှ ၂၀ ရက်နေ့အထိ သွားရောက် လေ့လာမှုအစီအစဉ်တစ်ခု ပြုလုပ်ခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

သံလွင် ငြိမ်းချမ်းရေး ဥယျာဉ် အတွင်းရှိ ဒေသခံ ဌာနပြည်သူများ၏ သဘာဝသစ်တောနှင့် မြေယာများ ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ စီမံခန့်ခွဲ ထိန်းသိမ်းနေမှုအပြင် ဌာနတိုင်းရင်းသားတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ ရိုးရာများအပေါ် သွားရောက်လေ့လာခြင်းနှင့် အပြန်အလှန် ထိန်းသိမ်းခြင်း ဆိုင်ရာများကို ဝေဖန်လှည့်လှည့် ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း ကရင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးလှုပ်ရှားမှုကွန်ယက် (KESAN) မှ မြေယာနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်းဆိုင်ရာတာဝန်ခံ စောမာဘူက ဆိုသည်။

‘နှစ်ဖွဲ့ လာပြီတော့ သံလွင် ငြိမ်းချမ်းရေး ဥယျာဉ်ထဲက စီမံခန့်ခွဲ ထိန်းသိမ်းမှုတွေ ဌာနတိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ မြေယာ ထိန်းသိမ်းမှုပုံစံတွေကို လာလေ့လာ သင်ယူတယ်။ နောက်ပြီး ဘိတ်-ထားဝယ်ဘက်က တောင်ပိုင်း လူငယ်အဖွဲ့ကလည်း ဒီက အခြေအနေတွေကို လာလေ့လာပြီး သူတို့ ဒေသမှာ ဘယ်လို ပြန်လုပ်ဆောင်လို့ရမလဲ ဆိုတာကို လာလေ့လာကြတာပေါ့’ဟု ကေအိုင်စီ သို့ ပြောသည်။

အဆိုပါ လေ့လာမှုတွင် သံလွင် ငြိမ်းချမ်းရေးဥယျာဉ်ထဲရှိ ကျေးရွာများသို့ သွားရောက်ကာ

ဒေသခံ ဌာနတိုင်းရင်းသားများနှင့် တွေ့ဆုံ၍ မည်သို့မည်ပုံ ထိန်းသိမ်း စီမံခန့်ခွဲခြင်းများကို မေးမြန်းမှုများ၊ ဒေသအခြေအနေများကို လိုက်လံကြည့်ရှု လေ့လာမှုများနှင့် ဒေသခံတို့၏ ဓလေ့ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုများကိုပါ ပြသပေးခြင်းအစီအစဉ်များ ပါဝင်ကြောင်း သိရသည်။

လေ့လာရေးတွင် ပါဝင်ခဲ့သူ နာဂတိုင်းရင်းသား ပီတာထောင်းက ‘ကျနော်တို့လို ညီနောင်ကရင်လူ မျိုးတွေ အနေနဲ့ လည်း ကျနော်တို့လိုပဲ ဓလေ့ထုံးတမ်းစနစ်တွေကို ထိန်းသိမ်းခြင်းတွေ တောတောင် ရေမြေတွေကိုလည်း ဓလေ့ထုံးတမ်းစနစ်နဲ့အညီ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်နေတာကြား သိရတဲ့အတွက်ကြောင့် ဘယ်လို ဘယ်ပုံ စီမံထိန်းသိမ်းကြသလဲ၊ ပြီးတော့ ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ ထုံးတမ်းတွေကို လေ့လာ ချင်တာရယ်။ ကျနော်တို့ ဖက်က ရိုးရာတာဝန်ရှိ လူကြီးတွေကိုလည်း အခြားသော ဌာနလူမျိုးတွေ ဘယ်လိုစီမံခန့်ခွဲမှုမျိုးတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်နေရပြီး ဘယ်လိုစီမံ ဖြေရှင်းနေကြသလဲ စတဲ့အတွေးအမြင်မျိုး တွေရရှိပြီး ဌာနလူမျိုးတွေ အချင်းချင်း အပြန်အလှန် အတွေးအမြင်တွေ ဖလှယ်နိုင်စေရေးဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်မျိုးနဲ့ Salween Peace Park ကို သွားရောက် လေ့လာခဲ့တယ်ပေါ့နော်’ဟု ကေအိုင်စီ သို့ ပြောသည်။

ထို့အပြင် ၎င်းလေ့လာမှုမှ တဆင့် ဌာနလူမျိုးများ အချင်းချင်း အပြန်အလှန်သင်ယူလေ့လာ ဖေးမကူညီမှုသည် အရေးပါသည့် ကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်၍ အနာဂတ်တွင် ယခုထက်မက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သွားနိုင် ရန် မျှော်လင့်ကြောင်း၊ နာဂ၊ ကရင် မကဘဲ အခြားသော ညီနောင်ဌာနလူမျိုး

များနှင့်ပါ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့် ကွန်ရက်တစ်ခုကို တည်ဆောက်၍ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရှိသည့် ဌာန ဖြစ်တည်လာသည်အထိ မျှော်မှန်းကြောင်း နာဂဌာနတိုင်းရင်းသားများ၏ မြေယာနှင့် သဘာဝသယံဇာတ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေးအဖွဲ့ (RR TIP) ၏ Finance Officer လည်း ဖြစ်သူ ပီတာထောင်းက ဆက်ပြောသည်။

သံလွင် ငြိမ်းချမ်းရေး ဥယျာဉ်သည် မြန်မာနိုင်ငံ အရှေ့တောင်ဘက်ခြမ်း၊ သံလွင်မြစ်၏ အနောက်ဘက်ကမ်းတွင် တည်ရှိပြီး အကျယ်အဝန်း ၁၃၅၅၅၈၀ ဧက ရှိသည်။

ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ရေရှည်ရပ်တည်ရေးနှင့် ဓလေ့ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းနိုင်ရေးစသည့် မျှော်မှန်းချက် သုံးချက်ဖြင့် KNU နှင့် မြန်မာ အစိုးရတို့ကြား ငြိမ်းချမ်းလုပ်ငန်း စတင်လာခဲ့သည့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်ကတည်းက ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်လာခဲ့ပြီး ၎င်းဥယျာဉ်နှင့် ဥယျာဉ်အခြေခံ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်း အတည်ပြုခြင်းကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် တရားဝင် ကြေညာခဲ့သည်။

အလားတူ လာမည့်နှစ်တွင်လည်း သံလွင်ငြိမ်းချမ်းရေး ဥယျာဉ် ကော်မတီများအနေဖြင့် နာဂကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသသို့ သွားရောက်၍ နာဂဒေသ၏ သဘာဝ ထိန်းသိမ်းနယ်မြေများကို အပြန်အလှန် သွားရောက် လေ့လာသွားရန်ရှိသည်ဟုလည်း KESAN ၏ မြေယာနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်းဆိုင်ရာတာဝန်ခံ စောမာဘူက ပြောသည်။

ကျိုဒိုးမြို့ပုံးပေါက်ကွဲမှု ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် (၃) ဦးနှင့် အရပ်သား (၁) ဦးသေဆုံးကာ (၉) ဦးခန့်ဒဏ်ရာရရှိ

နိုဝင်ဘာ ၁၂ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် နေ့နေော်

ကရင်ပြည်နယ်၊ ကော့ကရိတ်ခရိုင် ကျိုဒိုးမြို့ အမှတ်(၁) ရပ်ကွက် ချောင်းဖျားလမ်းမ၊ ရဲစခန်းအနီးတွင် နိုဝင်ဘာလ ၁၁ ရက်ည ၈ နာရီဝန်းကျင်အချိန်ခန့်က ရဲလှည့်ကင်းကားတစ်စီးအား အမည်မသိ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့မှ လက်ပစ်ဗုံးဖြင့်ပစ်ခတ် ပေါက်ကွဲမှုဖြစ်ပွားခဲ့ရာ ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် ၃ ဦးနှင့် အရပ်သား ၁ ဦး သေဆုံးခဲ့ပြီး ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် ၄ ဦးနှင့် အရပ်သား ၅ ဦး ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

ဖြစ်စဉ်မှာ နိုဝင်ဘာလ ၁၁ ရက်ည ၇း၄၀ အချိန်ခန့်က ကျိုဒိုးနယ်မြေစခန်းမှူး ရဲအုပ်မျိုးမင်း

ထွန်း ဦးစီးသော ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် ၇ ဦးသည် မြို့တွင်း လှည့်ကင်းဆောင်ရွက်နေစဉ် ကျိုဒိုးမြို့ ရဲစခန်းအနီး အမှတ်(၁)ရပ်ကွက် ချောင်းဖျားလမ်းမ (ဒေသအခေါ်) မှောင်ခိုက်တံအနီး အရောက်တွင် အဖွဲ့အစည်း (စိစစ်ဆဲ) အမည်မသိ လူနှစ်ဦးမှ ဆိုင်ကယ်ဖြင့် ရောက်ရှိလာပြီး ကားအနီးချဉ်းကပ်ပြီး ကား၏ ဝဲဘက်ဘေးသို့ လက်ပစ်ဗုံးဖြင့် ပစ်ခတ်ကာ ချောင်းဖျား ကျေးရွာဘက်သို့ မောင်းနှင် ထွက်ပြေးသွားကြောင်း သိရသည်။ ထုတ်ပြန်မှုတွင် ဖော်ပြထားသည်။

အဆိုပါ အမည်မသိ လူနှစ်ဦးမှ ဗုံးဖြင့်ပစ်ခတ်ပေါက်ကွဲမှုကြောင့် ရဲလှည့်ကင်းယာဉ်ပေါ်ပါ

ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် ၇ ဦးနှင့် အရပ်သား ၆ ဦး ထိခိုက် ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ပြီး ၎င်းတို့အနက် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် ၂ ဦးနှင့် အနီးဝန်းကျင်ရှိ အရပ်သား ၁ ဦး အခင်းဖြစ်နေရာတွင် သေဆုံးခဲ့သည်။ ထို့နောက် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိသူ စခန်းမှူး ရဲအုပ် မျိုးမင်းထွန်း အပါအဝင် ဒဏ်ရာရသူ ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် ၅ ဦးနှင့် အရပ်သား ၃ ဦးအား ဘားအံပြည်သူ့ ဆေးရုံ သို့ ပို့ဆောင်စဉ် ရဲတပ်ကြပ်ကြီး ၁ ဦးမှာ ဆေးရုံအရောက်တွင် သေဆုံးခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

ယခုကဲ့သို့ လက်ပစ်ဗုံးဖြင့် လာရောက်ပစ်ခတ်ရသည့် အကြောင်းအရင်းကို ရဲတပ်ဖွဲ့မှ မှတ်ချက် တစ်စုံတစ်ရာ ပြောကြားခြင်း မရှိသေးဘဲ လက်ပစ်ဗုံး ပစ်ခတ်

သည့် တရားခံများကို အမြန်ဆုံး ဖမ်းဆီး အရေးယူနိုင်ရန် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများ ဆောင်ရွက်နေကြောင်း ရဲတပ်ဖွဲ့ဘက်က ပြောသည်။

ပြီးခဲ့သည့် အောက်တိုဘာလ

၅ ရက်နေ့၊ ည ၇ နာရီအချိန်ခန့်တွင်လည်း ကော့ကရိတ်မြို့ အမှတ်(၁)ရပ်ကွက် ချောင်းတောင်ကွက်သစ်(၂)လမ်းတွင် နေထိုင်သည့် ဒီမိုကရေစီအကျိုးပြု ကရင်တပ်မတော် - DKBA အဖွဲ့မှ

ဒုတိယ ဗိုလ်မှူးကြီး အဆင့်ရှိသူ စောဇေထူးအား နေအိမ်တွင် သေဆုံးစေခဲ့ပြီး လုပ်ကြံခံရမှု ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး တရားခံကို ယနေ့ထိ ဖမ်းဆီးရမိခြင်း မရှိသေးကြောင်း သိရသည်။

မြန်မာရွှေ့ပြောင်းကျောင်းသားများ၏ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုဖလှယ်ခြင်းနှင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်း ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်းပြပွဲ ပြုလုပ်

နိုဝင်ဘာ ၁၅ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ စတင်ဆွဲချက်၊ မဲဆောက်မြို့ရှိ မြန်မာရွှေ့ပြောင်းကျောင်း တစ်ခု ဖြစ်သော ကလေးများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစင်တာ-CDC အထက်တန်းကျောင်းတွင် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ဖလှယ်ခြင်းနှင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်း ပြပွဲကို နိုဝင်ဘာ ၁၅ ရက်နေ့က ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသားများ ဦးဆောင်၍ ပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့ကြသည်။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုး ပေါင်းစုံ လာရောက် ပညာသင်ယူနေကြသည့် မြန်မာရွှေ့ပြောင်း CDC အထက်တန်းကျောင်းတွင် ယဉ်ကျေးမှု မတူညီသည့် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသားများအကြား အပြန်အလှန် နားလည်ရင်းနှီး ကျွမ်းဝင်စေရန်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်စေသည့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ အပေါ် သတိပြုမိလာစေရန် ယခုလို ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကျောင်းဆရာမ နော်ထရီဇာက ပြောသည်။

၎င်းက 'ကျမတို့ ကျောင်းကို ပြန်ကြည့်မယ်ဆိုရင် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးပေါင်းစုံ ရှိနေတာကို မြင်နေရတယ်။ အဓိက ရည်ရွယ်

တာက တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် သူ့လူမျိုးမှာ ဘယ်လို ထူးခြားတဲ့ ဝိသေသ လက္ခဏာတွေရှိလဲ၊ ကိုယ့်မှာလည်းဘယ်လို ထူးခြားတဲ့ ဝိသေသလက္ခဏာတွေ ရှိလဲဆိုတာကို သူတို့ရဲ့ ကိုယ်ပိုင် လူမျိုးအကြောင်းကို အချင်းချင်း ရှင်းပြပေးကြတာပေါ့။ နောက်ပြီး ရိုးရာ သီဆိုကပြဖျော်ဖြေမှုတွေလည်း ပြပေးကြတာပေါ့'ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ထို့အပြင် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို စနစ်တကျ ပြန်လည်ပြုပြင် အသုံးပြုနိုင်မည့် သတင်းစကားများ ကိုလည်း ကျောင်းသား ကျောင်းသားများ အကြား ပိုမိုသိရှိစေရန်အတွက် စွန့်ပစ်ပစ္စည်း ပြပွဲ ပြိုင်ပွဲများကိုပါ ထည့်သွင်းရခြင်း ဖြစ်သည်ဟု နော်ထရီဇာ ဆက်ပြောသည်။

ယနေ့ပြုလုပ်သည့် အဆိုပါ ယဉ်ကျေးမှု နှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် CDC ကျောင်းအတွင်း တက်ရောက် ပညာသင်ယူနေသည့် ကရင်၊ ကရင်နီ(ကယား)၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ဗမာ၊ သျမ်း(ရှမ်း)၊ ချင်း၊ ကချင်၊ ပအိုဝ်း စသည့် တိုင်းရင်းသားများ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ဝတ်စားဆင်ယင်ထုံးစံ၊ ရိုးရာ အစားအစာ၊ ရိုးရာအက၊ လူမျိုး နောက်

ခံ သမိုင်းကြောင်း စသည်များကို အပြန်အလှန် နှီးနှောဖလှယ်ခဲ့ကြသည်။

အဆိုပါ ယဉ်ကျေးမှု ဖလှယ်ပွဲတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်သူ နော်လာဒါဝါးက 'ကျမတို့အားလုံးက ရွှေ့ပြောင်းတွေချည်းပါပဲ။ တချို့ မြန်မာပြည်ရဲ့ နေရာ ဒေသအသီးသီးကနေ လာကြတာဆိုတော့ အချင်းချင်း မသိနားမလည်ကြတာ အများကြီးရှိတယ်။ အခုလို ပြပွဲလေး ပုံစံလုပ်လိုက်တော့ သူတို့ရဲ့ ယဉ်ကျေးမှုတွေကို သိခွင့်ရတယ်။ သိလည်းသိသင့်တယ်။ ကိုယ့်တိုင်းရင်းသား အကြောင်းကိုတော့ ကိုယ်တိုင် သိသင့်တာကြောင့် ဒီလို အစီအစဉ်လေးက ကျမတို့အတွက် အရမ်းကို အရေးကြီးပါတယ်'ဟု ပြောသည်။

အဆိုပါ ယဉ်ကျေးမှုဖလှယ်ပွဲကို CDC ကျောင်းတွင် နှစ်စဉ် တစ်နှစ်တစ်ကြိမ် ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ယခုနှစ် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ပြပွဲအစီအစဉ်ကိုပါ ထည့်သွင်း ကျင်းပလာခဲ့သည်။ ၎င်းအစီအစဉ်အတွက် နယ်စပ် ပညာရေးကို အကူအညီပေးနေသည့် Foundation for Education and Development (FED)မှ အခံက ပါဝင် ပံ့ပိုးကူညီပေးခဲ့သည်။

IDP ကျောင်း (၂၀) ကျော် စုံညီပွဲတော် စုပေါင်းပြုလုပ်

နိုဝင်ဘာ ၂၀ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ စတင်ဆွဲချက်၊ မဲဆောက်မြို့ရှိ မြန်မာရွှေ့ပြောင်းကျောင်း (IDP) စာသင်ကျောင်းပေါင်း ၂၀ ကျော်မှ ကျောင်းသားများ စုံညီပွဲတော်ကို KNU- ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံးနယ်မြေ ဖားအံခရိုင်၊ ပိုင်ကျိုမြို့နယ်တွင် နိုဝင်ဘာ ၁၈ ရက် မှ ၂၂ ရက်နေ့အထိ ကျင်းပခဲ့သည်။

စစ်ဘေးရှောင် IDP ကလေးငယ်များ၏ ပညာရေးဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် ကျောင်းသားမိဘများ၏ မိမိသားသမီးများအပေါ် ပညာသင်စေလိုသည့် စိတ်ဓာတ်ဖြစ်ပေါ် မြှင့်တင်လာစေမည့် ခြေလှမ်းတစ်ရပ် အနေဖြင့် ယခုလို ကျောင်းသားစုံညီပွဲတော်ကို ပြုလုပ်ကျင်းပရခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ပွဲကို ဦးဆောင်စီစဉ်သူ စောရီနိုးဘိုးက ပြောသည်။

၎င်းက 'ကျောင်းတွေက အုပ်ချုပ်မှု မတူညီတဲ့ နေရာဒေသမှာ ရှိနေတယ်။ အစိုးရ အုပ်ချုပ်မှု အောက်က ကျောင်းတွေဆိုလည်း သဘောထားက တစ်မျိုးဖြစ်နေမယ်။ ကရင်အုပ်ချုပ်မှုအောက်က ကျောင်းတွေဆိုလည်း တစ်မျိုးပေါ့။ ဒါပေမယ့် ကရင်လူမျိုးတွေပဲ ဖြစ်တယ်။ ကျနော်တို့ ရည်ရွယ်တာက တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းထဲ ဖြစ်လာဖို့နဲ့ အချင်းချင်းနားလည်မှု ပိုရရှိလာဖို့ ဖြစ်တယ်'ဟု ကေအိုင်

စီသို့ ပြောသည်။

နှစ်စဉ် နိုဝင်ဘာလတွင် ကျင်းပလေ့ရှိသည့် ၎င်းကျောင်းသားများ စုံညီပွဲတော် အစီအစဉ်ကို ယခုနှစ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လာသည့် ကျောင်းများ ပိုမိုများပြားလာပြီး နှစ်စဉ်တိုးတက်မှုများ ရှိနေခြင်းအပေါ် လာမည့် အနာဂတ်တွင် ကျောင်းသား စုံညီပွဲတော်နေ့တစ်နေ့အဖြစ် သတ်မှတ်သွားနိုင်ရန်ကိုလည်း ရည်ရွယ်ထားကြောင်း စောရီနိုးဘိုးက ဆက်ပြောသည်။

ယခင် ပဋိပက္ခကာလအတွင်း စစ်ဘေးရှောင်ခွဲရသည့် IDP ကလေးငယ်များသည် ပညာကောင်းစွာ မသင်ကြားခဲ့ရဘဲ ကျောင်းသားမိဘများအနေဖြင့် မိမိသားသမီးများကို ကျောင်းပို့ရန် စိတ်အားထက်သန်မှု အားနည်းခဲ့ခြင်းကြောင့် ယခုလို အစီအစဉ်မျိုးများ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဦးဆောင်သူများက ဆိုသည်။

၅ ရက်တာ ပြုလုပ်သည့် စုံညီပွဲတော်သို့ ကရင်ပညာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဌာန (KECD) ထိန်းချုပ်မှုအောက်ရှိ စေဖိုးခီး၊ ကလေးဖိုးခီး၊ ကလေးဖိုးကလေး၊ မယ့်လာအားခီး၊ မယ့်လာအားထု၊ နီဘိုး၊ မယ်ကဲ၊ ဘိုဘော်လေး၊ ထီးတိုတော်၊ မော်ဖိုးကေနှင့် ပယ်ခို

စသည့် ကျောင်းများအပါအဝင် စုစုပေါင်း ကျောင်း ၂၀ ကျော်မှ ကျောင်းသား ၆၀၀ ကျော် ပါဝင်ပြီး ဘောလုံး၊ ဘော်လီဘော စသည့် အားကစားပြိုင်ပွဲများအပြင် ဂီတ၊ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအက စကားရည်လှပြိုင်ပွဲ များ ထည့်သွင်းပြုလုပ်ပေးသည်။

မော်ဖိုးကေ ကျေးရွာမှ ဆဋ္ဌမတန်းကျောင်းသူ နော်ဝါးနေဖောက 'ကျမဒီကိုလာဖြစ်တာ ၃ နှစ်ရှိပြီ။ အရမ်း ပျော်ဖို့ကောင်းတယ်။ ဆရာ၊ ဆရာမတွေနဲ့ ကျောင်းသူ ကျောင်းသား ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုတွေ ရသလို ကျောင်းသား အချင်းချင်းကြားမှာလည်း ရင်းနှီးမှုတွေ ရလာတယ်။ ပြန်သွားရင်တောင်မှ ဒီအကြောင်းတွေပဲပြန်ပြန် ပြောမိတယ်။ ပျော်ဖို့ကောင်းသလိုပဲ ဒီလို စုံညီပွဲတော်မျိုးကို နောင်လာမယ့် မျိုးဆက်တွေအထိပါ ဆက်ရှိနေဖို့ မျှော်လင့်တယ်'ဟု ပြောသည်။

ပြည်တွင်း နေရပ်စွန့်ခွာသူ (IDP) စာသင် ကျောင်းများ ကျောင်းသား စုံညီပွဲတော်ကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှစ၍ နှစ်စဉ် နိုဝင်ဘာလရောက်တိုင်း အစဉ်အလာမပျက် ကျင်းပလာခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ယခုနှစ်တွင် ၁၈ ကြိမ်မြောက် ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကလေးများနေ့ကို မြန်မာရွှေ့ပြောင်းကျောင်းများ စုပေါင်းကျင်းပ

နိုဝင်ဘာ ၂၀ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ စတင်ဆွဲချက်၊ မဲဆောက်မြို့ရှိ မြန်မာရွှေ့ပြောင်းကျောင်းများ စုပေါင်း၍ နိုဝင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ကျရောက်သည့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကလေးများနေ့ကို ကလေးများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစင်တာ(CDC) အထက်တန်းကျောင်းတွင် ကစားပွဲတော်များဖြင့် ဂုဏ်ပြုကျင်းပခဲ့ကြသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံ၊ တာ့ခဲခရိုင်အတွင်းရှိ မြန်မာရွှေ့ပြောင်းကျောင်းပေါင်း ၅၂ ကျောင်းနှင့် မဲဆောက်ဒေသရှိ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့ အစည်းပေါင်း ၂၁ ဖွဲ့ ပူးပေါင်းပါဝင်

၍ ကလေးများနေ့ကို စုပေါင်းဂုဏ်ပြုခြင်းဖြစ်ပြီး အနာဂတ်အတွက် ကာကွယ်မှုပုံစံများ၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေခံကောင်းများအတွက် ကိုယ်တိုင်ပါဝင် ဦးဆောင်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု အခမ်းအနားကို ဦးဆောင်ပါဝင်သူ များက ဆိုသည်။

မယ်တော်ဆေးခန်း တာဝန်ခံဒေါက်တာ စင်သီယာမောင်က 'ကျောင်းတွေမှာ ပညာသင်ကြားနေတဲ့ ကလေးတွေ အနေနဲ့က သူတို့ လုံလုံခြုံခြုံနဲ့ ပညာသင်ကြားနိုင်ရုံသာမက အနာဂတ်ခေါင်းဆောင်တွေ ဖြစ်လာဖို့ဆိုတာကိုလည်း

ထိုင်းမှာရှိတဲ့ အာဏာပိုင်တွေကလည်း လာပြီးအားပေးတာတွေ ရှိသလို ကျမတို့ ဒီကလေးတွေအတွက် ပြင်ဆင်မှုက ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ ဖြစ်စေ ဖွံ့ဖြိုးရေးပိုင်းဆိုင်ရာဖြစ်စေ သူတို့ကိုယ်တိုင် ပါဝင်ဦးဆောင်လာတဲ့ ပိုပြီးတော့ တရားမျှတမှုရှိတဲ့ ငြိမ်းချမ်းတဲ့ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခု တည်ဆောက်ဖို့ အတွက်မှာ ကလေးတွေရဲ့ ခွန်အားတွေနဲ့ ကလေးတွေရဲ့ အရည်အချင်းတွေ ပြသနိုင်တယ်လို့ ကျမတို့ ယုံကြည်တယ်'ဟု ပြောသည်။

တဖက်စာမျက်နှာသို့ ▶

မဲဆောက်ရိုမြန်မာရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများ၏ ဆာသူးလေ အထက်တန်းကျောင်း နှစ် (၂၀) ပြည့် အထိမ်းအမှတ် ကျင်းပ

နိုဝင်ဘာလ ၂၃ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် နေ့နေ့

ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မဲဆောက်မြို့ ဟို ဖိုင်ရပ်ကွက်ရှိ မြန်မာရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများ၏ ကလေးများ အားထားရာ 'ဆာသူးလေ' မြန်မာ ရွှေ့ပြောင်း အထက်တန်းကျောင်း တည်ထောင်ခြင်း နှစ် ၂၀ ပြည့် အထိမ်းအမှတ် အခမ်းအနားကို နိုဝင်ဘာ ၂၃ ရက်နေ့ ကျောင်း၏ ခန်းမဆောင်၌ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ သည်။

ထိုင်းနိုင်ငံ တာ့ခဲခရိုင် မဲ ဆောက်၊ ဖုတ်ဖရတ်နှင့် မယ်လ မတ်မြို့နယ် ၃ မြို့ထဲတွင် အလုပ် လုပ်ကိုင် နေကြသော မြန်မာရွှေ့ ပြောင်း အလုပ်သမားများ၏ က လေးငယ်များ ပညာသင်ကြားနိုင် ရန် ၁၉၉၉ ခုနှစ်တွင် စတင် တည်ထောင်ခဲ့သည့် ဆာသူးလေ ရွှေ့ပြောင်းကျောင်းသည် ၂၀၁၂ ခု နှစ် မှ စ၍ မြန်မာအစိုးရ ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ကာ အစိုးရ၏ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း စာ မေးပွဲကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုခဲ့သည့် ရွှေ့ပြောင်း ကျောင်းတစ်ကျောင်း ဖြစ်သည်။

အခက်အခဲကြားက တည် ထောင်ခဲ့သော ဆာသူးလေ မြန် မာ ရွှေ့ပြောင်းကျောင်းသည် လက်ရှိအချိန်တွင် ကျောင်းသူ ကျောင်းသားပေါင်း များစွာကို မွေးထုတ်နိုင်ခဲ့ပြီဟု ကျောင်းတည် ထောင်ခဲ့သူ ကျောင်း၏ ဒါရိုက် တာဖြစ်သည့် ဆရာမကြီး နော် ဖောရေက အခမ်းအနား အဖွင့်စ ကား ပြောကြားရာတွင် ယခုလို ထည့်သွင်းပြောကြားခဲ့သည်။

၎င်းက '၂၀၁၂ ခုနှစ်မှာ ကရင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ဦး ဇော်မင်းနဲ့ တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းခဲ့တဲ့ အတွက် ထိုင်းနိုင်ငံအတွင်း မြန် မာ ရွှေ့ပြောင်းကျောင်းတွေက တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း တက်နေတဲ့ ကျောင်းသားတွေကို မြန်မာနိုင်ငံ မြဝတီမြို့က စာစစ်ဌာနတွေမှာ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းစာမေးပွဲ ဖြေ ဆိုခွင့်ရရှိခဲ့ပြီး တက္ကသိုလ် ဝင် တန်းကို ၉၄ ဦးအောင်မြင်ခဲ့လို့ အခုဆိုရင် မြန်မာနိုင်ငံ တက္က သိုလ်နဲ့ ကောလိပ်တွေမှာ ဂုဏ် ထူးတန်း မဟာနဲ့ ဘွဲ့ကြိုသင်တန်း တွေကို တက်ရောက်နေကြပါ တယ်။ တစ်ချို့ကလေးတွေဆိုရင် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာနတွေမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြပြီ ဖြစ် ပါတယ်'ဟု ထည့်သွင်းပြောကြား ခဲ့သည်။

အခမ်းအနားသို့ KNU-ကရင် အမျိုးသားအစည်းအရုံး ဥက္ကဋ္ဌ စောမူတူးစားဖိုးနှင့် KNU ခေါင်း ဆောင်အချို့၊ ကရင်ပြည်နယ် နယ်ခြားစောင့်တပ် (B.G.F) အ ထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ဗိုလ်မှူးကြီး

စောချစ်သူ၊ မယ်တော်ဆေးခန်း တာဝန်ခံ ဒေါက်တာ စင်သီယာ မောင်၊ မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများ ဒီမိုကရက်တစ် တပ်ဦး ဥက္ကဋ္ဌရဲဘော်သံခဲ၊ NLD ပါတီ ပညာရေးကွန်ယက် ဗဟို ကော်မတီဝင်များနှင့် ဖိတ်ကြား ထားသောစည်ညီများ၊ ကျောင်း ဆရာ ဆရာမများ၊ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများနှင့် ကျောင်းသား မိဘများ အပါအဝင် စုစုပေါင်း ၃၀၀ ခန့် တက်ရောက်ခဲ့ကြ သည်။

အခမ်းအနားကို တေးဂီတ အစီအစဉ်ဖြင့် နံနက် ၉ နာရီတွင် ဖွင့်လှစ်ပြီးနောက် ကျောင်း၏ ဒါရိုက်တာ ဆရာမကြီး နော်ဖော ရေ အဖွင့်စကားပြောကြားခြင်း၊ တက်ရောက်လာသော အထူးစည် ညီများမှ ဂုဏ်ပြုစကား ပြော ကြားခြင်း၊ ဆာသူးလေ အထက် တန်းကျောင်းအတွက် သက်တမ်း အလိုက် တာဝန်ထမ်း ဆောင်နေ ကြသည့် ကျောင်းဆရာ၊ ဆရာ များနှင့် ကျောင်း၏ လိုအပ်ချက်ကို အဖက်ဖက်မှ ကူညီ ဆောင်ရွက် ပေးကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဂုဏ် ပြုလွှာများပေးအပ်ခြင်းအစီအစဉ် များ ပါဝင်သည်။

'ဒီလို ကျောင်းတွေရှိတာ ကျ နော်တို့ သားသမီးတွေအတွက် တကယ်ကို ကောင်းမွန်ပါတယ်။ အကယ်၍သာ ဒီစာသင်ကျောင်း တွေ မရှိရင် ကျနော်တို့ရဲ့ သား သမီးတွေဟာ စာမတတ် ပေမ တတ်ဖြစ်ပြီး အများအမုန် အ ကောင်းအဆိုးကို ခွဲခြားမသိဘဲ မျက်ကန်းသဖွယ် ဘဝရပ်တည်ဖို့ များစွာ ခက်ခဲလှပါတယ်။ ဒါ ကြောင့် ဒီလိုရွှေ့ပြောင်းကျောင်း တွေ များစွာရှိဖို့လိုအပ်သလို၊ ဖွင့် လှစ်ထားပြီး ကျောင်းများလည်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံနဲ့ ရှင်သန်နိုင်ပါ စေလို့ ဆုတောင်းပါတယ်'ဟု ကျောင်းသား မိဘတစ်ဦးဖြစ်သူ မန်းမျိုးမြင့်က ပြောသည်။

ဆာသူးလေရွှေ့ပြောင်း အ ထက်တန်းကျောင်း၏ ၂၀၁၉ -၂၀ ပညာသင်နှစ်တွင် တက္က သိုလ် ဝင် တန်း ဖြေဆိုမည့် ကျောင်းသူကျောင်းသားများ အ ပါအဝင် မူကြိုကျောင်းမှ ၁၂ တန်းအထိ ပညာသင်ကြား နေ သည့် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား စုစုပေါင်း ၇၀၀ ကျော်ရှိသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ တာ့ခဲခရိုင်ရှိ မဲ ဆောက်၊ ဖုတ်ဖရတ်နှင့် မယ်လ မတ်မြို့နယ် ၃ ခုတွင် မြန်မာ ရွှေ့ပြောင်းကျောင်း ၇၀ကျော်တွင် ရွှေ့ပြောင်း ကျောင်းသားဦးရေ ၁၅၀၀၀ ခန့် တက်ရောက် ပညာ သင်ကြားနေကြောင်း သိ ရ သည်။

နိုဝင်ခြား အကူအညီတောင်းခံမှု NRPC မှ ခွင့်ပြုချက် ရယူရေးကိစ္စ ဌာနဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်အချို့ အဟန့်အတားဖြစ်စေဟု KNU ပြော

နိုဝင်ဘာ ၁၅ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်

အပစ်ရပ် လက်မှတ်ထိုးထား သည့် တိုင်းရင်းသား လက်နက် ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများ ပြည်ပ အကူအညီ တောင်းခံမှုအတွက် အမျိုးသား ပြန်လည်သင့်မြတ်ရေး နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ဗဟိုဌာန- NRPC ထံ ခွင့်ပြုချက်ရယူရေး ကိစ္စကြောင့် KNU-ကရင်အမျိုး သား အစည်းအရုံး၏ ဌာနဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်အချို့ အဟန့်အ တား ဖြစ်စေသည်ဟု KNU က ဆို သည်။

တစ်နိုင်ငံလုံး ပစ်ခတ်တိုက် ခိုက်မှု ရပ်စဲရေး သဘောတူစာချုပ် -NCA လက်မှတ်ရေးထိုးထား သည့် တိုင်းရင်းသား လက်နက် ကိုင် ၁၀ ဖွဲ့ထဲသို့ ပြီးခဲ့သည့် စက် တင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့တွင် ငြိမ်း ချမ်းရေးကော်မရှင်က ပေးပို့သည့် စာတွင် အပစ်ရပ်စာချုပ် လက် မှတ်ထိုးထားသော တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်း- EAOs များအနေဖြင့် ပြည်ပအကူ အညီတောင်းခံပါက တိုက်ရိုက် ဆက်သွယ် ညှိနှိုင်းမှု မပြုဘဲ ညှိနှိုင်းမှု ဖြစ်ပြီး ခွင့် ပြုချက်တောင်းခံရမည်ဟု ဖော်ပြ ပါရှိခဲ့သည်။

အဆိုပါ ပေးပို့သည့် စာ ကြောင့် KNU ၏လက်အောက်ခံ ဌာန ၁၄ ခုမှ တစ်ခုဖြစ်သည့် ကရင်ပညာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု

ဌာန -KECD အနေဖြင့် ကရင် ပြည်နယ်အတွင်း ပြုလုပ်မည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ဆိုင်ရာ သင်တန်းစင်တာတစ်ခု စတင် နိုင်ရန်အတွက် အဟန့်အတားများ ကြုံတွေ့နေရကြောင်း ၎င်း၏ အ တွင်းရေးမှူးဖြစ်သူ စောလောအယ် မူးက ယခုလိုပြောသည်။

သူက 'ဒီစာမပေါ်ထွက်လာ ခင်ကတည်းက ဒီစီမံကိန်းကို အ ကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ဖို့ ကျနော်တို့ သက်ဆိုင်တဲ့ အစိုးရ ဝန်ကြီးဌာနဆိုင်ရာတွေနဲ့ အချိန် အကြာကြီး ညှိနှိုင်းမှု ရယူခဲ့ပြီး သားဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် အခု တော့ ဒီစာထုတ်လိုက်တာကြောင့် စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော် ဖို့ကို ထိခိုက်လာတယ်' ဟု ကေ အိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ထို့အပြင် မကြာသေးမီက ပေးပို့လိုက်သည့် စာ၏ နောက် ကွယ် အကြောင်းအရာများကို သေချာရှင်းလင်းမှု မရှိသော်လည်း ထိန်းချုပ် ကန့်သတ်ချင်သည့် သ ဘော သက်ရောက်သည်ဟုလည်း စောလောအယ်မူးက ဆက်ပြော သည်။

'အစိုးရအနေနဲ့က တိုင်းရင်း သားတွေပိုပြီး ကောင်းမွန်လာမှာ ကို မလိုလားတာလား၊ ဒါမှမဟုတ် အားလုံးကို သူတို့ရဲ့ ထိန်းချုပ်မှု အောက်ကိုပဲ ရှိစေချင်တာလား။ ဒါတော့ ကျနော်တို့မသိဘူး'ဟု

၎င်းက ပြောသည်။

PC ၏ တိုင်းရင်းသား လက် နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများထံ ပေး ပို့သည့် စာအပြင် မြန်မာနိုင်ငံခြား ရေး ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့်လည်း ကုလသမဂ္ဂ(UN)၊ ၎င်း၏ အထူး ပြု အေဂျင်စီများနှင့် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများအပေါ် စာထုတ် ပြန်ရာတွင် UN အေဂျင်စီများ အနေဖြင့် တိုင်းဒေသကြီး အသီး သီးတွင်ရှိသည့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေး ပါတီများအပေါ် ဖွံ့ဖြိုးရေး အကူ အညီများနှင့် စီမံကိန်းများကို ကူညီထောက်ပံ့ပေးရာတွင် တရား မှာ တူညီသော်လည်း UN အေဂျင် စီများအား ပေးပို့သည့် စာနှင့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့များအား ပေးပို့သည့် စာ အရေးသားမှာ ကွဲပြားမှု ရှိနေ ကြောင်း KNU- ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး၏ နိုင်ငံခြားရေးဌာန မှူး ပဒိုစောတော့နီးက ယခုလို ထောက်ပြသည်။

၎င်းက 'အပြန်အလှန် လေး

စားသောအားဖြင့် UN အေဂျင်စီ တွေကို ပေးပို့တဲ့စာအတိုင်းဆို ငွေကြေး ထောက်ပံ့မှုနဲ့ ပတ်သက် ပြီး ကျနော်တို့ရဲ့ လုပ်ဆောင်မှုတွေ NRPC ကို အသိပေးရမယ်ဆိုရင် ကျနော်တို့ ပြဿနာမရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျနော်တို့ဆီကို ပေးပို့ တဲ့ သူတို့ရဲ့စာထဲမှာ ဖော်ပြထား ချက်အရ NRPC ရဲ့ ခွင့်ပြုချက် ကိုရယူဖို့ လိုအပ်တယ်ဆိုတာက တော့ လက်ခံလို့မရနိုင်ပါဘူး။ ဘာဖြစ်လဲဆိုတော့ သဘောတူညီ ထားပြီးသား NCA ပါ အချက်တွေ နဲ့ကိုက်ညီမှုမရှိလို့ဘဲဖြစ်တယ်' ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

အဆိုပါ စာထုတ်ပြန်မှုများ သည် NCA ပါ အပိုဒ်ခွဲ ၂၅ အရ 'ဒေသတွင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်မှု စီမံ ကိန်းများအတွက် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပ အေ ဂျင်စီ အလှူရှင်များထံ အကူအညီ ရယူနိုင်ကြောင်း' ဖော်ပြချက်အ ပေါ် ချိုးဖောက်သောကြောင့် အပစ်ရပ် လက်မှတ်ရေးထိုးထား သည့် တိုင်းရင်းသား လက်နက် ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် NRPC ၏ သဘောထားအပေါ် ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြသည်။

အစိုးရအနေဖြင့် ဝင်လာသည့် နိုင်ငံခြား ထောက်ပံ့ငွေများကို စောင့်ကြည့်လိုသည့်သဘော ဖြစ် သလို လုပ်ရမည့် တာဝန်လည်း ဖြစ်ကြောင်း၊ တရားဝင် တင်ပြ တောင်းခံမည်ဆိုပါက အစိုးရ အနေဖြင့် ကန့်ကွက်ရန်မရှိဘဲ ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်၍ ခွင့်ပြုပေး မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ငြင်းဆိုရန် ဖြတ်တောက်ရန် ဆိုသည့် သ ဘောထားမျိုးမရှိကြောင်း ငြိမ်း ချမ်းရေးကော်မရှင် အတွင်းရေးမှူး ဒုဗိုလ်ချုပ်ကြီး (ငြိမ်း) ခင်ဇော် ဦးက ပြည်တွင်း သတင်း မီဒီယာ များကို ပြောကြားခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် အစိုးရမှ တစ်ဆင့် NCA အပစ်ရပ်လက်မှတ် ထိုးပြီးသား တိုင်းရင်းသား လက် နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများထံသို့ တရားဝင် ကူညီပေးနေသည့် အဖွဲ့အစည်းများမှာ ငြိမ်းချမ်းရေး ပူးတွဲ ရံပုံငွေအဖွဲ့ (JPF)၊ ဥရောပ- မြန်မာရုံး (EBO)၊ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ အစည်းများ၊ ဥရောပသမဂ္ဂ (EU)၊ ဂျပန် နိပွန်ဖောင်ဒေးရှင်း စသည့် အဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်ကြောင်း သိရသည်။

► တဖက်စာမျက်နှာမှ

ယနေ့ပြုလုပ်သည့် အစီအစဉ် တွင် ဒေါက်တာစင်သီယာမောင်မှ အဖွင့်အမှာစကား ပြောကြားခဲ့ပြီး ကလေးငယ်များအတွက် ဂိမ်း ကစားခြင်း၊ အကအလှများ ဖြေ ဖျော်ခြင်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ပြပွဲများ လည်း ထည့်သွင်းခဲ့ပြီး မဲဆောက် ဒေသ ထိုင်းအာဏာပိုင်များမှ ၁၅၀၀၀ ခန့် တက်ရောက် ပညာ သင်ကြားနေကြောင်း သိ ရ သည်။

မူလတန်း၊ အလယ်တန်းနှင့် အ ထက်တန်း ရွှေ့ပြောင်းကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားပေါင်း ၂၀၀ ကျော်ပါ ဝင်ခဲ့သည်။

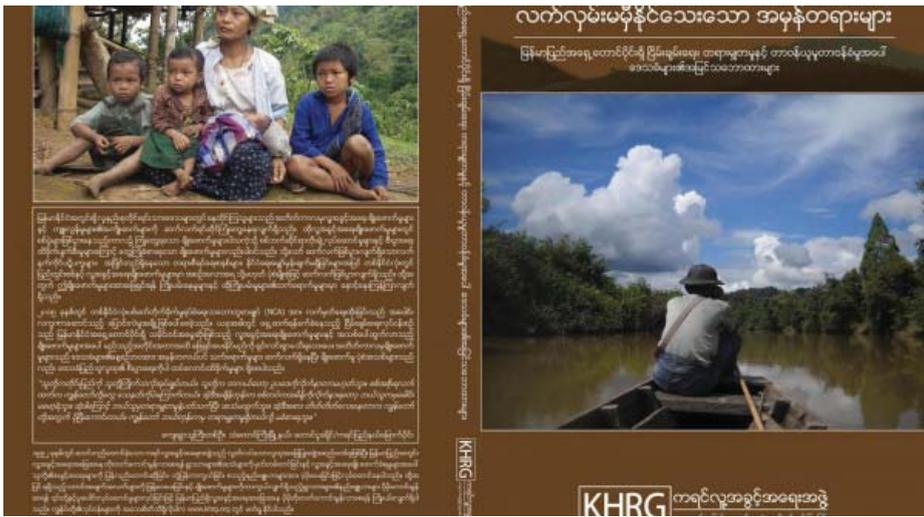
နိုင်ငံတကာ ကလေးများနေ့ အဖြစ် ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့တွင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ (UN) က စတင်သတ်မှတ်ကျင်းပ ခဲ့ရာမှ နိုင်ငံတကာ ကလေးများနေ့ ထက် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့် ကမ္ဘာ လုံးဆိုင်ရာ ကလေးများနေ့အဖြစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ပြောင်းလဲ သတ်မှတ်ကျင်းပစေခဲ့

သည်။ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ(UN)က အဆိုပါ နိုဝင်ဘာ ၂၀ ရက်နေ့ ဖြစ်သည့် ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် က လေး အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ စာတမ်း ကြေညာခြင်း နှင့် ၁၉၈၉ ခုနှစ် တွင် ကလေးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ် (CRC)ချမှတ် သည့်နေ့လည်း ဖြစ်သည်။

ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ကလေးများ နေ့ကို ဇန်နဝါရီလ ဒုတိယအပတ် တွင် ကျင်းပလေ့ရှိသလို မြန်မာ နိုင်ငံတွင်လည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင် ဆန်း မွေးနေ့ဖြစ်သည့် ဖေဖော်ဝါ

ရီလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် သတ်မှတ် ကျင်းပလေ့ရှိကြသည်။

၂၀၀၂ ခုနှစ်မှစ၍ ကလေးများ နေ့ကို မြန်မာရွှေ့ပြောင်းကျောင်း များတွင် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ကလေး များနေ့နည်းတူ ဇန်နဝါရီလ ဒုတိယအပတ်တွင် ကျင်းပခဲ့သော် လည်း ယခု ၂၀၁၉ ခုနှစ်မှ စတင် ကာ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကလေးများ နေ့အဖြစ် ပြန်လည်ပြောင်းလဲ၍ ကျင်းပလာခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သိ ရသည်။

အပစ်ရပ်ကာလအတွင်း တရားမျှတမှု လက်လှမ်းမီရန် အလှမ်းဝေးဆဲဟု KHRG ပြော

နိုဝင်ဘာ ၁၈ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စောထွန်းလင်း

လက်ရှိ အပစ်ရပ်ကာလ အတွင်း ဒေသခံရွာသားများ အနေဖြင့် တရားမျှတမှုအတွက် လက်လှမ်းမီရန် အလှမ်းကွာဝေးနေဆဲဟု ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့ (KHRG) က နိုဝင်ဘာ ၁၅ ရက်တွင် ထုတ်ပြန်သည့် “လက်လှမ်းမီရန်အောင်မြင်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ” အစီရင်ခံစာတွင် ထောက်ပြထားသည်။

အဆိုပါ အစီရင်ခံစာသည် မြန်မာပြည် အရှေ့တောင်ပိုင်း ဒေသရှိ ဒေသခံများ၏ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ တရားမျှတမှုနှင့် တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုအပေါ် အမြင်သဘောထားများကို အများသိရှိရန်နှင့် ရည်ရွယ်ထုတ်ပြန်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု KHRG က ပြောသည်။

ထို့အပြင် ၂၀၁၂ ပဏာမ အပစ်ရပ်ပြီး နောက်ပိုင်း တိုက်ပွဲများ လျော့နည်းသွားသော်လည်း လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှု ပုံစံသစ်များဖြစ်သည့် မြေယာသိမ်းယူခြင်း၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကြောင့် ထိခိုက်ခံရမှု စသည့် ပုံစံမျိုးစုံဖြင့် ဒေသခံများ ကြုံတွေ့နေရသည်။ ထို့အတွက် တရားမျှတမှုရရှိရန် အလှမ်းကွာဝေးဆဲ အခြေအနေ ဖြစ်နေသည်ဟု KHRG အဖွဲ့၏ ညွှန်ကြားရေးမှူး နော်ထူးထူးက ဧည့်သည်များကို ပြောသည်။

၎င်းက ‘လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ခံရတဲ့ ပြည်သူတွေက တရားမျှတမှုကို လိုချင်ကြတယ်။ သူတို့ တရားရုံးမှာ တိုင်ဖို့ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ လက်နက်ကိုင်ကို ကြောက်ရတယ်။ ကေအန်ယူ-ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံးရော၊ မြန်မာအစိုးရရော ကျမတို့ ပြောချင်တာက တရားရုံးကိုသွားဖို့ ပြည်သူတွေက ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရတဲ့ အခက်အခဲ အားလုံးကို

ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းပေးဖို့၊ တရားစီရင်ရေးစနစ်မှာလည်း ဘက်လိုက်မှုမရှိဘဲ လွတ်လပ်ပြီး တရားမျှတတဲ့ စနစ်ကို ဖော်ဆောင်ပေးဖို့ တိုက်တွန်းချင်ပါတယ်’ဟု နိုဝင်ဘာ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ပြောသည်။

ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် လူသားချင်းစာနာ ထောက်ထားမှု စာချုပ်များကို သဘောတူ လက်မှတ်ထိုးထားသည့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံဖြစ်သည့်အတွက် လေးစား ကာကွယ်ဖြည့်ဆည်းပေးရန်၊ မြန်မာပြည် အရှေ့ပိုင်းဒေသများအတွင်း ညမထွက်ရအမိန့်ချပြီး ဒေသခံများ ခရီးသွားလာမှုကို ကန့်သတ်ခြင်း၊ ရွာသားများနေထိုင်ရာအနီးတွင် စစ်ရေးလေ့ကျင့်နေမှု၊ စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှုများကို ရပ်တန့်ရန်နှင့် ရွာသားများ လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ခံရမှုများအတွက် ရိုးရှင်းသည့် လွတ်လပ်ပြီး တရားမျှတသည့် တရားစီရင်

ရေး ယန္တရား ဖော်ဆောင်ပေးရန် အစီရင်ခံစာတွင် တိုက်တွန်းထားသည်။

အဆိုပါ အစီရင်ခံစာအတွက် အချက်အလက် ကောက်ယူခြင်းကို ၂၀၁၈ နိုဝင်ဘာမှ ၂၀၁၉ ဧပြီအထိ ကွင်းဆင်း ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး

ကရင်ပြည်နယ်၏ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းဆိုင်ရာ မိတ်ဆက်ရှင်းလင်းပွဲ ပြုလုပ်

နိုဝင်ဘာ ၁၉ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်။ စောရှား

ကရင်ပြည်နယ် ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းဦးစီးဌာနနှင့် The Asia Foundation တို့ ပူးပေါင်း၍ ပြည်နယ်၏ ၂၀၁၉-၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်၊ ရသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များစာစောင် မိတ်ဆက်ရှင်းလင်းပွဲနှင့် အရပ်ရပ် အဖွဲ့အစည်းများအား ရှင်းလင်းပွဲကို နိုဝင်ဘာ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ဖားအံမြို့၊ သီရိဖားအံ ဟိုတယ်၌ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

The Asia Foundation ၏ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ စီမံခန့်ခွဲရေး ဆိုင်ရာ အထူးအကြံပေး မစ္စတာ ဂရန်ဘဲဘာရစ်က ‘Citizen Budget (ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ) အကြောင်း ကရင်ပြည်သူလူထုကို အရင်ဆုံး ရှင်းလင်းတင်ပြချင်တယ်။ ဒီလို ရှင်းလင်းခြင်းအားဖြင့် ပြည်သူတွေ၊ အရပ်ဖက်အဖွဲ့တွေက Citizen Budget အကြောင်း အစိုးရကို မေးခွန်း မေးမြန်းခွင့် ရသွားအောင် လိုပါ’ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ထို့အပြင် The Asia Foundation အနေဖြင့် ကရင်ပြည်သူလူထုများ၏ လိုအပ်ချက် အသံများကို

နားထောင်ပြီး ကရင်ပြည်နယ် အစိုးရ ကြားသိခိုင်းရန် ပေါင်းကူး တံတားလေးသဖွယ် ကူညီပေးသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း မစ္စတာ ဂရန်ဘဲဘာရစ်က ဆက်ပြောသည်။

ယနေ့ရှင်းလင်းပွဲသို့ ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့အကြီးအကဲများ၊ ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများ၊ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အရပ်ဖက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ မိဒီယာများ တက်ရောက်ခဲ့ကြပြီး ပြည်နယ် အစိုးရ တာဝန်ရှိသူများမှ အဖွင့် အမှာစကားပြောကြားခြင်း၊ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ စာစောင်ကို မိတ်

ဆက်ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း၊ အမေးအဖြေကဏ္ဍ၊ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို ရှင်းလင်း တင်ပြခြင်း၊ အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆွေးနွေးမှုရလဒ်များ တင်ပြခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ပတ်သက်သည့် အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ စနစ်ပိုင်းများတွင် နည်းပညာပိုင်း ကူညီပေးနေသည့် အမေရိကန်နိုင်ငံ အခြေစိုက် The Asia Foundation ၏ မြန်မာနိုင်ငံ၊ ရန်ကုန်မြို့ရုံးခွဲကို ၁၉၅၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၂ ခုနှစ်အထိ ပထမအကြိမ် ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြီး ဒုတိယအကြိမ်အဖြစ် ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

► ရှေးဦး “ICJ ကိစ္စ” မှ

သူတို့ ဒီအပေါ်မှာ သဘောတူ လက်ခံပြီး သွားရောက် ဖြေရှင်း မယ့်အပေါ်မှာ အစိုးရရဲ့ တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှုကို ကျနော်တို့ မြင်ရတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် တဆက်ထဲမှာပဲ ပြစ်မှုကျူးလွန်တဲ့ သူတွေအပေါ်မှာလည်း သူတို့ အနေနဲ့ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု ရှိသွားဖို့လည်း လိုအပ်တယ်’ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေပြဌာန်းချက်များထဲတွင် လူ့အခွင့်အရေး

စံချိန်စံညွှန်းများကို ပြန်လည် ဆန်းစစ်ရန် လိုအပ်ပြီး နိုင်ငံတကာမှ ပြဌာန်းထားသည့် စံချိန်စံညွှန်း နှင့် မညီမျှမှုကို ညီမျှစေရန် ကြိုးပမ်းပြီး ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန် လိုအပ်ကြောင်းလည်း ပဒိုစောတာဒိုမူးက ဆက်ပြောသည်။

မြန်မာနိုင်ငံကို ရခိုင်ပြည်နယ် အတွင်း နေရပ်စွန့်ခွာသည့် လူမျိုးစုအပေါ် ဖိနှိပ်ဆက်ဆံမှုများကို ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ ပြုလုပ်ခြင်း၊ လူမျိုးစုများ၏ တရားဝင်

ရပိုင်ခွင့်များအပေါ်ပေးရန် ငြင်းဆန်ခြင်း၊ ၎င်းတို့အပေါ် ဆန့်ကျင်သည့် အမုန်းတရားများကို ဝါဒဖြန့်ခြင်း အစုအဖွဲ့တစ်ခုအနေဖြင့် ပစ်မှတ်ထား၍ အစုလိုက် အပြုံလိုက် လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်ခြင်း စသည့် စွပ်စွဲချက်များဖြင့် ဂမ်ဘီယာ နိုင်ငံက တရားစွဲဆိုထားခြင်း ဖြစ်သည်။

အဆိုပါ ဂမ်ဘီယာနိုင်ငံသည် ကုလသမဂ္ဂ (UN) ၏ လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှု ရာဇဝတ်မှု၊ ကာကွယ်ခြင်းနှင့် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း

ဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် နိုင်ငံဖြစ်သလို နိုင်ငံပေါင်း ၅၇ နိုင်ငံပါဝင်သည့် အစွလမ်းမစ် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ - OIC ၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံလည်း ဖြစ်ကာ OIC ကိုယ်စား တရားစွဲဆိုခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။

တရားစွဲဆိုမှုကို ဒီဇင်ဘာ ၁၀ ရက်နှင့် ၁၂ ရက်အထိ နှစ်ဖက်နိုင်ငံများ၏ လျှောက်ထားချက်များကို ၃ ရက် ကြားနာသွားမည်ဟု ICJ က ရုံးချိန်းရက်များကို ထုတ်ပြန်ထားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်မှ ဦးဆောင်၍ သွားရောက် ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းသွားမည် ဖြစ်ကြောင်းလည်း မြန်မာအစိုးရဘက်က သတင်းထုတ်ပြန် ပြောဆိုထားသည်။

လက်ရှိ တရားရေးကိစ္စရပ်ပေါ်ပေါက်လာခြင်းသည် နိုင်ငံတွင်း လူ့အခွင့်အရေး စံချိန်စံညွှန်း သတ်မှတ်မှုမှ နိုင်ငံတကာနှင့် ကိုက်ညီမှု မရှိကြောင်းကို အစိုးရအနေဖြင့် ဝန်ခံလက်ခံသွားရမည် ဖြစ်သလို နိုင်ငံတွင်း ဥပဒေများကို ပြန်လည်ပြုပြင်၍ ကွန်ဗန်းရှင်း အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်ခု

ဒေသခံ ၁၅၀ ဦးခန့်ကို တွေ့ဆုံကာ ယင်းထဲတွင် အမျိုးသမီး ၃၆ ဦးပါဝင်သည်ဟု KHRG က ပြောသည်။ ထို့အပြင် အစီရင်ခံစာ ပြုစုရာတွင် ၂၀၁၅ အောက်တိုဘာမှ ၂၀၁၉ ဧပြီအထိ KHRG က ပြုစု

ထားသည့် မှတ်တမ်းများကို သုံးသပ်ပြုစု ထုတ်ပြန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ အစီရင်ခံစာ တစ်ခုလုံးကို KHRG ဝက်ဘ်ဆိုဒ်တွင် ဝင်ရောက် ဖတ်ရှုနိုင်သည်ဟု တာဝန်ရှိသူများက ပြောသည်။

► ရှေးဦး “အမျိုးသမီးများအပေါ်အကြမ်းဖက်မှု” မှ

လည်း လှုပ်ရှားမှု ပြန်လည်မျှဝေသွားရန် အစီစဉ်ရှိသည်ဟု KWO ထံမှ သိရသည်။

ပွဲတွင် တက်ရောက်လာသူ ခွဲလုံးမြို့နယ်၊ ဥက္ကဋ္ဌ စောဒိုဝါးမူးက ‘ကျနော်တို့မြို့နယ်မှာ အမျိုးသမီးအကြမ်းဖက်မှု အမျိုးမျိုးတွေ့ရတယ်။ အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုများတယ်လို့ ပြောလို့ရတယ်။ လာတိုင်ရဲတဲ့ လူတွေကို ဖြေရှင်းပေးရတာတွေလည်း ရှိတယ်။ တချို့က မတိုင်ရဲကြဘူး။ အကြမ်းဖက်ခံရတဲ့ အမျိုးသမီးအတွက် ဘာလုပ်ပေးရမလဲ။ KWO နဲ့

ဘယ်လို ပူးပေါင်းရမလဲ။ နောက်ဆိုရင် စီစဉ်ရတာပေါ့’ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ကွီးတမရွာတွင် ကျင်းပပြုလုပ်သည့် ၁၆ ရက်တာ လှုပ်ရှားမှုနေ့သို့ ဒေသတွင်း ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ KNU ခရိုင် ၇ ခုက အမျိုးသမီးများအပေါ်အဝင်ဒေသအတွင်းရှိ အမျိုးသားများနှင့် ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ၊ KNU ဗဟိုအဆင့် တာဝန်ရှိသူများ၊ မူတကြော်ခရိုင် တာဝန်ရှိသူများ၊ ခွဲလုံးမြို့နယ် တာဝန်ရှိသူများနှင့် ဒေသအတွင်းရှိ KNU တပ်ဘက်

ဆိုင်ရာ တပ်သားများ ပူးပေါင်းပါဝင် တက်ရောက်ခဲ့သည်။

အဆိုပါ ၁၆ ရက်တာ လှုပ်ရှားမှုကို KWO က ၂၀၁၀ ခုနှစ်မှ စ၍ နှစ်စဉ်ကျင်းပခဲ့သော်လည်း နယ်စပ်ရှိ ဒုက္ခသည် စခန်းများ၌သာ ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပြီး ယခင်နှစ်မှ စတင်၍ KNU၊ သထုံခရိုင်၊ တပ်မဟာ(၁) တမိုဒေါ ကျေးရွာတွင် ပထမအကြိမ်ဖြင့် ပြန်လည်ကျင်းပခဲ့သည်။ ယခုနှစ်တွင် KNU ခရိုင်အတွင်း ဒုတိယအကြိမ်ကျင်းပခြင်း ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ဆန္ဒရှိရှိ ကြေညာသွားရန်လည်း KNU က အကြံပြု ပြောဆိုခဲ့သည်။

အလားတူ နိုင်ငံတကာ ရာဇဝတ်ရုံး (ICC) အပေါ်အဝင်နှင့် နိုင်ငံတကာ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်အရ အာဂျင်တီးနား နိုင်ငံ၏ (Federal District Court) တွင်လည်း မြန်မာ့တပ်မတော် ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင် အပေါ်အဝင် ငြိမ်းချမ်းရေး နိဒါန်း ဆုရှင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် ယခင်သမ္မတဟောင်း ဦးသိန်းစိန်၊ ဦးထင်ကျော်နှင့် လက်ရှိ သမ္မတ ဦးဝင်းမြင့်တို့ကို ရီဟင်ဂျာ ၇ သိန်းကျော်ကို မောင်းထုတ်မှု၊ လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုနှင့် လူမျိုးစု ဖြစ်တည်မှုအပေါ် ခြိမ်းခြောက်မှု စသည့် စွပ်စွဲချက်များဖြင့် တရားစွဲဆိုခံထားရပြီး ICJ အမှုမှလွဲ၍ ကျန်အမှုများကို ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းသွားမည် မဟုတ်ကြောင်းလည်း သမ္မတရုံးဝန်ကြီးဌာနက ပြောဆိုထားသည်။

ICC အမှုကို ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံမှ တရားလိုပြု တိုင်တန်းထားခြင်းဖြစ်ပြီး အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံ တရားရုံး၌မူ ရီဟင်ဂျာ လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့နှင့် သောမတီဆိုဟေးကင်တားနားတို့ ဦးဆောင်ပြီး တရားစွဲဆိုထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ရပ်တန့်ထားသည့် တရားဝင်ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးများကို ပြန်စဉ်ရန် နီးစပ်ပြီဟု KNU ဆို

နိုဝင်ဘာလ ၂၃ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စတင်ဆွေး

တစ်နှစ်ကျော်ကြာ ရပ်တန့်ထားသည့် တရားဝင် ငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးပွဲများကို တစ်နိုင်ငံလုံး ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှု ရပ်စဲရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ် - NCA အကောင်အထည်ဖော်မှု ဆိုင်ရာ ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး (JICM) မှ တဆင့် ပြန်လည်စတင်နိုင်ရန် နီးစပ်ပြီဟု ကရင်အမျိုးအသား အစည်းအရုံး-KNU က ပြောသည်။

ဖားအံခရိုင်၊ လေးဝါး (လော်စီးလာ)တွင် နိုဝင်ဘာလ ၅ ရက်မှ ၂၂ ရက်နေ့အထိ ပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့သည့် ကေအန်ယူ၏ ၁၆ ကြိမ်မြောက်ကွန်ဂရက်အပြီး တတိယ အကြိမ်မြောက် ဗဟိုအမြဲတမ်း ကော်မတီအစည်းအဝေးပွဲ (ဒုတိယပိုင်း) သတင်းထုတ်ပြန်ချက်ကို အခြေခံကာ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ် ပဒိုစောတာဒိုမူးက ထိုသို့ ပြောဆိုလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

အလွတ်သဘော တွေ့ဆုံမှုကနေ ကြိုးစားပြီးတော့ အဆင့်လေးဆင့်ရှိတဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်နဲ့ ဒီဖက်ဒရယ်ကို တည်ဆောက်ဖို့ဆိုတဲ့ ပုံစံနဲ့ ကျနော်တို့ NCA (Framework Agreement for NCA implementation Proposal) ဆိုတဲ့ အစိုးရကို တောင်းဆိုထားတာ ရှိတယ်။ အဲဒါကို Informal (အလွတ်သဘော)လမ်းကြောင်းကနေ ညှိနှိုင်းနေတယ်။ ညှိနှိုင်းတော့ နောက်ဆုံးက အများကြီး နီးစပ်မှု ရှိပြီးတော့ ဒီဟာကို အစိုးရဘက်ကလည်း ဆွေးနွေးဖို့ လက်ခံလိုက်တဲ့ သဘောအဆင့်မှာ ရှိနေတယ်။ အဲလို ဆွေးနွေးဖို့

လက်ခံလိုက်ပြီး ဖြစ်တဲ့အတွက် ကြောင့်မို့လို့ ဒီဟာကို ပြန်စတင်မယ် ဆိုရင်တော့ JICM အစည်းအဝေးကို ကျင်းပပြီးမှ JICM ဆုံးဖြတ်ချက်နဲ့ အစည်းအဝေးတွေ ပြန်စတင်မယ် ပုံစံတော့ရှိပါတယ်ဟု ပဒိုစောတာဒိုမူးက ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

သို့သော် အဆိုပါ JICM အစည်းအဝေးပွဲကို ပြုလုပ်ရန်အတွက် လာမည့် ဒီဇင်ဘာလအတွင်း အစိုးရ၊ တပ်မတော် စသည်တို့နှင့် ထပ်မံ၍ အလွတ်သဘော တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းမှုများ ပြုလုပ်ရန် ရှိသေးကြောင်းလည်း ပဒိုစောတာဒိုမူးက ဆက်ပြောသည်။

အဆိုပါ JICM အစည်းအဝေးပွဲသည် ယခင် တစ်နှစ်ကျော်ကာလအတွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ် ရှေ့ဆက်နိုင်ရန် အလွတ်သဘော တွေ့ဆုံမှုများဖြင့် ဆွေးနွေးခဲ့သော အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ခိုင်မာမှု အပိုင်းနှင့် ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ရေးအပိုင်း ဖြစ်သည့် အဆင့်လေးဆင့်ပါ NCA အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေး သဘောတူညီမှုရယူထားရမည့် အကောင်အထည်ဖော်မှု မူဘောင်ကို နှစ်ဘက်ဆွေးနွေး သဘောတူညီချက်ရယူမည့် အဆင့်ဖြစ်သည်။

၎င်းမှတစ်ဆင့် နှစ်ဖက်ရရှိသည့် သဘောတူညီချက်များကို အခြေခံ၍ ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေး ဖော်ဆောင်မှု ပူးတွဲကော်မတီ -UPDJCI၊ ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှု ရပ်စဲရေးဆိုင်ရာ ပူးတွဲ စောင့်ကြည့်ရေးကော်မတီ -JMC နှင့် စတုတ္ထ အကြိမ်မြောက် ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံ ၂၁ ရာစု ပင်လုံ အစည်းအဝေး အစရှိ

သည့် တရားဝင် ငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးပွဲများကို ပြန်စတင်မည့် သဘောဖြစ်သည်။

ကေအန်ယူသည် ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလမှစ၍ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ် ဆိုင်ရာ တရားဝင် အစည်းအဝေးများ၌ ပါဝင်မှုကို ယာယီရပ်တန့်ထားပြီး အလွတ်သဘော ဆွေးနွေးမှုများဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်၏ တစ်ဆင့်များကို အဖြေရှာရန် ကြိုးပမ်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

အလားတူ အစိုးရဘက်မှလည်း ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ် ရှေ့ဆက်နိုင်ရန် အဆိုပြုချက် ၄ ရပ်ဖြစ်သော NCA အကောင်အထည်ဖော်မှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ၊ ၂၀၂၀ မတိုင်ခင် နှင့် ၂၀၂၀ အလွန် ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ် ကိစ္စရပ်များ၊ ဒီမိုကရေစီနှင့် ဖက်ဒရယ် အခြေခံမူရင်းဆွေးနွေးကိစ္စရပ်များနှင့် ကြားကာလဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ဇူလိုင်လ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ကေအန်ယူကို အဆိုပြုခဲ့သည်။

၎င်း အဆိုပြုချက်အပေါ် အခြေခံ၍ ကေအန်ယူမှလည်း အစိုးရထံ အဆင့်လေးဆင့်ပါဝင်သည့် အဆိုပြုချက်များကို ပြန်လည် အဆိုပြုခဲ့ပြီး ၎င်းတွင် အပစ်အခတ် ရပ်စဲမှု ခိုင်မာရေး ကိစ္စရပ်များကို ကနဦး ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ၎င်းမှတစ်ဆင့် ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စု ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ရေးဆိုင်ရာ ရှေ့ဆက်လုပ်ငန်းစဉ်များ အပေါ် ဆက်လက် ဆွေးနွေးသွားခြင်း ၎င်းဆွေးနွေးမှုများမှ ရရှိလာမည့် သဘောတူညီချက်များကို လက်ရှိအစိုးရ သက်တမ်းကာလ

တွင် မပြီးပြတ်ခဲ့သည့် ရှိသော် ဆက်လက် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် သဘောတူညီမှုရရှိရေးကို ဆောင်ရွက်သွားရန်တို့ပင် ဖြစ်သည်။

နိုဝင်ဘာ ၂၂ ရက်နေ့တွင်လည်း အစိုးရ၏ ငြိမ်းချမ်းရေး ကော်မရှင် (PC)နှင့် ကေအန်ယူ ကိုယ်စားလှယ်တို့ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ချင်းမိုင်မြို့တွင် တွေ့ဆုံခဲ့ပြီး ကေအန်ယူမှ အဆိုပြုထားသည့် ကိစ္စရပ်များ၊ JICM အစည်းအဝေး ကျင်းပနိုင်ရေး ကိစ္စရပ်များ၊ ၂၁ ရာစုပင်လုံ အစည်းအဝေး ကိစ္စရပ်များနှင့် အစိုးရ၏ ငြိမ်းချမ်းရေး ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ် ကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးခဲ့ပြီး သဘောတူညီချက် အချို့ ရရှိခဲ့သည်ဟု သိရသည်။ ရက်သတ္တပတ် ၂ ပတ်ကျော်ကြာ ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ကေအန်ယူ၏ ဗဟိုအမြဲတမ်းကော်မတီ အစည်း

အစည်းပွဲ(ဒုတိယပိုင်း)ကို ကော်မတီဝင် ၅၅ ဦးအနက် ၄၀ ဦး နှင့် အထူးဖိတ်ကြားထားသည့် ခေါင်းဆောင်များ ပါဝင်တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ အစည်းအဝေးတွင် နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲဆိုင်ရာ၊ အပစ်အခတ်ရပ်စဲမှု ပိုမိုခိုင်မာရေးဆိုင်ရာ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ၊ ဌာနဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာများ၊ ခရိုင်အသီးသီး၏ အစီရင်ခံစာများ၊ လုပ်ငန်း ကော်မတီ၏ အစီရင်ခံစာများနှင့် အဖွဲ့အစည်း၏ စီမံခန့်ခွဲ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးခဲ့ပြီး ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များချမှတ်ခဲ့သည်ဟု အစည်းအဝေး၏ သတင်းထုတ်ပြန်ချက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။ ထို့အပြင် KNU အနေဖြင့် လက်ရှိ ဖြစ်ပေါ်နေသော မြန်မာ့နိုင်ငံရေး၊ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေး အခြေအနေနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ

ကိစ္စများ၊ အစိုးရမှ ရင်ဆိုင်နေရသော တရားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များတို့အပေါ် သုံးသပ်ခဲ့ကြပြီး အစိုးရအနေဖြင့် နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အခြေခံမူများနှင့် စံချိန်စံညွှန်းများကို လေးစားလိုက်နာ လုပ်ဆောင်သွားရန် တိုက်တွန်းသည်ဟု အစည်းအဝေး သတင်း ထုတ်ပြန်ချက်တွင် ဖော်ပြပါရှိသည်။

ကေအန်ယူ၏ ၁၆ ကြိမ်မြောက်ကွန်ဂရက်အပြီး တတိယ အကြိမ်မြောက် ဗဟိုအမြဲတမ်း ကော်မတီ အစည်းအဝေး (ပထမအပိုင်း)ကို ပြီးခဲ့သည့် ဇူလိုင်လ ၂၂ ရက်မှ ဩဂုတ်လ ၉ ရက်နေ့အထိ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ရေး ကရင်ဒုံးက သလို မမောမပန်းနိုင် ပန်းတိုင်အရောက်သွားရန် နိုင်ငံတော်သမ္မတ တိုက်တွန်း

နိုဝင်ဘာလ ၇ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်

ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စုကို မဖြစ်မနေ တည်ဆောက်သွားမည် ဖြစ်သောကြောင့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ရာတွင် ကရင်ဒုံးက သလို အပြုံးပန်း ကိုယ်စီနှင့် မမောမပန်းနိုင် ပန်းတိုင်အရောက် လျှောက်လှမ်းသွားရန် နိုင်ငံတော်သမ္မတ ဦးဝင်းမြင့် က ဖြင့်နှစ်မြောက် ကရင်ပြည်နယ် နေ့ အခမ်းအနား၌ တိုက်တွန်း ပြောကြားသည်။

နိုင်ငံတော်သမ္မတ ဦးဝင်းမြင့် က ကျနော်တို့ ကြိုးစား အားထုတ် ဆောင်ရွက်တဲ့ အခါမှာ ကျနော်တို့ချည်းပဲ မပြီးပါဘူး။ အားလုံးဝိုင်းဝန်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီးတော့ ကရင်ဒုံးယိမ်းလိုပဲ တက်ညီလက်ညီ သွက်သွက်လက်လက် ဟန်ချက်ညီညီ ထိန်းညှိပြီး ဆောင်ရွက်မှ ဒီပန်းတိုင်ကို ရောက်မှာဖြစ်တယ်။ အဲဒီတော့ တကယ် ပြောရမယ်ဆိုလို့ရိုရင်

ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ဖို့ဆိုတာ တိုင်းရင်းသား အားလုံးရဲ့ ဆန္ဒတူညီမှုတွေ အပေါ်မှာ အခြေခံပြီးတော့မှ တည်ဆောက်ရမှာဖြစ်တယ်ဟု အဖွင့်မိန့်ခွန်းတွင် ထည့်သွင်းပြောဆိုသည်။

ထို့အပြင် တိုင်းရင်းသားတို့၏ နှစ်ပေါင်းများစွာ လိုလားတောင့်တနေသည့် ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စု ဖြစ်သည့် ကိုယ်ပိုင် ပြဌာန်းခွင့်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် ရရှိရန် နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေပြီး တိုင်းရင်းသားအားလုံး ဟန်ချက်ညီညီ ဝိုင်းဝန်းလုပ်ဆောင်သွားရန် လိုသည်ဟု သမ္မတက ဆက်ပြောသည်။

ဖြင့်နှစ်မြောက် ကရင်ပြည်နယ်နေ့သို့ နိုင်ငံတော်သမ္မတက သဝဏ်လွှာပေးပို့ခဲ့ပြီး နိုင်ငံတော်အစိုးရ ငြိမ်းချမ်းရေးခရီး လျှောက်လှမ်းရာတွင် ကရင်ပြည်နယ်ရှိ

တိုင်းရင်းသားများ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုသည် ငြိမ်းချမ်းရေး ခရီးအတွက်များစွာ အထောက်အပံ့ဖြစ်စေကြောင်း၊ ကရင်ပြည်နယ်သည် သဘာဝ တောတောင်များ တည်ရှိကာ ခရီးသွားလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးလာမည့် ပြည်နယ်ဖြစ်ကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ အရှေ့တောင်ဘက်တွင် အဓိက ကုန်သွယ်မှု ရှိသည့် ပြည်နယ်ဖြစ်ကာ ပြည်နယ်အတွင်း လူမှုဘဝ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ဝမ်းမြောက်စွာ တွေ့မြင်နေရသည်ဟု နိုဝင်ဘာ ၇ ရက်နေ့ထုတ် မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာတွင် ဖော်ပြထားသည်။

နိုဝင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့တွင် ကျရောက်သည့် ဖြင့်နှစ်မြောက် ကရင်ပြည်နယ်နေ့ အခမ်းအနား ဖွင့်ပွဲကို ပြည်နယ် အစိုးရရှေ့၌ ကျင်းပရာ နိုင်ငံတော်သမ္မတ ဦးဝင်းမြင့်၊ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးများ၊ ကရင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်၊ မွန်ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်၊ ပြည်

နယ်အဆင့် ဝန်ကြီးများ၊ ကရင်တိုင်းရင်းသားရေးရာ ဝန်ကြီးများ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ အလားတူ ကေအန်ယူ - ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မူတူးစေးဖိုးနှင့် ကေအန်ယူ ဗဟို ကော်မတီ မွန်ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်၊ ပြည်

များမှ တာဝန်ရှိသူများ အသီးသီး တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ နိုဝင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့မှ ၁၁ ရက်နေ့အထိကျင်းပသည့် ဖြင့်နှစ်မြောက် ကရင်ပြည်နယ်နေ့ ပွဲတော်တွင် လူထုများ လာရောက် လည်ပတ်ကြည့်ရှုနိုင်ရန် ဌာနဆိုင်ရာနှင့် အဖွဲ့အစည်း အချို့ လုပ်

ဆောင်ချက် ပြခန်းများ၊ ဈေးဆိုင်ခန်းများအပြင် KNU-ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး ပြခန်းတစ်ခုကိုလည်း ပြည်နယ်ပွဲတွင် ပထမဦးဆုံးအကြိမ် ဖွင့်လှစ်ပြသထားသည်။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ လူထုစီမံကိန်းအပေါ် လူမှုအဖွဲ့အစည်းပေါင်း (၅၀) ကန့်ကွက်

နိုဝင်ဘာ ၂၅ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စတင်ချက်

ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ချေးငွေ အစီအစဉ်ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်း ပဋိပက္ခသည်ဒေသများတွင် အကောင်အထည် ဖော်သွားမည့် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် သယံဇာတပြောရေး လူထုစီမံကိန်း (Peaceful and Prosperous Communities Project- PPCP) ကို ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပ လူမှုအဖွဲ့အစည်းပေါင်း ၅၀ က လက်မှတ်ထိုး ကန့်ကွက်လိုက်ကြောင်း ကရင်ငြိမ်းချမ်းရေး အထောက်အကူပြု ကွန်ယက် (KPSN) က ပြောသည်။

နေပြည်တော် ဗဟိုအစိုးရနှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်အကြား ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းခဲ့သည့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၂၅၀ သုံးစွဲကာ အကောင်အထည်ဖော်မည့် ၎င်းစီမံကိန်းသည် ပဋိပက္ခကိုသာ ပိုမိုဆိုးရွားစေလိမ့်မည်ဟု KPSN ကဆိုသည်။

KPSN ပြောခွင့်ရ နော်ဝီးခရီးက 'ကျမတို့ မြင်တာက လက်ရှိ အခြေအနေအရ လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခကလည်း ရှိနေတုန်း၊ မြန်မာအစိုးရကလည်း ဒီမိုကရေစီ အစိုးရပြည်ပြည်ဝဝ မရှိသေးဘူး။ ဗဟိုအစိုးရရဲ့ အုပ်ချုပ်မှု ယန္တရားကို တိုင်းရင်းသား ဒေသတွေမှာ လာပြီးတိုးချဲ့ချင်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက် အပြင် ပဋိပက္ခလည်း ပိုတိုးလာမှာ ဖြစ်သလို လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုတွေလည်း များလာမယ်' ဟု နိုဝင်ဘာ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများကို ဒေသခံ တိုင်းရင်းသားများ အနေဖြင့် လိုချင်သော်လည်း လက်ရှိ တည်ငြိမ်မှုအပေါ် အာမခံချက် ပေးနိုင်သည့် နိုင်ငံရေး ပြဿနာ ဖြေရှင်းမှု မရှိသေးသည့်အတွက် အကောင်အထည် ဖော်သင့်သည့် အချိန်မဟုတ်ဟုလည်း နော်ဝီးခရီးက ဆက်ပြောသည်။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်ကမူ အဆိုပါ စီမံကိန်းသည် မြန်မာပြည်၏ ပဋိပက္ခစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ ဒေသရှိ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများအတွက် စီးပွားရေး အခွင့်အလမ်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှု အရည်အသွေးများကို မြှင့်တင်ပေးရန် ရည်ရွယ်သည်ဟု ကမ္ဘာ့ဘဏ်က ပြောဆိုထား

သည်။ သို့သော် ကမ္ဘာ့ဘဏ်က စီမံကိန်းနှင့် ပတ်သက်၍ အစိုးရနှင့် သာ ညှိနှိုင်းခဲ့သလို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အစိုးရ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၊ အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနများကသာ လုပ်ဆောင်မည် ဖြစ်သည်အတွက် တိုင်းရင်းသား နယ်မြေများသို့ အုပ်ချုပ်ရေး တိုးချဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်စေသည်ဟု KPSN က ထောက်ပြပြောဆိုသည်။

ထို့အပြင် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် သာယာဝပြောရေး လူထုစီမံကိန်း တွင် သုံးစွဲမည့် ဒေါ်လာ ၂၂၅ သန်းကို ကမ္ဘာ့ဘဏ်သို့ ပြန်ဆပ်ရမည်ဖြစ်သည်။ စီမံကိန်းကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် နေပြည်တော်၌ 'မြန်မာနိုင်ငံ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအစီအစဉ်' မူဘောင်အတွင်း အစည်းအရုံးဆွဲခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပဋိပက္ခဖြစ်ရခြင်း အကြောင်းအရင်းများတွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နိမ့်ကျခြင်းသည် အဓိကပါဝင်သည်ဟု မူဘောင်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

သို့သော် ပြည်တွင်းစစ် ဖြစ်ပွားခြင်းသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နိမ့်ကျခြင်းကြောင့် မဟုတ်ဘဲ တန်းတူညီမျှ အာဏာ ခွဲဝေ ကျင့်သုံးမှု မရှိခြင်းကြောင့် အဓိကဖြစ်ပြီး ၎င်းအချက်ကို ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေက ပိုမိုဆိုးရွားစွာ ဆက်လက်တည်တံ့ နေစေသည်ဟု KPSN က တုံ့ပြန် ပြောသည်။

စီမံကိန်းသည် ပဋိပက္ခ ခံစားခဲ့ရသည့် မွန်၊ ကရင်၊ ကရင်နီ (ကယား) စသည့် ဒေသများတွင် အခြေခံ အဆောက်အအုံများ စီးပွားရေးဈေးကွက် ဖန်တီးမှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အစီအစဉ်များ ပါဝင်သည်။ စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်အစိုးရ တာဝန်ရှိသူများ၊ တိုင်းရင်းသား လူမှုအဖွဲ့အစည်း အနည်းငယ်နှင့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်း ခေါင်းဆောင်တချို့နှင့် တွေ့ဆုံမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

ကရင်နီ လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့

ပြောခွင့်ရ ဗညားက 'လုပ်ငန်းဖော်ဖို့ ကနဦး ကွင်းဆင်းတဲ့ပုံစံမျိုးနဲ့ ကျနော်တို့တွေ လာတွေ့ သွားတယ်။ လျှင်ကော်မှာပါ။ ဒါပေမယ့် ကျနော်တို့ တစ်ဖွဲ့ထဲ အဓိက လာတွေ့တာ ဖြစ်ပြီးတော့မှ ကျန်တဲ့ လူမှုအဖွဲ့အစည်း အများစုနဲ့ အထူးသဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်နေတဲ့ အစုအဖွဲ့တွေ ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်နေတဲ့ အစုအဖွဲ့တွေနဲ့ တွေ့သွားတာ မရှိပါဘူး။ ကျနော်တို့ လာတွေ့သွားတာက ဒုက္ခသည် နေရာပြန်လည်ချထားရေး ကိစ္စနဲ့ ဆက်စပ်ပြီးတော့ လာတွေ့သွားတာပဲ ရှိပါတယ်'ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ထိုသို့တွဲဆုံရာတွင် အဆိုပါ စီမံကိန်းသည် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကို ဖော်ဆောင်မည့် အပြင် ဒုက္ခသည် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းစဉ် စီမံကိန်းများတွင် အစည်းအရုံးဆွဲခြင်း ဖြစ်ပေါ်နေပြီး အဆိုပါ ငွေကြေး ချေးယူမှုပုံစံ၊ ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ပုံစံနှင့် မည်သူမည်ဝါ ကိုင်တွယ်သွားမည်နှင့် CSO အဖွဲ့အစည်းများ၏ ပါဝင်မှု အခန်းကဏ္ဍများကို လုံးဝ မသိရှိရဟု ဗညားက ဆက်ပြောသည်။

ထို့အပြင် ပဋိပက္ခပိုမို ဆိုးရွားစေမည့် မည်သည့် စီမံကိန်းများကို မဆို နိုင်ငံရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ နောက်ပိုင်းမှသာ လုပ်ဆောင်ရန်နှင့် ဒေသခံလူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အစိုးရတို့ ဆွေးနွေးမှုများ ပါဝင်ရန်လိုအပ်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲရာတွင် ဌာနတိုင်းရင်းသား အခွင့်အရေးကို မဖြစ်မနေ လေးစားရမည်ဟု KPSN ၏ ထုတ်ပြန်ချက်၌ အကြံပြုထားသည်။

စီမံကိန်း ပထမ သုံးနှစ်ကာလတွင် မွန်၊ ကရင်၊ ကရင်နီ(ကယား) ပြည်နယ်၊ ပဲခူးနှင့် တနင်္သာရီ တိုင်းဒေသကြီးများကို ရွေးချယ်ထားပြီး အကောင်အထည်ဖော်မှု ဒုတိယနှစ် အကုန်တွင် ဆန်းစစ်မှုပြုလုပ်ကာ ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်စဉ်အပေါ် မူတည်၍ ရှိရမည်၊ ကချင်ပြည်နယ်နှင့် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည့် ဒေသများတွင် ချဲ့ထွင်မည်ဟု သိရသည်။

ဖားအံမြို့နယ်အတွင်း လမ်းနယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ချက် အကြောင်းကြားစာအပေါ် ဒေသခံအချို့စိုးရိမ်စိတ်ဖြစ်ပေါ်

နိုဝင်ဘာ ၁၈ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဖားအံမြို့နယ် လမ်းဦးစီးဌာနက သတ်မှတ်ထားသည့် လမ်းနယ်နိမိတ် အတွင်း တရားမဝင် လမ်းနယ်ကျူးကျော်နေမှုများအား ဖယ်ရှားပေးရန် မြို့နယ်အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေးမှ စာထုတ်ပြန်ထားသည့်ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတကာ ဆက်သွယ်ရေးလမ်းမနှင့် သက်ဆိုင်သည့် လမ်းကြောင်းကား လမ်းဘေးတွင်နေထိုင်သူ အချို့ ဒေသခံများက စိုးရိမ်မှုများဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်။

ပြည်နယ် လမ်းဦးစီးဌာနမှ တဆင့် အကြောင်းကြားမှုအရ ဖားအံမြို့နယ် အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှ သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများထံ ပြီးခဲ့သည့် အောက်တိုဘာလ ၂၃ ရက် နေ့စွဲဖြင့် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် ၎င်းစာပါ လမ်းမိုင် အရှည်နှင့် လမ်းနယ်နိမိတ် သတ်မှတ်ချက်ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ သက်ဆိုင်ရာ ဒေသခံများအား သေချာစွာ ရှင်းလင်းပြောဆိုခြင်း မရှိကြောင်း အဆိုပါလမ်းမကြီးဘေး နေထိုင်သည့် ဒေသခံများက ပြောဆိုသည်။

လှိုင်ကမ္ဘာ ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကော့မူးနတ်ကျေးရွာသူ နန်းတင် သိန်းက 'ကျမတို့အိမ်က လမ်းမကြီးဘေးမှာဆိုတော့ လမ်းနယ်ထဲ ရောက်လား မရောက်လား မသိဘူး။ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက စာပို့တာ ရှိတယ်။ သူတို့ပို့တဲ့စာက နားမှ မလည်တာ။ အိမ်က လမ်းနယ်ထဲ ဘယ်လောက်ပါသွားမလဲ မသိဘူး။ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း လာရှင်းပြစေချင်တယ်။ သူတို့ရေးထားတဲ့အတိုင်း လမ်းနယ် ပေ ၂၃၀ ဆိုရင် ကျမတို့ စိုးရိမ်တာပေါ့'ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ဖားအံမြို့နယ်အတွင်း၌ ဖားအံခရိုင် လမ်းဦးစီးဌာန၏ လမ်းအဆင့် သတ်မှတ်ချက်အရ အမျိုးအစားအလိုက် တည်ရှိကာ နိုင်ငံတကာ ဆက်သွယ်ရေးလမ်း ဖြစ်ပါက လမ်းအကျယ် ၂၃၀ ပေ၊ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ခရိုင်/မြို့နယ်များကို ဆက်သွယ်ထားသည့်လမ်း ဖြစ်ပါက

အကျယ် ၁၅၀ ပေ၊ မြို့နယ်နှင့် ကျေးရွာ ဆက်သွယ်သည့်လမ်း ဖြစ်ပါက အကျယ် ၁၀၀ ပေရှိသည်ဟု အဆိုပါ အကြောင်းကြားစာထဲတွင် ပါရှိသည်။

ဖားအံခရိုင် လမ်းဦးစီးဌာနမှ လက်ထောက် ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးဇော်သူလင်းက 'နိုင်ငံတကာ ဆက်သွယ်ရေးလမ်းမ ဆိုရင် ကျနော်တို့ လမ်းဦးစီးဌာန သတ်မှတ်ထားတာက လမ်းအကျယ် ၂၃၀ ပေ ရှိတာပေါ့နော်။ ဒါပေမယ့် မြို့ရွာဖြတ်တဲ့ အခါမှာ လူထုထိခိုက်မှုနည်းအောင် မြို့ရွာရှောင်တဲ့လမ်း လုပ်လို့မရဘူးဆိုရင် ၂၃၀ ပေအတိုင်း သတ်မှတ်ရင် လူထု ထိခိုက်များမယ်ဆိုတော့ တစ်ဖက်စီ ပေ ၅၀ အထိ ယူထားတာတွေရှိတယ်။ ပြောရမယ်ဆိုရင် မြို့တွင်းရွာတွင်းဆိုရင် လမ်းအကျယ် ၂၃၀ ပေ အပြည့်မယူဘဲ အချို့လမ်းပိုင်းတွေက ပေ ၁၀၀ လောက်ပဲ အလိုယူတဲ့နေရာတွေ ရှိပါတယ်။ အကြောင်းကြားစာထဲမှာလည်း အချို့နေရာမှာ ဆိုရင် အဲလိုပြထားတာ ရှိပါတယ်'ဟု ပြောသည်။

ဖားအံမြို့နယ် လမ်းဦးစီးဌာန ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည့် လမ်းများ၏ နယ်နိမိတ် သတ်မှတ်ချက်အတွင်း ကျူးကျော် ဝင်ရောက်နေထိုင်ခြင်း၊ ခြံစည်းရိုးခတ်ခြင်း၊ ဈေးဆိုင်များဆောက်လုပ်ရောင်းချခြင်း၊ ဆိုင်းဘုတ်များ စိုက်ထူဆောက်လုပ်ခြင်း၊ မုခ်ဦးများ ဆောက်လုပ်ခြင်း ရှိပါက အမြန်ဆုံး ပြန်လည် ဖယ်ရှားပေးနိုင်ရေးနှင့် ထပ်မံ ကျူးကျော်ဆောက်လုပ်နေမှု မရှိစေရေးအတွက် အလေးထား ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖားအံမြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၏ အကြောင်းကြားစာတွင် ဖော်ပြထားသည်။

ဖားအံမြို့နယ် ဒုတိယ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးလှိုင်ကျော်စိုးက 'ကျနော်တို့ အုပ်ချုပ်ရေးအပိုင်းကတော့ ကာယကံရှင်တွေ မနစ်နာအောင် ကြိုတင်အသိပေး တယ်။ အဲလိုကြိုတင်အသိပေးခဲ့တာကို မဖယ်ဘဲ ဆက်နေမယ်။ အဆောက်အဦးတွေ ဆက်ဆောက်မယ်ဆိုရင် သက်ဆိုင်ရာဌာနက အရေးယူရင် ကာယကံရှင်ဘက်

ကပဲ နစ်နာမယ်။ အဲလိုမဖြစ်ရလေအောင် သက်ဆိုင်ရာ ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးကလည်း ထိထိမိမိ လူထုတွေကို ရှင်းပြဖို့လည်း လိုပါတယ်'ဟု ပြောသည်။

သို့သော် ၎င်းအကြောင်းကြားစာကို လက်ခံရရှိရာတွင် လာရောက်ရှင်းပြထားခြင်း မရှိသဖြင့် မိမိတို့အနေဖြင့်လည်း သေချာနားမလည်သည့်အတွက် မိတ္တူကူး၍ လမ်းကြောင်းထိသည့် ကျေးရွာများအနက် လမ်းဘေးတွင် နေထိုင်သည့် ရွာသူရွာသားများ၏ နေအိမ်များသို့သာ ဖြန့်ဝေပေးလိုက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ရာအိမ်မှူး တချို့က ပြောဆိုသည်။

'စာကတော့ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးဆီကနေ ပို့ပေးလာတာပေါ့။ ရောက်လာတာက ၂၅ ရက်နေ့ (အောက်တိုဘာ)က။ ရွာထဲမှာ ရှိတဲ့သူတွေကျတော့ အဲဒီလမ်း ဧရိယာနဲ့ လွတ်တဲ့သူတွေကိုတော့ အကြောင်းမကြားတော့ဘူး။ ဒီအကြောင်းကြားစာကို အဒေါ်က မိတ္တူသွားကူးလိုက်တယ်။ ပြီးတော့ အဒေါ်ရဲ့ရွာမှာ လမ်းဧရိယာနဲ့ မလွတ်တဲ့သူတွေကို ဒီစာရွက်သွားပေးလိုက်တယ်။ လာပို့တဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးလည်း မရှင်းပြဘူး။ အဒေါ်လည်း သူတို့ကို မရှင်းပြတတ်ဘူး။ အကုန်လုံးတော့ သေချာနားမလည်လို့ သူတို့ကိုလည်း မရှင်းပြတတ်ဘူး'ဟု ကော့မူးနတ်ကျေးရွာ ရာအိမ်မှူး နန်းမြနန်းသူက ဆိုသည်။

ဖားအံမြို့နယ် အတိုင်းအတာဖြင့် လမ်းနယ်အတွင်း တရားမဝင် ကျူးကျော် ဆောက်လုပ်နေမှုများ ဖယ်ရှားရေးကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ သက်ဆိုင်ရာ အုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးထံ ပေးပို့ထားသည့် အဆိုပါ အကြောင်းကြားစာတွင် လမ်းပိုင်း အလိုက် လမ်းအဆင့်အတန်းနှင့် လမ်းနယ်နိမိတ် အကျယ် သတ်မှတ်ချက်များကိုလည်း ပူးတွဲပါ အဖြစ် ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားသော်လည်း မည်သည့်အချိန်တွင် လမ်းတိုးချဲ့မှု စတင် ဆောင်ရွက်မည်ကိုမူ မသိရှိသေးကြောင်း တာဝန် ရှိသူများက ပြောဆိုသည်။

တာဝန်ရှိသူများမှ ရေမည်းပြဿနာ အမြန်ဆုံး ဖြေရှင်းပေးရေး KNDP တိုက်တွန်း

နိုဝင်ဘာလ ၂၀ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်။
စောရှား
ကရင်ပြည်နယ်၊ ဖားအံမြို့နယ်ရှိ အင်းအိုင်၊ ရေတွင်းများမှ ရေများ မည်းနက်လာသည့်ကိစ္စ ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက်ပိုင်း ရေပြဿနာ ပူပန်နေရဆဲ ဒေသခံများ၏ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်မှုများကို တာဝန်ရှိသူအဆင့်ဆင့်တို့မှ လိုအပ်သော အကူအညီများ အဆောတလျင် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ကြောင်း ကရင် အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ-KNDP က သဘောထားထုတ်ပြန်ကာ တိုက်တွန်းလိုက်သည်။

လူထုစိုးရိမ်မှု ဖြစ်ပေါ်နေသည့် သောက်သုံးရေများအပေါ် ယုံကြည်စိတ်ချမှု အပြည့်အဝ ပြန်လည်ရရှိစေရေး သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများမှ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် နိုဝင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့က သဘောထား ထုတ်ပြန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။
KNDP ဥက္ကဋ္ဌ မန်းအောင်ပြည်စိုးက 'တို့ကိုယ်တိုင်သွားခဲ့ပြီးပြီ။ ကျောက်မီးသွေးကို ဒီအတိုင်းပဲ အမိုးအကာမရှိ ပုံထားတာတွေ တို့တွေ့ခဲ့ရတယ်။ မြေအောက်စိမ့်ဝင်ပြီးတော့ ရေမဲသွားတဲ့ အနေအထားမျိုးကနေ မသုံးသင့်၊ မသုံးရဲတဲ့ သံသယတွေက ဆုံးမှာမှ မဟုတ်ဘဲ။ ဒီလို (ပြည်သူတွေရဲ့) ပူပန်ကြောင့်ကြမှုအတွက် တာ

ဝန်ရှိသူတွေက (အမြန်ဆုံး) မဖြေရှင်းကြတော့ဘူးလား'ဟု နိုဝင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။
ထို့အပြင် စေတနာရှင်များ၏ ရေအလှူကြောင့် လက်ရှိအချိန်အတွင်း အဆင်ပြေနေသော်လည်း ရေရှည်တွင် မဖြစ်နိုင်သည့် အတွက် တာဝန်ရှိသူများဖြစ်သည့် ပြည်နယ်အစိုးရအပါအဝင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၊ ဘိလပ်မြေစက်ရုံမှ တာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် ပြည်သူများအတွက် အလျင်အမြန် အစောတလျင် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ကြောင်းလည်း မန်းအောင်ပြည်စိုးက ဆက်လက်ပြောဆိုသည်။
အဆိုပါ သောက်သုံးရေ အ

ခက်အခဲဖြစ်နေသည့် ဒေသခံရွာသားများ သောက်သုံးရေရရှိရန် ပြည်နယ်အစိုးရမှ ရေလှူဒါန်းပေးမှုများ၊ ကျေးရွာအချို့တွင် အဝီစိတွင်းများ သွားရောက် တူးဖော်ပေးမှုများရှိခဲ့သည့်အပြင် စေတနာရှင်များမှလည်း နေ့စဉ်ရေသွားရောက်လှူဒါန်းမှုများ ရှိသည်ဟု သိရသည်။
KNDP ပါတီအနေဖြင့်လည်း နိုဝင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့က ရေမည်းပြဿနာကြောင့် သောက်သုံးရေ အခက်အခဲဖြစ်နေသည့် ဘိလပ်မြေစက်ရုံအနီးရှိ နတ်ကုန်း၊ ငှက်ပျောတော၊ ကော့ပတိုင်စသည့် ကျေးရွာ ၅ ရွာအတွက် အလားတူ သုံးရေနှင့် သောက်ရေသန့်များ သွားရောက်လှူဒါန်းမှုများ ရှိခဲ့သည်။
လွန်ခဲ့သည့် အောက်တိုဘာလဆန်းပိုင်းက ဘားကပ်၊ အောက်ကော့ရင်း၊ ရသေ့ပျံ၊ ပန်းကုန်းစသည့် ကျေးရွာ အုပ်စုအတွင်းရှိ ကျေးရွာများတွင် ဒေသခံများ အသုံးပြုသောက်သုံးနေသော သောက်သုံးရေကန်၊ ရေတွင်းများအတွင်း ပုံမှန်မဟုတ်သည့် ရေများ မည်းနက်လာခြင်းနှင့်အတူ ငါးများသေဆုံးမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် သောက်သုံးရေ အသုံးပြုရန် ခက်ခဲလာခြင်းဖြစ်သည်။
ထို့အတူ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် ရေမည်းပြဿနာ နောက်ဆက်တွဲများကြောင့် ဒေသခံများအပြင် လယ်ယာလုပ်ငန်းအတွက် ၎င်းတို့ မွေးမြူထားသည့် ကျွဲ၊ နွားများအတွက်ပါ ရေအခက်အခဲကြုံတွေ့နေရသလို လက်ရှိအချိန်အထိ ရေအလှူရှင်များ၏ လာရောက် လှူဒါန်းမှုများအပေါ်တွင်သာ ဆက်လက် မှီခိုနေရဆဲ ဖြစ်ကြောင်း ဒေသခံများက ပြောဆိုသည်။

ရေမည်းနက်လာသည့် ကျေးရွာများတွင် နောက်ဆက်တွဲ သက်ရောက်မှု ပိုမိုများပြားလာဟု ဒေသခံများပြော

နိုဝင်ဘာ ၁၄ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်
ကရင်ပြည်နယ်၊ ဖားအံမြို့နယ်ထဲတွင် ပြီးခဲ့သည့် အောက်တိုဘာလဆန်းပိုင်း ကတည်းက စတင်ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ရေမည်းနက်လာသည့် ကျေးရွာများတွင် လတ်တလော နောက်ဆက်တွဲ အခက်အခဲနှင့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ ပိုမိုများပြားလာနေကြောင်း ဒေသခံများက ပြောသည်။

ရော၊ အရှင်ရော အားလုံးဝယ်တယ်။ ဒီရေမည်းလာတဲ့နောက်မှာက သားငါးတွေက အသေတွေဆိုရင် ဘယ်သူမှ မဝယ်တော့ဘူး။ ဆိုတော့ ဒါကလည်း သူတို့စီးပွားရေးဘက်က အခက်အခဲ စတင်ကြုံတွေ့နေရပြီလို့ ပြောလို့ရတယ်'ဟု မိန့်ကြားသည်။
လတ်တလော အချိန်တွင် သောက်ရေသန့်များ အတွက်ကို စေတနာရှင် အလှူရှင်များက လာရောက်ပေးဝေမှုများ ရှိသော်လည်း ထမင်းချက်ရန်နှင့် အသုံးပြုရန်အတွက်ကို ရွာထဲရှိ ရေမည်းများကိုသာ အသုံးပြုနေရသည်ဟု ရွာသားများက ပြောသည်။

ဖားအံမြို့နယ်ထဲတွင် ရေအရောင် ပြောင်းလာသည့် ကျေးရွာများအနက် အိမ်ခြေ ၁၇၀ နှင့် လူဦးရေ ၁၀၀၀ခန့် နေထိုင်သည့် မရင်းကုန်းကျေးရွာလည်း ပါဝင်ပြီး ယခုလို အရောင်ပြောင်းလာသည့်ရေများကို သုံးစွဲကာ ရောဂါတစ်စုံတစ်ခု ဖြစ်မှာကို စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုများ ရှိနေသည့် အတွက် ရွာရှိ မိသားစုတချို့မှာ ၎င်းတို့ကလေးများကို ကျောင်းထုတ်ပြီး အခြားကျေးရွာများသို့ ရှောင်ထွက်သွားသူများလည်း ရှိလာနေပြီဟု မရင်းကုန်းကျေးရွာ ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဦးဝီရိယက မိန့်ကြားသည်။
'အခုရွာမှာ ကျောင်းနေ၊ ပညာသင်ယူနေတဲ့ ကလေးတွေကို ကျောင်းကနေထုတ်တာ ၁၀ ယောက်ကျော်လောက် ရှိပြီ။ မိဘတွေက သူတို့ကလေးတွေရဲ့ ရှေးရေအတွက်ဆိုပြီး တခြားရွာတွေမှာ စေတနာ သွားရှောင်နေဖို့ ထွက်သွားတာ ရှိနေပြီပေါ့နော်'ဟု ဦးဝီရိယက မိန့်ကြားသည်။
ထို့အပြင် ကျန်းမာရေးအတွက် စိုးရိမ်မှုအပြင် စီးပွားရေးနှင့် စားဝတ်နေရေး အတွက်လည်း တစ်စုံတစ်ရာ ရိုက်ခတ်လာနေသလို အထူးသဖြင့် တံငါသည်များ အနေဖြင့် ၎င်းတို့ဒေသမှ ထွက်သော သားငါး၊ ပုစွန်များကို ဝယ်ယူစားသုံးသူ မရှိတော့ဟု ဆိုကြသည်။
မရင်းကုန်းကျေးရွာ ကျောင်းတိုက်ဆရာတော် ဦးဝီရိယက 'ပြီးခဲ့တဲ့နှစ်တွေကဆိုရင် ဒီရွာတွေက သားငါးထွက်တယ်လေ။ ဒီကထွက်တဲ့ သားငါးတွေဆို အသေ

မရင်းကုန်းရွာသူ ဒေါ်အေးကြည်က 'သောက်ရေတော့ သူများ လာဝေတာကို သောက်လို့ရနေတယ်။ သောက်ရေတော့ လာပေးတယ်။ အဲဒါကို ထမင်းချက်ဖို့အတွက်နဲ့ ရေချိုးဖို့အတွက်တော့ သုံးလို့ ဘယ်ရမလဲ။ သောက်ဖို့အတွက်ကို ထားရတာပေါ့'ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။
ပြီးခဲ့သည့် အောက်တိုဘာလအစောပိုင်းက ယခုလို ရေအရောင်ပြောင်းလဲလာမှုကြောင့် ကရင်ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်နန်းခင်ထွေးမြင့်ကိုယ်တိုင် ဦးဆောင် ကွင်းဆင်း သွားရောက်ကြည့်ရှုခဲ့ပြီး ၎င်းအရောင် ပြောင်းလာသော ရေများကို စစ်ဆေးမှုများလည်း ပြုလုပ်ခဲ့သေးသည်။ အဆိုပါ ရေအရောင် ပြောင်းလဲလာမှုမှာ ထိုဒေသရှိ ဘိလပ်မြေစက်ရုံကို လည်ပတ်နေသော ကျောက်မီးသွေးကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ဒေသခံများက ယူဆနေကြသည်။
ထိုဒေသတိုက်တွင် ယခင်က ရေအမည်းရောင် ပြောင်းလဲလာမှုနှင့်ပတ်သက်၍ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ခြင်းမရှိ သည့်အတွက် ရောဂါတစ်စုံတစ်ခု ဖြစ်ပွားမည်ကို ဒေသခံများက စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုများရှိနေပြီး လက်ရှိ ကြုံတွေ့နေသည့် အခက်အခဲများကို သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများမှ လာရောက်ဖြေရှင်းပေးရန် ဒေသခံများက လိုလားနေကြသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ဘက်အိတ်ချုပ်စက်ရုံ ပိတ်သိမ်း၍ မြန်မာလုပ်သား (၈၀) ကျော် နေရပ်ပြန်လာ

နိုဝင်ဘာ ၁၉ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်။
နေနော်
ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ချွန်ဘူရီခရိုင်၊ စီလချားမြို့နယ်၊ လန်းချာန်းစက်

မှုဇုန်ရှိ တရုတ်နိုင်ငံသားပိုင် High Trend ဘက်အိတ် (ခရီးဆောင်အိတ်) ချုပ်စက်ရုံ ပိတ်သိမ်းခြင်းကြောင့် စက်ရုံ၌ လုပ်ကိုင်နေသည့်

မြန်မာနိုင်ငံသား ၆၂၀ ဦးကျော်ထဲမှ ၈၀ ဦးကျော်ပထမအသုတ်အဖြစ် နိုဝင်ဘာ ၁၉ ရက် မွန်းလွဲပိုင်းတွင် မြဝတီသို့ ပြန်ရောက်ရှိ လာခဲ့

သည်။
အလုပ်သမားများ ပြန်လာရခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ချွန်ဘူရီခရိုင်၊ လယောင်းမြို့အခြေ

စိုက် FAR အဖွဲ့မှ အလုပ်သမားရေးရာ၊ ဥပဒေအကြံပေးဖြစ်သူ မသန္တာထွန်းက 'သူဌေးက ဘဏ်မှာ ငွေချေးပြီး လုပ်ငန်းလည်ပတ်နေရတော့ အကြွေးများပြီး ငွေမလည်လို့ စက်ရုံပိတ်သိမ်းလိုက်တာ ဖြစ်တယ်။ သူဌေးက တိမ်းရှောင်နေပြီး၊ ထိုင်း လေးဦးက ဒီပြဿနာတွေကို လိုက်ရှင်းပေးနေပါတယ်။ သူ့ပိုင်ဆိုင်မှုကို ထိုင်းအစိုးရက ထိန်းသိမ်းထားတယ်'ဟု ပြောသည်။
အဆိုပါ စက်ရုံတွင် အလုပ်သမား ၁၀၀၀ ကျော်ရှိကာ မြန်မာအလုပ်သမား ၆၂၀ ဦးခန့်၊ ကမ္ဘော

ဒီးယား အလုပ်သမား ၃၉၈ ဦးနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံသား ရာချီ အလုပ်လုပ်နေရာမှ အောက်တိုဘာ ၃၀ ရက်နေ့ စက်ရုံ စတင်ပိတ်သိမ်းခဲ့ရာ မြန်မာအလုပ်သမားများ အကူအညီတောင်းမှုကြောင့် FAR အဖွဲ့နှင့် ထိုင်းရှိ မြန်မာအလုပ်သမားသံအရာရှိတို့ ဥပဒေအရ နစ်နာကြေးခံစားခွင့် ရရှိအောင်ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်လျက်ရှိကြောင်း သိရသည်။
'တချို့ မြန်မာအလုပ်သမားတွေက သူတို့အေးလျှင် တွေ့နဲ့ ချိတ်ဆက်ပြီး နေရပ်မပြန်ဘဲ စာမျက်နှာ(၁၄)သို့ ▶

ပဒိုသုးဒီးတလၢသုးတၢ်ခးလိာ်သးကဲထီၣ်အယံ ယိၣ်သၢဖျၢၣ်တြၢဘၣ်တၢ်ကးတံာ်ယာ်

လိဒ်စာအုပ် ၂၇ သီ. ၂၀၁၉ နှစ်. စီမွဲအုသု
ဖဲလိနီၣ်ဝဲဘၣ် ၂၇ သီ ဂါမီနီၣ် ပဒိုသုးဒီးမိၣ်ကီၢ်သီပုၣ် တံာ်အပူၤတဖၣ် တၢ်ခးလိာ်အသး ကဲထီၣ် ဖဲကွၢ်အုၣ်ကွဲၣ်ကီၢ်ဆၢ ယိၣ်သၢဖျၢၣ်ဝဲ ကလံာ်ထံးတကပၤ ဖဲကီၢ်ကွဲၣ်တံာ်- ကီၢ်ပယီၤကီၢ်ဆၢ အဘူးဒီး ယပုၣ်ထံကမူၤတၢ်လီၤန့ၣ် အယံ ယိၣ်သၢဖျၢၣ် ကီၢ်ဆၢတြၢဒီး ကွဲၣ်တဖၣ်ခဲလၢာ် ဘၣ်တၢ်ကးတံာ် ယာ်အံၤ အဂ့ၢ်န့ၣ် ယိၣ်သၢဖျၢၣ်ဝဲ

ဖိတဖၣ် စံးဘၣ်ခွဲၣ်အဲးစံာ်လီၤ ပုၤလၢအအိၣ် ယိၣ်သၢဖျၢၣ်ဝဲ အုၣ်ခဲၤစံးဝဲခဲၣ်လၢ “တၢ်လီၤလၢ အဘူးဒီးယပုၣ်ထံကမူၤန့ၣ် တုၤအဲး အံၤခးဝဲ ဘၣ်ဖၤလီၤ. ကီၢ်ဆၢကျဲ ဘၣ်တၢ်ကးတံာ်ယာ်ဝဲ. တၢ်တဖၣ် လဲၤဝဲလၢဘၣ်. ခးလိာ်သး ကျိအိၣ် အဆဲးခဲအံၤ ပန့ၣ်ဟူဘၣ်လီၤ. လၢ ဝဲပုၤန့ၣ် သီလုၣ်ယီၤတခါန့ၣ် ဟး ထီၣ်ကွၢ်လီၤတအိၣ်လၢဘၣ်” အဂ့ၢ် န့ၣ် စံးဘၣ်ခွဲၣ်အဲးစံာ် ဖဲ လိနီၣ်ဝဲ ဘၣ် ၂၇ သီ ဂါမီအဆၢကတီၢ်န့ၣ်

လီၤ. ခဲဒိယၢ်ပၤ တၢ်ခးလိာ်သး အ ယိ ကီၢ်ပယီၤ ကီၢ်ကွဲၣ်တံာ် ထံဆၢ ကီၢ်ဆၢဂ့ၢ်ဝဲ ပုၤကျိၣ်ထံတၢ်ဖိ ကိၤ ခုၤမိၤဝဲ အမဲာ်တုၢ်ကပၤန့ၣ် ဘၣ် ဝဲဒီးကျိၣ်အယံ ဘၣ်တၢ်ဆုၤအိၣ်ဆူ ကမူၤတၢ်ဆၢဟံၣ်. ယိၣ်သၢဖျၢၣ် -ကွၢ်အုၣ်ကွဲၣ် ကျဲၣ်ဒိတဘီန့ၣ် က မူၤ ပုၤလဲၤတၢ်ကွၢ်တၢ်ဖိတဖၣ် တၢ် လဲၤတၢ်ကွၢ်အိၣ်ပတုၢ်သး တစီၢ် တလီၤ အဂ့ၢ်န့ၣ် ယိၣ်သၢဖျၢၣ်ဝဲ ကွၢ်ဆူလံာ်ကဘျဲးပၤ (၅) ▶▶▶

ကီၢ်ယပုၣ်ဟဲအိးထီၣ်ပုၤတဝါဖိကံာ်စီဝုၤထီၣ်ပသီထီၣ်လီၤကျဲ (CRC) ဖဲလုက့ၣ်ကိာ်ဝုၤသီ

လိနီၣ်ဝဲဘၣ် ၁၉ သီ. ၂၀၁၉ နှစ်. စးအိၣ်ဆူ
လုက့ၣ်ကိာ် ဝုၤသီလၢအအိၣ် ဖဲကညိကီၢ်စံာ် မွဲၣ်တံာ်ကီၢ်ဆၢအံၤ ကီၢ်ယပုၣ်အပဒိုၣ်တဖၣ် အတၢ်မၤ စၢၤအယံ တၢ်ဟဲအိးထီၣ်န့ၣ်ဝဲ ပုၤ တတဖိကံာ်စီဝုၤထီၣ်ပသီထီၣ်လီၤကျဲ (CRC) လံာ်ရိၤဒီးအံၤ ဖဲတနံၤအံၤ

လိနီၣ်ဝဲဘၣ် ၁၉သီအံၤ န့ၣ်လီၤ. ယပုၣ်ပဒိုၣ်ဒီး ပုၤထံဖိကီၢ်ဖိ တဖၣ်. စ့ၣ်တံာ် ပုၤသ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ် တၢ်ဖိကရၤ (SVA)တဆိ အဟံၣ်ဖိ ထီၣ်အသးဒီး နံၣ်ပိဖိၣ်ဒုၤဂျၢၣ်ဝဲ ကမူၤ လၢအအိၣ်လၢလုက့ၣ်ကိာ် ဝုၤသီအပူၤတဖၣ် ဒ်သိးတၢ်အိၣ်မူ တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်ကအိၣ်ဝဲ အဂီၢ်

တၢ်ပညိၣ်ဝဲဒီး လံာ်ရိၤဒီးအံၤ ဘၣ် တၢ်တုထီၣ်မၤဘျၢၣ်လီၤအိးထီၣ်ဝဲလီၤ အဂ့ၢ်န့ၣ် SVA ပုၤန့ၣ်တၢ် နီၢ်စုၤလၢ စံးဝဲန့ၣ်လီၤ. အဝဲစံးဝဲလၢ “လီၤကဝါက မူၤ လၢအအိၣ်ဖဲဟီၣ်ကဝါဖိအံၤ မ့ၢ်ဂုၤ. လၢအိၣ်လၢတၢ်လီၤတၢ်ကျဲ ကွၢ်ဆူလံာ်ကဘျဲးပၤ (၅) ▶▶▶

ထံသုတၢ်ဂုၤတီ တၢ်ပိာ်ထွဲထီၣ်အံၤတဖၣ်

စီၤလီၤဒု

ကွၢ်ဆူလံာ်ကဘျဲးပၤ (၃) ▶▶▶

ပုဂ္ဂလိကလုပ် အတတ်အသွယ်အားကိုးအားကိုးနှင့် ဒီးသန့်ထိပ်အသေးလေး တာဂျီအိတ်သုတ် သာထိပ်အဖိခိပ်၊ လာအမာဝဲ တာကတိကျိတ်၊ တာဆဲးတာလေးဒီး လံာ် လီာ်နီာ်လီာ် ပုဂ္ဂလိကလုပ်အိတ်အိတ် “တာဆဲးတာလေး” မှီလီာ် မှီကွံာ်ဒီး အလေးကတိ အသူးအသုတ် တအိတ်ပျါလေး ဘာ်. အ “လံာ်အလံာ်” မှီလီာ်မာ်သဒုတ်ကွံာ်အိတ်နီာ် အပုဂ္ဂလိကလုပ် မှီအိတ်မူးဒီးဘာ်ဆုတ် လီာ်ကံာ်ဒီးတာ်သံစိတ် အသီးလီာ်. အ “တာကတိကျိတ်” မှီလီာ်မာ်ကွံာ်တခါ ကကဲထိပ်ကွံာ်ဒ် ထံလူတမာ်လော ပုဂ္ဂလိကလုပ်ကွံာ်အထွတ် မှီကျိတ် ဒိတ်ထံးဒီး ကသံယုထီ၊ လီာ်အုတ်လီာ်ကျိတ် ဟါ မာ်ကွံာ်ဒ် ခဲလောအသီးနီာ်လီာ်.

လာတာဂျီအိတ်သုတ် သာမံအံအကျိတ်၊ အဲဒ်ဒီး တဲသကီးဘာ်ဒီး “တာဆဲးတာလေး” အဂျီတခါလေး ပကစူးကျိတ်အိတ်လော တာမာ်လီာ်အလံာ်ညိတ်ညိတ် Curriculum ပုဂ္ဂလိကလုပ် ကျိတ်လဲာ်အဂျီနီာ်လီာ်. တာဆဲးတာလေးမံးနီာ် မှီတာဂျီတခါလော အဘာ်ထွဲ ဘူးစဲလံာ်သးဒီး ပုဂ္ဂလိကလုပ်ထူသန့. အလံာ်အလံာ်၊ တာမာ်လီာ်ဒွဲ၊ တာသံကျိတ်၊ တာကတိကျိတ် အတာ်ကယာ ကယဲ၊ တာစုာ်တာ်နီာ်ဒီး ထူဂျီလုာ်လုာ်သုတ်တဖျိနီာ်လီာ် မှီတာဂျီလော အတာ်ကွံာ်လံာ်မာ်တခါ နီာ်လီာ်.

ပုဂ္ဂလိကလုပ် ပုဂ္ဂလိကလုပ်အိတ်အိတ် အတာ်ဆဲးတာလေးနီာ် ကမာ်ဝဲကရုာ်ပံလောဟံာ်တ ပျါနီာ်အဂျီလီာ်. မှီဟံာ်အိတ်သုတ်လီာ်အသးလော ကရုာ်ပံလော အအိတ်ဝဲပုဂ္ဂလိကလုပ်ဒီး ဖိ၊ ထံကမာ်ဖိ၊ ပျါလီာ်ဟ့. သုတ်ထွတ်ထွတ်ပံလောလော တာ်သုတ်လီာ်အိတ်

လူး. ထာ်ဒီး ဆုပျိတ်၊ ဆုဘာ်. ဆုအူ အကလုာ်ကလုာ်တ ဖျိနီာ် တာ်ထီအိတ်အိတ်အိတ် အကူအကူ လီာ်ဆီလံာ် အသးဒီး ကလုာ်ကလုာ်အိတ် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ညိတ်တဘျီ ဃီလော မှီကညိတ်ကလုာ် အတာ်ပိးတာ်လီာ်နီာ်လီာ်.

လာပျါ တာ်ထီဆုပျိတ်တနီာ်နီာ် အိတ်ဒီးအတာ်စိတ် စိတ်စိတ်လီာ်ဆီ တမံလီာ်. ကညိတ်အတာ်စိတ်စိတ်စိတ်အပူ တတီာ်နီာ် ဟံာ်ပျါထိတ်ဝဲလော ထီဒ်အံ.

၁. ကွဲးလံာ်လာဂ္ဂလံာ်တာ်ဖဲး လံာ်တာ်ဖဲးထီးမံးကွဲး ထီးမံးကွဲးလံာ်တာ်ဖဲး လံာ်ဟါမာ်တချူး တာ်ခဲး လံာ်ကွဲးကွဲးဆီမံးဝဲးဘာ် စိတ်မာ်လီာ်ဘာ်လာပျါ.

၂. ပုဂ္ဂလိကလုပ်အလံာ်လီာ်မာ် အိတ်တာ်ဒုတ်လောလုာ်လော ထီ လာမံာ်စိတ်စိတ်စိတ် ပုဂ္ဂလိကလုပ်အလံာ်တာ်အိတ် အိတ်ဒုတ်လောလုာ်လီာ်ထီလော လာမံာ်စိတ်စိတ်စိတ်.

၃. နံနံဆီဂီမာ်နီာ်လီာ် နံနံဆီဂီမာ်နီာ်လီာ် မာ်လီာ်ပသးမာ်ထီ မာ်တခါလံာ်တဟးဂီ တနီာ်နီာ်ထီတာ်ဂီ စိတ်ဖိနီာ်လောကပိ.

၄. နံနံဆီဖိမာ်မာ်ဝဲ အူနီာ်စိတ်ကံာ်ခိတ်ထံး စိတ်ထီာ်လဲာ်ဆူကီာ်ယံာ် ပုဂ္ဂလိကလုပ်သုတ်တာ်မံး ဝဲထီာ်သုတ်တာ်မံး လာဘာ်ယာသီလောနမံး.

ဖးကွဲးကွဲးကွဲး အလံာ်တာ်သု လာဘာ်နီာ်လီာ် လာတာ်နီာ် အပံးကွဲးထီာ်ဝဲဒ်အံ. မာ်အဖိမာ် တဖျိထီနီာ် အဆု ပျိတ်၊ လာဆုပျိတ်ထံးတခါမာ် အတာ်အူနီာ်အိတ်ဒီး ကညိတ် လံာ်မံာ်ပျါဒီး နံနံဆီနီာ်လီာ်. လာကျိတ်အံနီာ် အဝဲသုတ် မာ်လီာ်နီာ်နီာ် ကွဲး အဖိအလံာ် အလံာ်ကညိတ်လော ဆု ပျိတ်အလီာ် ဖဲပယီာ်တထံာ်တသုတ် ညိတ်ဘာ်အါနီာ်လီာ်. လာတာ်နီာ်အပံး ပကြားစံးဘျူး ကွဲး ပဖဲးဒိတ်လာပျါ တဖျိ မှီလာအဝဲသုတ်အတာ် စုသုခိတ်ဘာ်လီာ်ဆီလော “တာ်ထီထီ” အပံးပဝဲဖဲလဲာ်လော မှီမာ်တနီာ်အံ ပထံာ်ဘာ်ဒီးပလံာ်မံာ်ပျါအကူ အဂီတနီာ် နီာ်လီာ်.

ယမာ်မှီ လာအထီထီသုမး တကလီာ်. လာ ပနီာ်ဆဲးခါ ယမာ်စာဘာ်ယမာ်လော ဝဲလီာ်ဆူစာဘာ် ချဲလော ဒိတ်ကွဲးဝဲစု. ပုဂ္ဂလိကလုပ်ထီာ်စာဘာ်ချဲနီာ်ပုဂ္ဂလိက လံာ်လုာ်ထီာ်စာဘာ်ဘီဆူ နီာ်တုာ်လီာ်ဒ်သီးကဲထီာ် “ဘဲဘီ” ထဲသီးဒီးပုဂ္ဂလိကလုပ် အစုမာ်နီာ်တဖျိတဘီတဘီ တုာ်သီးသီးလော ယမာ်ကလုာ်ဘဲဒီး ဒုးကဲထီာ်အီဆူ “လုာ်” အဂီနီာ်လီာ်. ယမာ်လုာ်ဘဲဝဲ တဘျီမာ်မာ်ထီာ် စာလုာ်လော နီာ်ခွီအလီာ်. နီာ်ထီာ်စာလုာ်လော မိကထီ ထံာ်အဂီနီာ်လီာ်. မှီမာ်တာ်လုာ်ဘဲတခါ ယမာ်အီတသု တုာ်မာ်မာ်တနီာ်အံ နီာ်လီာ်.

ယာ်ပလုးအီလော ဟံာ်အါအါဂီဂီတဖျိ ယမာ် ထီဒုတ်လော အစုခဲလောလီာ်. ပတဘာ်ပုဂ္ဂလိကလုပ်. ယ ပါတဲကွဲးဝဲဘဲလော ဃုာ်ဖးဒိတ်အပူ တုာ်ဆူဟံာ်ဒီး အမုဒါ ဝဲလီာ်. စးထီာ်လော လီာ်လီာ်လာတာ်ကီာ်ကျိတ်. မာ်လီာ် ဆူဘာ်ချဲဒီး တုာ်ဆူကဲထီာ် ယာ်လုးတစုနီာ် ယမာ်မာ်ကွဲး ဒုတ်လော အစုခဲလောနီာ်လီာ်. ကညိတ်မာ်တဖျိအတာ်စုသု ထီထီာ်တာ်မာ်တကလုာ်အံ မှီပုဂ္ဂလိကလုပ် အတာ်ဆဲး တာ်လော ကြားပမာ်လုာ်ကွဲး ပဖဲပလံာ်လောခဲတဖျိ တစိဘာ်တစိ နီာ်လီာ်.

တာ်ကွဲးဘာ်ကွဲးသု စံးတာ်နီာ်တမာ်ထီလော တာ် မာ်လီာ်သုထီာ်သးလော လံာ်လံာ်တမံးစီလော ကွဲးတီာ်ပု နီာ်ဘာ်. တာ်ကွဲးဘာ်ကွဲးသုအကျိတ်အကျိတ် အဒုအကြား အိတ်ဝဲအါမးလီာ်. စဲအုတ်တာ်ကွဲးဘာ်ကွဲးသု. ကသံာ် ကသီဒီး တာ်ကွဲးဘာ်ကျိတ် တာ်ကွဲးဘာ်ကွဲးသု. စံးဖိ ကဟံာ်ဒီး တာ်သုထီာ်ဘီထီာ် တာ်ကွဲးဘာ်ကွဲးသု. ထံာ်ကီာ်သီးဒီး ဟဲပုဂ္ဂလိကလုပ်တာ်ကွဲးဘာ်ကွဲးသု. မှီကျိတ် ဝဲကွဲး ပနံာ်တာ်ကွဲး တာ်ကွဲးဘာ်ကွဲးသု. စဲဒုပိညါ တာ်ကွဲးဘာ်ကွဲးသု. သုတ်ပျိးဘာ်မိတ်တာ်ကွဲးဘာ်ကွဲးသု. တာ်လုာ်လီာ်အိတ် သးသမုအတာ်ဖဲးတာ်မာ်လော အဘာ် ဃးဒီး တာ်စုသုခိတ်ဘာ် အတာ်ကွဲးဘာ်အိတ်ဝဲ အကလုာ် ကလုာ် နီာ်လီာ်.

ဖဲခဲရံာ်နီာ် ၂၀၀၀ တုာ် ၂၀၀၅ တာ်မာ်လီာ်နီာ်ဆာ ကတီာ်အါနီာ်. လာပုဂ္ဂလိကလုပ် တာ်မာ်လီာ်ကွဲး အ ပူ တနီာ်တဘျီအိတ်ဝဲဒီး တာ်မာ်လီာ် “တာ်လုာ်လီာ်အိတ်သး သမု အတာ်သုတာ်ဘာ်” Vocational အတာ်ရဲာ်တာ်ကျိတ် နီာ်လီာ်. လီာ်ဆီဒုတ်တာ်လော ကညိတ်ကီာ်ဘာ်ခဲ ဒဲကတီာ် ကွဲးတဖျိနီာ် ZOA & KED ကညိတ်တာ်ကွဲးဘာ်ကွဲးသု ဝဲကျိတ်ရဲာ်ကျိတ်ဒုးအိတ်ထီာ်ဝဲ တာ်ရဲာ်တာ်ကျိတ်အံအပံး ပ

ထံာ်ဘာ် မှီတာ်ကဲဘျူးကဲဖိတ်ဖးဒိတ်တမံးလော ကွဲးတဖျိ တသုထီာ်ဝဲ တာ်စုသုခိတ်ဘာ်ဘုာ်ဒီး တာ်လုာ်အိတ်သးသမု အတာ်မာ်လီာ်လော ကညိတ်တာ်ကွဲးဘာ်ကွဲးသု တာ်မာ်လီာ်အ တာ်ကွဲးဘာ်နီာ်လီာ်. မှီလာတာ်ရဲာ်တာ်ကျိတ်တခါအံအပံး ယထံာ်ဘာ်လော ဖဲမာ်လေးကညိတ်ဘာ်ကီာ်ဘာ်ခဲဒဲကတီာ်ပူ နီာ်ဂီ ၁ တီာ်ထီကွဲးနီာ် ZOA တာ်ကရုာ်ကရီပုဂ္ဂလိက လုာ်တဖျိဒီး ပုဂ္ဂလိကလုပ်ထီာ်ထီာ်ကွဲးဘာ်ဆူ ဆုပျိတ်. ဆုမာ် ဝါ. ခိတ်မာ်. ကညိတ်ထီာ်လုာ်စာ အကလုာ်ကလုာ်ဒီး ဆါ ကွဲး. စုလာအူနီာ်တဖျိ ဒုးကဲထီာ်ကွဲးဘာ်ဆူ ကွဲးပုဂ္ဂလိက လီာ် မှီတာ်ကဲဘျူးဒိတ်တမံးလော ကညိတ်ကွဲးဘာ်စာ်တဖျိ သုပာ်ယာ်ကျိတ်ကျိတ် ကညိတ်အတာ်စုသုထီထီာ်အ တာ် သုတာ်ဘာ် တကးဒီးဘာ်. မှီစုာ်ကီး မာ်လီာ်သုထီာ်ဘာ် ဝဲ တာ်လုာ်လီာ်အိတ် သးသမုတာ်မာ်တခါလော အတာ်အိတ် မူ ခါဆူညါအဂီစုာ်ကီးနီာ်လီာ်. ဒဲကတီာ်အဂီ တီာ်ထီ ကွဲးတ ဖျိစုာ်ကီး အတာ်ရဲာ်တာ်ကျိတ် ကမာ်တာ်တမံးဃီ ဒ်နီာ်လီာ်.

ဖဲ ၂၀၀၁ ကွဲးတာ်မာ်လီာ်နီာ် ယလဲာ်တုာ်ဆူ ဃိတ်သု ပျါ. သီပး(ဘါဒိတ်ယါ) ကညိတ်ဘာ်ကီာ်ဘာ်ခဲဒဲကတီာ်အ ခါ ယထံာ်ဘာ်လော သရဲာ်အိတ်စိတ် အတီာ်ထီကွဲးနီာ်. လာ တီာ်ဖျိပတီာ် ပုဂ္ဂလိကလုပ်မာ် နီာ်ဆဲးဖိအသးက အိတ်ဒီးဒုတ် ဖဲနီာ်နီာ် ဃးနီာ်ဖိတဖျိ အသရဲာ်မုတ်သိတ်လီာ်နီာ်အဝဲသုတ် လော တာ်ဘူးထီထီာ်. တာ်ထီထီာ်လော ထီပဲာ်ဆဲးဆဲးဖိ နီာ်လီာ်. ဖိဆဲးဖိတဖျိအံ အဝဲသုတ်ဘူးထီထီာ်. ထီ ထီထီ (လာလုာ်ကးတုာ်) မာ်သုဂုမးလီာ်. ပျါလာဖိသုတ် နီာ်ဆဲးဖိတဖျိအံ တာ်နီာ်နီာ် ညီမးဒီး သးစဲဝဲလော တာ် ထီထီထီ အတာ်မာ်လီာ်တခါအံ ဒိတ်မးနီာ်လီာ်.

တာ်အံအံ ပသိတ်လီာ်နီာ်သုတာ်ဘာ် “တာ်ပာ် ဃာ် ကျိတ်ကညိတ်တာ်စုသုထီထီာ်ဒီး တာ်လုာ်လီာ်အိတ် သးသမု အတာ်သုတာ်ဘာ်” လော တာ်မာ်လီာ်ကွဲးတီာ်ပုဂ္ဂလိက အကျိတ်အကျိတ်တာ်မာ်တခါနီာ်လီာ်. ကဲထီာ်တာ်လုာ်လီာ်အိတ် သးသမု အတာ်သုတာ်ဘာ်အတာ်မာ်လီာ်တခါ တကးဒီး ဘာ်. ကဲထီာ်စုာ်ကီး တာ်ဟ့ာ်စိဟ့ာ်နီာ်ကျိတ် ကညိတ်စာ်စာ် သွဲာ်သီဖိတဖျိလော အဝဲသုတ်ကသုပာ်ယာ်ကယာ်ကျိတ် ကျိတ် ကညိတ်တာ်ဆဲးတာ်လော ဟံာ်ပူဃီပူတာ်စုသုထီထီာ် အတာ်သု တာ်ဘာ်လော တာ်မာ်လီာ်ကွဲး ပူ နီာ်လီာ်.

တာ်အံလော အတာ်ကပာ်နီာ် ကဲထီာ်စုာ်ကီး ပုဂ္ဂလိကလုပ်အတာ်အိတ်ကံာ်ဆိကျိတ် တာ်ဂုထီာ်ပသီ ထီာ် Sustainable Development ဒီး ပုဂ္ဂလိကလုပ် အတာ်ဆဲး တာ်လော ကကဲထီာ်ပသီထီာ်အဂီ ကျိတ်ဘာ်နီာ်လီာ်. မိပ ကကျိတ်စား ဃုသကီးကျိတ်ဒီး မာ်ပျိထီာ်ကျိတ် “ကညိတ်မိ လုာ်ပလံာ် တာ်စုသုထီထီာ်” အတာ်ရဲာ်တာ်ကျိတ်လော က ညိတ်ပုဂ္ဂလိက ကွဲးကီးပျါဒီးအပူနီာ်. မှီတာ်လာပကြား ဆီမိတ်ဒီး ဟံာ်သုတ်ဟံာ်သးအီလော အဂျီတခါနီာ်လီာ်.

လာ တံနီာ်(သဝီတါ)

မာ်ပျိထီာ်ကျိတ်ကညိတ်တာ်စုသုထီထီာ် လာကွဲးတီာ်ပုဂ္ဂလိကလုပ် တံနီာ် (သဝီတါ)

ဘာ်လီာ်ဘာ်စးလော အလီာ်ဒုတ်ပျါပျါပျါလာတာ်ဘာ်အပူ အပံး. ဟံာ်အသူးအသုတ် အလေးကတိ အစိကမိယဲာ်အိတ် ပျါထီာ်ဝဲလော ကရုာ်ဝဲနီာ်အပံးလီာ်. တာ်ဆဲးတာ်လေး မာ် ပျါထီာ်ပုဂ္ဂလိကလုပ် အလေးကတိမာ်တာ်ဒ်နီာ် အသီး လီာ်.

ပုဂ္ဂလိကလုပ်ဒီး တကလုာ်အတာ်ကတီာ်က. အ တာ်ကယာကယဲ. အယာအယာဒုတ်နီာ်လီာ် ဆီလံာ်အ သးဒီး မှီစုာ်ကီးတာ်ပနီာ်တခါလော အဒုးနီာ်ပျါထီာ်ဝဲ အမာ်ကလုာ်မနုးလဲာ် အတာ်ပနီာ်နီာ်လီာ်. ပမာ်ကထီာ် ကထီာ် ဆုပျိတ်. ဆုမာ်ဆုမာ်ဝါ. ဆုဘာ်ဆုအူဒီး ဖဲ ဘဲလုာ်စာ်တဖျိနီာ်ပုဂ္ဂလိကလုပ်ညိတ်တဘျီလီာ် ပမာ်ကညိတ် ကလုာ်နီာ်လီာ်. တလံာ်လော ပကဘာ်တဲလီာ်ပသးလော ပ မှီကညိတ်ကလုာ်လာဘာ်. ကညိတ်နီာ်. ကညိတ်ထဲ. ယာ်

ထီအိတ်ပညိတ်မာ်ဝဲ. လာပျါနီာ် ပပုဂ္ဂလိကလုပ် အိတ်ဒီး အဝဲဒီးလီာ်အဂူအတု. ဒီးအလံာ်အလံာ်တဖျိ နီာ် ဘာ်တာ်ကွဲးအီလော တာ်ဖဲးလီာ်နီာ်လီာ်. တလောပယီာ် လော အဒိလီာ်ဝဲလော ထီးမံးဆီမံးတဖျိမာ်နီာ်မာ်ယာ် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ဒီး မာ်မာ်မာ်မာ်မာ်ကွဲး ကညိတ်အလံာ်အလံာ် လောအမာ်ဝဲ လံာ်ကွဲးကွဲးတဖျိလီာ်. လာတာ်နီာ်အပံး ပု ဟဲကညိတ်လာခဲတစိတ် တမာ်လီာ်ဘာ်ကျိတ်လော အလံာ်လာ ဘာ်. မှီလာ ကညိတ်တဖျိအလံာ်လီာ်မာ် သဒုတ်နီာ် ကွဲးအီလော တလောပယီာ် အတာ်အပံး အိတ်တာ်ဒုတ် ထဲဘာ်တာ်နီာ်ကွဲးဝဲဒီး ဘာ်စိတ်စိတ်စိတ်လီာ်နီာ်ကျိတ် အဖိအလံာ်တဖျိ လော လုာ်လာထီာ်တစိတ်ဘာ်စိတ်နီာ် လီာ်. ထီနီာ်ဂီသးဒီး လုာ်အိတ်ပညိတ်မာ်ဝဲ. ပုဂ္ဂလိက လုာ်တဖျိ ဘာ်ယိတ်သး ဒုး ဝဲလောဖဲလဲာ်ခဲတစိတ်

ထံသ့ တၢ်ဂ့ၢ်ကိ တၢ်ပိၣ်ထွဲထီၣ်အခံတဖၣ်

စီၣ်လီၤဒူ

“လၢအပူၤကွၢ်တၢ်န့ၣ်ခံန့ၣ်န့ၣ် သဒိၣ်ဖိ,ညၢတဖၣ်ဟးထီၣ်ဝဲဒီး လဲၤဆါဝဲ အသံဂ့ၢ်အမူဂ့ၢ် ပှၤဟံးန့ၣ်ခဲလၢာ်လီၤ ထံသ့တခါအံၤဟဲကဲထီၣ် တဘျီယီၤန့ၣ် ညၢတဖၣ်မ့ၢ်သံန့ၣ် ပှၤတဟံးလၢဟ့ၣ် ဘၣ်ထွဲတၢ်မၤမဲ မ့ၢ်ကျိၤဝဲကွၢ် တခါ အံၤဒု တၢ်ကိတၢ်ခဲဟဲအိၣ်ထီၣ်လဲၤလီၤ”

အဝဲအံၤ မ့ၢ်ဝဲ သီခါ အူဝဲၣ်ရံၣ်ယုၣ် တဲပှၤဘၣ်ဃး တဝဲကိး(မယုကိ) သဝီ ထံသ့ထီၣ်အယီၤ ဒူသဝီဖိတဖၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်ကိသ့ၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ

ဖဲတန့ၣ်ညါအံၤ ၂၀၁၉ န့ၣ်, စးထီၣ်ဖဲလၢအိးကထိဘၣ်ထီၣ်သီကတီၢ် ကညီကီၢ်စ့ၣ်, ဖၣ်အံၤကီၢ်ဆၢၣ်, ဘၢကဲးသဝီကရူၢ် ထံကျိၤဒီးထံပူၤ သ့ၣ်တဖၣ် အပူၤ ထံစးထီၣ်သ့ထီၣ်ဝဲဒီး ထံကမၤအပူၤ ညၢသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်သံကွၢ်ဝဲ အါအါဂီၢ်ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ

လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ သဝီဖိတဖၣ်သ့ကွၢ်ဝဲထံအဝဲန့ၣ်တဘျီလၢဟ့ၣ်ဒီး ဘၣ်သ့ဝဲထံအိၣ်တဖၣ် ပှၤသ့ဝဲလၢနီၢ် ကစၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်မၤဘျီကစၢ် တဖၣ် ဟဲမၤစၢ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ ဖဲန့ၣ်အကျါ တဝဲကိးသဝီအံၤ ပၣ်ဃုာ်ဝဲန့ၣ် လီၤ

လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ ကတီၢ်အံၤ ထံတဖၣ်ဟဲသ့ထီၣ်အံၤတဖၣ်ထဲလၢ ဘၢကဲးသဝီကရူၢ်တကရူၢ်လၢဟ့ၣ်ဒီး သဝီကရူၢ်အဂၤ ၅ ကရူၢ်လၢအမ့ၢ် -ခဲတီးသဝီကရူၢ်-လၢကၢ်-မ့ၢ်ကလု-ယသ့ၣ်ပှၤ-ပဲကိဒီး အိးကိးယု သဝီကရူၢ်တဖၣ်အပူၤ သဝီ ၂၆ ဖျါၣ် သဂၢ်ဘၣ်ဝဲဒီးထံဟဲသ့ထီၣ်ဒီး ထံတဖၣ်အဖိခိၣ် အသိထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ကိဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်န့ၣ်လီၤ

တၢ်ဂ့ၢ်ကိကဲထီၣ်သးဒီးအံၤအဖိခိၣ် တၢ်ဟဲဒိဘၣ်ဝဲ လၢဒူသဝီဖိသ့ၣ် တဖၣ် တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိသးသမူ တၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ်, တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချးဒီး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်အဂ့ၢ် ပှၤသဝီဖိတဖၣ်စံးဝဲန့ၣ်လီၤ

ကတီၢ်အံၤ ဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဒီဖျါအိၣ်လုာ်ဝဲထံဝဲန့ၣ်အယီၤ ကဲထီၣ်ဝဲ တၢ်လီၤသး, တၢ်ကူးအိၣ်ဒီး လဲၤဒုးန့ၣ်ဝဲလၢတၢ်ဆါ ဟံၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဆၢၣ် ဘၣ်မနုၤအယီၤလၢ တၢ်ကူးအိၣ်ဖိသ့ၣ်, ဖိသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အလီၤဘၣ်သးလဲၣ် တဒိန့ၣ် ကသံၣ်သရၣ်တဖၣ် ဟ့ၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါဝဲတၢ်ဂ့ၢ်ကိကျိၤ လီၤတၢ်လီၤဆဲး တအိၣ်ဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် န့ၣ်အူဝဲရံၣ်ယုၣ် စံးဝဲဒိအံၤန့ၣ်လီၤ

“မ့ၢ်မ့ၢ်လၢ ကိးပတဲ, ကိးကမ့ၢ် အပူၤန့ၣ် ဖိသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်သ့ ထံတခါအံၤ ကဲထီၣ်လၢတၢ်လီၤသးန့ၣ်လီၤ လဲၤဒုးန့ၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဆါဟံၣ်သ့ၣ် တဖၣ် လၢတၢ်ဆါဟံၣ်အပူၤကသံၣ်သရၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကတဲဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ကဲထီၣ်သးလၢထံ တခါအံၤအယီၤန့ၣ် ကသံၣ်သရၣ်သ့ၣ်တဖၣ် တူၢ်လိာ် တဲဖျါထီၣ်ဝဲ တဘျီစ့ၣ်ကိးဘၣ်လီၤ” အဂ့ၢ်န့ၣ် န့ၣ်အူဝဲရံၣ်ယုၣ် တဲဝဲန့ၣ် လီၤ

ဘၣ်ထွဲဒီးဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချးအဂီၢ် တဝဲကိး သဝီဖိ မုၢ်ကွၢ်တဲ တဲစ့ၢ်ကိးဝဲဒိအံၤန့ၣ်လီၤ “အခဲအံၤထံဟဲ ထီၣ်သ့ထီၣ်ကိးပှၤဒုး ပလုာ်ပသ့ထံအံၤလီၤ မ့ၢ်မ့ၢ်လၢထံအိၣ်ဒု ပအိၣ်လၢပှၤဟဲမၤဘျီပှၤတဖၣ်လီၤ ပဖိမုၢ်ပသ့ထံတခါအံၤဒီး မ့ၢ်မ့ၢ်လၢ ဖဲအလံၤတဖၣ်န့ၣ် အလီၤဟဲသးထီၣ်အိၣ် လီၤ မ့ၢ်မ့ၢ်ဖဲဒု တသးဘၣ် သန့ၣ်ကု ပသးကိးတၢ်လၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ ပဟဲကွၢ်အိၣ်တၢ်အံၤ အနံၣ် ၄၀ ဘျီၣ်လဲ တကဲထီၣ်အသးကျါအံၤ နီတဘျီ ဘၣ်”

ဒီဖျါ တၢ်ဂ့ၢ်ကိ ကဲထီၣ်သးလၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ဒိအံၤအယီၤ မိာ်ဟဲသ့ၣ် တဖၣ် တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒီး ထုးထီၣ်ကွၢ်ဝဲအဖိအလံၤလၢ ကွၢ် အပူၤအိၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ

“ဖိသ့ၣ်လၢအိၣ်ကွၢ်ဝဲ တံန့ၣ်သ့ၣ်သဝီအံၤ အခဲအံၤအဖိအပါ အဖဲအပု ထုးထီၣ်ကွၢ်ကွၢ်အိၣ်ဝဲ အဂၤလၢ ၁၀ ဘျီၣ်လဲ အဖိအပါတဲဝဲဒီလၢ ခါဆူ မဲာ်ညါ အဖိအလံၤကသဂၢ်ဘၣ်ဒီးန့ၣ်ဆၢၣ် (သဘာဝ)တၢ်ကိတၢ်ခဲအယီၤ အလံၤဃုာ်အိၣ်ဆိလၢသဝီအဂၤလီၤ မ့ၢ်မ့ၢ်လၢပဒိၣ်ကွၢ် ကိာ်ပယီၤကွၢ်အံၤ မ့ၢ်ဟး ထီၣ်လၢ န့ၣ်တတံဒုဖိသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လဲၤန့ၣ်လီၤအိၣ်ကွၢ်တသ့လၢဟ့ၣ် အတၢ်ကရူၢ်န့ၣ်အိၣ်လၢတန့ၣ်အဂီၢ်လီၤ” သီခါ အူဝဲရံၣ်ယုၣ် တဲပှၤဝဲန့ၣ် လီၤ

ဒူသဝီထံပူၤ ထံကမၤတဖၣ် ထံသ့ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိအံၤအယီၤန့ၣ် မ့ၢ်ကျိၤဝဲ

ကွၢ် တၢ်ဂ့ၢ်ကိကဲထီၣ်သးလၢ ဒူသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ဒိအမ့ၢ်- န့ၣ်လၢ အပူၤကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒူသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် မၤအိၣ်ဝဲမ့ၢ်ကျိၤဝဲကွၢ်လၢ ဟံၣ်ဖိ ယီၤဖိအဂီၢ် ဘၣ်အိၣ်ဆူၣ်ဖိကိာ်ဖိ ထိး, ဆိ, ကျိၢ်(ဂိးဖဲ) တဖၣ်အမဲာ်ညါ လၢတၢ်ဃုအိၣ်ဒု, သဒိၣ်, ညၢဒီး လဲၤဆါဝဲဆူၣ်ပူၤ လၢအပူၤကွၢ်ညၢ အသံအမူ တၢ်ဟံးန့ၣ်အတၢ်ခဲလၢာ်သန့ၣ်ကု ကတီၢ်အံၤညၢလၢအသံတဖၣ် မ့ၢ်ဟဲလၢတၢ်လီၤလၢအဘူးဒီး ထံသ့ထီၣ်တၢ်လီၤန့ၣ် တၢ်တဟံးန့ၣ် အတၢ် လၢဟ့ၣ် အဖိခိၣ်ဒီး ဒူသဝီဖိလၢဘၣ်ဃာ် ကျိၢ်-ဂိးဖဲတဖၣ်စ့ၢ်ကိး ဘၣ်ယိၣ် ဝဲဒၣ်လၢ ဆူမဲာ်ညါ အကျိၢ်, ပန့ၢ်တဖၣ် မ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်ထံဒီးကသံဟးဂိးန့ၢ်ကွၢ် အိၣ်လီၤအယီၤ ကတီၢ်အံၤထုးထီၣ်ဆါ တၢ်ဖိတၢ်လၢ တဖၣ် အိၣ်ထီၣ်ဝဲ တနီၤလဲၤအဂ့ၢ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါဘၣ်လၢ ဒူသဝီဖိတဖၣ်တဲဝဲန့ၣ်လီၤ

တကီၢ်ခါ ကတီၢ်အံၤ သဝီ ၂၆ ဖျါၣ် သဂၢ်ဘၣ်ဒီးထံသ့အတၢ်ဂ့ၢ် ကိအဖိခိၣ် ပှၤဟဲမၤဘျီထံအိၣ် လၢကိာ်ပဒိၣ်ဝဲကျိၤ တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, ကရူၢ်ကရၢ မ့ၢ်ဂ့ၢ်, ပှၤနီၢ်တကယၢ်ဖိၣ်ထီၣ်သးမ့ၢ်ဂ့ၢ် အိၣ်သန့ၣ်ကုခါဆူမဲာ်ညါ လၢကတီၢ် ယံာ်အဂီၢ်တဒိ တၢ်မၤဘျီကစၢ်တဖၣ်မ့ၢ်တအိၣ်လၢဟ့ၣ်တဘျီ တၢ်ကိတၢ်ခဲ ကကဲထီၣ်လၢသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်အဂ့ၢ် ဒူသဝီခိၣ်န့ၣ်ဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါတဖၣ် ဘၣ်ယိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ

ဘၣ်ထွဲဒီး ထံသ့ထီၣ်ဒီး ဒုဖိ, ညၢဖိတဖၣ် သံကွၢ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ် တၢ်ဂ့ၢ်အံၤအယီၤန့ၣ် ဖဲ လၢအိးကထိဘၣ် ၁၅ သီအနံၤ ကိာ်စ့ၣ်ပဒိၣ် ဘၣ်ဖိၣ် မၤညၢဝဲကျိၤ ပှၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါတဖၣ် ဟဲမၤကွၢ်ဝဲထံဝဲ က့ၢ်စီာ်မၤကွၢ်ဝဲ ညၢသံတဖၣ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ

ကိာ်စ့ၣ် ပဒိၣ် ဖျါၣ်မၤညၢဝဲကျိၤ ဒီးအူအူစီာ် တဲဝဲလၢ “ပှၤဟဲလၢညၢ သံအယီၤပဟဲကွၢ်လီၤ အဖိခိၣ်န့ၣ် ပထံၣ်ဘၣ်လၢပှၤကရၢၢ်ဃာ်န့ၣ်အပူၤဒု ပထံၣ် ညၢသံလီၤ ညၢလၢအိၣ်လၢနီၢ်ပူၤတဖၣ်ဒုမူလီၤ ပှၤလီၤကဝီၤဖိ ဖဲအံၤလဲၤဒုး န့ၣ်ပှၤတၢ်လီၤ ၂ တီၤ, ညၢသံအလီၤဒီးညၢမူတၢ်လီၤ. ပဟဲက့ၢ်စီာ်ညၢ သံအဒိဒီးထံအဒိသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ ဒိပကဆူၢ်အိၣ်လၢတၢ်မၤကွၢ်အလီၤလၢ ဝှၢ တကူၣ် သ့ၣ်ကွၢ်တးလီၤ” အဂ့ၢ်စံးဘၣ် ခုာ်အဲးစံၣ်-ကညီတၢ်ကစီၣ်ဖဲ လၢ အိးကထိဘၣ် ၁၅ သီအနံၤန့ၣ်လီၤ

လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ ဘၣ်ထွဲထံသ့ထီၣ်ဝဲအံၤ ကိာ်ပယီၤပဒိၣ်ဝဲကျိၤပှၤဘၣ် မ့ၢ်ဘၣ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ် ဟဲမၤကွၢ်ဝဲဝဲဒီး ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢထံထီၣ်သ့ဝဲအံၤန့ၣ် တၢ်ကိတၢ်ခဲတအိၣ်ဘၣ်. တၢ်ဟဲကဲထီၣ်အသးဒီဖျါသ့ၣ်လုာ်,ဝှၢလုာ် အုၣ်ထီၣ် ကျၢ်ထီၣ် ဒီး ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အယီၤလီၤအဂ့ၢ်လီၤ

ဘၣ်ဆၢၣ် မ့ၢ်မ့ၢ်လၢ ဒူသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်တခါန့ၣ် န့ၣ်ဝဲဒၣ်လၢထံသ့ထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်အဝဲအံၤ ဟဲကဲထီၣ်အသးလၢ ကံလၢကမူၣ်စးဖိကဟ့ၣ်တၢ်မၤလီၤ (ဘိလဝဲမြေစကဲရံ)အံၤ သူဝဲလၢာ်သ့ၣ်လးအယီၤလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ ဒူသဝီခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် တီၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်အံၤဆူ ပဒိၣ်ဝဲကျိၤ ပှၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါ တဖၣ်အအိၣ် လၢတၢ်ကပတုာ်ကွၢ် တၢ်စူးကါဝဲ လၢာ်သ့ၣ်လးဒီး တၢ်ကလဲၤ တရဲးက့ၢ်စးဖိကဟ့ၣ်တၢ်မၤလီၤလၢကံသဝဲအဂီၢ် အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ

ကညီပှၤဂ့ၢ်ဝဲ တၢ်ကရၢကရီလၢအိၣ်လၢကိာ်ပူၤတကပၤ တၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲအိၣ်စ့ၢ်ကိးလၢ ကကိးန့ၢ်ဝဲ ပှၤကျဲဘၣ်ကူၣ်သ့လၢအနီၢ်ဟံၣ်တဖၣ် လၢကဟဲမၤကွၢ်ဝဲထံဟဲသ့ထီၣ်အံၤအဂီၢ် ဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲ အိၣ်စ့ၢ်ကိးလၢ ကထီထီၣ်န့ၢ်ဝဲ ပှၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ထံကဆူဒါအဂီၢ် ကတီၢ်အံၤ ဂုာ်ကျဲးစးဝဲ အဖါမ့ၢ်အဂ့ၢ် သ့ၣ်ညါဘၣ်န့ၣ်လီၤ

ဘၣ်ထွဲလီၤကဝီၤ ဒူသဝီဖိတဖၣ် သဂၢ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ကိတၢ်ခဲအံၤအဖိခိၣ် ဖဲလၢအိးကထိဘၣ်ထီၣ်သီကတီၢ် ကညီကိာ်စ့ၣ်ကိတီၣ်ခိၣ် လဲၤလီၤဃီထံ သမံသမိးဝဲလၢနီၢ်ကစၢ်ဒုဝဲဒီး စံးဝဲလၢ တၢ်မၤကွၢ်ဝဲထံဝဲအံၤမ့ၢ်ဝဲ တၢ် အစၢမ့ၢ်ဟဲဖျါထီၣ်တခါခါဒီး ကလိာ်ဘၢလိာ်ကွၢ်ဝဲ စံးဖိကဟ့ၣ် တၢ်မၤလီၤဝဲ န့ၣ်လီၤ

ဘၣ်ဆၢၣ်သန့ၣ်ကုတုၤမ့ၢ်မဆါတန့ၣ်ညါအံၤ တၢ်အစၢလီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒီးတၢ်မၤဖျါထီၣ် တၢ်အမိာ်လဲၤမိာ်ပှၤ တအိၣ်နီတံၤဒီးဘၣ်အဖိခိၣ် သဝီဖိ တဖၣ် ဘၣ်အိၣ်မူဝဲလၢတၢ်ကိာ်တၢ်ဂီၤအပူၤလီၤအဂ့ၢ်န့ၣ် စံးဝဲဒုန့ၣ်လီၤ

စီၣ်လီၤဒူ

သ့ၣ်ထီၣ်က့ၤပ

တၢ်ပာ်ဆါလၢ

အသီတဘျီ

(ယိၣ်လိာ်န့ၣ်ထီၣ်လိာ်ပသး)

တၢ်ကလုၢ်တုၤအိၣ်ဝဲပှၤ ဖဲကိာ်သ့လုၤပကိာ်လါ ဆံးဆၢၣ်ဖိခံဆံန့ၣ်သီ တုၤဃီမဲပကိာ်ကညီ ဒီးထီၣ်ချဲဖိဝဲတၢ်တၢ် ယိၣ်လိာ်န့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဆါ ယိာ်ထီၣ်ယိၣ်လိာ်လိပကျါ လၢကိာ်ဖိသ့ၣ်ဖိဖျါယံလၢ ဖဲတုာ်ယိၣ်လိာ်အကၢၢ်ခိၣ် နီၢ်ဟူထီၣ်တၢ်သးဝဲန့ၣ် ကိာ်ကညီဆါဂုၤယံန့ၣ် တၢ်အိၣ်ဒိၣ်ယကိာ်ယံလၢ တၢ်သးမံဒီးတၢ်သးမုာ် လုာ်ဘၢကွၢ်လံယသးပူၤ

မၤကဒီးလၢခံတတီၢ် အိၣ်ဖျါဒီးတၢ်ပိာ်တၢ်ပိာ် ပဒိၣ်န့ၣ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၢ တၢ်မၤသကိးခါဆူညါ မူဒါန့ၣ်လီၤလၢယလီၤ သ့ၣ်ထီၣ်က့ၤတၢ်ပာ်ဆါသီ တမ့ၢ်ပှၤဖိစုကတဲ မ့ၢ်ဝဲတၢ်ပာ်ဆါအကျဲ ဖဲသိၣ်ဒုကတီၢ်အသး ပသန့ၣ်သီးပဘၣ်မၤ ဒုၣ်ဒါတၢ်ကူၣ်အါကူၣ်သီ ကညီစံၣ်စီာ်မၤဟါဂီၢ် တၢ်ပာ်ဆါထုးသံကွၢ်ဝဲ ကဲထီၣ်တၢ်ဖိစုကတဲ

အဲနီၣ်စံၣ်အုၣ်လံာ်ကဘျီပူၤ တၢ်သဘျီတန့ၢ်နီၣ်စု အိၣ်ဒုၣ်ပာ်လီၤစုကတဲ လဲၤဒဲဒုၣ်ဒါတၢ်တီၢ်ကျဲ ပတၢ်ပာ်ဆါတၢ်ပာ်သး ကိာ်သဘျီပသးခွဲယာ် ဒုၣ်ဒါပယီၤမိစိရိၣ် ပတလဲၤဒဲန့ၣ်တီၢ် ခိၣ်န့ၣ်ဒိၣ်ထီၣ်လၢပကျါ ကတီၢ်ဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၢ တၢ်အိၣ်ကလုာ်သးသဟီၣ် လၢသ့ပူၤဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် သ့မ့ၢ်ခိၣ်န့ၣ်လုာ်ပှၤဒိၣ် ပာ်လုာ်ပာ်ပှၤသ့ထီၣ်

လီၤခံကတၢ်မူဒါဝဲ ဆါဂုၤလိာ်သးလၢသးပုံ ဖဲယိၣ်လိာ်ကၢၢ်န့ၣ်ယံလၢ ဘၣ်ပာ်တုၤလိာ်ကွၢ်ပသး ကလံအူထီၣ်ကသ့သ့ ဘၣ်လီၤဖးပဝဲဒုၣ်လဲ ဘၣ်ဆၢၣ်ထီၣ်ဘိလၢသးပူၤ တၢ်အိၣ်ကလုာ်ကျဲမုစု ထီၣ်ထီၣ်စွဲဒီးကစၢ်ခိၣ် ထံသ့မ့ၢ်ဒီးထံယိၣ်လိာ် နီၣ်တယာ်လုာ်ကျိၣ်ယီၤလု ကညီဖိခဲလၢာ်ခဲစု ဖဲတၢ်သဘျီတုၤအိၣ်ပှၤ ယိၣ်လိာ်န့ၣ်ထီၣ်လိာ်ပသး

အိၣ်တမ့ၢ်ကိာ်အိၣ်ထြဲလဲယါ..... သူလုၤနီၣ်မံဖိ

တၢ်ယုထာလာကဟဲအံၤန့ၣ်တၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီး UNA သိၣ်မ့ၢ်ပုၤတံၣ်တဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် KNP စံးဝဲ

လါနီၣ်ဝုဘၢၣ် ၁၈ သီ, ၂၀၁၉ န့ၣ်, စီၤထီၣ်လှ
န့ၣ်လၢကဟဲ ၂၀၂၀ န့ၣ် ကီၢ် ဒိတဘျၢတၢ်ယုထာန့ၣ် ဒ်သီးကမၤနၤ တၢ်ယုထာအဂီၢ် ကဟဲဖျိၣ်မၤသကိး တၢ်ဒီး ယုဖိးကလုာ်န့ၣ်သိၣ်မ့ၢ် UNA သိၣ်မ့ၢ်ပုၤတံၣ်တဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် န့ၣ်ရဲၣ်ခိၣ်ကျါ မါကျိၣ်ညးစံးဘၣ် ခုၣ်အံးစံၣ်လီၤ

ကညီကလုာ်ပုၤတံၣ် (KNP) န့ၣ်ကတၢၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်မၤဝဲဒၣ်ဖဲ လါအိးကထီၣ်ဘၣ် ၁၇ သီ ဖဲပသံၣ်ဝုၢ်, ကရူၣ်န့ၣ်တၢ်ဒီး လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤ ဘၣ်တၢ်ဆၢတံၣ်လီၤ ဝဲဒ်န့ၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် ပုၤတံၣ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်စံးဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ

“ပဲဝဲ KNP န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ် UNA အကရၢဖိပုၤတံၣ်တဖၣ်လီၤ န့ၣ်လၢကဟဲ တၢ်ယုထာန့ၣ် UNA ကလုာ်ပုၤတံၣ် တံၣ်ကရၢဖိကဒဲဒဲ, ဝဲဒ်ဒီး UNA ဒီးသိၣ်မ့ၢ်ပုၤတံၣ်လၢအမ့ၢ် ပုၤတၢၢ်သီဒံၣ်ခိၣ်ကရဲၣ်ပုၤတံၣ်, ၉၀ ဘျီဒိၣ်ခိၣ်စးလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်ပုၤတံၣ်တဖၣ် ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤနၤအဂီၢ် ကဟဲဖျိၣ်မၤသကိး တၢ်လီၤ” အဂ့ၢ်န့ၣ် မါကျိၣ်ညး စံးဝဲဒၣ်လီၤ

ဖဲလါနီၣ်ဝုဘၢၣ် ၁၇ သီ အနံၤ

န့ၣ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤ တၢ်ပိၣ်တဲသကိးဝဲဘၣ်သး တၢ်အိးထီၣ် ပုၤတံၣ်ရူၤဖဲကယါ ကီၢ်စဲၣ်, ဖါစိကီၢ်စုၣ်တၢ်ဂ့ၢ်, ဒီး ဝုၢ်တကူၣ်, အုၣ်ယုၣ်ဝဲတံၣ်ကီၢ်ဒိဒိၣ်အပူၤ တၢ်အိးထီၣ်ပုၤတံၣ်ရူၤတၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်တဲသကိးအိးန့ၣ်လီၤ န့ၣ်လၢကဟဲ ၂၀၂၀ တၢ်ယုထာအဂီၢ် ဘျီဒိၣ်ခိၣ်စးလၢ ကနုာ်လီၤဒီးယု ထာအသးလၢ တၢ်ယုထာတဖၣ် တၢ်ကမၤလီၤတံၣ်ဒီးပၢ်ကၢ်ပၢ်ကျါအိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်တဲသကိးအိးဒီး ဘၣ်သးဝဲအဂ့ၢ်န့ၣ် ပုၤတံၣ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် စံးဝဲဒၣ်လီၤ

လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဘျီဝဲအံၤ ပုၤတံၣ်လီၤခါၣ်သး ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်, အုၣ်ယုၣ်ဝဲတံၣ် ကီၢ်ဒိဒိၣ် ပါတနီၤ, မွဲၤ, ဘျီကလုာ်, ပသံၣ်, ကွီၣ်ကီ, ကၤကွဲထီၣ်, ငပုၣ်တီ, ညီၣ်တီ ပုၤတံၣ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်, ဝုၢ်တကူၣ်ကီၢ်ဒိဒိၣ် ထါတပုၤ ကီၢ်မူ ယုာ်ဒီးကီၢ်ဆၢလၢ ဘျီဒိၣ်ခိၣ်စးတဖၣ်, ပကီၢ်ကီၢ်ဒိဒိၣ် ပုၤတံၣ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်ဒီး ကယါကီၢ်စဲၣ် (ကရူၣ်န့ၣ်ကီၢ်) ဖါစိကီၢ်စုၣ် ပုၤတံၣ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် ဟဲဖျိၣ်ခဲလၢာ် ၆၀ က ဟဲထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ

KNP ဖါစိကီၢ်ဆၢ န့ၣ်ရဲၣ်ခိၣ်

ကျါ စီၤထီၣ်န့ၣ်မူစံးဝဲလၢ “ပဲဝဲသ့ၣ်တဖၣ် လၢဖါစိကီၢ်ဆၢအပူၤန့ၣ် ကညီနီၣ်ဂီၢ် အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ၈၀ မျးကယါညါလီၤ, လီၢ်ကဝီၤကမျါတဖၣ် အိၣ်ဒီးဟ့ၣ်ဂီၢ်ဟ့ၣ်ဘါဝဲဒၣ်လၢ ပပုၤကညီပုၤတံၣ် န့ၣ်လီၤ, ကညီကလုာ်ပုၤတံၣ် ကီၢ်ဆၢအပုၤတံၣ် တၢ်ရီၣ်ဖျိၣ်ကရၢတၢ်ကမံးတံၣ်န့ၣ် ပဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ်ဝဲလဲလဲဘၣ်ဆၢဒီး လၢတၢ်ကထီၣ်ဝဲ (ဆီၣ်ဒီးဘုတဲ) အဂီၢ်န့ၣ် ပတမၤ ဘၣ်ဒီးဘၣ်, တယံာ်ဘၣ်ပကမၤလီၤ ယုာ်ဒီးပုၤတံၣ်လီၤခါၣ်သး ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်လီၤ” အဂ့ၢ်န့ၣ် စံးဝဲန့ၣ်လီၤ

ကညီကလုာ်ပုၤတံၣ်န့ၣ် ဖဲ ၂၀၁၄ န့ၣ် လါအိးကထီၣ်ဘၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ် လၢအဖိးမဲဒီးသဲးစးန့ၣ်လီၤ ဖဲ ၂၀၁၅ တၢ်ယုထာန့ၣ် န့ၣ်လီၤဒီးယုထာအသး လၢတၢ်လီၢ် အါတီၤဘၣ်ဆၢ တမၤနၤတၢ်ဖးဘၣ်ဒီး န့ၣ်လၢကဟဲ ၂၀၂၀ တၢ်ယုထာန့ၣ် ဒ်သီးကမၤနၤတၢ်ယုထာအဂီၢ် ပုၤတံၣ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် ကဂုၢ်ကျဲးစးဟ့ၣ်လီၤသး, ထဲးဂီၢ်ထဲးဘါအါထီၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါဘၣ်လၢ ပုၤတံၣ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် အိၣ်န့ၣ်လီၤ

ထၢၣ်ဝဲချၢတၢ်မၤလီၢ်ဘၣ်တၢ်ကးတံၣ်ကွံာ်အယံ ကီၢ်ပယီၤပုၤမၤတၢ်ဖိ (၈၀) ဘျီဝဲဟဲက့ၤကဒါက့ၤ

လါနီၣ်ဝုဘၢၣ် ၁၉ သီ, ၂၀၁၉ န့ၣ်, နီၣ်နီၣ်

ကီၢ်ကွီၣ်တံၣ် ချီဘူရဲကီၢ်ရူၣ် စံးလုၣ်ခါကီၢ်ဆၢ လါခွဲၣ်ဘါတမၤလီၢ်လၢ တရူးထံဖိကီၢ်ဖိမၤဝဲ ထၢၣ်ဝဲချၢတၢ်မၤလီၢ်ဘၣ်တၢ်ပံးယာ်ဝဲအယံ လၢတၢ်မၤလီၢ်အပူၤ ပုၤကီၢ်ပယီၤဖိလၢအမၤတၢ်မၤဖဲန့ၣ် ၆၂၀ ကျၢၣ်အကျါ အဂၤ ၈၀ ဘျီဝဲဟဲ ဖဲလါနီၣ်ဝုဘၢၣ် ၁၉ သီ မ့ၢ်ယုာ်လီၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ် ဟဲက့ၤကဒါက့ၤလၢ မ့ၢ်ဝဲတံၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ

ဘၣ်သးဒီး ပုၤမၤတၢ်ဖိ ဟဲက့ၤကဒါက့ၤန့ၣ် FAR ပုၤမၤတၢ်ဖိဂီၢ်ဝဲကရူၣ် လၢအအိၣ်ဖဲ ကီၢ်ကွီၣ်တံၣ် ချီဘူရဲကီၢ်ရူၣ်, လယီၤဝုၢ်ပုၤအံၤ သဲးစးပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ် မ့ၢ်သ့ၣ်ဒ်ထီၣ် စံးဝဲလၢ “သ့ၣ်ခိၣ်န့ၣ်လဲၤဟံးလီၤစု လၢစုတၢး လၢတၢ်မၤကလဲၤ တရံးအသးအယံ အကမၤအါထီၣ်ဝဲဒီး စုတလဲၤတရံးလၢအယံ ဘၣ်ပံးယာ်က့ၤဝဲတၢ်မၤလီၢ်န့ၣ်လီၤ သ့ၣ်ခိၣ်ဟးအိၣ်ခူသ့ၣ်လဲ. ကီၢ်ကွီၣ်တံၣ်အပုၤလဲၤဂၤဟးဘျီသ့ၣ်တၢ်ဂီၢ်ကံးအိၣ်လီၤ တၢ်လၢအပုၤဘၣ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကီၢ်ကွီၣ်တံၣ်ပုၤဒိၣ်တဖၣ် ဟံးယာ်ကွံာ်အိၣ်လဲန့ၣ်လီၤ” အဂ့ၢ်န့ၣ် စံးဝဲဒၣ်လီၤ

တၢ်မၤလီၢ်အဝဲန့ၣ်အပူၤ ပုၤမၤတၢ်ဖိအိၣ်ဝဲ အဂၤ ၁,၀၀၀ ဘျီဝဲအကျါ ကီၢ်ပယီၤပုၤမၤတၢ်ဖိအိၣ်ဝဲ ၆၂၀ က, ကၤဘီဒဲယါ ပုၤမၤတၢ်ဖိ ၃၉၈ က ဒီး ကီၢ်ကွီၣ်တံၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိ

အိၣ်လၢအကယၤန့ၣ်လီၤ ဖဲလါအိးကထီၣ်ဘၣ် ၃၀ သီ န့ၣ်တၢ်စးထီၣ်ပံးဝဲတၢ်မၤလီၢ်ဒီး ခိဖျိလၢ ကီၢ်ပယီၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ယုဝဲတၢ်မၤစၢၤအယံ FAR ကရူၣ်ဒီး ကီၢ်ကွီၣ်တံၣ်ပုၤကီၢ်ပယီၤပုၤမၤတၢ်ဖိ မိသိပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် ဒ်တၢ်ဘျီသဲးစးအိၣ်အသိး ဒ်သီးကဒီးန့ၣ်ဘၣ်စုအိၣ်လိးအဂီၢ် ကဟဲဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်အိၣ်ဝဲအဂ့ၢ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါဘၣ်လီၤ

“ကီၢ်ပယီၤပုၤမၤတၢ်ဖိတနီၤန့ၣ် တက့ၤဝဲလၢအလီၢ်အကျဲဘၣ်ဒီး ဆဲးကျိးဝဲဒၣ်ဒီး Agent, တနီၤန့ၣ်ကတီၢ်ထီၣ်အသး လၢကဆိတလဲက့ၤတၢ်မၤလၢအသီလီၤ, ပုၤလၢအဟဲက့ၤ တဖၣ် အါတက့ၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ပုၤလၢအမၤတၢ်မၤလၢ တၢ်မၤလီၢ်အဝဲန့ၣ်အိၣ်ဝဲလၢ ၃ န့ၣ် ယုာ်ယုာ်လဲလီၤ”

ကီၢ်ကွီၣ်တံၣ်ပုၤ MOU သန့အပူၤန့ၣ် နမ့ၢ်အိၣ်ဒီး မၤတၢ်မၤထီၣ်ရီၤန့ၣ် နမၤသ့ၣ်ထဲ လွဲၤနီၣ်အသိး နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးဆိတလဲတၢ်မၤန့ၣ် နကဘၣ်ဆဲး မၤလံာ်ယံးယာ်လၢအသီန့ၣ်လီၤ တၢ်မၤလီၢ်အဝဲန့ၣ်အပူၤ ကီၢ်ကွီၣ်တံၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိ ၆၂၀ ကဘျီဝဲန့ၣ်ဒီး ပုၤလၢအမိၣ်ဝဲဒၣ် CI အလံာ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲ အဂၤ ၂၀ ဘျီဝဲ အဂ့ၢ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါဘၣ်လၢ ပုၤမၤတၢ်မၤဖိတဖၣ် အိၣ်န့ၣ်လီၤ

ပုၤလၢ အဟဲက့ၤကဒါက့ၤ

ခိဖျိလၢပုၤပုၤမၤအံးသ့ၣ်တအိၣ်လၢအယံပုၤသ့ၣ်တၢ်ဖိသဂါဘၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ

လါနီၣ်ဝုဘၢၣ် ၄ သီ, ၂၀၁၉ န့ၣ်, စီၤမ့ၢ်အူသ့ၣ်

ကညီကီၢ်စဲၣ်, သုာ်တီၣ်ကွံာ်ကီၢ်ဆၢပုၤန့ၣ် ကတီၢ်အံးဘၣ်ဝဲလၢတၢ်ဒဲးဝဲမၤအံးသ့ၣ်အ ဆၢကတီၢ်ဘၣ်ဆၢ ခိဖျိလၢတရူးပုၤဟဲပုၤတၢ်ဖိ

တအိၣ်လၢဘၣ်အယံ ပုၤသ့ၣ်မၤအံးဖိသ့ၣ်တဖၣ် စံးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ

ဖဲလၢ မၤအံးသ့ၣ်မဲဝဲအဆၢကတီၢ်န့ၣ် ယုာ်ဒီးထဲးမဲသ့ၣ်တဖၣ် ဟဲအုၣ်မၤဟးဂီၢ်ဝဲ တကးဘၣ်အမဲာ်ညါ ခိဖျိလၢ တၢ်ကီၢ်ဒိၣ်အယံ မၤ

“ဖဲလၢ ပုၤဒဲးမၤအံးသ့ၣ်အဆၢကတီၢ် တရူးသ့ၣ်တဖၣ် ဟဲလီၤပုၤဝဲ တအိၣ်ဘၣ်မိးနီၤ အဝဲသ့ၣ်တလီၢ်ဝဲလၢဘၣ်ခါ ဒုတသ့ၣ်ညါ ဘၣ်, အပူၤကွံာ်တနံၣ် ဖဲလၢပစးထီၣ်ဒဲးအိၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ပုၤဟဲဝဲတဘျီယီလီၤ အဝဲအံးမၤအံးသ့ၣ်စ့ၢ်ကီၢ် ဟးထီၣ်တဂုၤလၢ, အပူၤဖျါကီၢ်လီၤဝဲအယံ ပသဂါဘၣ်ဒီး တၢ်လုာ်အိၣ်နီၣ်ခိၣ်သးသမူလီၤ” အဂ့ၢ် သ့ၣ်တီၣ်

အံးအချဲဟးထီၣ်လီၤစ့ၢ်ဝဲဒၣ်တတံၣ်အမဲာ်ညါ တရူးပုၤပုၤတၢ်ဖိစ့ၢ်ကီၢ်တအိၣ်လၢဘၣ်အဖိခိၣ် တၢ်လုာ်အိၣ်နီၣ်ခိၣ်သးသမူ ဟဲအိၣ်ထီၣ်ဝဲအဂ့ၢ်န့ၣ် ပုၤသ့ၣ်မၤအံးထီၣ်ဖိတဖၣ် စံးဘၣ်ခုၣ်အံးစံၣ်-ကညီတၢ်ကစီၣ် န့ၣ်လီၤ

“ဖဲလၢ ပုၤဒဲးမၤအံးသ့ၣ်အဆၢကတီၢ် တရူးသ့ၣ်တဖၣ် ဟဲလီၤပုၤဝဲ တအိၣ်ဘၣ်မိးနီၤ အဝဲသ့ၣ်တလီၢ်ဝဲလၢဘၣ်ခါ ဒုတသ့ၣ်ညါ ဘၣ်, အပူၤကွံာ်တနံၣ် ဖဲလၢပစးထီၣ်ဒဲးအိၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ပုၤဟဲဝဲတဘျီယီလီၤ အဝဲအံးမၤအံးသ့ၣ်စ့ၢ်ကီၢ် ဟးထီၣ်တဂုၤလၢ, အပူၤဖျါကီၢ်လီၤဝဲအယံ ပသဂါဘၣ်ဒီး တၢ်လုာ်အိၣ်နီၣ်ခိၣ်သးသမူလီၤ” အဂ့ၢ် သ့ၣ်တီၣ်

ကွံာ်ကီၢ်ဆၢ ပုၤသ့ၣ်မၤအံးဖိ နီၣ်သံးရဲၣ်စံး စံးဝဲဒၣ်လီၤ မၤအံးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တရူးပုၤပနံာ်တၢ်ကၤ တၢ်ဖိတဖၣ် ဟဲပုၤဝဲအဆၢကတီၢ်ဒီး ဖဲအပူၤကွံာ်တနံၣ်န့ၣ် ဟဲယာ်မၤအံးသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ပနံာ်ဒါးအိၣ်ဝဲဒီး တနံာ်အံၤ မၤအံးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် အပူၤလီၤတုၤဝဲလၢ တပီၤန့ၣ် ၂၀၀၀ ကွးလီၤအဂ့ၢ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါဘၣ်လၢ လီၢ်ကဝီၤ ပုၤပုၤတၢ်ဖိတဖၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ

လုာ်သီကီၢ်ဆၢ စလဲသဝီနီၣ်သ့ၣ်စံးဝဲလၢ “ဖဲအပူၤကွံာ်နီၣ်န့ၣ်န့ၣ် ဒီးန့ၣ်ဘၣ် မၤအံးသ့ၣ်အပူၤတုၤလၢ တပီၤန့ၣ် ၁၄,၀၀၀ ကွးညါလီၤ အဝဲအံၤ အပူၤတကလးမ့ၢ် တအိၣ်လၢာ်ဘၣ်အမဲာ်ညါ တနံာ်အံၤပုၤပုၤ

တၢ်ဖိတအိၣ်လၢဘၣ်လီၤ မၤအံးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်, တဂုၤဘၣ်ဒီး ပုၤဒုးလီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ တချုးဒီးလၢ ပဒီးအသ့ၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ် ပဟံးဆိယာ် စုလၢ အဝဲသ့ၣ်အအိၣ်မိးနီၤ ပဟံးဖိလၢ တၢ်မၤအဝဲအံၤလီၤ ခိဖျိလၢ ပုၤပုၤတၢ်ဖိ တအိၣ်လၢဘၣ်အယံ သဂါဘၣ်ဒီး တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလီၤ” အဂ့ၢ်န့ၣ် စံးဝဲလီၤ

လီၢ်ကဝီၤဖိတဖၣ်န့ၣ် သ့ၣ်ဝဲမၤအံးထီၣ်ဒဲး မိလုာ်ပုၤလၢ အသိးန့ၣ်ဒီး ဖဲလါအိးကထီၣ်ဘၣ် တုၤလၢလါနီၣ်ဝုဘၢၣ်န့ၣ် တၢ်ဒဲးဝဲမၤအံးသ့ၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် ခိဖျိလၢတၢ်ကီၢ်ဒိၣ်ဝဲဒီး ပုၤပုၤတၢ်မၤလၢတဖၣ် အုၣ်ဟးဂီၢ်ဝဲအယံ အချဲဟးဂီၢ်ဝဲအဖိခိၣ်

တၢ်မ့ၢ်ဘၣ်က့ၤထီၣ်သတြီၤဒီး အပူၤကွံာ်နီၣ်န့ၣ် အဝဲအံၤအသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ စ့ၢ်ဝဲဒၣ်တတံၣ်ညါလီၤ လီၢ်ကဝီၤတၢ်လီၢ်ကနီၤန့ၣ် အိၣ်ကတီၢ်ထီၣ်အသးလၢ ကသ့ၣ်က့ၤတၢ်ထုၣ်တၢ်ဘီလၢ အကတဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါဘၣ်လၢ ပုၤပုၤမၤအံးဖိတဖၣ် အအိၣ်န့ၣ်လီၤ

ကညီကီၢ်စဲၣ် သုာ်တီၣ်ကီၢ်ဆၢအပူၤန့ၣ် တၢ်သ့ၣ်မၤအံးအုၣ်ကတီၢ်ခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲ တကလီၢ်ဘျီန့ၣ်လီၤ မၤအံးသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟဲပုၤအိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲတရူးသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်အိၣ်လၢ တၢ်ဖိအိၣ်ကသ့ၣ်, ကသံၣ်ဖိၣ်, တၢ်အိၣ်ယုာ်ဒီး တဘျီဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ

KNLA လီခါးသးသုးကသံဝဲဒု ကသံတၢ်သိၣ်လိတၢ်မၤလိဖိဖျိထီၣ်ကဒီး(၅၄)ဂၤ

လၢနီၣ်ဝဲဘၣ် ၁၅ သီ, ၂၀၁၉ န့ၣ်, စးအံၣ်ဆူ

ကညီဒီကလုာ် စၢ်ဖျိကရၢ- KNU စုဒုၣ်တၢ်အဖီလၢ, ကညီဒီကလုာ် တၢ်ထုၣ်ဖျိသးသုးမုၢ်ဒိၣ် - KNLA လီခါးသးသုးကသံဝဲဒု (၃၃) ဝိတဝိ ကံၤခိၣ်ထံး သုးကသံဝဲဒု တၢ်မၤလိလၢအပံၤဃုာ်ဒီး ကလုာ် ခုၣ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤလိတၢ်ပျၢ်က့ၤ တၢ်မၤလိ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤဖဲ KNLA သုးဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလိအံၤ ကညီ, ပအိၣ် (တီၤသ့), ပလိၣ်, ခူ, နကၣ် ဒီးရၢၣ် ခၢၣ်ကလုာ်ခုၣ်တဖၣ် ယုာ်ဃုာ်ဝဲဒီး တၢ်မၤလိဖိ အိၣ်ဝဲ ၅၄ ကန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲလၢပူၤဒီး လၢဃုာ်လၢအတီၢ် ပူၤ တၢ်ဟ့ၣ်ဝဲတၢ်သိၣ်လိဘၣ်ဃးဒီး ကံၤခိၣ်ထံး ကသံဝဲဒုဂီၤတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်သိၣ်လိဘၣ်မူ ဘၣ်ဒါ လီၤခါးသးသုးကသံဝဲဒု မူဒါခိၣ် သုးခိၣ်ခိၣ်ဖိ နီၣ်စ့ဒုကဲ စံးဘၣ် ခုၣ်အဲးစံၣ်လီၤ. အဝဲစံးဝဲလၢ “ပအိၣ်ထီၣ်

တၢ်သိၣ်လိအံၤ ခိဖျိလၢ ကလုာ်ခုၣ် ခဲလၢအကျါ ကဟူးဂဲၤမၤတၢ် လၢ အပူၤကလုာ်အဂီၢ် ကကဲဝဲတၢ်တီၢ် စၢၤမၤစၢၤကသုအဂီၢ်ဒီး လၢပပူၤ တတၢ်တၢ်ကရၢကရီၤအပူၤ လၢကလုာ်ခုၣ် တဖၣ်အဂီၢ် ဒ်သိးပ ကသု မၤစၢၤဘၣ်ဃးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပူၤလၢအဖျိထီၣ်ဝဲ တၢ်သိၣ်လိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် လၢ ကံၤခိၣ်ထံး တၢ်သိၣ်လိအပတီၢ်အံၤ ဒ်သိးဒီး လၢခဲတပတီၢ် ကဆဲးမၤလိ ကဒီးတၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့ လၢအပ တီၢ်ထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ပဆၢမုၢ်လၢဝဲဒီး တၢ်လၢအလိၣ်တဖၣ်န့ၣ် ပကမၤစၢၤ အိၣ်န့ၣ်” စံးဝဲဒုဒ်လီၤ. ကံၤခိၣ်ထံး သုးကသံဝဲဒုတၢ်သိၣ် လိလၢအယံာ်ဝဲ ဃုာ်လၢအတီၢ်ပူၤအံၤ တၢ်ဟ့ၣ်ဝဲကံၤခိၣ်ထံး သုးတၢ်သိၣ်လိ တကးဘၣ်အမဲာ်ညါ ဂီၢ်ဂီၢ်အူ တၢ်ကူစၢၤသၢကျါ, ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်သ့ဝဲ ကသံဝဲ တၢ်ကိးဝဲကသံဝဲအမံၤ, ကံၤခိၣ်ထံးတၢ်ကွဲးတၢ်ကါ, ကံၤခိၣ် ထံးနီၣ်ခိၣ်ကံၤ, ကမူၢ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်

အိၣ်ချ့, ကံၤခိၣ်ထံးတၢ်ကွဲးထွဲ မဲာ်ချ့ တဖၣ် ဘၣ်တၢ်မၤလိဝဲအဂီၢ်န့ၣ် တၢ်သိၣ်လိပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ တဖၣ်စံးဝဲဒု န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလိဖိ နီၣ်စ့ထွဲစံးဝဲ လၢ “ယံာ်ထီၣ်တၢ်သိၣ်လိအံၤ ခိဖျိ လၢကကွၢၤမၤစၢၤက့ၤ ပပူၤကလုာ် ကမူၢ် အဂီၢ်လီၤ တၢ်လီၤလၢ တၢ်သ့ၣ်ညါ နီၣ်ပာ်စၢၤအလီၢ် န့ၣ် ပကဟးဟ့ၣ်နီၣ်လီၤ ဘၣ်ဃးတၢ်အိၣ်ဆူၣ် အိၣ်ချ့, အဝဲအံၤ တၢ်သိၣ်လိ ပျၢ်လံအယံာ် ပကကွၢၤမၤစၢၤတၢ် လၢပပူၤ တတၢ်အကျါ” အဂီၢ်န့ၣ် စံးဝဲဒု န့ၣ်လီၤ. ကသံဝဲဒုတၢ်သိၣ်လိအံၤ ဘၣ်တၢ်အိၣ်ထီၣ်မၤလိဟ့ၣ်ဝဲ ကိးန့ၣ်ဒီး လၢ KNLA လီခါးသးသုးကသံဝဲ ဒုဒီး လၢအပူၤကွဲးန့ၣ်န့ၣ် တၢ်နီၣ်ဖးလိဝဲ တၢ်သိၣ်လိအံၤ ၂၇ ကရၢဒီး လၢသုးက့ (၅) လီၤကဝိဖျိကိးဘၣ် တၢ်အိၣ်ထီၣ်န့ၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

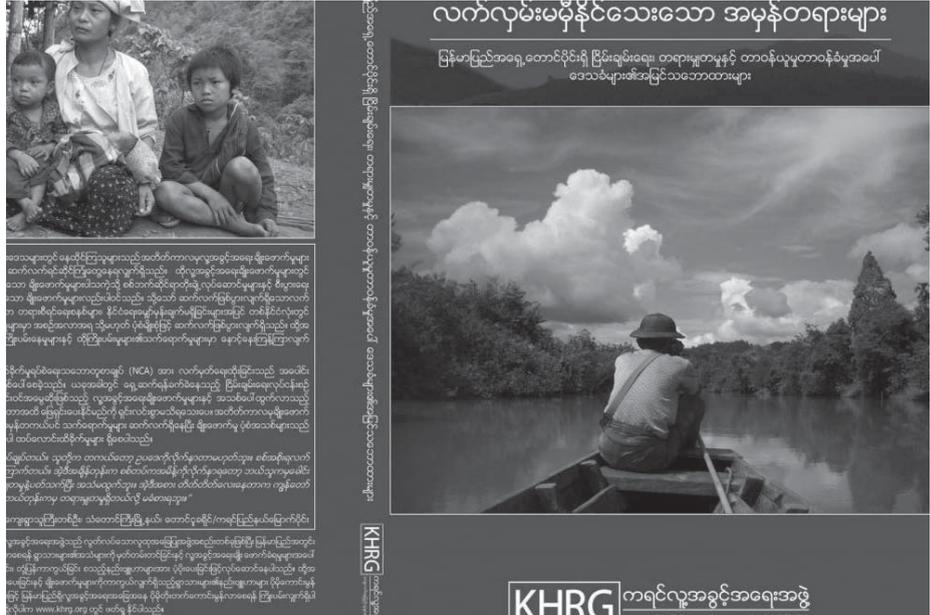
တၢ်ပတုာ်တၢ်ခးကတီၢ် ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်တီၢ်တၢ်တြၢ်အဂီၢ် ယံာ်ဒဲးဝဲအဂီၢ်န့ၣ် KHRG စံးဝဲ

လၢနီၣ်ဝဲဘၣ် ၁၈ သီ, ၂၀၁၉ န့ၣ်, စီထီၣ်လ့

ဝဲတၢ်ပတုာ်တၢ်ခး တၢ်အိၣ်သးအတီၢ်ပူၤ လၢလီၤကဝိၤ သဝိဖိ တဖၣ် ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်တီၢ်တၢ်တြၢ်အဂီၢ် ယံာ်ဒဲးဝဲအဂီၢ်န့ၣ် ဝဲလၢနီၣ်ဝဲဘၣ် ၁၅ သီအနံၤ, ကညီပူၤဂီၢ်ဝဲဒု ယာ်ကရၢ KHRG ထုးထီၣ်ဝဲလံာ် ဘီးဘၣ်ရၢလီၤ လၢအမုၢ် ‘ကဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်တီၢ်တၢ်တြၢ်အဂီၢ် ယံာ်ဒဲးဝဲအံၤန့ၣ် ဒုးန့ၣ်ဃာ်ဝဲ န့ၣ်လီၤ. လံာ်ဘီးဘၣ်ရၢလီၤ အဝဲန့ၣ် လၢကီၢ်ပယီၤ မုၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံး တကမၤ လီၤကဝိၤကမူၢ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ် တၢ်တီၢ်တၢ်တြၢ်အဂီၢ်, တၢ်သုးမုၢ်ဒါအဖီခိၣ်န့ၣ် တၢ်ထံာ်တၢ်ပာ်သးသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးပူၤကသ့ၣ် ညါဘၣ်အါအါအဂီၢ် ပညိၣ်ဃာ်ဝဲဒီး ဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ဝဲလီၤ အဂီၢ်န့ၣ် ကညီ ပူၤဂီၢ်ဝဲဒု န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ ဝဲ ၂၀၁၂ တၢ်မၤလိ ပတြီၢ်တၢ်ပတုာ်ဃာ်ဝဲအံၤ အ လီၤခဲတၢ်ဒုးတၢ်ယၤသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၤ လီၤဝဲဘၣ်ဆၣ် လီၤကဝိၤကမူၢ်တဖၣ် သကၢ်ဘၣ်ဝဲဒုဒီး တၢ်ထီၣ်ဒါပူၤဂီၢ်ဝဲ ဒုး ယာ်လၢအသီတဖၣ် ဒ်အမုၢ်တၢ် ဟံးဆူၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်, မုၢ်ကျါဝဲၤ

ကွၢ် အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအယံာ် တၢ်ဘၣ် ဒ်ဘၣ်ထံးအိၣ်ထီၣ် ဒီး တၢ်ဂီၢ်လၢအ ကတဖၣ် အကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယံာ် ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ် တီၢ်တၢ်တြၢ်အဂီၢ် တၢ်အိၣ်သးအိၣ်ဝဲ ဖး ယံာ်ဒဲးဝဲအဂီၢ်န့ၣ် KHRG ပူၤန့ၣ် တၢ် နီၣ်ထုထု စံးဘၣ်ခုၣ်အဲးစံၣ် လီၤ. အဝဲစံးဝဲလၢ “ကမူၢ်လၢအ တူၢ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ထီၣ်ဒါ ပူၤဂီၢ်ဝဲဒု ယာ် န့ၣ် လီၤဘၣ်ဝဲဒု တၢ်တီၢ်တၢ်တြၢ် လီၤ. လၢအဝဲသ့ၣ်ကလံာ်တၢ်ဝဲ တၢ် ဆူၣ်ဂီၢ်ဘျီအဂီၢ်တခါဒု တသ့ဝဲ ဘၣ်. ဘၣ်ပျံးဝဲဒု ပူၤဖိစ့ကဝဲဖဲ တဖၣ်လီၤ. ခုၣ်အဲၣ်ယူၣ် - ကညီ ဒီ ကလုာ် စၢ်ဖျိကရၢမုၢ်ဂ့ၤ, ကီၢ်ပယီၤ ပဒိၣ်မုၢ်ဂ့ၤ ပအိၣ်ဒီးတဲလၢ တၢ်ကလံာ်ကီၢ်ဘျီအဂီၢ် ကမူၢ်တဖၣ်လၢ အသကၢ်ဘၣ် ဒီး တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတဖၣ် ခဲလၢန့ၣ် ပကဘျီသကိးအိၤ. လၢတၢ်စံၣ်ညိၣ် ပိတုာ်ဂီၢ်ဝဲသန့ၣ်ကိး ကဒုးအိၣ်ဖျါ ထီၣ်သန့ၣ်လၢ အအိၣ်ဒီး တၢ်သဘျီဒီး တၢ်တီၢ်တၢ်တြၢ်န့ၣ် ပအိၣ်ဒီးဟ့ၣ်သ ဆၣ်ထီၣ်အံၤလီၤ.” န့ၣ် စံးဝဲဒုဖဲလၢ နီၣ်ဝဲဘၣ် ၁၅ သီအနံၤ န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ ကီၢ်ပယီၤန့ၣ်

မုၢ်ထံးကီၢ်တဘျီလၢ ဆဲးလီၤဃာ်ဝဲ စုမုၢ်ကျါလၢ ထံးဂုၤကီၢ်ဂၤ ပူၤဂီၢ်ဝဲ ခွဲးယာ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်သးကညီတၢ် အလံာ်ဃးဃာ်အပူၤအယံာ် ပကဘၣ် ပာ်ကဒီး တြီၤဆၢမုၢ်ပူၤအိၣ်အဂီၢ်, ကီၢ်ပယီၤ မုၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံးအပူၤန့ၣ် တၢ်တြီၤဃာ်ဒီး ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ် လၢ မုၢ်နီၣ်န့ၣ် လီၤကဝိၤကမူၢ်တဖၣ် တဘျီလံာ်တၢ် ကွၢ်တၢ်ဘၣ်ဂီၢ်, သဝိဖိအိၣ်တၢ်လီၤ အကမၤန့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်သးတၢ်သိၣ်လိ, သုးအတၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤတဖၣ် ကပတုာ်အိၣ်ဒီး တၢ်ထီၣ်ဒါ ပူၤဂီၢ်ဝဲဒု ယာ်လၢ သဝိဖိ တဖၣ်အဂီၢ် ကဒုးလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ် တၢ်စံၣ်ညိၣ်ပိတုာ်သန့ၣ်လၢ အအိၣ်ဒီး တၢ်သဘျီဒီး တၢ်တီၢ်တၢ်တြၢ်အဂီၢ်န့ၣ် လံာ်တၢ်ဘီးဘၣ်ရၢလီၤ ဟ့ၣ်သဆၣ် ထီၣ် ဃာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢလံာ်တၢ်ဘီး ဘၣ်ရၢလီၤ အံၤန့ၣ် KHRG န့ၣ်လီၤထၢဖျိတၢ်ဝဲ တၢ်ဂီၢ်တၢ်ကျါ လၢပျီပူၤ စးထီၣ်ဖဲ ၂၀၁၈ လၢနီၣ်ဝဲဘၣ် တုၤလၢ ၂၀၁၉ န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲန့ၣ်တၢ်ထံာ်လိာ်အိၣ်သ ကိးဝဲ လီၤကဝိၤကမူၢ် ၁၅၀၀ ကယုာ် ဃာ် အကျါပုၤဃုာ်ဝဲဒီး ပိာ်မုၢ် ၃၆ ကန့ၣ် KHRG စံးဝဲ ဒုဒ်လီၤ.

► ကဘျီပၤ(၈) “ကီးတရံးပူၤ” တၢ်ဖိဝဲထွဲ

တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်, လၢတၢ်ဂုၤထီၣ် ပသီထီၣ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအပူၤန့ၣ် တၢ် ကရၢကရီၤတဖၣ်တၢ်ပုၤဃုာ် မၤသ ကိးတၢ်, ဘၣ်ထွဲဒီး လီၤကဝိၤ တၢ် တၢ်တၢ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်, တၢ်ကဲဘျီကဲဖျိတဖၣ်, တၢ်အလိၣ် အဒိၣ်ကတၢ် တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်, တၢ်ကစီၣ် အသန့ၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်ကုၣ်ဟ့ၣ်ဖး တၢ်တဖၣ်ဒီး တၢ်သံကွၢ်စံးဆၢအသန့ၣ် တဖၣ် ဘၣ်တၢ်မၤဝဲဒုဒ်န့ၣ်လီၤ. လီၤကဝိၤ တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီ ထီၣ်စံးတၢ်န့ၣ် ကျဲ, တၢ်တုၤထီၣ်န့ၣ် တီၤ, ဘၣ်ဃးနီၣ်ခိၣ် တၢ်ဂုၤထီၣ် ပသီထီၣ် တကးဘၣ်, တၢ်ကုၣ်ဘၣ် ကုၣ်သ့ ဘၣ်ဃးနီၣ်ခိၣ် တၢ်ဂုၤထီၣ် ပသီထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ယုာ်ဃုာ်ဝဲန့ၣ် လီၤ. ကိးတရံးကီၢ်ဆၣ်ပူၤ တၢ်လၢ အလိၣ်ဆိကတၢ်န့ၣ် ဘၣ်ဃးဒီး လီၤကဝိၤ တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်ဖဲး တၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ် ပူၤဒုးအိၣ်ထီၣ် “သ့ၣ်” ပူၤတတၢ်တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်ကရၢ

တကၤ လၢအမုၢ် မၤသ့စီၤအံၤ စံးဝဲ ဒ်အံၤလီၤ. “ဒ်သိးဒီး လီၤကဝိၤဖိတဖၣ် တၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့ ကလံာ်ထီၣ် လဲၤထီၣ်အဂီၢ် ပကဘၣ်မၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ် နီၣ်ဂံၢ် ၁ န့ၣ် မုၢ်တၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ် သုလီၤ. နီၣ်ဂံၢ် ၂ န့ၣ် ဒ်သိးဒီးတၢ် ဆါတၢ်ပူၤမုၢ်ကျါဖဲကွၢ်သန့ ကလံာ် ထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ် ပကဘၣ်မၤဖျါထီၣ် အမိၢ်လံာ်မိၢ်ပျၢ်, ပကဘၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် န့ၣ်ဝဲ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအကျါအကျါ, နီၣ်ဂံၢ် ၃ တခါန့ၣ် ပကဘၣ်ဟံးန့ၣ် လီၤကဝိၤဖိတဖၣ် အတၢ်ဘၣ်သး ဒီးတၢ်အာၣ်လီၤတုၤလီၤ, ပကဘၣ် ထီၣ်ဃုာ်ထီၣ်ဖိးခဲလၢာ်ဝဲမး ကျဲ, တီၤ ဃုာ်ဒီးတၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ် အဂၤ တဖၣ်န့ၣ် ယအဲၣ်ဒီးတဲလၢ မဲသု ကမၤဖျါထီၣ်အမိၢ်လံာ်မိၢ်ပျၢ် န့ၣ် လီၤ” အဂီၢ်န့ၣ် စံးဝဲဒုဒ်လီၤ. တကီၢ်ခါဆၢကတီၢ်အံၤ ပဒိၣ် အခိပန့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တနီၣ်န့ၣ် တုၤထီၣ် ကျဲ, တီၤ, လၢအမုၢ် လီၤကဝိၤ တၢ်

ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်တဖၣ်န့ၣ် မၤဘၣ်ဒိ ဝဲလီၤကဝိၤဖိတဖၣ် အတၢ်ခွဲးတၢ် ယာ် တဖၣ်အယံာ်, ကပာ်ကဲဝဲ လီၤ ကဝိၤဖိတဖၣ် အတၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သး တဖၣ်, ဒီး တၢ်တၢ်ပိာ်ဝဲသကိး အံၤ မုၢ်ဝဲမုၢ် - ကးလၢတၢ်က မၤ အိၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ကိးတရံး လီၤကဝိၤ ဖိတဖၣ် စံးဝဲလီၤ. လၢတၢ်တၢ်ပိာ်ဝဲ တဲသကိး တနီၣ်အံၤ ကညီပူၤဖိစ့ကဝဲမၤရၢ ၃ န့ၣ် လၢအမုၢ် ကညီဒီကလုာ်စၢ်ဖျိ ကရၢ - KNU, ကညီတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ် ကီၣ်ကးကရၢ KNU/KNLA(PC), တၢ်ဘၣ်ဘျီ: ဒံၣ်မိၣ်ကရၢစံၣ် ကညီ သုးမုၢ်ဒိၣ်- DKBA ပူၤဘၣ်မူဘၣ် ဒါတဖၣ်, ကညီထံၣ်ကီၢ်သဲးပာ် တံာ် ကရၢဖိတဖၣ်, ကညီပူၤတတၢ် တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ် ကရၢဖိတဖၣ်, ခူသဝိကရၢ ပူၤမၤဆုာ်တၢ်ကရၢဖိ တဖၣ်, ကညီလံာ်လံာ်ဒီးတၢ်ဆဲး တၢ်လၢ ကရၢဖိတဖၣ်, ကိးတရံးဒီး ကွၢ်အ့စ့ၣ်ကွဲ ကီၢ်ဆၣ်တဖၣ်အပူၤ လီၤကဝိၤကမူၢ်ခဲလၢာ် အဂၤ ၅၀ ဘျီ ဟဲထီၣ်ဝဲဒုဒ်န့ၣ်လီၤ.

► ကဘျီပၤ(၈) “ဆၣ်လုာ်တီၤထီၣ်” တၢ်ဖိဝဲထွဲ

ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤန့ၣ် ဒုးအိၣ်ဖျိထီၣ် ကွီဖိတဖၣ် အါအါဂီၢ်ဂီၢ်လံာ်အဂီၢ်န့ၣ် ပူၤဒုးအိၣ်ထီၣ်ကွီ လၢအမုၢ်စ့ၢ်ကိး ကွီပူၤန့ၣ်တၢ် သရၣ်မုၢ်ဖိရၣ် စံးလီၤ ဝဲဒုဒ် တၢ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲ မူးအပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲစံးဝဲလၢ “ဝဲ ၂၀၁၂ န့ၣ် န့ၣ် ထံာ်လိာ်တဲသကိးတၢ်ဒီး ကညီ ကီၢ်စံၣ် ကီၢ်တီၢ်ခိၣ်ကွီအူစီမုၢ်အယံာ် ဒီကီၢ်ကွီတဖၣ် လၢအထီၣ်ဝဲအတီၢ် တဆံ, ကီၢ်ပယီၤ မွၢ်ဝဲတံာ်တၢ် သမံသမိးလံာ် ဝဲကျါန့ၣ် လဲၤန့ၣ် လီၤဒီးစံးဝဲန့ၣ်ဝဲဒီး ဖျိထီၣ်ဝဲ ၉၄ က လဲၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤထီၣ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤ ဒီလုၣ်ကွီအိၣ်ဝဲဒီးတနီၣ်န့ၣ် န့ၣ်လီၤ ဖဲးမၤဝဲတၢ်မၤ လၢအဘၣ်ဃးဒီးပဒိၣ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်အိၣ်ဝဲလဲ န့ၣ် လီၤ” အဂီၢ်န့ၣ် စံးဝဲဒုဒ်လီၤ. ဝဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲ ဘျီဝဲန့ၣ် ခုၣ်အဲၣ်ယူၣ် - ကညီဒီကလုာ်စၢ်ဖျိ ကရၢ ပူၤမၤလီၤဆုာ်နီၣ် စီမုၢ်တုၤစ့ဖိ ဒီး ခုၣ်အဲၣ်ယူၣ်ခိၣ် နီၣ် တနီၣ်.

ကညီကီၢ်စံၣ် သုးခိးကီၢ်ဆၢ BGF န့ၣ်န့ၣ်ခိၣ်ကျါ သုးခိၣ်ခိၣ် စီမုၢ် သုၤ, မဲာ်တီၢ်တၢ်ဆါဟံာ် မူဒါခိၣ် ဒီကထာ်စ့ၣ်သံာ်ယုာ်ဖိ, ကီၢ်ပယီၤ ကွီဖိသုးမုၢ်ဒိၣ် (ABSDF) ပူၤမၤလီၤ ဆုာ်နီၣ် သမံ, NLD ပုၤတံာ် တၢ် ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့ပုၤဘျီစံး လီၤခါး သးကမံးတံာ်တဖၣ်ဒီး ကွီသရၣ် သရၣ်မုၢ်တဖၣ်, ကွီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး ကွီဖိမိၢ်ပာ်တဖၣ်ခဲလၢာ်ဟံာ်ဖျိ အဂၤ ၃၀၀ ဃာ်ဃုာ်ဟံာ်ထီၣ်ဝဲဒုဒ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲအံၤ တၢ်အိၣ် ထီၣ်ဝဲ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲ လၢတၢ်သ့ၣ် ဝံာ်သးဆၢ ဝဲ ၉ န့ၣ်ရဲၣ်အဆၢ ကတီၢ်ဒီး ကွီပူၤန့ၣ်တၢ်ဖိ သရၣ်မုၢ် နီၣ်ဖိရၣ် ကတီၢ်လီၤ တၢ်ကတီၢ် အိၣ် ထီၣ်, တၢ်ကတီၢ်စံးဘျီလၢ ပူၤ တမုၢ်လီၤဆီတဖၣ်, ကွီသရၣ်လၢ အသိၣ်လိတၢ်အနီၣ်ယံာ်တဖၣ် ဘၣ် တၢ်ဟ့ၣ်မၤလၢကဝိၤအံၤ တၢ်ရဲၣ်တၢ် ကျဲတဖၣ်ပုၤဃုာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. “ကွီ ဒ်အံၤအိၣ်ဝဲ အယံာ် ပဝဲပပိ

ပလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ဂုၤဝဲဒုဒ်မး လီၤ. ကွီတဖျါအံၤမုၢ်တအိၣ်ဘၣ် ဖုးန့ၣ် ပပိပလံာ်သ့ၣ်တဖၣ် တသ့ဝဲ လံာ်လံာ် ဘၣ် ဒီး တၢ်ဂုၤတဂုၤ, အဘၣ်တဘၣ်န့ၣ် တသ့နီၣ် ဖးဝဲဒီး ကမံးအိၣ်မၤအိၣ် လၢတၢ်အိၣ်မူ အဂီၢ်ကီၢ်ခဲဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အယံာ်န့ၣ် ဒီကီၢ်ကွီမုၢ်အိၣ်အါန့ၣ်ဂုၤဝဲဒုဒ်လီၤ” အဂီၢ်န့ၣ် ကွီဖိမိၢ်ပာ်တကၤလၢအမုၢ် မၤမိမိမ့ၣ် စံးဝဲဒုဒ်န့ၣ်လီၤ. ဆၣ်လုာ်တီၤထီၣ်ကွီအံၤ ဝဲ ၂၀၁၉-၂၀၂၀ တၢ်သိၣ်န့ၣ်အပူၤန့ၣ် ပူၤအတီၢ်တဆံလၢ အန့ၣ်လီၤ ဒီးစံး ဝဲ ပဒိၣ်တဒီးစံးတဖၣ် ဃုာ်ဒီး ကတီၢ်ဆိကွီ တုၤ ၁၂ တီၤန့ၣ် ကွီဖိ လၢအမၤလိတၢ်တဖၣ် ပာ်ဖျိခဲ လၢာ်အိၣ်ဝဲ အဂၤ ၇၀၀ ဘျီ န့ၣ် လီၤ. ကီၢ်ကွီတံာ် တးခဲကီၢ်ရၣ် မိၢ်ဆိး, ဖိပရၣ်ဒီး မိၢ်ရမုၢ် ကီၢ်ဆၣ် ၃ဘၣ်အပူၤ ဒီကီၢ်ကွီအိၣ်ဝဲ အဖျါ ၇၀ ဘျီဒီး ဒီကီၢ်ကွီဖိ တဖၣ် ခဲလၢာ်ဟံာ်ဖျိအိၣ်ဝဲ အဂၤ ၁၅,၀၀၀ ဃာ်ဃုာ်န့ၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်လီၤ.

သဝီလၢထံတဲထီၣ်သူတဖၣ်တၢ်ပိၣ်ထွဲထီၣ်အံၢ် အိၣ်အါထီၣ်

လၢနီၣ်ဝုဘၢၣ် ၁၄ သီ, ၂၀၁၉ နံၣ်

ကညီကီၢ်စဲၣ်, ဖၣ်အံၣ်ကီၢ်ဆၣ် အပူၤန့ၣ် ဖဲအပူၤကွဲၣ်စးထီၣ်လၢ လၢ အိးကထိဘၢၣ် ထီၣ်သီန့ၣ် နူ သဝီတဖၣ်လၢ ထံတဖၣ် စးထီၣ်ဟဲ သူထီၣ်ဝဲန့ၣ် ဆၢကတီၢ်ခဲအံၢ် တၢ် ကိတၢ်ခဲ အတၢ်ပိၣ်ထွဲအံၣ်တဖၣ် ဟဲအိၣ်အါထီၣ် အဂီၢ်န့ၣ် လီၢ်ကဝီၤ ကမုၢ်တဖၣ်စး ဝဲလီၤ

ဖၣ်အံၣ်ကီၢ်ဆၣ်ပူၤန့ၣ် ထံ အလွဲၤဆိတလဲအသး လၢဒုသဝီ တဖၣ်အကျါ လၢအမ့ၢ်ဝဲ မယုကီၢ် သဝီ လၢဟံၣ်ခိၣ်အိၣ် ၁၇၀ ဖျၢၣ်, ပူၤနီၣ်ကီၢ် အိၣ် ၁,၀၀၀ ကယုာ်ဃုာ် အံၢ် ဟံၣ်ဃုာ်ဝဲ တဖျၢၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ ခိဖျိလၢ တၢ်သူဝဲဒၣ်ထံလၢအလွဲၤ ဆိတလဲ သးအံၢ်ဒီး တၢ်သူၣ်ကီၢ် သးဂီၤ ဟဲအိၣ်ထီၣ်ဒၣ် လၢတၢ်ဆုး တၢ်ဆါကဟဲ ကဲထီၣ်သး တံမံၤအံၢ် အယံ သဝီပူၤ ဟံၣ်ဃီဖိတနီၤ ထူးထီၣ်အဖိလၢ ကွဲၣ်ဒီး ဟးဆွဲး အသးလၢ သဝီအဂၤ တဖၣ်အိၣ်ထီၣ် ဝဲလဲန့ၣ် မယုကီၢ်သဝီ သဝီသီခါဖျၢၣ် သီခါအူဝံၣ်ရံၣ်ယုာ် စးဝဲဒၣ်လီၤ

“အဲခါအံၣ်ကီၢ်ဆၣ်ပူၤ အမၤလီၤ တၢ်လၢသဝီပူၤတဖၣ် ဟးထီၣ်ကွဲၣ် အိၣ်ဝဲအဂၤ ၁၀ လဲလီၤ မိၢ်ပၢ်တဖၣ် တဲဝဲလၢ အဖိတဖၣ် တၢ်အိၣ်မူဆူ ညါ အဂီၢ်ဒီး ဟးထီၣ်ဒီးလဲအိၣ်ဝဲ

ဒၣ် တဖၣ်တလီၢ်လၢ သဝီအကတဖၣ် အိၣ်ဝဲလဲလီၤ” အဂီၢ်န့ၣ် အူဝံၣ်ရံၣ် ယုာ် စးဝဲဒၣ်လီၤ

လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ တၢ်အိၣ် ဆူၣ်အိၣ်အူၤအဂီၢ်န့ၣ် တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ် ဘျီအိၣ်ထီၣ်ဝဲ တကးဘၣ် မုၢ်ကျါဝဲ ကွဲၣ်ဒီး တၢ်လုၢ်အိၣ် နီၣ်ခိးသးမူ အဂီၢ်စ့ၢ်ကိး တၢ်ကိတၢ်ခဲဟဲအိၣ် ထီၣ်ဝဲအသး လၢဆိဒုတၢ် ပူၤမညာ် ဖိတဖၣ်အဂီၢ် ညှိဒီးသဒိၣ်လၢ အ ဟး ထီၣ်လၢ တၢ်လီၢ်ဖဲန့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ် ပူၤအိၣ်ဝဲ တအိၣ်လၢဘၣ်န့ၣ် စးဝဲဒၣ်လီၤ

သီခါ အူဝံၣ်ရံၣ်ယုာ်စးအါထီၣ် စ့ၢ်ကိးဝဲလၢ “လၢအပူၤကွဲၣ်န့ၣ်န့ၣ် သဝီဖဲအံၣ်ညာ် တဖၣ်ဟဲ ထီၣ်ဝဲဒၣ် မိၤ အသံမုၢ်ဂုၤ အမူမုၢ်ဂုၤ ပူၤပူၤ ခဲလၢာ်လီၤ လၢထံဟဲသူထီၣ်ဝဲ အလီၢ်ခဲညာ်လၢ အသံန့ၣ်ပူၤတပူၤ အံၢ် နီၣ်တဂၤလၢဘၣ်. အယံန့ၣ် လၢအဝဲသ့ၣ် မုၢ်ကျါဝဲကွဲၣ်တခါန့ၣ် သဂၢ်ဘၣ်ဝဲ ဒီး တၢ်ကိတၢ်ခဲလဲန့ၣ် ပတဲသ့ဝဲလီၤ” န့ၣ်စးဝဲဒၣ်လီၤ

ဆၢကတီၢ်ခဲအံၢ် ပူၤမညာ်ထံ ဖိတဖၣ် ဟဲမၤဘၣ်လီၤထံ ထံအိၣ်တဖၣ် အိၣ်ဝဲဘၣ်ဆၣ် လၢတၢ်ကဖိအိၣ်မူ အဂီၢ်ဒီး တၢ်ကသူဝဲထံအဂီၢ်န့ၣ်ဘၣ် သူဝဲထံလၢ အဟဲထီၣ်သူ လၢသဝီပူၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤန့ၣ် သဝီဖိတဖၣ်စးဝဲဒၣ်

လီၤ

မယုကီၢ်သဝီဖိ နီၣ်အူကွဲၣ် စး ဝဲလၢ “လၢထံအိၣ်ဒု ပူၤဟဲနီၣ်လီၤအယံ ပအိၣ်ဘၣ်ဝဲလီၤ လၢကဖိအိၣ်မူအဂီၢ် ဒီး ကအိၣ်လုၢ်ထံအဂီၢ်န့ၣ် ပသ့အိၣ်က သူဝဲလဲၣ်. ပဟံၣ်ဃုာ်လၢ ပကအိၣ်အိၣ် အဂီၢ်လီၤ” န့ၣ်စးဝဲဘၣ် ခုၣ်အဲးစံၣ် လီၤ

ဖဲအပူၤကွဲၣ် လၢအိးကထိ ဘၢၣ် ထီၣ်သီန့ၣ် ခိဖျိလၢ ထံဆိ တလဲသး အယံ ကညီကီၢ်စဲၣ် ကိ တီၣ်ခိၣ်ကျါ နါခုၣ်ထွဲမ့ၢ် အနီၢ် ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ တီခိၣ် ရိၣ်မဲဝဲဒီး ဟဲလီၤ ယိထံ သမံသမံးတၢ် ဒီး မၤကွဲၣ်ဒီး ဝဲထံလၢ အဟဲထီၣ်သူ တဖၣ်အံၣ်န့ၣ် လီၤ ထံအလွဲၤဆိတလဲ သးဟဲအိၣ် ထီၣ်သးန့ၣ် ခိဖျိလၢက လၢကမုၢ် ခဲလၢာ်လီၤ. လၢထံဟဲသူထီၣ်ဝဲ အလီၢ်ခဲညာ်လၢ အသံန့ၣ်ပူၤတပူၤ အံၢ် နီၣ်တဂၤလၢဘၣ်. အယံန့ၣ် လၢအဝဲသ့ၣ် မုၢ်ကျါဝဲကွဲၣ်တခါန့ၣ် သဂၢ်ဘၣ်ဝဲ ဒီး တၢ်ကိတၢ်ခဲလဲန့ၣ် ပတဲသ့ဝဲလီၤ” န့ၣ်စးဝဲဒၣ်လီၤ

ဖဲအပူၤကွဲၣ် တၢ်လီၢ်တကဝီၤ န့ၣ် ထံအလွဲၤ တၢ်ဆိတလဲအသး တ အိၣ်ဝဲနီၣ် တဘျီဘၣ်ဒီး လီၢ်ကဝီၤ က မျၢၢ်တဖၣ် ဘၣ်သးဝဲလၢ ပူၤဘၣ် မူဘၣ်ဒါလၢ အဘၣ်ထွဲသ့ၣ်တဖၣ် ကဟဲဘျီဆဲး တၢ်ဂုၢ်ကီၢ်လၢ အဝဲ သ့ၣ် ကွဲၣ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်ဝဲ သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ

တၢ်လီၢ်လၢထံထီၣ်သူအလီၢ်တဖၣ် ကညီပိၣ်ညါဒွဲလၢဖိတဖၣ် လဲၤမၤဘၣ်လီၤထံ

လၢနီၣ်ဝုဘၢၣ် ၁၁ သီ, ၂၀၁၉ နံၣ်, စ့ၢ်အိၣ်ဆူ

ဖဲကညီကီၢ်စဲၣ်, ဖၣ်အံၣ်ကီၢ်ဆၣ် ဘါကုၢ်, အိၣ်ကီၣ်ယုၤ, ယသ့ၣ် ပူၤ, ပါကီၤသဝီကရူၢ်အပူၤ သဝီသ့ၣ် တဖၣ် ခိဖျိလၢထံဟဲထီၣ်သူထီၣ်အ ယိလီၢ်ကဝီၤသဝီဖိလၢ အသဂၢၢ် ဘၣ်ဒီး ထံတၢ်ကိတၢ်ခဲတဖၣ်အဂီၢ် ကညီပိၣ်ညါဒွဲလၢဖိတဖၣ်ကရု - KCO တီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲဒီး ဖဲလၢနီၣ် ဝုဘၢၣ် ၈ သီအနံၤန့ၣ် လဲၤမၤဘၣ် လီၤထံထီၣ် လီၤ

ဖဲအပူၤကွဲၣ် လၢအိးကထိ ဘၢၣ် လၢထီၣ်သီန့ၣ် တၢ်လီၢ်ဟီၣ် ကဝီၤဖဲန့ၣ် ဒုဖိသဝီဖိ သူဝဲဒၣ် ထံ ပူၤ ထံကမုၢ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ် ထံသ့ၣ် တဖၣ်ဟဲထီၣ် သူထီၣ်ဝဲဒီး ညှိသ့ၣ် တဖၣ်စ့ၢ်ကိး သံဝဲဒၣ် တၢ်ကဲထီၣ် သးအယံ လၢက သူကူၤ ဝဲထံအဂီၢ် ကဲထီၣ်ဝဲတၢ်ကိ တၢ်ခဲန့ၣ် သ့ၣ်ညါ ဘၣ်လီၤ

လၢတၢ်ဟဲမၤဘၣ် လီၤထံထီၣ် အံၢ် ပူၤတီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲတီဖိ နါလီၤစ့ၢ် စးဝဲလၢ “ဒုခုၣ်ဖိတဂၤ ဟဲတဲဘၣ် ယုၤ ယန့ၣ်ပူၤလၢ န့ၣ်ကီၤသဝီ တဖၣ် န့ၣ် ထံဟးဂီၤဝဲဒၣ်အယံ လိၣ်ဘၣ် ဝဲတၢ်မၤ စၢၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အ ယိ ပဝဲသ့ၣ် တဖၣ်ပအံၣ်ဒီး မၤဘၣ် ဝဲအယံ တနံၤအံၢ် ပဟဲဒီးမၤဘၣ် ဝဲလီၤ” အဂီၢ် စးဘၣ် ခုၣ်အဲးစံၣ်- ကညီတၢ်ကစီၣ် န့ၣ်လီၤ

ခိဖျိပသ့ၣ်ညါဘၣ်လၢ က မျၢၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ထံဘၣ်ဝဲတၢ်ကိ တၢ်ခဲအံၢ်အဖိခိၣ် ဘၣ်ပသးတဖၣ်

ဘၣ်ဒီး တၢ်လၢထံန့ၣ် ကဲဝဲဒၣ်ပသး သမူအယံ မုၢ်ဆဲးဟဲကဲထီၣ်ဒီး အ သးဒဲအံၢ်န့ၣ် လၢဖိစိးလဲၤစိးအဂီၢ် ဆိ ကမိၣ်မုၢ် တဘျီလၢဘၣ် အယံ တၢ် ကဲထီၣ်အသး သ့ၣ်တဖၣ်အံၣ်န့ၣ် ပူၤလၢ အဘၣ်မူဘၣ်ဒါ တဖၣ်ကဟဲး မူ ဒါဒီး ဘျီဂျီအီၤ လိၣ်ဝဲဒၣ်အဂီၢ်န့ၣ် နါလီၤစ့ၢ် ဆဲးစးဝဲန့ၣ်လီၤ

လၢတၢ်ဟဲ မၤဘၣ်လီၤထံဘျီ ဝဲအံၢ်န့ၣ် ကီၢ်ပူၤ KCO ပိၣ်ညါဒွဲလၢဖိ တဖၣ်, KCO အကရုဖိ ကညီ ပိၣ်ညါဒွဲလၢဖိလၢ အတုၤအိၣ်ဝဲ ကီၢ် ကွဲၣ်တဲၣ်, ကီၢ်အမဲ ရၤကၤ သ့ၣ် တဖၣ် ဟံၣ်ဖျိထီၣ်သးဒီး လဲၤမၤဘၣ် လီၤထံ ထံအိၣ်ဃုာ်ဒီး ထံလၢတၢ်သူ အိၣ်တဖၣ် လၢသဝီ ၈ ဖျၢၣ်အဂီၢ် အ လုၢ်အပူၤဟံၣ်ဖျိခဲလၢာ် အကလီၢ် ၇၀ ကွဲးအဂီၢ်န့ၣ် KCO စးဝဲဒၣ် လီၤ

လီၢ်ကဝီၤအပူၤ သဂၢ်ဘၣ်ဝဲ ဒီး ထံတၢ်ကိတၢ်ခဲအံၢ် ဟဲကဲထီၣ် အသးန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ ဖဲသဝီတဖၣ်အိၣ် အယုၤ ကလၢကမုၢ် စးဖိကဟံၣ် တၢ်မၤလီၢ်လၢ အလဲၤတရံးအသး လၢ လၢာ်သ့ၣ်လးတဖၣ်အံၢ် အတၢ် ပှ်ပှ်ထီၣ်ဝဲ လၢာ်သ့ၣ်လးအယံ တၢ် ကဲထီၣ်သး လီၤအံၢ်အဂီၢ်န့ၣ် လီၢ်က ဝီတဖၣ် ဟဲထံနီၤဖးဝဲ န့ၣ်လီၤ

န့ၣ်ကီၤသဝီဖိ နါလီၤသါစးဝဲ လၢ “အဲခါအံၣ်ကီၢ်ဆၣ်ပူၤ အိၣ်ဝဲ အါမးလီၤမိၢ်. လၢတၢ်ကဝီၤထီၣ်န့ၣ် ကဘၣ်သူထံလီၤ ပူၤဟဲမၤဘၣ်လီၤ မ့ၢ်အိၣ်ဒု ပအိၣ်ဘၣ်ဒီးမိၤ လၢခဲပူၤဟဲ မၤဘၣ်လီၤမ့ၢ်တအိၣ်လၢန့ၣ် ကကီ

ခဲဝဲသပျီကတၢ်လီၤ ပမ့ၢ်ဆိကမိၣ် န့ၣ် မံတန့ၢ် အိၣ်တဝံၣ်လၢဘၣ်. ဒ် သးဒီး ထံသ့ၣ်တဖၣ်အံၢ် ကကဆိ ထီၣ် က့ၤအဂီၢ် ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ပတ မ့ၢ် ပူၤ ကျၢၣ်ဘၣ်ကျၢၣ် ဖိတဖၣ်ဘၣ်. အဲခါ အံၢ် ပူၤလၢအဟဲမၤဘၣ်လီၤတၢ် တၢ်ကရုကရိတဖၣ် ခဲလၢာ် ပသးခု စးဘျီဘၣ် အဝဲသ့ၣ်ဒိၣ်မးလီၤ” န့ၣ် စးဝဲ န့ၣ်လီၤ

ဘၣ်ထွဲဒီး လီၢ်ကဝီၤထံ သဂၢ် ဘၣ်ဒီး ထံတၢ်ကိတၢ်ခဲ တၢ်အိၣ်သး တဖၣ်အံၣ်န့ၣ် ဖဲအပူၤကွဲၣ် လၢအိးက ထီၣ်ဘၢၣ် လၢထီၣ်သီန့ၣ် ကညီကီၢ်စဲၣ် ကိ တီၣ်ခိၣ်ကျါ အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ တီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲဒီး မၤဝဲတၢ်န့ၣ်လီၤ သ မံသမံးတၢ်ဒီး တၢ်မၤကွဲၣ်ဝဲ ထံအိၣ် တဖၣ်ဝဲ တၢ်မ့ၢ်ဟဲကဲထီၣ်သး တမံၤ လၢလၢန့ၣ် ကလီၢ်ကွဲၣ်ဝဲ ကလၢက မ့ၢ် စးဖိကဟံၣ် တၢ်မၤလီၢ်အဝဲန့ၣ် အဂီၢ် ကီၢ်စဲၣ်ကိ တီၣ်ခိၣ်ကျါ စးဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ

လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ လီၢ်ကဝီၤ သဝီဖိလၢ အဘၣ်သဂၢ်ဝဲဒီး ထံ တၢ်ကိ တၢ်ခဲအံၢ်အဂီၢ် ကီၢ်စဲၣ်ပဒိၣ် ဒီး ပူၤလၢအသ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ် မၤဘၣ် ထံတဖၣ်စ့ၢ်ကိး ဟဲမၤဝဲတၢ်ဟ့ၣ်နီၤ လီၤ ထံန့ၣ်လီၤ ခိဖျိလၢ ထံဟဲသူ ထီၣ်အယံန့ၣ်ကီၤသဝီဒီး သဝီလၢ အဘျီလီၤသးဖဲန့ၣ်တဖၣ် ခဲလၢာ် ၃၀ ဖျၢၣ်ဃုာ်ဃုာ် ဒီး သဂၢ်ဘၣ်ဝဲ ဒၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်သး လီၤအံၢ်အဂီၢ်န့ၣ် လီၢ်ကဝီၤတဖၣ်စးဝဲဒၣ်လီၤ

ထံသူတၢ်ဂုၢ် တၢ်ကဘျီဆဲးအီၤအဂီၢ် လီၢ်ကဝီၤကမုၢ်တဖၣ် ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲကမံးတံၢ်

လၢနီၣ်ဝုဘၢၣ် ၁၈ သီ, ၂၀၁၉ နံၣ်, နါစးပထုဘၣ်လီၤ

ဖဲအပူၤကွဲၣ် စးထီၣ်လၢ လၢ အိးကထိဘၢၣ် လၢထီၣ်သီန့ၣ် ဖၣ် အံၣ်ကီၢ်စဲၣ် ယိၣ်လီၢ်ကျါ မ့ၢ်န့ၣ်တ ကပူၤ ဒုသဝီတဖၣ် တၢ်ကဲထီၣ်သး ဘၣ်ဒီး ထံသူထီၣ်တၢ်ဂုၢ်န့ၣ် ဒ်သး ဒီး ပကယု ထံၣ်အစၢကသ့ဒီး တၢ်

ဟ့ၣ်ဝဲ တၢ်မၤစၢတဖၣ် ကဆဲး ဖဲမၤ အံၢ်ကသ့ဝဲ အဂီၢ် လီၢ်ကဝီၤ ကမုၢ် တဖၣ် အိၣ်ကတဲာ်ကတီၤ ထီၣ် အသးလၢ ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ ကမံး တံာ်တဖုန့ၣ်လီၤ

လၢတၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ က မံးတံာ်တဖုအဂီၢ် ဖဲတလၢအံၢ် ၁၆ သီအနံၤန့ၣ် တၢ်လီၢ်လၢအမ့ၢ် မယု

ကီၤ သဝီအပူၤန့ၣ် သဝီဖိဒီး တၢ်ဘျီ တၢ်ဘါခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် ဟံၣ်ဖျိထီၣ်သး ဒီးမၤဝဲ တၢ်ထံၣ်လီၢ်အမူးတခါဒီး အ ဝဲသ့ၣ်မၤဝဲ တၢ်တဲသကိးဘၣ်ဃး တၢ် ထံၣ်တၢ်ဟံၣ်သးဒီး တၢ်ဟံးန့ၣ်ဝဲ တၢ် ဟ့ၣ်ကူၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ

လၢတၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ် ကမံး တံာ်ကန့ၢ်အဂီၢ် ပူၤတီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲတၢ်

အကျါတဂၤ လၢအမ့ၢ် မယုကီၤသီခါ အူဝံၣ်ရံၣ်ယုာ် စးဝဲလၢ “ခိဖျိလၢ ထံ ဟဲသူထီၣ်ဒီး ကမုၢ်လၢ အထံၣ်ဘၣ် တၢ်ကိတၢ်ခဲတဖၣ်အဂီၢ် ခါဆူညါ ပကဘၣ်မၤဒဲလဲၣ်, လၢတၢ်ဂုၢ်သ့ၣ် တဖၣ်န့ၣ်အယံ ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ကမံး တံာ်အဂီၢ် ပအိၣ်ဖျိ တဲသကိးအံၢ် န့ၣ်လီၤ. အဲခါအံၣ်ကီၢ်ဆၣ်ပူၤ ထံ ဟဲထီၣ်သူ အိၣ်ဝဲတဖျၢၣ် ခဲဖျၢၣ် လဲ လီၤ. ဝဲဒီး တၢ်စ့ၢ်စ့ၢ်ကိးဝဲ တယံာ် ဒဲးဘၣ်, ခါဆူညါ ပူၤကမုၢ်တဖၣ် ကန့ၢ်ဘၣ် ထံအဂီၢ် ပကဘၣ်ဆဲးမၤ ဒဲလဲၣ်, လၢ တၢ်န့ၣ်အဂီၢ် ဟံၣ်လီၤ” န့ၣ်စးဘၣ်ခုၣ်အဲးစံၣ် န့ၣ်လီၤ

ဘၣ်ဃးဒီး ထံသူတၢ်ဂုၢ်အံၢ် ကညီကီၢ်စဲၣ် ပဒိၣ်အဝဲကျါဝဲဒု ပူၤ ဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢ အဘၣ်ထွဲတဖၣ် စး ဘၣ်လီၢ်ကဝီၤကမုၢ်လၢ ထံသ့ၣ်တ

ဖၣ်န့ၣ် သုသူအီၤသ့ဝဲဒီး မ့ၢ်လၢဒု ဖိသဝီဖိတဖၣ်န့ၣ် လၢကအိၣ်ဒီး က သူဝဲထံအံၢ်အဂီၢ် တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ် ဘျီ ဟဲအိၣ်ထီၣ်ဝဲအယံ, တုၤလၢအဲခါ အံၢ်အိၣ်ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ ပူၤ ဟဲမၤ ဘျီထံတဖၣ် အအိၣ်န့ၣ် လီၢ် ကဝီၤကမုၢ်တဖၣ် စးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ

ငၤန့ၣ်ပူၤသဝီဖိ နီၣ်ဒုဒု စး ဝဲလၢ “လၢပကသူဝဲ ထံအဂီၢ် လၢ ကတီၢ်ယံာ်အဂီၢ်ဒု မတၢတကမ့ၢ် က ဟဲမၤဘၣ်လီၤဝဲ တကဲဘၣ်. ဒ်သး ဒီး ထံသ့ၣ်တဖၣ် ကဟဲက့ၤထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ပအိၣ်ဒဲအံၢ် တသ့လၢ ဘၣ်. ပကဘၣ်မၤတခါခါလီၤန့ၣ် ပဟံၣ်ဃုာ် ပသးပူၤလီၤ ထံအိၣ်တဖၣ် ပဆူယာ် ဝဲလၢ KNU and INGO တၢ်ကရု ကရိတဖၣ် အအိၣ်လဲလီၤ. တုၤလၢ အဲခါ ပတသ့ၣ်ညါ

တၢ်အစၢလီၤ တံာ်လီၤဆဲးဒဲးဘၣ်. တၢ်အယံန့ၣ် ပဆိကမိၣ်က့ၤကျဲလၢ အသီတဘီလၢ လီၢ်ကဝီၤ ကမုၢ် တဖၣ် ပကဒုးအိၣ် ထီၣ်ကမံးတံာ်ဒီး ပကဘၣ်မၤဒဲလဲၣ်န့ၣ် ပနီၣ်ကစၢ် မူဒါ န့ၣ် ပကဘၣ်ဟံး ထီၣ်ဝဲလီၤ” န့ၣ် စးဝဲ န့ၣ်လီၤ

ထံသူထီၣ်တၢ်ဂုၢ်ကီၢ် ဟဲကဲ ထီၣ်သးအံၢ် ယံာ်ဝဲဒၣ် တလၢလဲ အ သး ဘၣ်ဃးတၢ်ဂုၢ်အံၢ်န့ၣ် တၢ်ကရု ကရိလၢ အဟဲထီၣ်မၤကွဲၣ်ဝဲ ထံတ ဖျၢၣ်န့ၣ် တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီတအိၣ် ဘၣ် လၢ သုသူအီၤသ့ဝဲန့ၣ် ကထူး ထီၣ်ဟံၣ်ဖျါဝဲ တၢ်ကစီၣ်လၢ အဖိး သဲစးတဖၣ် တအိၣ်ဝဲဒဲးဘၣ် န့ၣ် လီၤ

တဘက်ဆာထာန်ဒ်ပုယီဉ်စုကဝဲတဖုဇ်အသိးဘဉ်ဒီးကမာတၢ်လာ ပုကလုဉ်တၢ်ဘဉ်ဘျးအဂီၢ်အဂ့ၢ် KNLAစံးဝဲ

လါနီဉ်ဝုဘဉ် ၂၂ သီ, ၂၀၁၉ နံဉ်, စီဖျဉ်အူသဉ်

သုးဖိသံဉ်ဖိတဖုဉ် တဘဉ်ဆာထာန် ဒ်ပုယီဉ်စုကဝဲတဖုဇ် အသိးဘဉ်ဒီး ကဘဉ်မုၢ်ကညီသုးမုၢ်ဒိဉ် လာ မဟာ်လာအပုကလုဉ်အဂီၢ်န့ဉ် ခုဉ်အံဉ်ယုဉ် -ကညီဒိကလုဉ်စာဖျဉ် ကရၢ ဖုဒုဉ်စုတၢ်အဖိလၢ KNLA ကညီဒိကလုဉ် တၢ်ထုဉ်ဖျးသုးမုၢ်ဒိဉ်

သုးကု နီဉ်ဂံၢ် ၆ သုးခိဉ်တက စံးဝဲဒဉ်န့ဉ်လီၤ

ဖဲလါနီဉ်ဝုဘဉ် ၁၈ သီအနံၤ တၢ်မာဝဲဂံၢ်ဒိဉ်ထံး သုးတၢ်သိဉ်လိ (တၢ်မဟာ်ထီဉ်ကံၢ်စီ) တၢ်ပျီ တၢ်သိဉ်လိအတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ ဖဲ KNLA သုးကု ၆ ဝဲလီၢ်ခိဉ်သ့ဉ်န့ဉ် သုးကု သုးရုဉ်လီၤဆိလၢအမုၢ် သုးခိဉ်ဒိဉ်ဖဲ စီဖျဉ်ဒါထူ ဆိဉ်တဂူထီဉ်ဝဲပုထီဉ်

တၢ်သိဉ်လိဖဲတဖုဉ်လီၤ

အဝဲစံးဝဲလၢ “ဖဲပမူပဒါလီၤ ဘဉ်ပုယီဉ် ဒီး ဖဲတၢ်မဟာ်အခါ ပကၤထီဉ်ပုယီဉ်စုကဝဲ တၢ်ကူတၢ်သိးဒီး တဘဉ်ဆာ ထာန်ပုယီဉ်စုကဝဲ တဖုဘဉ်. ကဘဉ်မုၢ်ကညီသုးမုၢ်ဒိဉ် လာ မဟာ်လာကမုၢ်အဂီၢ်, ကျဲလၢ ပယုထၢအံၤ တဘဉ်န့ဉ် ကဘဉ်အိဉ် ပုယီဉ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ တၢ်သုတၢ်ဘဉ်

တဖုဉ် ကဘဉ်အိဉ်ဝဲဒဉ်လီၤ.” အဂ့ၢ်န့ဉ် ဆိဉ်တဂူထီဉ်ဝဲလီၤ

တၢ်မဟာ်ထီဉ်ကံၢ်စီ တၢ်သိဉ်လိလၢ အယံာ်ဝဲ ဥလါအံၤ တၢ်သိဉ်လိန့ဉ်ဝဲ ဘဉ်ထွဲဒီး သုးမုၢ်ဒိဉ်ဂ့ၢ်ဝဲလၢ ကကဲထီဉ် တၢ်တီၤမာၤမာၤလၢ တၢ်မုၢ်တၢ်ခုဉ် တၢ်လဲၤကျဲအဂီၢ် တၢ်တီၢ်ဟံးဒီး ဘဉ်တၢ်မာဝဲဒဉ်လီၤ အဂ့ၢ်န့ဉ် တၢ်သိဉ်လိပုဘဉ်မုၢ်ဘဉ်ဒါ တဖုဉ် စံးဝဲဒဉ်လီၤ

ခုဉ်အံဉ်ယုဉ်အံၤ ဆဲးလီၤဟံာ်ဝဲ ကီၢ်ဒိတဘဉ် တၢ်ပတုဉ်တၢ်ခး အလံာ်ယံးယာ် NCA ဒီး ဖဲအယုကျဲဒီး ဘျါရဲဝဲ ထံရှုကီၢ်သဲး တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်အံၤ ကတီၢ် သုးဂ့ၢ်ဝဲတကပဖုဉ်ကိး သုးအမူအဒါ ဒီး တၢ်ဖဲတၢ်မာ အကီၢ် အစီကဂုထီဉ်အဂီၢ် ကဘဉ်ဖဲမာဝဲ အသိး ကဘဉ်လဲၤလၢခိဉ်န့ဉ်တဖုဉ် တၢ်ဟံးစုန့ဉ်ကျဲအဖိလၢလီၤအဂ့ၢ်န့ဉ် KNLA ပုဘဉ်မုၢ်ဘဉ်ဒါတဖုဉ် စံးဝဲဒဉ် ဖဲတၢ်ပျီတၢ်သိဉ်လိတၢ်ရဲဉ် တၢ်ကျဲပုယီဉ်န့ဉ်လီၤ

ခုဉ်အံဉ်ယုဉ် မာဝဲတၢ်ပတုဉ် တၢ်ခးဒီး ပဒိဉ် သုးမုၢ်ဒိဉ် ဖဲ ၂၀၁၅ နံဉ်, လါအိးကထိဘဉ် ၁၅ သီ အနံၤန့ဉ်လီၤ

တၢ်ဆိဉ်ဂ့ၢ်နကန့ၢ်သါ

ပုလၢအိဉ်ဒီးတၢ်သးကွဲ အသးယံၤဒီးတၢ်သးမံ နမုၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်သးမံ ဘဉ်ပတုဉ်တၢ်ကွဲတၢ်သးကွဲ

နမုၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်သးဖုံ နဘဉ်အိဉ်ဒီးတၢ်သးမံ ဖဲတၢ်အိဉ်နမုၢ်သးဖုံ နကပုၤဒီးတၢ်သးမံ

တၢ်အိဉ်တၢ်အိလၢနအိဉ် အိဉ်လၢနီၢ်ဂီၢ်ဘါဂီၢ် တၢ်ဖဲတၢ်မာၤလၢနမၤ ဟ့ဉ်တၢ်ဘျးထူပုအဂၤ

ကလုဉ်ကတီၢ်လၢနတဲ မူဒါဖိးမံမာထွဲနဲ တၢ်ကုသိးလၢနကမၤ ကူးသိးအိၤဘဉ်ဘဉ်ဘာဘၤ

လီၢ်ကဝီၤဖဲနအိဉ်ဆိး လဲၤသကိးဆူတၢ်ယုးဖိး သိဉ်မံၤ, ဖိးမိဉ်လၢနဂု သုတမုၢ်ဒဉ်လၢကချိဉ်စု

ခိဉ်ခါဖိလၢနကထွဲ ကြးမုၢ်ဒိဉ်မိၢ်လီၢ်ပဂံၢ်ကျဲ ဆာထာန်ဆုဉ်နီၤဒီးတၢ်မံ မုၢ်ဆုဉ်ကူဉ်ဂဲၤ မုၢ်ဟါမံ

လၢနတၢ်အိဉ်မူတစီၤ လဲၤတၢ်လၢတၢ်တီတၢ်လီၤ အိဉ်တကမူဂဲၤတသု ဂုပုဂၤဖိးလိဉ်ဖိးဒု

တၢ်အိဉ်ဒီးဒီးတၢ်လိဉ်ဘဉ် သုဉ်ညါနတၢ်တီတၢ်တြၢ် ဆာမာတၢ်ဂုၤ, မာၤစၢၤအါ တၢ်ဆိဉ်ဂ့ၢ်နကန့ၢ်သါ

လၢ- တၢ်အိဉ်ကလးကလီၢ် စီၤကီၢ်ဖျါစု (တီနီၢ်ဖိ) ၂၉,၁၁,၂၀၁၉

တၢ်မာဝဲ တၢ်တၢ်ပိဉ်တဲသကိး လီၢ်ကဝီၤတၢ်ဂုထီဉ်ပသိထီဉ် တၢ်ဖဲတၢ်မာၤဒီး လီၢ်ကဝီၤဖိ အတၢ်ထံဉ်ဖဲကိးတရံး

လါနီဉ်ဝုဘဉ် ၂၃ သီ, ၂၀၁၉ နံဉ်, စီဖျဉ်

ခုဉ်အဲးစံဉ်-ကညီတၢ်ကစီဉ် ဝဲလီၢ်ခိဉ်သ့ဉ် တီခိဉ်ရိဉ်မဲဝဲ ဒီး မာဝဲ တၢ်တၢ်ပိဉ်တဲသကိး ဘဉ်ယးဒီး လီၢ်ကဝီၤ တၢ်ဂုထီဉ်ပသိထီဉ် အ

တၢ်ဖဲတၢ်မာၤတဖုဉ်ဒီး လီၢ်ကဝီၤဖိ အတၢ်ထံဉ်တခါဖဲ ကညီကီၢ်စဲဉ် ကိးတရံးကီၢ်ဆဉ် အိဖး ဖးဒိဉ်သဝီ အပူၤ တီထီကွီ(အဒု)အံၤ ဖဲလါနီဉ် ဝုဘဉ် ၂၃ သီ အနံၤန့ဉ်လီၤ

ညါဘဉ်ဝဲ လီၢ်ကဝီၤတၢ်ဂုထီဉ်ပသိ ထီဉ်အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤအကလုဉ် တဖုအဂီၢ် အဝဲသ့ဉ်အတၢ်ထံဉ် တၢ်ဟံးသးတဖုဉ်ဒီး တၢ်မိဉ်န့ဉ် သးလီၤတဖုဉ်န့ဉ် ကဟံးဖျါထီဉ် ဝဲပျီပျီရဲဉ်ဒီး တၢ်ပိဉ်တဲသကိးအိၤ

ကသုအဂီၢ် ပညိဉ်အိးဒီး မာဝဲ တၢ် တၢ်ပိဉ်တဲသကိးလီၤ အဂ့ၢ်န့ဉ် ခုဉ် အံဉ်စံဉ်အဲဒိထာဉ် နါဖိဂုၤ စံးဝဲဒဉ် လီၤ

အဝဲစံးဝဲလၢ “တၢ်တၢ်ပိဉ် တဲသကိးတခါအံၤ မုၢ်ဝဲအလီၢ်ခဲန့ဉ် ကိးတရံးကီၢ်ဆဉ် လီၢ်ကဝီၤဖိတဖုဉ် ကသုညါဘဉ်ဝဲ တၢ်ဂုထီဉ်ပသိ ထီဉ် အဂ့ၢ်အကျဲတဖုဉ်ဒီး တဲတၢ် ကဘဉ် ထီဉ်ဝဲန့ဉ် ပဆၢမုၢ်လၢဝဲလီၤ မုၢ်အိဉ်ဒိန့ဉ်မုၢ် လီၢ်ကဝီၤဖိတဖုဉ်, ပုဘဉ်မုၢ်ဘဉ်ဒါ ခိဉ်န့ဉ်တဖုဉ်, ဒီး တၢ်ကရၢကရိလၢအကတဖုဉ် လၢ တၢ်ဂုထီဉ်ပသိထီဉ်အပူၤန့ဉ် ကဟံး ဖျိဉ်ထီဉ်သးဒီး ကဖဲမာသကိးတၢ်, အဂံၢ်အဘါ ကဟံးဂုထီဉ်ဝဲဒဉ်န့ဉ် လီၤ” အဂ့ၢ်န့ဉ်စံးဝဲဒဉ်လီၤ

လၢတၢ်တၢ်ပိဉ်တဲသကိး အပူၤန့ဉ် တၢ်ပံာ်ထံနီၤဖးသကိးဝဲဘဉ် ယး လီၢ်ကဝီၤတၢ်ဂုထီဉ်ပသိ အ

ဆဉ်သုလုၤတီၤထီကိမာၤလၢကဝီၤအနံဉ်ပုၤထီဉ်(၂၀)ယုဘလံၤအမူး

လါနီဉ်ဝုဘဉ် ၂၃ သီ, ၂၀၁၉ နံဉ်, နီဉ်နီဉ်

ဆဉ်သုလုၤတီၤထီကိ လၢ အအိဉ်ဖဲ ကီၢ်ကွီဉ်တံဉ် ဝုဉ်မံၢ်ဆိး ဟီၤဖာတၢ်လီၢ်ဒီး ကီၢ်ပယီၤခိဉ်ကီၢ်ပု မဟာ်ဖိအဖိအလံာ်တဖုဉ် ပာ်ဂံၢ်ဟံာ် ဘါဝဲကွီအံၤ တၢ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်ဝဲ အနံဉ် ပုၤထီဉ် ၂၀ ယုဘလံၤ အမူး တၢ်ရဲဉ် တၢ်ကျဲအံၤ ဘဉ်တၢ်မာၤလၢကဝီၤအံၤ ဖဲလါနီဉ်ဝုဘဉ် ၂၃ သီ အနံၤန့ဉ် လီၤ

ဆဉ် ၃ ဘဉ်အပူၤ ကီၢ်ပယီၤ ပုမာ တၢ်ဖိအဖိအလံာ်တဖုဉ် ကမာလိဘဉ် တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သုအဂီၢ် ဖဲ ၁၉၉၉ နံဉ်န့ဉ် ဘဉ်တၢ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်ဝဲ ဆဉ်သု လုၤကွီအံၤန့ဉ်လီၤ စးထီဉ်ဝဲ ၂၀၁၂ နံဉ်န့ဉ် ဆဲးကျဲးဝဲဒဉ်ဒီးကီၢ်ပယီၤခိဉ် တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သုဝဲကျဲၤ ဒီးမုၢ်စုၢ် ကိးခိကီၢ်ကွီ တဖုဉ်လၢအနုာ်လီၤ ဒီးစံးဝဲ ကီၢ်ပယီၤခိဉ်အတီတဆဲ န့ဉ်လီၤ

လၢတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအပူၤ တၢ်ဒုး အိဉ်ထီဉ်ဝဲခိ ကီၢ်ဆဉ်သုလုၤကွီအံၤ

ကီၢ်ကွီဉ်တံဉ်, တးခိကီၢ်ရုဉ် မံၢ်ဆိး, ဖိဉ်ဖရဉ်ဒီး မံၢ်လမုၢ် ကီၢ်

တၢ်ကွဲမုဉ်
ပကွဲမုဉ်ဘဉ် ပုဖးလံာ်ဖိ ကိးဂၤလၢ အသးမုၢ်အိဉ်ကွဲးထီဉ် တၢ်ကစီဉ်, တၢ်ကွဲးထီရီၤဒီး ထါအကလုဉ်ကလုဉ် မုၢ်ဂုၤ ဆုာဘဉ်ဆူ ကညီတၢ်ကစီဉ် ဝဲလီၢ်ခိဉ်သ့ဉ် သုဝဲန့ဉ်လီၤ. ဘဉ်ယး ပတၢ် ကစီဉ်, တၢ်ကွဲးသ့ဉ်တဖုဉ်အံၤ သုမုၢ်အိဉ်ဒီး ဟ့ဉ်ထီဉ် တၢ်ဟ့ဉ်ကူဉ်ဟ့ဉ်ဖးဒီး အိဉ်ဒီးဆုာထီဉ် သုတၢ်ကွဲး သ့ဉ်တဖုဉ်န့ဉ် ဆုာအီၤဆူ kicnews@yahoo.com မုတမုၢ် လၢလီၤတဲစီ 087 198 2417 အံၤ သုဝဲန့ဉ်လီၤ. ပတုၤလိဉ်မုဉ် ပုဖးလံာ်ဖိ အတၢ်ကွဲးတဖုဉ်ထီဉ်ဘိန့ဉ်လီၤ.

ကောင်ယိုင်လိက်မဝံ့မှ

စပ်ယဉ်သာအဲဆိုင်

ခိုင်သျှင်းခိုင်သာသဒ္ဓါအို

ဖင်းထင်းကောင်ကောင်စင်ဟိုင် ဖပ်-မိုထောင် (တိုင်)လင် ကောင်စင်ခေါတ်တိုင်(ထောင်) လိက်စွဲအော့ ခေါတ်အော့ လို လိုဖုင်း(ဖုန်း)မိုင် လိက်ပြိုင်ဟုယုနက် လင်လိုစိမ်း တာ- ယော့ပုပ်-ယောင်ထောင်လှိုင် ကောင်ယိုင်လိက်မဝံ့မှ ကောင်လိက်ဆာ- စပ်ယဉ်ခိုင်ဖာနီ (ခွါတိုင်) လိက်ဆောင်- လို။ အိုဟောင်းအိုကျင်းကို "ယဉ်သာ အိုဟောင်း မိုဖေလင် ကိုလ်စားသာ ဟားဒေ (Hard Disk) ကင်ဖုံး" ဟိုဖုံးစား ဆိုပြိုင်စေကိုသိုင် တွေငွေယဉ်သာသီးလှိုင်ကာ သာထောင် သူးစားသယ်ဟိုင် သာပေပိုင်သူးစားထောင်ဆောင်-လှိုင်။ ခိုင်သျှင်း ခိုင်သာသေ့ သဒ္ဓါဟုယုဖွတ် ဟုယုအို စေယိုင်သိုင် တိုင်း ခွဲက လာစက်တေန်မိုင်ခိုင်ခွဲအိုင် ထိုင်ခွဲလျှင်-မိုင်ကို ယုခိုင်လင်ထွင်-ဟိုင် မိုအော့ တိုကွယ်လင်ထောင် ဖွဲ့လိက်ပပ် (ယာဆင့်၊ ယုဆင့်၊ နို့ဆင့်၊ ဟိုပင်းဆင့်) သယ်အိုဟောင်း ခိုယောင်ပပ်-ဟေ့ထောင် လိက်မူသယ် ခိုင်လင် လိက်မူ လင်-လိစားကင်ကင် အော့ထောင် ကင်ယူ တိုင်ဟိုင် ခိုင်လင်ထောင် လိုသိုင်သယ် ဟားဒေ (Hard Disk) ဖိုင်တာ အိုကင်းယိတ် ဟားဒေ (Hard Disk) ဟာဟိုင် ပုဂံထင်းလှိုင်ကောင်-လိုင်စား လိက်မူ လင်မာ-ခွဲက ထိုင်သီး အိုလှိုင်ကင်၊ စားယောင်ပပ်-ယော့ ကောင်ထိုင်သီး အိုလှိုင်ကင် ဆောင်-လှိုင်။

လိက်လဲအိုတာ မာကိုလှိုင်အိုကင်းအိုလာယိုယိုင် ဟားဒေ (Hard Disk)ကင်ဖုံးသီးမ ယိုဆိုင်ထောင်- အေး။ စင်စိုက် သံထိုင်ကင်ယူတာဟိုင် လိက်မူသယ် စားလင်အိုကေထိုင် လိုသိုင်သယ်ကင်ယူတိုင် စက်မိုင်ပီပီလှိုင်။ ကင်ယူတိုင်အေးမာသာလှိုင်မိုင်မိုင် လိက်သီးဟာဟိုင်လင် မာ-ပိုင်ခွဲကစေကိုသိုင်လှိုင်။

စေလှိုင်ထင်းသာစား စေကိုသိုင်စားကို မိုယို ကောင်-ဟားဒေ(Hard Disk)မိုချင်လင်ကိုထလိုက်၊ အေး လိုထိုင်ထိုင် စေအင်းယူစားထိုင် မိုယိုင်သိုင် ဆိုင်ခင်း စေကိုသိုင် အိုစင်စင်သီး ခိုင်-သာကျားသာ အိုသောဟ် အိုယား အင်းကောင်းသာစားကင်ထီးအေး။ စူးဖိုင်ယိုင် စေသီးအိုကြင်အေးလှိုင်။ အင်းတင်ထိုင်ထင်း လိက်အိုက် သယ်ယိုင် အိုအိုအိုအို-ယုဂ်၊ အေးစားလင်လင်သာထိုင် အိုလှိုင်ကို လိက်အိုက်လိက်စိမ်းသယ်တင်ထင်းအေး ထိုင်အိုတင်ထင်းသေ့ မွှာကောင်စေ ဖပ်အိစေအိုင်မွှာအေး။ စင်စိုက် မိုယိုကင်ယူတိုင် မိုယိုဟားဒေ(Hard Disk) ကင်ဖုံးသီးမ ဆိုကားဆိုဟုယု အိုလှိုင်။

တွေငွေသာလှိုင်မိုင်ကို ဖွဲ့လိက်ထူလီအိုဟောင်း

ဆိုမိုယိုမာစုံးဖေကင်ယူတိုင် အော့ဟားဒေ(Hard Disk)သီး ယိုင် လှိုင်ခင်းထင်းစား ဟိုဖုံးယုဂ်လှိုင် တွေငွေသာ အော့ဟောင်းလှိုင်။ အိုယိုင် ဖွဲ့လှိုင်ကိုလှိုင်ဖေးဒေ (Hard Disk)စေယိုင်သိုင် သာထောင်သူးသာ လှိုင်ခိုင်တာ-လှိုင်။ ဖွဲ့လှိုင်စေအိုသယ်လှိုင်စားကို အေးသေ့ယုအော့ဟိုင်ခိုင် မိုကောင်-သူးစားကြင်ဆိုဟုယု။ စင်စိုက် ထိုင်တင်သီးစုင်း အေးလှိုင်။ လင်ဟ်သာပေပိုင်ထိုင်လှိုင်မိုင်ကို မာလာ-ကင် လိက်လဲအိုစာဆိုမာ ထိုင်အိုမာသေ့ ဆိုအိုမာတိုင် အိုကင်ဟာအေး။ ထိုင်အိုသေ့ယုအိုလှိုင်-အိုယိုကင် ဟာအေးလှိုင်။ စင်စိုက် လိက်လဲအိုဆာ-သယ်အိုဟောင်း စားလှိုင် လာ-ကင် စူးဖင်းခင်းလင် (ကင်ယူတိုင်၊ ဟားဒေ၊ ပုံရေန်တာ၊ ကေန်မိုရာ)တိုဟာ-ယု-သီး ဆိုအိုကားသေ့ဖေ ကင်ဟာအေး။ ဆိုခင်းဆာ-သယ်ဖွတ်ထင်းသေ့အေး။ လိက် လဲအိုဆာ-သယ် ယုင်းယုင်းယယ စားအိုကြင်အင်း ကြင် စေယိုင်သိုင်လှိုင်။ စားဖင်းကြင်ကင်ယူတိုင် အိုကင် အိုခိုင် သယ်ကွဲညှိုင်လှိုင်။ ကင်ယူတိုင်ဟေ့ပိုင်စားစား ကင်ဖုံးသီး ဖမ်းကောင်-ကင်ဖိုင်ခိုင်အေးလှိုင်။ ကိုယာ ဟားဒေ (Hard Disk)လှိုင်သီး မွှာကောင်လိက်ဆာမိုင်မိုကို သေ့ယုထိုင်ဆိုင်ကား ဆိုဟုယု မာစိုက်မာဆိုင်လောဟ်သာကို ကောင်-တာ-လှိုင်။ စာဂုဏ်စာတာသူးစား စပ်ယဉ်ခိုင်ဖာနီ (ခွါတိုင်) အော့ဟောင်းလှိုင်လှိုင်။

၁၃-၁၁-၂၀၁၉ သင့် ကောင်ဟိုင်ကို ယုဟုယု ထိုင်ထိုင်ထိုင် ထိုင်ယုလိက်လဲလင်-ဌာန(ဖေကင်ကောင် ဖွဲ့ဆိုင်ယိုလာလင်-ဌာန)ကိုတာ- ခို-ဆိုကင်အိုပို၊ မိုအပ် တိုခွဲညှိုင်လှိုင် "ယိုင်-ယိုင်-ယိုင်သာအိုဟောင်း ဖိုင်သာထွာ၊ စေယိုင် မွှာယုကောင်-ထလျာသ်တာ-လှိုင်" စပ်ယုယု။ ခိုင်-ခိုင်(ထိုင်ဝါနီ) လင်ဖေယုစေကိုသိုင်ဟိုင် ခိုင် လင်ဖေယုစေကိုသိုင် လိက်ချလှိုင်ဖုံး၊ လိက်ချလင်ကို ကောင်ထာ "လှိုင်ယုထိုင်လှိုင် ခိုင်ကွဲကောင်ပြိုင်ယုလှိုင် လိက်လဲလှိုင်" စေကိုသိုင်လှိုင်။ ကောင်လိက်ဆာ- တိုကိုင်-တိုကိုင် သေ့ယု လောဟ်သာခိုင် (အိုခိုင်= အထာ) စေကိုသိုင် စားလင်ဖွတ် စားအင်းကိုင် အိုလင်- အိုအေး။ စူးလင်အေးအိုဟာဟာကို ထိုင်ဖေလင်လောဟ် သာ၊ ယောင်-ထိုလောဟ်သာ စေကိုသိုင်လှိုင်။

ဆိုလှိုင်ကို စပ်ကောင်ကြင်ယု(ချီလီ)၊ စပ်ယုယု ယုယုခိုင်-ခိုင်(ထိုင်ဝါနီ)အေယု ဝိုင်သိုင်သိုင်ဟာ ထိုင် ဖေ ကင်ကောင် ဖွဲ့ဆိုင်ယိုလာလင်-ဌာနကိုအိုင် ယောင်-ဟေ့ပိုင် လိက်မူသိုင်-ကိုခိုင်လှိုင်။ သံထိုင်ထိုင်ယူတိုင်ဟိုင် လိက်ပပ်-

ခို-ဆင့်၊ ဆိုဆင့်လိက်မူသယ်၊ ဖွဲ့ဆိုင်ဖေဟတ် လှိုင်ထိုင် စင် လိက်မူသယ် အေစပ်ယုဖာနီယိုင် (စောမြင့်သူ) ပွဲထ ကြိုခင်းသေ့ယု တို-ဆိုယိုလာ (ကရင် ရိုးရာ ခိုး အကနင့် သိမှတ်ဖွယ်ရာ)လိက်သယ်ကိုလှိုင်။ မို ထိုင်ထင်း လိက်အိုက်အိုဟောင်း မိုစားလင်ထင်းလှိုင်၊ ယိုဖုံးစား လေလင် ထင်းဆောတ် ခြိုဌာသယ်ကို ဖမ်းယော့ခို-ထင်းထိုင်ထိုင် ဆောင်-လှိုင်။ အော့ဟောင်းလှိုင်လိက်သယ် စားကင်ကင် အင်း ယုယုအိုမိုင် လှိုင်လှိုင်စားတာ- စားအင်းစာကောင်-ထိုင် လှိုင်အိုအော့ထိုင် ကင်ယူတိုင်ဆာ-သယ်အိုအိုင်ဆောင်-လှိုင်။ ကောင်ဟားလင်ဆိုခိုင်ကို စပ်အေယုဖေ(ဖေကင်ကောင်- ကင်ယူတိုင်) ဟုယုထိုင်ထိုင်ထိုင်လှိုင်အိုဟိုင် အေပိုင် ထင်းကင်ယူတိုင် အင်းယု၊ လိက်မူဖေ(File)သယ်ကို လှိုင်။ အိုအေယုကိုဟာ ယောင်-ဆိုင်ယိုင် မိုသားယု၊ ကင် အိုသူးအိုသူးခိုင်ဟိုင် အင်းလှိုင်ခိုင်ထိုင်ထိုင်ဆောင်- လှိုင်။

အိုသာအင်းလှိုင်ထိုင် ဖပ်-မိုလေလင်ယောင်-ဖိုင်ခွား ထိုင်ညှိုင်လှိုင် စပ်အေယုဖေဟုယုလင်ဖေထိုင်ယု "ဩ အိုလေလင်ယိုင်ဆိုကင်ထီး- - - လှိုင်ယိုင်ခိုင်ထိုင်စေ လှိုင်ဟား ယိုင်ဟိုင်-ဟိုင်ယုဂ်" ဟိုဖုံးစားခိုင်ခိုင်စေကိုသိုင် မွှာဖွဲ့ဖေ ထိုင်စေလဲကို ခွါအင်းစားစားလှိုင်အေး။ ယုဟုယုထိုင် ဆိုကင်ထိုင်ထိုင်ထိုင်ယိုင်-လိက်လင်- ကင်ယူတိုင်ထိုင်ကို ယောင်-ဆိုင်လိက်မူယုယုယု - - ယုယုယု - - အိုလှိုင်စပ် စပ်အေယုဖေလင်ထင်းယိုင်ဆို ဟုယုထိုင်ထိုင် ထိုင် ဟုယုထိုင်ဆောတ်မိုင် ဆိုင်အင်းဆိုင်အိုင်အိုကွာ ၄ ဟာဟိုင်-ဆောင်-လှိုင်။

စပ်ယုယုယုခိုင်-ခိုင်(ထိုင်ဝါနီ)ခိုင်ထင်း "အိုယိုင် ယိုချင်အင်းကိုသီးယိုင် မွှာကောင်-ထစေလျာသ်လှိုင်။ လှိုင်ကင်ပြိုင်ယိုင်လိက်ချ ကောင်-ထလျာသ်စေကို မာစုံးဖေထိုင်လိက်လဲအိုဆာ-သယ်" ယုဟိုဖုံးစား စပ်ယုယု ယုယုခိုင်-ခိုင်(ထိုင်ဝါနီ)ဆိုခိုင် အေအိုသာသဒ္ဓါကို ယုဂ်ယုနားအင်းအိုစားဆော့မာ-လှိုင်။ ဆိုမွှာစေ ကောင်ယိုင် လိက်မိုင်မိုင် လိက်လဲအို-တိုကိုင်-တိုကိုင်-ချ သဒ္ဓါအိုစေ လောဟ်သာလှိုင်ယု-ခိုင်။ လှိုင်ဟာ အေလှိုင်ဟာဖေခေါတ် ဟေ့ပိုင်လောဟ်သာ လာ-ကင်သီး စားဖိုင်ခိုင် စေအို ကင်ဟာအေးလှိုင်။ စားလှိုင် စေသယ် လှိုင်အိုလှိုင်စားချီကို ယိုအင်း သာကောဟ်(ယောင်ယောင်မာ-မာ)တာ-လှိုင်။ စားခိုင် ဟာ အိုကျားစေယိုင်သိုင် ဖွဲ့သယ်မိုသေ့ယုကင်ဟာ မွှာ အေးလှိုင်။ အေမွှာလိက်လဲအို-တိုကိုင်-တိုကိုင်-ကို

လိုလင်ပု ဝေးသီး အားခွဲဆိုင် သေ့ယုထွာ-လှိုင်။ ဆိုင်လှိုင်ကော့ကို စပ်ကောင်ကြင်ယု(ချီလီ) အေစပ်အေယုဖေသီးကိုဟာ အော့ဟ်လိက်သံထိုင်လိက် ဖိုင်ဖေ မူ-မ အိုထိုင်ထိုင်သားဆောင်-လှိုင်။ ယိုင်ခိုင်ယိုင် ယောင်-ခွဲက လိက်မူ လှိုင်အိုင်လှိုင်လှိုင် ကိုယာ စားလင်ထိုင် စားထင်းလိက်မူကို ဆိုခိုင်ခိုင် မိုက်အိုအေးလှိုင်။ ဆိုဖာနီ ထင်းထိုင်ယုဂ်သီး ကိုလှိုင်ဆိုမာ လှိုင်မိုက် ဟိုင်လှိုင်စား ဖမ်းထိုင်မာထိုင်ထိုင် လှိုင်ခိုင်ဆောင်-လှိုင်။ ဆိုကင်ပပ်- လိက်ယိုင် အေယုစားထင်းကို စားလင် ဟင်းခေါတ် ခိုင် ဆိုကင်ချီလီ ထိုင်ကင်ကောင်လာယု၊ ကိုတာ- ကင်းထင်းထိုင်ဆိုင် လှိုင်ခိုင်လှိုင်ယု လိုဟုယုအေးဝါ ကင် ကောင်လား ခိုင်လှိုင်အိုကျား- - - အိုကျား- - - စေယိုင်သိုင် လှိုင်ခိုင်အိုင် အိုကျားလာဟိုင်သယ်လှိုင် မာသာ စေ ဟုယုထိုင် ကိုဖွတ်ထိုင်သာ လှိုင်ခိုင်လှိုင်။

လာ-ကင်ခိုင် ကောင်ယိုင်ဝယ်လိက်၊ လိက်လဲ ဆာ-သယ်လှိုင်စား လင်မာ-အေးယုအေးယုလှိုင်။ ယောင်ထင်း အေကင်ကောင်လာယု၊ တိုယု-ယုလှိုင်။ အေမွှာလှိုင် စ ဝင်းယု-ကင်ကောင်ခင်းထိုင်လှိုင်သာထိုင်။ မိုခိုင်ထိုင်- ကင်ကောင်သာလှိုင်အို၊ မိုခွဲကယိုင်ကောင်စင် သာလှိုင်လင်၊ သာခိုင်အိုထိုင်အို အေလိက် ခိုင်ခိုင်ကင်းယိုင်လှိုင်။

သာအိုအို အေလိက်စေယိုင်သိုင် ကောင်လိက် ဆာ-သယ် ကိုယုထိုင်ယု သေ့ယုလောဟ်သာ ခွဲခိုင် လောဟ်သာခင်းချီလှိုင်လှိုင်။ ကုတ်လိက်လဲ ကိုလှိုင်ဆိုမာ ဆိုင်ထင်းအိုထင်းဖေ လင်သုဂ်အေ ထိုင် အိုလင်သုဂ်သေ့ လိက်လဲအို အေအေးလောဟ်သာကို အိုင်ဆိုလောဟ်သာ အေမွှာ မိုကင်-ကိုလှိုင်။ ဆိုင်လှိုင် လိက်လဲအို-သီးယိုင် သာထင်းဆိုင်သေ့ စေဖွဲ့သိုင်အေးလှိုင်။ အိုသဒ္ဓါသီး အိုကင်းဖွဲ့ညှိုင်လှိုင်။ စူးဖိုင် စေလှိုင်အိုစား ကင်စါသီး အေအေးလိက်စိမ်း လိက်အိုက်ကို အိုကဲအေးလှိုင်။ မိုယိုဖေဟောင်းဖေကျားစားသာ ဆိုင်ခိုင်လိက်အိုဆာ-သယ် ကိုလှိုင်။ မွှာလိက်လဲအို-သီး အိုသာခိုင်လှိုင်။

စေယိုင်လင်ဝယ်အိုဖေခေါတ် အိုဟောင်းအိုကျင်း လှိုင်စား မွှာကောင်ယိုင် လိက်ဆာ-သယ်သီးစေ ဆိုင်တင် ကင်းခွဲခိုင် ပီပီလှိုင်။ ထိုင်ဆိုင်တင်ကင်းခွဲခိုင်ခိုင်ကို ကောင် ဖွတ်ထင်းစားလှိုင်လှိုင်ခေပ်-ဟိုင် စေလိက်လဲအို- သယ် ကိုယုထိုင်ယု နားသေ့ဖေလောဟ်သာ မိုအိုအေး ကင်းယိုင်သိုင် ပိုယောင်ကောင် သေ့ယုစားတာ-လှိုင်။ စေဆိုင်ယုသာသိုင် မွှာလင်ယုသာလင်သာ အီးလင်သာ မွှာအေးလှိုင်။ အေသေ့ယု စားသာဟာဟာ လေလင်ယောင်- လာ- လိက်လဲခိုင်သာကို ထိုင်ထိုင်ထိုင်ထိုင်ထိုင်ထိုင် ဟိုင် ကောင်ယိုင်လိက်ဆာ- ကိုယုထိုင်ယု သဒ္ဓါအိုလာ- လောဟ်သာ ကိုင်ခိုင်ကိုင်ခိုင်အေကို သာဆိုမူလာ-အို စေကိုသိုင်လှိုင်။

အိုယိုင် ဆိုင်လိက်မူ၊ ဆူကောင်လိက်မူ သယ်ဟိုင် မိုအော့ဟ်လင်ထိုင်ထိုင်ထိုင် လိက်စိမ်းသယ် အိုဟောင်း အိုဖာနီထင်းကောင်ဟိုင်ခိုင် မိုစားလေလင်ထင်းလှိုင် ခိုင်လှိုင်-အိုင်ဆောင်-လှိုင်။ မိုစားခိုင်တင်ကင်း ဆိုင်ကားဆိုဟုယု စေသေ့သိုင်သယ်လဲသီးမ ထိုင်လင်ထိုင်ထိုင်ထိုင်ထိုင် လာ-ကင်ခိုင် ကောင်ယိုင်လိက်ဆာ-သယ် သဒ္ဓါလှိုင်ဖေကို ဝါယုယုလင် အိုထိုင်လှိုင်သာခိုင်ကိုလှိုင်။ ။

စပ်ယဉ်သာအဲဆိုင်

Copyright © Randy Glasbergen. www.glasbergen.com

© 2000 Randy Glasbergen. www.glasbergen.com

ကောသလျူအိုပဟို အလုပ်အမှုဆောင်နော်ဒါးမုန့် တွေ့ဆုံခြင်း

အမျိုးသမီး အကြမ်းဖက်ခံရမှု လျော့နည်းစေဖို့ အမျိုးသားတွေ မပါဝင်ရင် အကုန်ပပျောက်ဖို့ မလွယ်ဘူး

KWO က ၁၆ ရက်တာ လှုပ်ရှားမှု လုပ်ဆောင်ခြင်းအကြောင်း အခြေအနေလေး ပြောပြပါအုံး။

KWO က နေဦးဆောင်ပြီး အလွှာပေါင်းစုံ အမျိုးသမီးတွေ ပူးပေါင်းလှုပ်ရှားမှုက အခုဒုတိယအကြိမ်မြောက် လုပ်ဆောင်တာဖြစ်တယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့နှစ်က KNU သထုံခရိုင်၊ တပ်မဟာ(၁) မှာ လုပ်ဖြစ်တယ်။ အစည်းအဝေးရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ အခြားခရိုင်မှာ ပြန်လုပ်ချင်သလို မူတည်ရာ(ဖာပွန်)ခရိုင်က အမျိုးသမီးတွေက သူတို့ခရိုင်မှာ လာကျင်းပစေချင်တဲ့ အတွက်လည်း ဖြစ်တယ်။ အရင်တုန်းကဆိုရင် သူ့ခရိုင်နဲ့သူ လုပ်ဆောင်တာရှိပါတယ်။

ကိုယ့်ခရိုင်နဲ့ကိုယ်က ပွဲသေးသေးနဲ့ ကျင်းပတာဆိုတော့ အများမသိမှာ၊ စိတ်မဝင်စားကြမှာလည်း စိုးရိမ်တယ်။ အဲဒါကြောင့် အမျိုးသမီး အကြမ်းဖက်ခံရတာတွေ လွတ်မြောက်ဖို့က တာဝန်ရှိတဲ့လူတွေဖြစ်စေ ရွာသူ၊ ရွာသားတွေဖြစ်စေ သိဖို့အတွက် ခရိုင်အားလုံး၊ ဒုက္ခသည်စခန်းအားလုံးက KWO အမျိုးသမီးအဖွဲ့ဝင်တွေ စုပြီး ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ဖို့ အခုလိုပွဲအကြီးကြီး ကျင်းပပြီး လှုပ်ရှားမှုတွေ လုပ်တာ ဖြစ်တယ်။

အကြမ်းဖက်ခံရတဲ့ အမျိုးသမီးတွေအတွက် ၁၆ ရက်တာ လှုပ်ရှားမှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး KWO က ဘာတွေ လုပ်ရှားလုပ်ဆောင်တာ ရှိပါသလဲ။

အမျိုးသမီး အကြမ်းဖက်ခံရမှု ပပျောက်ဖို့အတွက် ကျမတို့ ၁၆ ရက်တာ လှုပ်ရှားမှုက နိုဝင်ဘာလ ၂၅ ရက်နေ့မှာ လှုပ်ရှားမှုအစီအစဉ်ပြုလုပ်တယ်။ ပြီးရင် ခရိုင် ၇ ခုနဲ့ ဒုက္ခသည်စခန်းထဲက တက်ရောက်တဲ့ အမျိုးသမီး ကိုယ်စားလှယ်တွေက သူတို့ နေရပ်ပြန်ပြီးတော့ သူတို့ရပ်ရွာထဲမှာဖြစ်ဖြစ် စာသင်ကျောင်းမှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဘော်ဒါဆောင်တွေမှာပဲဖြစ်ဖြစ် ၁၆ ရက်တာ လှုပ်ရှားမှု လုပ်ရတဲ့အကြောင်းတွေ၊ အမျိုးသမီးများအပေါ်အကြမ်းဖက်မှု ပပျောက်ရေးဆန့်ကျင်တဲ့ လှုပ်ရှားမှုလုပ်ရတဲ့အကြောင်းတွေ၊ ပြီးရင် အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှု အကြောင်းတွေ။

နောက်တစ်ခုက ဒီလှုပ်ရှားမှုနဲ့ပတ်သက်ပြီး အသိပညာပေး လက်ကမ်းစာစောင် ဖြန့်ဝေတာ၊ ဖဲကြိုးဖြူ လှုပ်ရှားမှုကို ပညာပေး လုပ်ဆောင်ဖို့ အစီအစဉ်တွေ ရှိပါတယ်။ ပြီးတော့ နိုဝင်ဘာ ၂၅ ရက်နေ့ကနေ ဒီဇင်ဘာ ၁၀ ရက်နေ့အထိဆိုတော့ ကြားထဲမှာ လူ့အခွင့်အရေးနေ့လည်း ရှိသေးတယ်။ အဲဒီမှာ ပညာပေးလှုပ်ရှားမှုတွေ ဆက်လုပ်ဖို့ ရှိပါသေးတယ်။

အခုလှုပ်ရှားမှုလုပ်တာနဲ့ပတ်သက်ပြီး အမျိုးသမီးတွေကို

ဘာ Message (သတင်းစကား) ပေးချင်တာလဲ။

နိုဝင်ဘာ ၂၅ ရက်နေ့ဟာ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာရှိတဲ့ အကြမ်းဖက်ခံရတဲ့ အမျိုးသမီးတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆန့်ကျင်တဲ့နေ့ ဖြစ်တယ်။ အမျိုးသမီးများအတွက် အရေးကြီးတဲ့ နေ့ရက်လည်း ဖြစ်တယ်။ ကျမတို့ ပြန်ကြည့်မယ်ဆိုရင် အမျိုးသမီးတွေက အကြမ်းဖက်ခံရတာတွေရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် အကြမ်းဖက်ခံရတာကို သူတို့ကိုယ် သူတို့မသိဘူး။ တချို့ကျတော့ သူတို့အကြမ်းဖက်ခံရတာကို ထုတ်မပြောကြဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီနေ့မှာ နှိပ်စက်ခံရတဲ့ အမျိုးသမီးတွေ၊ အကြမ်းဖက်ခံရတဲ့ အမျိုးသမီးတွေအတွက် လွတ်မြောက်ဖို့၊ ပပျောက်ဖို့ လှုပ်ရှားမှုတွေ လုပ်တာ ဖြစ်တယ်။

ကရင်အမျိုးသမီးဖြစ်စေ၊ အမျိုးသမီးအားလုံး ဖြစ်စေ ရပ်ရွာထဲမှာနေတဲ့ အမျိုးသမီးများဖြစ်စေ အလွှာစုံ အမျိုးသမီးများ အားလုံးကို အားပေးချင်တာက ကိုယ်အကြမ်းဖက်ခံထားရရင် တိုင်ကြားနိုင်တဲ့ ကိုယ်ပိုင်အခွင့်အရေး ရှိတယ် ဆိုတာကို သိထားဖို့ပဲ။ ပြီးတော့ ကိုယ်တိုင်မဟုတ်သော်လည်း ကိုယ့်မျက်စိရှုရာ အကြမ်းဖက်ခံရတဲ့ အမျိုးသမီးတွေရှိရင် ကြောက်မနေဘဲနဲ့ ထုတ်ဖော်ပြောကြပါလို့ အမျိုးသမီးအားလုံးကို ပေးသိချင်ပါတယ်။

အမျိုးသမီးအဖွဲ့တွေရှိလာတာနဲ့ပတ်သက်ပြီး အမျိုးသမီးအတွက် ဘာတွေအကျိုးကျေးဇူး ရလာသလဲ။

ကျမတစ်ယောက်အမြင်နဲ့ ပြောရမယ်ဆိုရင် အမျိုးသမီးနဲ့ကလေးသူငယ်အတွက် လုပ်ဆောင်ပေးတဲ့ အဖွဲ့ရှိ လာတာဟာ သူတို့အတွက်အများကြီး အထောက်အကူပြုတယ်လို့ မြင်ပါတယ်။ အရင်တုန်းက အမျိုးသမီး ဖြစ်ရင် ဘယ်လိုနေထိုင်ရမယ်ဆိုပြီး သတ်မှတ်ချက်တွေနဲ့ နေထိုင်ရတယ်။ ဒါကို အမျိုးသမီးတွေကလည်း ရှေးအစဉ်အလာ သတ်မှတ်ချက်အတိုင်း လက်ခံနေထိုင်ကြတယ်။ သူတို့မှာ ဦးဆောင်နိုင်တဲ့ အခွင့်အရေးရှိတာကို မသိဘူး။ အမှန်ဆိုရင် အမျိုးသမီးတွေရဲ့ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်း အများကြီး ရှိပါတယ်။

အခုဆိုရင် အမျိုးသမီးအတွက် လုပ်ဆောင်ပေးတဲ့ အဖွဲ့ရှိလို့ အမျိုးသမီးတွေကို သင်တန်းတွေ၊ ပညာပေးတွေ လုပ်ပေးနိုင်လို့ အခုအမျိုးသမီး တော်တော်များများ မျက်စိပွင့် နားပွင့်လာပြီလို့ ပြောလို့ ရပါတယ်။ တကယ်လို့ အမျိုးသမီးတွေအတွက် ပညာပေးတွေ လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်တဲ့ အဖွဲ့တွေ မရှိခဲ့ဘူးဆိုရင် ကျမတို့အမျိုးသမီးတွေက ထုံးတမ်းအစဉ်အလာ သတ်မှတ်ချက်တွေနဲ့ပဲ နေသွားမယ်။ ပြီးတော့ ဖိနှိပ်ခံရပေမယ့်လည်း ဖိနှိပ်ခံ

အတိုင်းပဲ နေမယ်လို့ထင်တယ်။

လက်ရှိအချိန်မှာ ပွင့်လင်းမှုတွေရှိလာပြီဆိုတော့ ရပ်ရွာအတွင်းမှာရှိတဲ့ အမျိုးသမီးတွေအခြေအနေကို ဘယ်လို မြင်တွေ့ရလဲ။

ရပ်ရွာအဆင့်မှာဆိုရင် ကျမတို့ ကရင်အမျိုးသမီးတွေက သူတို့တွေကို ပညာပေးတာတို့ သင်တန်းတွေပေးတာတို့ သိပ်မရှိတဲ့အတွက် အကြမ်းဖက်ခံရတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ထုတ်ဖော်တင်ပြတာတို့ အရင်တုန်းက သိပ်မတွေ့ရဘူး။ မကြားရဘူး။ ဒါပေမယ့် အခုအချိန်မှာဆိုရင် အမြင်ဖွင့်သင်တန်းတို့ ပညာပေး ရောက်တဲ့ နေရာမှာဆိုရင် သူတို့မှာ အကြမ်းဖက်ခံရတာရှိရင်တော့ ခြိမ်းခြောက်မှု အကြောက်တရားအောက်မှာ ရှိပေမယ့်လည်း လာတိုင်ကြားတာတို့ လာပြောပြတာတို့ များလာတယ်။

အခုအခြေအနေ ပြန်ကြည့်မယ်ဆိုရင် နေရာတိုင်းမှာက အကြမ်းဖက်ခံရတဲ့ အမျိုးသမီးတွေမရှိတဲ့ နေရာဆိုတာ မရှိပါဘူး။ နေရာတိုင်းမှာ ရှိတယ်။ လက်ရှိ အမျိုးသမီးတွေ လိုင်ပိုင်ဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်ခံရတာ အများကြီးရှိတယ်။ လိုင်အကြမ်းဖက်ခံရတာတွေကလည်း သူစိမ်းတွေကလာပြီး အကြမ်းဖက်တာ မဟုတ်ဘူး။ အခု အချိန်မှာ ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင် ကိုယ့်ဆွေမျိုး၊ အိမ်အတွင်းမှာလည်း ရှိတယ်ဆိုတာ သတိထားရမှာ ဖြစ်တယ်။

အမျိုးသမီးများအပေါ်အကြမ်းဖက်ခံရမှုလျော့နည်းလာဖို့ အမျိုးသားတွေ ဘယ်လို ပူးပေါင်းပါဝင်သင့်လဲ။ လက်ရှိ အချိန်အမျိုးသားတွေဘယ်လောက်အထိပူးပေါင်းပါဝင်မှု ရှိပြီလဲ။

အကြမ်းဖက်ခံရမှု ပပျောက်ဖို့အတွက် အမျိုးသမီးတွေကြီးပဲ လုပ်ဆောင်ရတာမဟုတ်ဘူး။ ကျမတို့ မြင်ချင်တာက အမျိုးသားတွေလည်းပါဝင်ပြီး လုပ်ဆောင်ပေးစေချင်တယ်။ တကမ္ဘာလုံးမှာ ပြန်ကြည့်မယ်ဆိုရင် အကြမ်းဖက်ခံရတာတွေက အမျိုးသားထက် အမျိုးသမီးတွေကပိုပြီး ခံရတာများတာတွေ ရတယ်။ အကြမ်းဖက်တဲ့ လူတွေကတော့ အမျိုးသားတွေများတယ်။ ဒီတော့ အမျိုးသမီး အကြမ်းဖက်ခံရမှု လျော့နည်းစေဖို့အတွက်က အမျိုးသားများ မပါဝင်ရင် အကုန်ပပျောက်ဖို့ မလွယ်ဘူး။ ဒီတော့ အမျိုးသားတွေ ပူးပေါင်းပါဝင်စေချင်တယ်။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်ခံရမှု လျော့နည်းအောင် အမျိုးသမီးတွေ ပြောဆိုတာတွေထက် အမျိုးသားတွေအချင်းချင်း

ပြောဆိုရင် ပိုပြီးတော့ နားထောင်ကြမယ်။ အဲဒါကြောင့် အမျိုးသားတွေ ပူးပေါင်းပါဝင် ပြောဆိုပေးစေချင်ပါတယ်။ အမျိုးသားတွေအချင်းချင်း ပြန်ပြီး ဖလှယ်ပေး၊ အသိပညာပေးတွေ လုပ်စေချင်ပါတယ်။

အရင်ကဆိုရင် ဒီလိုလှုပ်ရှားမှုတွေ လုပ်တာဟာ ဒီဟာက အမျိုးသမီးတွေအလုပ်၊ သူတို့နဲ့ မဆိုင်ဘူးဆိုပြီး ပူးပေါင်းပါဝင်တာမရှိဘူး။ ဒါပေမယ့် အခုအခြေအနေအရ အရင်ကနဲ့ ပြန်နှိုင်းယှဉ်ရင် အခုက ခေါင်းဆောင်အဆင့် အမျိုးသားတွေက နည်းနည်းနားလည် သဘောပေါက်လာပြီး အနည်းငယ် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုရှိလာတယ်။ ဒီနှစ်မှာ လုပ်တဲ့ အစီအစဉ်အရဆိုရင် အမျိုးသားဦးရေ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု များလာတာတွေ ရတယ်။ များလာပေမယ့်လည်း ပြန်ကြည့်ရင် သူတို့က တကယ်စိတ်ရင်းနဲ့ ပူးပေါင်းပါဝင်ချင်လို့ လာတာရှိသလို တချို့က တာဝန်အရ လာတာလည်း ရှိချင်ရှိမယ်။ တကယ် စိတ်ရင်းနဲ့လာတာက အရေးအတွက် နည်းသေးတယ်။

အမျိုးသမီးအဖွဲ့အရေးရှိတဲ့အကြောင်းကို အမျိုးသမီးထုတွေကို ဘာအားပေးတိုက်တွန်းချင်လဲ။

ကရင်အမျိုးသမီးအားလုံးအတွက် ဒီနှစ် ကျမတို့ရဲ့ ဆောင်ပုဒ်က “ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်အတွက် သင်၏ အာဏာကို အသုံးပြုပါ” ဖြစ်တယ်။ ပြောချင်တာက ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ဖို့အတွက် အာဏာရှိတဲ့ သူကသာ လုပ်ဆောင်ရတာမဟုတ်ဘူး။ လူတိုင်းမှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကာကွယ်ဖို့အတွက် ပြောဆိုနိုင်တဲ့ အာဏာရှိတယ်။ ပြောဆိုခွင့်ရှိတယ်။ အဲဒီ အခွင့်အာဏာတွေကို အသုံးပြုဖို့အတွက် ဖြစ်တယ်။ လူတိုင်းမှာ ကိုယ့်အနာဂတ်အတွက်၊ ကိုယ့်မျှော်လင့်ချက် အတွက် ထိခိုက်ရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကာကွယ်ဖို့၊ ပြန်ပြောဆိုဖို့ ကိုယ့်အာဏာရှိတဲ့အတွက် ကိုယ့်အာဏာကို အသုံးပြုရမယ်။

ပြီးတော့ ကိုယ့်အရှေ့မှာ အကြမ်းဖက်ခံရတဲ့ လူတွေတွေ့ရင် အဲဒီအကြမ်းဖက်ခံရတဲ့ သူတွေအတွက် ကာကွယ်ဖို့ ကိုယ့်အာဏာကို အသုံးပြုသွားရမှာ ဖြစ်တယ်။ အမျိုးသမီးအားလုံးကို ပြောချင်တာက အမျိုးသမီးတွေမှာလည်း အခွင့်အရေးရှိတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကာကွယ်ဖို့ ပြောဆိုနိုင်တဲ့ အခွင့်အာဏာ ရှိတယ်။ ကိုယ့်အခွင့်အရေးကို ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် ဆောင်ရွက်ဖို့၊ ပြီးတော့ အခြားလူတွေကိုလည်း ကာကွယ်ပေးဖို့ အခွင့်အာဏာတွေ ရှိပါတယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်။

► စာမျက်နှာ (၁၁) မှ

တခြားလုပ်ငန်းခွင် ပြောင်းရွှေ့လုပ်ကိုင်ဖို့ ပြင်ဆင်နေတယ်။ ပြန်လာတဲ့ သူတွေအများစုက အဲဒီစက်ရုံမှာ ၃ နှစ်နီးပါး အလုပ်လုပ်ကိုင်ခဲ့သူတွေပါ။ နှစ်နာကြေးရရှိဖို့အတွက် မဲဆောက် အလုပ်သမားရုံးမှာ တိုင်ကြားထားပြီး လိုအပ်တာတွေကို ကူညီဆောင်ရွက်ပေးနေပါတယ်ဟု မဲဆောက်အခြေစိုက် အလုပ်သမား သံအရာ

ရှိ ဦးဝေလင်းမောင်က ပြောသည်။ ထိုင်းတွင် MOU စနစ်ဖြင့် အလုပ်လုပ်မည်ဆိုပါက ၄ နှစ်ဆက်တိုက်သာ လုပ်ကိုင်နိုင်သလို အလုပ်ပြောင်းမည်ဆိုပါက MOU စာချုပ်သစ် ပြန်ချုပ်ဆိုရမည် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ စက်ရုံတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသော မြန်မာ အလုပ်သမား ၆၂၀ ကျော်မှာ MOU

စနစ်ဖြင့် သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူ အများစုဖြစ်သလို CI (Certificate Of Identity) ပတ်စပို့ ကိုင်သူ ၂၀ ကျော်ခန့်သာရှိကြောင်း အလုပ်သမားများထံမှ သိရသည်။ နေရပ်ပြန်လာသည့် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ ဖြူးမြို့နယ်မှ မအေးမြသူက ‘စက်ရုံမှာ တရက်ကို ဘတ် ၃၀၀ ကျော် ရတယ်။ အလုပ်ကောင်းပြီး အချိန်ပို (Over Time) ရှိတဲ့ လဆိုရင် မြန်မာငွေ

၇ သိန်းလောက်ရပြီး အချိန်ပိုမရှိရင် ၃ သိန်းကျော် ၄ သိန်းလောက်ပဲ ရတယ်။ ကိုယ့်နိုင်ငံမှာ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းနည်းလို့သာ သွားလုပ်ရတာ။ ဘာသာစကား နားမလည်တော့ အနှိမ်ခံရတာတွေတွေ့ရတာပေါ့။ နောက်ထပ်ဒီလို ထပ်ဖြစ်မှာ စိုးရိမ်လို့ ထိုင်းကိုတော့ ပြန်မသွားတော့ဘူးဟု ပြောသည်။ ထိုင်းတွင် ကြိုတင်အကြောင်း

မကြားဘဲ စက်ရုံပိတ်သိမ်းပါက မသိကြေး/ဒဏ်ကြေးပေးရမည့်အပြင် အလုပ်သမားများအား လုပ်သက်အလိုက် အနည်းဆုံး ရက်ပေါင်း ၃၀ နှင့် ၂၄၀ ကြား လုပ်အားခကို နှစ်နာကြေးပေးရမည်ဟု သတ်မှတ်ထားသည်။ ယခုလပိုင်းအတွင်း ထိုင်းနိုင်ငံတွင် အလုပ်ရုံ ၆ ရုံ ထက်မနည်း ပိတ်သိမ်းခဲ့ရပြီး မြန်မာအလုပ်သမား သုံးထောင်ဝန်းကျင်အလုပ်

လက်မဲ့ ဖြစ်ခဲ့ရသလို ပြီးခဲ့သည့် ရက်ပိုင်းအတွင်းက မြန်မာနှင့် ထိုင်းအလုပ်သမား ၂၀၀ ကျော် ရှိသည့် နက္ခံပထန်ခရိုင်ရှိ နှစ်ပွိုင့်ကုမ္ပဏီလီမိတက် (Knitpoint Co. Ltd) စက်ရုံ ပိတ်လိုက်သည့်အတွက် နှစ်နာကြေးပေးရန် အလုပ်သမားများ ဆန္ဒပြတောင်းဆိုမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်ဟု ထိုင်းမှ လာသော သတင်းများအရ သိရသည်။

ICJ ကိစ္စရပ်ပတ်သက်၍ ကေအဲန်ယူ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ် နှင့် တွေ့ဆုံခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ တရားရုံး (ICJ) က တရားစွဲဆိုမှု၊ အစိုးရက တရားရင်ဆိုင်ရန် ပြင်ဆင်နေမှု စသည့် အခြေအနေများအပေါ် ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး၊ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ် ပဒိုစောတာဒိုမူးနှင့် ကေအိုင်စီက တွေ့ဆုံမေးမြန်းထားသည်များကို ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

မြန်မာပြည်ကို ICJ မှာ တရားစွဲဆိုခံရတာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကေအဲန်ယူရပ်တည်ချက်သဘောထားအမြင်ကိုပြောပြပေးပါ။

ဒီ ICJ ကိစ္စရပ်အပေါ်မှာ ပြောရမယ်ဆိုရင် ကျနော်တို့ သဘောထားက ဒီလိုရှိတယ်။ ပထမ အချက်က ကေအဲန်ယူ အနေနဲ့ နှစ်ပေါင်း ၇၀ ကျော် တန်းတူရေးနဲ့ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုရဖို့ ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်တဲ့ နေရာမှာ အပစ်ရပ် လက်မှတ် မရေး ထိုးခင်ကတည်းက တော်လှန်တိုက်ခိုက်တာတွေရှိ ခဲ့တာပဲ။ ဘယ်အချိန် ကာလပဲ ဖြစ်ဖြစ် စစ်မြေပြင် မှာ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်နေတဲ့ ကျနော်တို့ စစ်သည် ရဲဘော်တွေနဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေကို နိုင်ငံတကာ လူ့ အခွင့်အရေး စံချိန်စံညွှန်းနဲ့ အညီ ရပ်တည်ဆောင်ရွက် ဖို့ အတတ်နိုင်ဆုံး ကျနော်တို့ အသိပညာပေးမှုတွေကို အမြဲတမ်းလုပ်ပေးခဲ့တယ်။

ဒါကြောင့် လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ကိစ္စရပ်က မြန်မာအစိုးရရဲ့ တိုင်းပြည်တွင်း လူ့အခွင့်အရေး စံချိန်စံညွှန်းက နိုင်ငံတကာ လူ့သားချင်းစာနာမှု စံချိန်စံညွှန်း၊ ဥပဒေတွေနဲ့ ကိုက်ညီမှုမရှိလို့ဘဲ ဖြစ် တယ်။ ဒါကြောင့် ကျနော်တို့ မျှော်မှန်းချက်က ကေ အဲန်ယူသာမက ကရင်လူထုတစ်လုံးနဲ့ မြန်မာပြည် က ပြည်သူလူထုအားလုံး ဒီမိုကရေစီ အခွင့်အရေး၊ လူ့အခွင့်အရေး တန်းတူညီမျှမှု ရဖို့၊ ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စုကို တည်ထောင်ဖို့ ဆိုတာက ကျနော် တို့အားလုံး အဖွဲ့အစည်းဖြစ်စေ၊ တစ်ဦးချင်းဖြစ်စေ ကမ္ဘာတဝှမ်းက သဘောတူ လက်ခံထားတဲ့ လူ့အခွင့် အရေး စံချိန်စံညွှန်းတွေနဲ့အညီ နားလည် လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ဖို့က အရေးကြီးဆုံးပဲ။

ဒုတိယအနေနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံဟာ Genocide Convention ကို လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၉၄၈-၄၉ ခုနှစ်လောက် တုန်းက ဦးနု အစိုးရကနေ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ ကြည့်မယ်ဆိုရင် Genocide Convention ဆိုတာက လူ့အခွင့်အရေးကို အကာကွယ်ပြုရသလို အရေးယူ ဆောင်ရွက်မှုလည်း ပြုလုပ်ရတာ ဖြစ် တယ်။ အစိုးရက ဒါကို လက်မှတ်ထိုးလိုက်ပြီဆိုတာ နဲ့ လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုကို အကာအကွယ်ပြုဖို့

တာဝန်ရှိလာပြီး တကယ်လို့ ပြုခဲ့သည်ရှိသော် အရေးယူ ဆောင်ရွက်မှု လုပ်ရမှာဖြစ်တယ်။ အခု အစိုးရအနေနဲ့ ICJ မှာ တရားစွဲဆိုခံရတဲ့အပေါ် အဖွဲ့ ဝင် တိုင်းပြည်တစ်ခုအနေနဲ့ သွားပြီး ရင်ဆိုင် ဖြေ ရှင်းမယ့်အပေါ်မှာတော့ ကျနော်တို့ ကြိုဆိုတယ်။

တတိယအနေနဲ့ ပြောချင်တာက ငြိမ်းချမ်းရေး အစစ်အမှန်ကို ကျနော်တို့ တိုင်းပြည်မှာ တကယ် လိုချင်တာပဲ။ ငြိမ်းချမ်းရေး အစစ်အမှန်ဆိုတာက တိုင်းပြည်သားအားလုံး မည်သူမည်ဝါ မဟုတ်ဘဲ ကရင်ပဲ၊ ဗမာပဲ မဟုတ်ဘဲနဲ့ လူ့အခွင့်အရေး အစစ် အမှန်ရရှိဖို့ လိုတာကြောင့် ဒီတိုင်းပြည်အနေနဲ့ ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေထဲမှာ လူ့အခွင့်အရေး အဆင့်အတန်း ဘယ်လောက်ရှိနေလဲဆိုတာနဲ့ နိုင်ငံတကာ အသိ အမှတ်ပြု စံချိန်စံညွှန်းနဲ့ ဘယ်လောက် ကိုက်ညီမှု ရှိလဲဆိုတာ တိုင်းပြည်နေရာမှာ ကာကွယ်ရေးနဲ့ ပတ် သက်တာတွေကို ပြန်ပြုပြင်ပေးဖို့လိုတယ်။

ဒါကြောင့် အခုကိစ္စရပ်အပေါ်မှာ ကျနော်တို့မြင် တာက အားလုံးသတိပြုမှာက ကျနော်တို့ လူ့အခွင့် အရေး စံချိန်စံညွှန်းက နိုင်ငံတကာ သဘောတူညီမှုနဲ့ ကိုက်ညီမှု မရှိတာကို ဝန်ခံရမှာဖြစ်တယ်။ အဖွဲ့ဝင် တိုင်းပြည်တစ်ခု အနေနဲ့ ပြန်လည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့ လိုအပ်တယ်။ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုအပြည့်နဲ့ အရေးယူ ဆောင်ရွက်မှုတွေ ရှိရမှာဖြစ်သလို Genocide convention ပြဋ္ဌာန်းချက်အတိုင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်သွားဖို့ လိုတယ်။

အများပြည်သူ အမြင်မရှင်း ဖြစ်နေတဲ့ ကေအဲန်ယူရဲ့ သဘောထားရပ်တည်ချက်က အတိအလင်းမရှိသေးတဲ့ အပေါ်ကေအဲန်ယူက ဘယ်လိုပြောချင်လဲ။

နိုင်ငံရေး ကိစ္စရပ်ဆိုရင်တော့ ကျနော်တို့ တမျိုး ပြောရမှာပေါ့။ အခုဟာ တရားစွဲဆိုမှု အချိန်ဖြစ်တယ်။ တိုင်းပြည်ရဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာအရ အစိုးရက တာဝန်ယူ၊ တာဝန်ခံရမှာ ဖြစ်တယ်။ အခု သူတို့သွားပြီး ရင် ဆိုင်ဖြေရှင်းမယ် ဆိုတာက ကောင်းတဲ့ အရာတခု ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် Genocide Convention မှာ ပြောထားတာက အရေးယူ ဆောင်ရွက်မှုပါ လုပ်ဖို့

ဆိုထားတယ်။ ဒီကိစ္စက ဖြစ်လာမလား မဖြစ်လာ ဘူးဆိုတာကတော့ မပြောတတ်ဘူး။ အခုက တရား စွဲတဲ့ အဆင့်မှာပဲရှိသေးတယ်။ နိုင်ငံတကာအဆင့်မှာ ကြည့်မယ်ဆိုရင် ပညာတတ် အထူးသဖြင့် ရှေ့နေ ကောင်းတွေ ရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် ဒီအမှုကို တရားစွဲ တာဖြစ်ပြီး ဒီအပေါ်မှာ အစိုးရအနေနဲ့ ဒီအမှု ကျူး လွန် ဖန်တီးလုပ်ဆောင်တဲ့သူတွေကို အရေးယူဆောင် ရွက်သွားနိုင်ဖို့ ပြင်ဆင်ထားရမှာ ဖြစ်တယ်။

ပြီးခဲ့တဲ့အပတ်က ချင်းမိုင်းမှာ ငြိမ်းချမ်းရေး ကော်မရှင်နဲ့ တွေ့ဆုံအခါတုန်းကလည်း ဒီကိစ္စအပေါ်ဘာတွေပြောဆို ဆွေးနွေးဖြစ်ခဲ့သေးလဲ။

ကျနော်တို့ ချင်းမိုင်းမှာ တွေ့တုန်းကတော့ ဒီကိစ္စ အပေါ် ပြောဆို ဆွေးနွေးတာမျိုး မရှိပါဘူး။ ဒါပေ မယ့် တခြား တိုင်းရင်းသားတွေနဲ့တော့ ရှိကောင်းရှိ မယ်။ မပြောတတ်ဘူး။ ကျနော်ကြားတာက EAO ၁၀ ဖွဲ့နဲ့ တွေ့တုန်းကတော့ မေးမြန်းတာမျိုးလောက် ပဲ ရှိတယ်လို့ ပြောတယ်။ ကျနော်တို့ ပြောတာက ဒီတရားစွဲဆိုမှုက ကျူးလွန်မှုမဖြစ်အောင် အကာ အကွယ်ပြုပေးဖို့ ဖြစ်တယ်။ တကယ်လို့ ကျူးလွန်မှု ဖြစ်လာပြီဆိုရင် ဖန်တီးလုပ်ဆောင်တဲ့သူကို အရေး ယူ ဆောင်ရွက်ရမှာပဲ။

ဒီကိစ္စအပေါ် အစိုးရ အနေနဲ့ ကြိုတင်စဉ်းစား ထားရမှာပဲ။ အကောင်းဆုံးက မြောက်ပိုင်းနဲ့ ရခိုင် နယ်စပ်ဒေသ အပြင် တခြားဒေသတွေမှာဖြစ်စေ ဖန်တီးလုပ်ဆောင်နေမှုတွေကို ရပ်တန့် သင့်တယ်။ နောက်ပြီး အမှန်တရားကို ချစ်မြတ်နိုးတယ်။ စည်း လုံးညီညွတ်မှုကို လိုလားတယ်။ လူ့အခွင့်အရေးကို လေးစားတယ်။ ဆိုတာမျိုးကို ပြုဖို့ အကောင်းဆုံး က Nationwide Ceasefire ကို ဆန္ဒရှိရှိ ကြေညာသွား ဖို့လိုတယ်။ နောက်ပြီး လက်မှတ်ထိုးတဲ့သူဖြစ်စေ၊ မထိုးတဲ့သူဖြစ်စေ အကုန်လုံးကို ဖိတ်ပြီး အစည်းအ ဝေးတစ်ခုခေါ်ပြီး သူ့အမြင် ကိုယ့်အမြင်ကို ဆွေး နွေးပြီး အဖြေအတူတကွ ရှာဖွေဆိုတဲ့ တိုင်းပြည်အပေါ် ထားတဲ့ နိုင်ငံရေး ဆန္ဒကိုဖော်ပြခြင်းဖြင့် တိုင်းပြည်ရဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် အကောင်းဆုံးနည်း လမ်း ဖြစ်တယ်။ အဲလို ကျနော်တို့ မြင်ချင်တယ်။

အခု မြန်မာအစိုးရက ICJ မှာ တရားစွဲဆိုခံရမှုအတွက် ကရင်အပါအဝင် တိုင်းရင်းသားဒေသတွေမှာ အရင်က ဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံတာတွေနဲ့ပတ် သက်ပြီးတော့ ယုတ်နွယ်လာနိုင်မလား။

ဒါက ပြောရခက်တယ်။ တစ်ခုပြောလိုရတာက ရခိုင်ပြည်နယ်မှာရှိတဲ့ သူတွေ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ဘက်ကို ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်နေရတာကို ကြုံတွေ့နေရတာက ကျနော်တို့ ဖြတ်လေးဖြတ် ခေတ်ကာလတုန်းကလို စစ်တပ်ရဲ့ စစ်ဆင်ရေးကြီးတွေ ဝင်လာတုန်းက ကြုံ တွေ့နေရတာနဲ့ အတူတူပါပဲ။ ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ် ဒုက္ခသည်စခန်းတွေ အများကြီးပေါ်ပေါက်လာတာက သက်သေ သာဓကပါပဲ။ ပြောရမယ်ဆိုရင် ကရင်တွေ တခြားတိုင်းရင်းသားတွေ ကြုံတွေ့ခဲ့ရဖုံနဲ့ အခု ရခိုင် က လူတွေ တွေ့ကြုံရတာက အတူတူပါပဲ။ ဒါပေ မယ့် ဒီကိစ္စရပ်အပေါ် ပြန်ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဒီရီဟင် ဂျာအတွက် OIC နိုင်ငံကိုယ်စားပြု တိုင်းပြည်က တရားစွဲ တာဖြစ်တဲ့ အတွက် ၂၀၁၁-၁၂ ခုနှစ်

ကတည်းက Case ကို စယူဖြစ်တာ။

ဆိုတော့ ကျနော်တို့ရဲ့ နှစ် ၇၀ အတွင်းက ကိစ္စရပ်တွေနဲ့ ယုတ်နွယ်မယ်ဆိုရင် ကျနော်ထင်တာ ခက်ခဲလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် ကျနော်တို့ အမှန်တရား ကို လိုချင်တယ်။ တန်းတူညီမျှမှုနဲ့ တရားဥပဒေ စိုးမိုးမှုက တိုင်းပြည်မှာ တကယ် လိုအပ်တယ်ဆိုတာ ကို အမြဲတမ်း ဖော်ပြခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် နည်းလမ်း တခုအနေနဲ့ အတူတူရပ်တည်တော့ ရပ်တည်သင့်ပေ မယ့် အဓိက နည်းလမ်းရှာရတာက တိုင်းပြည်အတွင်း ငြိမ်းချမ်းရေး ပေါ်ပေါက်လာစေဖို့ပဲ။

တဖက်က ကြည့်မယ်ဆိုရင် ICJ တရားစွဲဆိုမှုက သတိပေးမှုကြီးတခုအနေနဲ့ မြန်မာပြည်အနေနဲ့ ဟေး... မင်းတို့ တိုင်းပြည်ရဲ့ ပြဋ္ဌာန်း ဥပဒေထဲမှာ လူ့အခွင့်အရေး အဆင့်အတန်း စံချိန်စံညွှန်းတွေ ပြန်ပြီး ဆန်းစစ်လေ့လာ သင့်ပြီလို့ ပြောလိုက် သလိုပါပဲ။ ဒါကြောင့် အစိုးရအနေနဲ့ အခွင့်အရေး တခုလို သဘောထားပြီး ဒီကိစ္စရပ် အပေါ်အခြေခံပြီး ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ကို မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်သွားဖို့နဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံ ဥပဒေကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက် တွေကို ပြန်ဆန်းစစ်ပြီး နိုင်ငံတကာ ဥပဒေတွေနဲ့ ကိုက်ညီအောင် ပြန်လည်ပြုပြင် ပြောင်းလဲဖို့ လို တယ်။

ဒီတရားစွဲဆိုမှုအပေါ်နိုင်ငံတကာရောက်ကရင် အသိုင်း အဝိုင်းက လာမယ့် ဒီဇင်ဘာ ၁၁ ရက်နေ့မှာ သွားပြီး ထောက်ခံ ဆန္ဒပြဖို့ရှိတယ်။ ဒီအပေါ်မှာကော ဘယ်လို သတင်းစကား ပြောကြားချင်သလဲ။

ကျနော်တို့ ကရင်တွေ အမှန်တရားနဲ့ တရား ဥပဒေ စိုးမိုးမှုကို လိုချင်တယ်ဆိုတာကို ဖော်ထုတ်ပြ ဖို့ဆိုတာက သူတို့ရဲ့ အမြင်နဲ့ သဘောထားအရတော့ ဒါက ဖြစ်သင့်တာပေါ့။ ကေအဲန်ယူအနေနဲ့ ရပ်တည် တာကတော့ ခုနက ပြောခဲ့သလိုပဲ ဒီတိုင်းပြည်မှာ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ တရားမျှတမှုနဲ့ ဥပဒေ စိုးမိုးမှုကို လိုချင်ကြတာပဲ။ ဒါကြောင့် အစိုးရအနေနဲ့ ပြည်ပ နိုင်ငံ အထူးသဖြင့် ICJ ဖြစ်စေ တခြားသော အဖွဲ့ အစည်းတွေကဖြစ်စေ တရားစွဲဆိုမှုလုပ်ဆောင်တဲ့ အပေါ်မှာတော့ သူတို့အနေနဲ့ သတိချပ်ပြီး ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံနဲ့ သူနဲ့ လိုက်ပါဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဥပဒေတွေ ကို ပြန်ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့ ကျနော်တို့ မျှော်လင့်မိ ပါတယ်။

ဘာဖြည့်စွက်ပြောချင်သေးလဲ။

အခု အစိုးရသွားမယ်လို့ ကြားတယ်။ ဒီ ICJ သွား ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းမယ့်အပေါ်မှာတော့ ကြိုဆို တယ်။ ဘာဖြစ်လဲဆိုတော့ ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဒီတရားစွဲဆိုမှုက တစ်ခုထဲမကဘူး။ ICC လည်း ရှိသလို အာဂျင်တီးနားမှာလည်း တရားစွဲဆိုမှုက ရှိ သေးတယ်။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် သူတို့ သဘောတူ လက်ခံပြီး သွားရင်ဆိုင် ဖြေရှင်းမယ့်အပေါ်မှာတော့ အစိုးရရဲ့ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုကို မြင်ရတယ်။ ဒါပေမယ့် တဆက်ထဲ ဖြစ်မှုကျူးလွန်တဲ့ သူတွေ အပေါ် အရေးယူမှုကို တာဝန်ယူလည်း လိုတယ်။ ဒါမှလည်း တရား ဥပဒေ စိုးမိုးမှု တိုင်းပြည်မှာ ဖြစ် ထွန်းမယ်။

အမှန်တရားကို ချစ်မြတ်နိုးတယ်။
စည်းလုံးညီညွတ်မှုကို လိုလားတယ်။
လူ့အခွင့်အရေးကို လေးစားတယ်
ဆိုတာမျိုးကိုပြုဖို့ အကောင်းဆုံးက Nationwide Ceasefire ကို ဆန္ဒရှိရှိ ကြေညာသွားဖို့လို တယ် ...

ရန်ကုန် တိုင်းဒေသကြီး၊ တွံတေးမြို့နယ်၊ ချောင်းမကြီးကျေးရွာရှိ အခြေခံပညာ အထက်တန်းကျောင်းသို့ ကရင်စာသင်ကြားရေး ထိရောက်မှုရှိမရှိ အကဲဖြတ်ရန် တာဝန်ရှိသူများ နိုဝင်ဘာ ၁၃ ရက်နေ့ နံနက် ၁၀ နာရီခန့်တွင် ရောက်ရှိနေကြသည်။

‘နားသဝေါ အမိဒီလဲ (သမီး ရွာနာမည် ဘယ်လိုခေါ်လဲ)’ဟု ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ကရင်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကော်မတီ အတွင်းရေးမှူး မန်းသန်းဝင်း ဦးက ကရင်လိုမေးမြန်းမှုကို အသက် ၇ အရွယ်ခန့်ရှိ Grade-2 ကျောင်းသူလေး နော်သဖိုးက အနည်းငယ် စဉ်းစားပြီးနောက် ဗမာစကားဖြင့် ‘မိုင်နှစ်ဆယ်’ ဟု အကြောက်အလန့်မရှိ ပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင် ပြန်ဖြေလိုက်သည်။

နော်သဖိုး နေထိုင်သည့်ရွာကို ချောင်းမကြီးရွာ ဟု ခေါ်ဆိုသော်လည်း ယခုလို မိုင်နှစ်ဆယ်ဟု ပြန်ဖြေခြင်းသည် မှားယွင်းခြင်း မဟုတ်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ချောင်းမကြီးကျေးရွာသည် ၂၁ မိုင် ရှည်လျားသည့် တွံတေး တူးမြောင်းဘေးတွင်ရှိပြီး တူးမြောင်း မိုင်တိုင်များကို အစွဲပြုကာ ဒေသခံများက အလွယ်တကူခေါ်ဆိုလေ့ ရှိသည့်အတွက် အဆိုပါရွာကိုလည်း အများစုက မိုင်၂၀ ဟုသာ ခေါ်ဆိုလေ့ ရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

အ.ထ.က ချောင်းမကြီးတွင် ကျောင်းသူကျောင်းသား စုစုပေါင်း ၆၀၀ ကျော်ရှိကာ ကရင်စာကို Grade -1-2-3 တွင် သင်ကြားလျက် ရှိသည်။ စုစုပေါင်း ကရင်စာသင် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား

ဖတ်စာအုပ်ကတော့ ဆရာမတွေ ကိုင်ဖို့အတွက်ပဲ ရှိတယ်။ အငယ်တန်းကလေးတွေကိုတော့ စာရေးခိုင်းလို့ မရဘူး။ နှုတ်ဆက်တာ၊ သီချင်းသင်တာ ဒီလိုပဲ လုပ်ရတယ်’ ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ချောင်းမကြီးကျေးရွာသည် တွံတေးတူးမြောင်းဘေးတွင် တည်ရှိပြီး ချောင်းများဝန်းရံထားသည့် အတွက် ကျွန်းသဖွယ် တည်ရှိကာ သွားလာရေးအတွက် ရေလမ်းခရီးကိုသာ အဓိက အားထားရသည်။ ရွာတွင် ကရင်လူမျိုး အများစု နေထိုင်သော်လည်း ကရင်စကားပြောဆိုမှု အားနည်းကာ ယခုလို ကျောင်းတွင် သင်ကြားခွင့်ရသည့်အတွက် ကလေးငယ်များ စကားပိုမို ပြောဆိုတတ်လာသည်ဟု ကျောင်းသားမိဘ တဦးဖြစ်သူ စောဆာတဖော့ က ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ အခြေခံပညာ ကျောင်းများတွင် ကရင်စာသင်ကြားရေး ထိရောက်မှုရှိမရှိ အကဲဖြတ် စိစစ်ရန် သက်ဆိုင်ရာက လမ်းညွှန်မှုအပေါ် ပြီးခဲ့သည့် ဇူလိုင် ၂၂ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပသည့် တိုင်းစာယဉ်အစည်းအဝေးတွင် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ အကဲဖြတ်စိစစ်မှုသာ ကရင်စာသင်ကြားရေး အားနည်းချက်၊ အားသာချက်များကို သိရှိပြီး ဆက်သင်ကြားရာတွင် ထိရောက်မှုရှိအောင် ပြုပြင်သင့်သည်များကို ပြုပြင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်ဟု ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ကရင်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာ

အကဲဖြတ် အဖွဲ့အနေဖြင့် အဆိုပါ ကျောင်းများထဲမှ ချောင်းမကြီး အ.ထ.က ၊ မယ်ပြေကျေးရွာ အ.ထ.က (ခွဲ)၊ ကရင်ချောင်း အ.ထ.က၊ ဘီခိုကျေးရွာ အ.လ.က ကျောင်းများသို့ နိုဝင်ဘာ ၁၃ ရက်နေ့တွင် တရက်တာ သွားရောက် အကဲဖြတ် စိစစ်ခဲ့သည်။

အဆိုပါ ကျောင်းများတွင် ကရင်စာကို ချောင်းမကြီး အ.ထ.က၌ ကျောင်းတက်ချိန်မတိုင်မှီ သင်ကြားပေးသလို၊ ကျန် ကျောင်းသုံးကျောင်းကမူ ကျောင်းချိန်တွင် သင်ကြားပေးသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဆိုင်ရာ ကျောင်းအုပ် ဆရာ၊ ဆရာမကြီးများအနေဖြင့် တိုင်းရင်းစာပေသင်ကြားခြင်းကို မိမိကျောင်းအခြေအနေအရ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်ပေးနေပြီး ကျောင်းများတွင် နေ့စားလပေးတရားဝင် တိုင်းရင်းဘာသာစကားသင် ဆရာမများကို ခန့်ထားနိုင်ခဲ့ကာ လွန်ခဲ့သည့် ၃ နှစ်ခန့်က စတင်သင်ကြားသည့် အခြေအနေများထက်စာလျှင် တိုးတက်မှုရှိသည်ဟု ဒေသခံ ကျောင်းသားမိဘများက ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ထို့အပြင် ကရင်စာသင် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားလေးများအနေဖြင့် ကရင်လိုနုတ်ဆက်ခြင်း၊ ကရင်အမျိုးသားသီချင်း သီဆိုခြင်း၊ ကြက်၊ ကြွက်၊

စာမေးပွဲ စစ်ဆေးရန်လိုသည်ဟု အကဲဖြတ်အဖွဲ့က ထောက်ပြသည်။

အလားတူ တိုင်းရင်းသားစာပေသင် T.A/L.A ဆရာ၊ ဆရာမများကို သင်ကြားရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ပညာရေးဌာနက ဆောင်ရွက်သည့်အတိုင်း၊ ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ ချမှတ်ပေးရန် လိုသလို ခန့်ထားရာတွင် ဆိုင်ရာ၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုကော်မတီ၊ တိုင်းရင်းသားရေးရာဝန်ကြီးဌာန စသည်တို့က ထောက်ခံပေးသူများကို ဦးစားပေး ခန့်အပ်ပေးနိုင်ရန်နှင့် အရွေးမခံရသူများကိုလည်း မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ဖြစ်သည်ကို ပညာရေးဌာနက ရှင်းလင်းချက် ထုတ်ပြန်ပေးရန်လိုသည်ဟု တိုင်းစာယဉ်အတွင်းရေးမှူး၊ မန်းသန်းဝင်းဦးက ပြောသည်။

‘အခု တိုင်းရင်းသားစာပေသင်ကြားရေးမှာ ကျောင်းသား ၄၀ ဦးကို ဆရာတစ်ဦးနှုန်းနဲ့ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနက ခန့်ထားတယ်။ ကျောင်းသား ၄၀ မပြည့်တဲ့ ကျောင်းတွေလည်း နစ်နာမှု မရှိအောင် စဉ်းစားပေးဖို့ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနကို တင်ပြထားတယ်။ နောက် TA ခန့်ဖို့ ကျန်တဲ့ ၅၉ ဦးကိုလည်း ကျမတို့ဌာနက အဆိုပြုထားတယ်။ ပညာရေးဌာနကလည်း ဘတ်ဂျက်အခြေအနေအရ လုပ်ဆောင်ပေး

ကရင်စာ သင်ကြားရေး အကဲဖြတ်ချက်

စောထွန်းလင်း

၇၁ ဦးရှိကာ ကရင်စာသင် ဆရာမ ၂ ဦး ရှိပြီး တဦးမှာ T.A (Teacher Assistant) အဖြစ်ခန့်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ကရင်စာ သင်ကြားချိန်ကို နံနက် ၇ နာရီ ၅၀ မိနစ်မှ ၈ နာရီ ၅၀ မိနစ်ထိ ကျောင်းဖွင့်ရက်တိုင်း သင်ကြားပေးပြီး ယခုလို ကျောင်းတက်ချိန် တစ်နာရီ စောသင်ကြားပေးခြင်းမှာ ကျောင်းတွင် စာသင်ခန်း မလောက်ငှ၍ ဖြစ်ကြောင်း၊ ကရင်စာသင် T.A ဆရာမကိုလည်း သင်ကြားရေး အတွေ့အကြုံရရန် မူလတန်းတွင် တွဲသင်ရန် တာဝန်ပေးထားပြီး ဆရာမ ကိုယ်တိုင်ကလည်း လိုလိုလားလားရှိသည်ဟု ကျောင်းအုပ် ဆရာမကြီး ဒေါ်မူမူမြင့်က ပြောသည်။

အလားတူ ကရင်စာသင်ကြားပေးသည့် ဆရာမဖြစ်သူ နော်စုစုလင်းက ‘ကရင်စာ သင်ပေးတာကို ကျောင်းအုပ် ဆရာမကြီးကလည်း အားပေးတယ်။ ကူညီတယ်။ အခက်အခဲ ကြီးကြီးမားမားမရှိဘူး။

ဝန်ကြီး နော်ပန်းသဏ္ဍာမျိုးက အဆိုပါအစည်းအဝေးတွင် ပြောသည်။

ထို့ကြောင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဝန်ကြီးဌာန၊ ရန်ကုန်ရုံး၊ တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဦးစီးဌာန လက်ထောက် ညွှန်ကြားရေးမှူး ဒေါ်လဲ့လဲ့ငွေ နှင့် တာဝန်ရှိသူများ၊ တိုင်းစာယဉ် အတွင်းရေးမှူး မန်းသန်းဝင်းဦး၊ တွံတေးမြို့နယ် လက်ထောက်ပညာရေးမှူး ဦးစံလင်း၊ တွံတေးမြို့နယ် စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကော်မတီဝင်များ ပါဝင်သည့် အဖွဲ့က ယခုလို တွံတေးမြို့နယ်ရှိ ကျောင်းများသို့ ကွင်းဆင်း အကဲဖြတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

တွံတေးမြို့နယ် အတွင်းရှိ စာသင်ကျောင်း ၃၄ ကျောင်းတွင် စကောကရင်စာ သင်ကြားပေးပြီး၊ ၃ ကျောင်းကို ပိုးကရင်စာ သင်ကြားပေးလျက်ရှိကာ စုစုပေါင်း ကရင်စာသင်ကြားသည့် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား ၂၅၅၅ ဦး ရှိသည်ဟု မြို့နယ်စာယဉ်က ပြောသည်။

ဆင်၊ ယုန် စသည်တို့ကို ကရင်စကားဖြင့် ပြောဆိုတတ်ခြင်း၊ သင်္ချာ ကိန်းဂဏန်းများကို ကရင်လို ပြောဆိုတတ်ခြင်း စသည်ဖြင့် အခြေခံစာအချို့ကို တတ်မြောက်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

လက်ရှိ ကရင်စာသင်ရိုးကို မြန်မာသင်ရိုးအား အခြေခံပြီး ရေးဆွဲထားသည့်အတွက် ကရင်စာသင်ကြားခြင်းအားဖြင့် မြန်မာစာတတ်မြောက်မှုအတွက်လည်း အထောက်အကူပြုသလို အချို့ ဗမာ ကျောင်းသားလေးများပါ ကရင်စာ လိုက်လံသင်ယူသည့်အတွက် တိုင်းရင်းသားတို့၏ စာပေ၊ စကား၊ ယဉ်ကျေးမှုကို သိရှိကာ တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း စည်းလုံးညီညွတ်ခြင်းနှင့် တိုင်းရင်းသား ပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးကို အထောက်အကူပြုသည်ကို တွေ့ရသည်ဟု အကဲဖြတ်အဖွဲ့ဝင် တိုင်းစာယဉ်အတွင်းရေးမှူး မန်းသန်းဝင်းဦးက ဆိုသည်။

ယခုလို ကရင်စာသင်သည့် ဆရာ၊ ဆရာမများ ခန့်ထားခြင်းအတွက် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားများ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း တိုးလာသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ သို့သော် ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှစ၍ တိုင်းရင်းသားစာသင် T.A/L.A (Language Teacher) ဆရာ၊ ဆရာမများခန့်ထားရာတွင် ၉ တန်းအောင်မှ ဘွဲ့ရထိ အသက် ၂၅ နှစ်အောက်များကိုသာ ခန့်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ တချို့ဆရာ၊ ဆရာမများမှာ ယင်းသတ်မှတ်ချက်ဝင်သော်လည်း ကရင်စာပေ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်ဟု အကဲဖြတ်အဖွဲ့က ပြောသည်။

သင်ကြားရာတွင်လည်း ကျောင်းချိန်ပြင်ပသင်ကြားခြင်းသည် ထိရောက်မှုအားနည်းသည့်အတွက် ကျောင်းချိန် ဒေသခံရိုးသင်ကြားမှုအချိန်တွင် သင်ကြားခွင့်ပေးရန်၊ ကရင်စာသင်၊ ဆရာ၊ ဆရာမများကို သင်ကြားမှု စစ်ဆေးရန်၊ သင်ကြားသည့် ကလေးများကိုလည်း တတ်ကျွမ်းမှု ရှိမရှိအတွက်

သွားဖို့ ရှိပါတယ်’ဟု တိုင်းရင်းသားရေးရာ ဝန်ကြီးဌာန၊ ရန်ကုန်ရုံးမှ တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဦးစီးဌာန လက်ထောက် ညွှန်ကြားရေးမှူး ဒေါ်လဲ့လဲ့ငွေက ပြောသည်။

ရန်ကုန်တိုင်းရှိ အခြေခံပညာကျောင်းများတွင် ကရင်စာသင်ကြားမှု သုံးနှစ်ကျော်ကာလသို့ ရောက်ရှိလာပြီး ဖြစ်သည်။ စတင်သင်ကြားစဉ်က ကျောင်းချိန်ပြင်ပတွင်သာ အများစုသင်ရသလို အခက်အခဲမျိုးစုံ ကြုံတွေ့ရသည်။ သင်ကြားပေးသည့် ဆရာ၊ ဆရာမများအတွက် ချီးမြှင့်ငွေ ယခင်အတိုင်း ကျပ်သုံးသောင်းသည် လက်ရှိ အခြေအနေအရ မပြောပလောက်သည့် ပမာဏဖြစ်သလို မိမိစာပေ မပပျောက်ရေး အသိစိတ်ဖြင့်သာ လုပ်ဆောင်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအတွက်အားနည်းချက်များ ရှိသလို အားသာချက်များလည်းရှိသည်ဟု တွံတေး စာယဉ်တာဝန်ရှိသူများက ပြောသည်။

အခုတွံတေးနယ်ထဲက ရွာတွေမှာ ကရင်တွေ အများကြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကရင်မှန်း သိတယ်။ ကရင်စကားတော့ အများစု မပြောဘူး။ ကျောင်းမှာ ကလေးကသင်ပြီး အိမ်မှာပြန်ပြောဖို့လည်း လိုတယ်။ အိမ်က မြေးမလေးကို အိမ်မှာ မိသားစုနဲ့ ပြောဆိုခိုင်းရတယ်။ အိမ်မှာပြောဖို့လိုတယ်’ဟု ချောင်းမကြီးရွာသား စောဆာတဖော့က ဆိုသည်။

ကရင်စာသင် ယူနေသည့် ကလေးငယ်များ အနေဖြင့် မိမိအသက်အရွယ်အလိုက် ပြောဆိုရမည့် ကရင်စကားကို အတန်အသင့်ပြောတတ်သော်လည်း သင်ကြားရေးပိုင်းတွင် အားနည်းချက်များ ရှိနေသေးသည်။ သို့သော် ကရင်လူငယ်လေးများ ကရင်စကား သင်ရန် အခွင့်အလမ်း ပိုမိုလမ်းပွင့်လာနေပြီး ဖြစ်ပေသည်။

စောထွန်းလင်း

ကရင်နီ(ကယား)ပြည်နယ်အခြေစိုက်

ပဗ္ဗာကလူ

ကရင်လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး

အမျိုးသမီးအဖွဲ့

၏ ဥက္ကဋ္ဌ နော်မာဂရက်စိန်နှင့်

ကေအိုင်စီ တွေ့ဆုံမေးမြန်းထားချက်

ပဗ္ဗာကလူအဖွဲ့က ဘာအဖွဲ့လည်းဆိုတာ ရှင်းပြပေးပါအုံး။

ပဗ္ဗာကလူအဖွဲ့ဟာ ကရင်နီပြည်နယ် ဖားဆောင်းမြို့နယ်၊ မော်ချီးဒေသမှာရှိတဲ့ ကရင်လူထုတွေရဲ့ ကျန်းမာရေး၊ အမျိုးသမီးအရေးနဲ့ ဒေသအရေးကို ဆောင်ရွက်တဲ့ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ဖြစ်ပါတယ်။ ဖွဲ့စည်းရတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က အဓိက ကိုယ့်ဒေသကို ကိုယ် ကာကွယ်ဖို့၊ ပြီးတော့ ဒီဒေသက အရင်က စစ်ဘေးဒဏ်အရမ်းခံခဲ့ရတယ်။ တွေ့ဆုံကြဖို့လည်း မလွယ်ဘူး။ မဖွံ့ဖြိုးတော့ ကြောက်စိတ်တွေ ပေါ်လာတယ်။ ပြီးတော့ အမျိုးသမီးတွေနဲ့ ကလေးတွေကို ကာကွယ်ဖို့ရယ်။ နောက်ကိုယ့်ဒေသ သယံဇာတကို ကာကွယ်ဖို့ နောက်ကျန်းမာရေးပညာရေး ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းတွေကို တစ်စိတ်တစ်ဒေသလုပ်ဖို့အတွက် ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ တည်ထောင်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ အဓိက တကယ့် main ကော်မတီက ၁၄ ယောက်ရှိတယ်။ အခု ပဗ္ဗာကလူနဲ့ ကွန်ယက်ရှိတာက အယောက် ၁၀၀ နီးပါးလောက် ရှိသွားတယ်ပေါ့နော်။

ပဗ္ဗာကလူအဖွဲ့က ဘယ်မှာအခြေစိုက်ပြီး ဘယ်တုန်းက စတင်ဖွဲ့စည်းတာလဲ။

အခုပဗ္ဗာကလူအဖွဲ့က ကရင်နီပြည်နယ် ဖားဆောင်းမြို့နယ်မှာ အခြေစိုက်တာဖြစ်ပါတယ်။ အမှန်တိုင်းပြောရင် ပဗ္ဗာကလူအဖွဲ့မဖွဲ့ခင် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ရှိတယ်။ အဲဒီအဖွဲ့ထဲမှာ ကျမရယ်။ ပြီးတော့ ပဗ္ဗာကလူ ခုဥက္ကဋ္ဌတစ်ယောက်ပါတယ်။ သို့သော် အမျိုးသားတွေက အလုပ်လုပ်တဲ့အချိန်မှာရော နိုင်ငံခြားအထောက်အပံ့တွေရတယ်။ ဒါပေမယ့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိတော့ မတရားဘူးထင်ပြီးတော့မှ ကျမ ခုဥက္ကဋ္ဌနဲ့ တိုင်ပင်ပြီးတော့မှ ဒီအဖွဲ့ကို ပြန်စတင်တည်ထောင်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဖွဲ့စည်းတာက ၂၀၁၅ မှာ ဖွဲ့စည်းတယ်။

ပဗ္ဗာကလူက လက်ရှိ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။

ပဗ္ဗာကလူအဖွဲ့ လက်ရှိအဓိကလုပ်တာက ဒီဒေသမှာရှိတဲ့ဝေးလံပြီး သွားလာခက်ခဲတဲ့ EHO (Ethnic Health Organization) ကျန်းမာရေးအဖွဲ့တွေ မရောက်တဲ့နေရာမှာ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်း အဓိကလုပ်တယ်။ အဲဒီအပြင် လူနာတွေကို လွှဲပြောင်းခြင်းတွေ ဘာတွေ အခမဲ့လုပ်ပေးတာ ရှိတယ်။ ကွင်းဆင်း ဆေးကုလည်း အခမဲ့လုပ်တယ်။ ပြီးတော့ Sunday တိုင်းမှာ ဆေးခန်းမှာ အခမဲ့ ဆေးကုပေးတာလုပ်တယ်။

ပဗ္ဗာကလူအဖွဲ့ဟာ ကရင်နီပြည်နယ်မှာရှိတဲ့ ကရင်လူထုတွေ ဘယ်လောက်အထိ အားကိုးရသလဲလို့ မြင်လဲ။

ကျမတို့အဖွဲ့ကို အားကိုးရတဲ့လူထုတွေရှိသလို ဆန့်ကျင်တဲ့လူတွေလည်းရှိပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် ကျမတို့နေတဲ့ဒေသမှာ ခဲလုပ်တဲ့ကုမ္ပဏီတွေ ရှိတယ်။ အဲဒီကုမ္ပဏီ ကျွေးထားမွေးထားတဲ့လူတွေကတော့ ကျမတို့ကို ဆန့်ကျင်တာရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် တကယ့် ဒေသခံအစစ်အမှန်တွေကတော့ ကျမတို့ကို အားကိုးတယ်။ ကျန်းမာရေးအရလည်း အားကိုးတယ်။ နောက်ပြီး အစိုးရတွေနဲ့ စကားပြောရ၊ ရုံးသွားရတဲ့အခါတွေမှာလည်း ကျမတို့ကို အားကိုး

တယ်။ ရာနှုန်းပြည့်တော့ မပြောဘူး။ ၁၀၀ မှာ ၇၀ ကတော့ ကျမတို့ကို အားကိုးရပါတယ်။

ပဗ္ဗာကလူအဖွဲ့ရဲ့ရပ်တည်ချက်က ဘာတွေလဲ။

ရပ်တည်ချက်က ဒီဒေသအတွက် အလုပ်လုပ်မယ်ပေါ့နော်။ ဥပမာ သယံဇာတထိန်းသိမ်းတာတို့ ပြောရမယ်ဆိုရင် ကျမတို့ဖားဆောင်းဒေသမှာ ယူကော်ဒိုရွာအောက်မှာဆိုရင် သယံဇာတ အများကြီးရှိတယ်။ ဒီရွာကို ဖြိုနှိပ်ရင် မော်ချီး တစ်ဒေသကို ဖြိုနှိပ်တယ်ကွာ။ ကြေးနီတောင်တို့လို အဲဒါကြောင့် ဒီဟာကို မဖြိုနှိပ်ရေးကို ကျမတို့က တောင့်ခံပြီး ကာကွယ်ဖို့ အဓိက အဲဒီရပ်တည်ချက်လည်း ပါတယ်။ မိုးတွင်းမှာ ဒီဒေသမှာ တောင်မြို့တော့ ဒီရွာရှိတဲ့ ရွာသားတွေကို ပြောင်းခိုင်းတယ်။ တကယ်လို့ ဒီရွာသားတွေကပြောင်းပြီးရင် ရွာသားတွေအတွက် တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု ဘာတွေလုပ်ပေးမလဲ။ အဲဒါတွေ ဘာမှမရှိဘူး။ ခဲတွေတူးတာများတော့ တောင်ပြိုတယ်။ တောင်မပြိုခင် ကာကွယ်ဖို့ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရတာဝန်ရှိသူ အဆင့်ဆင့်ထဲတွေကိုလည်း ကျမတို့တင်ပြထားတယ်။ လျစ်လျူရှုထားတယ်။ တစ်ယောက်မှ မကြည့်ဘူး။ တောင်ဖြိုမှ တစ်ရွာလုံး ပြောင်းရွှေ့ခိုင်းလာတော့ မပြောင်းနိုင်ဘူး။ အခုဒီဒေသက အဓိက စိန်ခေါ်မှုက ရေပေါ့နော်။ ရေပြတ်ရင် ဒီကလူတွေက ပြောင်းမှာပဲ။ အဲလိုတော့တော့ ကျမတို့က ရွာက အသင်းအုပ် ဆရာတော်တွေနဲ့ ပေါင်းပြီး ရေရတဲ့နေရာတွေကိုသွယ်ဖို့ စီစဉ်ထားတာတွေရှိတယ်။

ပဗ္ဗာကလူအဖွဲ့ဟာ အရင်က အခြားတိုင်းနဲ့ပြည်နယ်မှာရှိတဲ့ ကရင်အဖွဲ့တွေနဲ့အချိတ်ဆက်မရှိဘူး။ အခု ချိတ်ဆက်မှုတွေ ဘယ်လိုရှိလဲ။

အခုဆိုရင် KUPC အဖွဲ့မှာလည်း ကျမ ပါဝင်ခွင့် ရတယ်။ ကရင်အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း တွေဆုံပွဲတို့၊ ကရင်လူထုတွေဆုံပွဲတို့ဆိုရင် ကျမတို့ပဗ္ဗာကလူအဖွဲ့ တက်ခွင့်ရတယ်။ ကျမတို့အဖွဲ့ကို ဒီကရင်ပြည်နယ်က ကရင်အဖွဲ့အစည်း၊ ကရင်လက်နက်ကိုင် စတဲ့အဖွဲ့တွေက လက်ခံတယ်။ ကရင်ပြည်နယ်က ကရင်အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ စတင်ချိတ်ဆက်နိုင်တာက ၂၀၁၈ မှာ အခု တော်တော်များများ လက်တွဲချိတ်ဆက်နိုင်ပါပြီ။ ကရင်နီပြည်နယ်မှာ ကရင်နဲ့ပတ်သက်ပြီးရှိတာက ကရင်စာပေနဲ့ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့၊ ကရင်လူငယ်အဖွဲ့၊ ကရင်အမျိုးသမီးက ကျမတို့တစ်ဖွဲ့ပဲ ရှိတယ်။ နောက်ပြီး အခုကရင်နီပြည်နယ်က KSWN (Karen State Women Network) မှာလည်း ပါတယ်။ ပြီးတော့ KMWO၊ ကယန်းအမျိုးသမီးအဖွဲ့မှာလည်း ပါတယ်။ လုပ်ငန်းချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်မှုတွေ အားလုံး ရှိပါတယ်။

ပထမဆုံးကတော့ ကရင်နီပြည်နယ်က ကျမတို့ကရင်အဖွဲ့တွေကို အသိအမှတ်ပြုထားတာ သိပ်မရှိဘူးပေါ့နော်။ အဲဒါကြောင့် ကျမတို့ကရင်တွေကို အသိအမှတ်ပြု လက်တွဲနိုင်ဖို့ အဲဒီရည်ရွယ်ချက်လည်း ပါတာပေါ့နော်။ ကရင်နီပြည်နယ် မော်ချီးဒေသမှာ ၅၆ ရွာ ကရင်စစ်စစ် နေထိုင်တာ ရှိတာဖြစ်တဲ့အတွက် ကရင်ကို ပြန်ဖော်ထုတ်တာလည်း ပါတယ်။ ကြိုးစားပြီး ၄ နှစ်ထဲဝင်လာမှ ရွာပေါင်းစုံ ကျမတို့ ကရင်အမျိုးသမီးတွေ ပါဝင်လာနိုင်နေပြီ

ပေါ့နော်။ တစ်ချိန်တုန်းက စစ်ဘေးဒဏ်အသင့်ဆုံး မော်ချီးဒေသက အမျိုးသမီးတွေက အစည်းအဝေးတောင် မတက်ရဲတဲ့ အခြေအနေရှိတယ်။ ကျမတို့ ပဗ္ဗာကလူအဖွဲ့ရဲ့ ကြိုးစားအားထုတ်မှုကြောင့် ဒီက အမျိုးသမီးတွေကလည်း အရှေ့ ထွက်လာရနေကြပြီ ဆိုတော့ ဝမ်းသာစရာဖြစ်ပါတယ်။

ကရင်နီပြည်နယ်ထဲက အဖွဲ့တွေကကော ပဗ္ဗာကလူအဖွဲ့ကိုဘယ်လောက်အထိ အသိအမှတ်ပြုနေပြီလဲ။

ကျမတို့ကို လက်ခံလာအောင် သူတို့တွေက ပထမတစ်နှစ် ကျမတို့လုပ်ဆောင်ချက်တွေကို စောင့်ကြည့်တယ်။ KSWN ဆိုရင် သူတို့လေ့လာတယ်။ သူတို့ ၁ နှစ်လေ့လာပြီး သူတို့ကြိုက်တယ်ဆိုရင် ကွန်ယက်ထဲ ဝင်ခွင့်ပြုတယ်။ ကျမတို့ လုပ်ဆောင်ချက်၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတွေကို သူတို့ကြိုက်တယ်။ တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း ခွဲခြားတာတွေ သိပ်မရှိဘူး။ သူတို့ဖွင့်ပြောတာပေါ့။ အဲဒါကြောင့်မို့ သူတို့ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှု လုပ်ဆောင်တာပေါ့။ အခုဆိုရင် ကရင်နီလူငယ်တွေ အဖမ်းခံရတာတွေကို ကျမတို့က ဝန်းရံတာတွေ၊ ထောင်အထိ ဝင်တွေ့တာတွေ၊ လိုအပ်တာတွေ၊ ဝိုင်းဝန်းပံ့ပိုးပေးတာတွေ ရှိတာပေါ့နော်။

ပဗ္ဗာကလူအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌဆိုတော့ကိုယ့်အဖွဲ့ကိုဘယ်လောက် အတိုင်းအတာအထိ မြင်ချင်လဲ။

ဘယ်လောက်အထိ မြင်ချင်လဲဆိုရင် လာ မယ့် ၂၀၂၀ မှာဆိုရင် ကျမတို့ပဗ္ဗာကလူအဖွဲ့ ခုဥက္ကဋ္ဌဆိုရင် ကယား ပြည်နယ်လွှတ်တော် အမတ်ဝင်ရွေးဖို့ရှိတယ်။ ကျမတို့ ဝိုင်းဝန်းပံ့ပိုးဖို့လိုတယ်။ ကရင်နီပြည်နယ်မှာ ကရင်အမျိုးသမီး လွှတ်တော်အမတ် ပေါ်ပေါက်အောင် ကျမတို့လုပ်ဆောင်ချင်တဲ့ ဆန္ဒရှိတယ်။ ပဗ္ဗာကလူအဖွဲ့ကနေ လုပ်ဆောင်နိုင်တာကိုလည်း မြင်ချင်တယ်။ အရင်က ကျမလည်း လာမယ့် ရွေးကောက်ပွဲမှာ မဲဝင်ရွေးဖို့ စီစဉ်ထားတာရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျမက ကင်ဆာရောဂါကြောင့် ကိုမိုသွင်းရတဲ့အဆင့်ဆိုတော့ ဝင်ရွေးဖို့ အဆင်မပြေတော့ဘူးပေါ့နော်။ အဲဒါကြောင့် ဝင်ရွေးမယ့် ကျမတို့အဖွဲ့ဝင်တစ်ယောက်ကို ဝိုင်းဝန်းကူညီဖို့ ကျမတို့ အများကြီး ကူညီရမှာပေါ့နော်။

ကရင်နီ(ကယား)ပြည်နယ်ဖားဆောင်းမြို့နယ်မှာကရင်တွေအများဆုံး နေထိုင်ကြတယ်ဆိုတော့ ကရင် လူဦးရေဘယ်လောက်ရှိမလဲ။ အဓိကဘာလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်စားသောက်သလဲ။

ဖားဆောင်းမြို့နယ်မှာဆိုရင် ကရင်လူဦးရေက ၁ သောင်း ၃ ထောင်လောက်ကျော်တယ်။ ဒါပေမယ့် အိမ်ထောင်စုစာရင်းအရတော့ အဲလောက်မပေါက်ဘူး။ အိမ်ထောင်စုစာရင်း ဖျောက်ဖျက်ထားတာတွေ ရှိတယ်။ မှတ်ပုံတင်မရှိတဲ့လူတွေလည်း ရှိတယ်။ လာမယ့် ၂၀၂၀မှာ သူတို့တွေမဲထည့်နိုင်ဖို့ ကျမတို့အဖွဲ့ကိုယ်တိုင် သူတို့တွေကို ကားငှားခေါ်ပြီး လဝကမှာ အိမ်ထောင်စုစာရင်းလုပ်ခိုင်းတာတို့ မှတ်ပုံတင်လုပ်ခိုင်းတာတို့ လုပ်ကြတာတွေရှိတယ်။ အခုဆိုရင် ဒီနယ်ဘက်က ကျမတို့ကရင်တွေက ပြည်မကလာတဲ့လူတွေနဲ့ တဖြည်းဖြည်း ရောနှောနေထိုင်လာကြပြီ။

နောက်ပြီး အခု မော်ချီးဒေသမှာ အုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးက ဒေသခံ ကရင်မဖြစ်တော့ဘဲနဲ့ ပြည်မကျောက်ပန်းတောင်းဘက်ကလာတဲ့ အလုပ်သမားတွေက ခဲကျင်းသူဌေးဖြစ်လာတဲ့အပြင် မော်ချီးဒေသအုပ်ချုပ်ရေးမှူး မကြာသေးခင်ကပဲ ဖြစ်လာတယ်။ တကယ်တမ်းဆိုရင် မော်ချီးမှာ ရွာ ၅၇ ရွာရှိတယ်။ ရွာ ၅၀ တိတိက လုံးဝ ကရင်ရွာတွေပဲ။ ကျန်တဲ့ ၇ ရွာကတော့ ရောယှက် လူမျိုးပေါင်းစုံနေတဲ့ထိုင်ရွာဖြစ်တယ်။ အဲဒီက ကရင်လူထုတွေက အဓိက လုပ်တာက ခဲတွေပေါ့နော်။ အဲဒီခဲတွေကို ဖားကန့်တို့လို၊ ကြေးနီတောင်တို့လို မဖြစ်ဖို့ ဘယ်နည်းပညာကို သုံးရမလဲ၊ အဲဒါတွေ စဉ်းစားရမယ်လို့ ကျမ ပြောဘူးတာရှိတယ်။

မော်ချီးဒေသက နှစ်ပေါင်းများစွာ ခဲတူးတဲ့ လုပ်ငန်းကိုလုပ်တဲ့အတွက် ခဲမရှိရင် သူတို့စီးပွားရေးအခက်အခဲရှိလာမယ်။ ဒီခဲတွေကို မပျောက်ပျက်အောင် ကျမတို့အရမ်းဂရုစိုက်ရတယ်။ ကျမတို့မှာ ရန်သူမရှိဘူးလားဆိုရင် ရှိတယ်။ ကုမ္ပဏီတွေကတော့ သူတို့လုပ်ငန်း သက်တမ်းတိုးဖို့ ကျမတို့ကို မြှူဆွယ်တာ ရှိတယ်။ အတူတူလုပ်မယ်၊ အတူတူစားမယ်ဆိုပြီး။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလိုမျိုးနဲ့လာရင် ကျမတို့နဲ့ ဝေးဝေးရှောင်လို့ ပြန်ပြောပစ်လိုက်တယ်။ တစ်ချိန်ချိန်မှာ ဒီကုမ္ပဏီတွေ ကျမတို့နဲ့ အတိုက်အခံ လုပ်ရင် လုပ်ရမယ်။ ကျမတို့က ဒီနေရာမှာမွေးတယ်။ ဒီနေရာမှာ ချက်မြုပ်တယ်။ ကိုယ့်ဒေသကို ကာကွယ်ရမှာပဲ။ အသက်နဲ့ရင်းပြီး ကာကွယ်ဖို့ အဆင်သင့်ပါပဲ။

နောက်ဆုံးအနေနဲ့ ဘာဖြည့်စွက်ပြောချင်တာ ရှိပါသလဲ။

ပဗ္ဗာကလူကိုဖွဲ့စည်းလာတာ ၄ နှစ်ရှိပြီ။ ဘယ်အဖွဲ့အစည်း အစိုးရ၊ NGO/INGO ထောက်ပံ့ငွေ ဘာမှမလိုဘဲ ကိုယ့်အဖွဲ့ရပ်တည်နိုင်တယ်။ ပြီးတော့ လူထုတွေကိုလည်း ကျမတို့အခမဲ့ဆေးကုနိုင်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် ကိုယ့်ရပ်ငွေနဲ့ကိုယ် ရပ်တည်တယ်။ အဖွဲ့ထဲမှာ အဓိက လုပ်ဆောင်တဲ့ ကော်မတီ ဝင်တွေက တစ်ယောက်ကို တစ်လ ၂ သောင်း ရံပုံငွေထည့်တယ်။ အဖွဲ့ဝင်တွေအားလုံးစုပြီး ၁ လကို ၂ သိန်းရစ်သောင်း ဘဏ်ထဲမှာ ရံပုံငွေစုနိုင်တယ်။ နှစ်ပေါင်းများစွာရှိလာပြီလေ။ အဲဒါတစ်ချက်၊ နောက်တစ်ခုကတော့ ဆေးခန်းမှာ မိုးရာသီတွေဆိုရင် တစ်ရက်ကို သိန်းကျော်ပိုက်ဆံဝင်တယ်။ အဲဒီ ပိုက်ဆံတွေကို ဆေးပြန်ဝယ်တယ် ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းက အဖွဲ့စုဘူးထဲမှာထည့်တယ်။ မိုးရာသီကုန်ရင် ဘဏ်ထဲထည့်တယ်။ အဲဒီထဲမှာ အတိုးတွေရလာတယ်။ အဲဒါတွေနဲ့ လုပ်ငန်းလည်ပတ်နိုင်တယ်။ သူများကို အားမကိုးတဲ့အတွက် ဘယ်အဖွဲ့ကိုမှ နူးထောက်စရာ မလိုဘူး။ ပြီးတော့ အခုချိန်ထိ ကျမတို့အဖွဲ့မှာ ပိုက်ဆံကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး စကားများတာတွေ မရှိဘူး။ ကျမက အဖွဲ့မှာ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်ပေမယ့်လည်း အဲဒီပိုက်ဆံတွေကို ဘယ်တုန်းမှမကိုင်ဘူး။ စာရင်းပဲ ကြည့်တယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့ ကျမတို့ အဖွဲ့ရပ်တည်နိုင်တာကို ကျမတို့ ဂုဏ်ယူတယ်လို့လည်း ပြောချင်ပါတယ်။

အင်္ဂလိပ်စာပေ ဖြန့်ဖြူးနိုင်ရေး ကရင်အမျိုးသားများ

နှင့်

S. မင်းခိုင်သူ

ကရင်အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်နိုးကြားလာခြင်း

၁၈၈၅ ခုနှစ်တွင် တတိယ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ စစ်ပွဲ ဖြစ်ပြီးနောက် နှစ်ဆယ်ရာစုအထိ ကိုလိုနီကျွန် ၁၀ နှစ် ၅၀ ကျော်လာသည့်အခါ မြန်မာနိုင်ငံသား တို့သည် အသိပညာဗဟုသုတများ တိုးပွားလာကြပြီး နိုးကြားလာကြသည်။ ဘုရင့်နိုင်ငံရေးမှသည် အမျိုးသားနိုင်ငံရေး အတွေးအခေါ်သို့ ကူးပြောင်းစပြုလာသည်။

ထိုအခါ ဘာသာရေးအသင်းအဖွဲ့များကို စတင်ဖွဲ့စည်းလာကြသည်။ ၁၈၉၇ ခုနှစ်တွင် ဗုဒ္ဓသာသနာ့ဂုဏ်အသင်း၊ ထိုနှစ်တွင် မော်လမြိုင်၌ ရှင်မဟာဗုဒ္ဓဗောဓိကျောင်းတို့ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ အမျိုးသားရေးဘက်သို့ ဦးတည်လာသည့် အဖွဲ့ မရှိသေးချေ။ ထိုခေတ်မတိုင်မီ ၁၈၈၁ ခုနှစ်တွင် ကရင်အမျိုးသားတို့၏ ဒေါက်တာအသင်းကြီး ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ၁၈၉၇ ခုနှစ်တွင် ခရစ်ယာန်တို့၏ ဝိုင်အမ်စီအေ ခေါ် ခရစ်ယာန်လူငယ်များအသင်း ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ဝိုင်အမ်စီအေအသင်းကို နည်းယူပြီး ဝိုင်အမ်ဘီအေ ခေါ် ဗုဒ္ဓဘာသာ ကလျာဏယုဝအသင်းကို ၁၉၀၆ ခုနှစ်၊ မတ်လကုန်ခါနီးတွင် ဖွဲ့စည်းသည်။ ဒေါက်တာ ကရင်အဖွဲ့အစည်းသည် ဝိုင်အမ်ဘီအေထက် စောနေသည်ကိုတွေ့ရသဖြင့် ကရင်အမျိုးသားရေးအမြင်မှာ အများထက် ရှေ့ပြေးနေသည်ကို တွေ့ရပေလိမ့်မည်။

ဝိုင်အမ်ဘီအေအသင်းသည် အမျိုးဘာသာ သာသနာ ယဉ်ကျေးမှုကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် ပေါ်ပေါက်လာပြီး အမျိုးသားလှုပ်ရှားမှုကို စတင်လမ်းပြသော အဖွဲ့အစည်းပင်ဖြစ်သည်။ ဝိုင်အမ်ဘီအေ အစပိုင်းတွင် နိုင်ငံခြားသို့လှည့်လည်ပြီး ပြန်ရောက်လာသော ဆရာတော်ဦးဥတ္တမသည် ကိုယ်တိုင်သူရိယသတင်းစာတိုက်သို့ ကြွရောက်လျက် အမျိုးသား နိုးကြားရေး တရားဟောကြားသည့်အပြင် ဘုရင်ခံကိုရှုတ်ချကာ ကရင်ဒေါက်ပြန်သွား ဟု ရဲရဲတောက် လှုံ့ဆော်ရေးသားခဲ့သည်။ လူထုများလည်း အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်သည် နိုးကြားလိုလာခဲ့သည်။ ဝိုင်အမ်ဘီအေ၏ လှုံ့ဆော်မှုကြောင့် နိုင်ငံရေးသည်လည်း နိုးကြားလာခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်ကို ဆန့်ကျင်ရာတွင် သံဃာတော်များအဖွဲ့ဖြစ်သော သံဃာသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်၊ ရဟန်းပျိုအဖွဲ့ချုပ်၊ ဝံသာနုကုမ္ပဏီ အမျိုးသမီးအဖွဲ့စသည်ဖြင့် အဖွဲ့အစည်းများစွာ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။

ထိုစဉ်က သံဃာတော်အဖွဲ့သည်လည်း အမျိုးသားရေး လှုပ်ရှားမှုတွင် အင်အားကောင်းခဲ့ကြသည်။ ရခိုင်အမျိုးသား ဆရာတော်ဦးဥတ္တမသည် ‘ဗမာလူမျိုးကျွန်ဖြစ်နေသမျှ ဗမာလူမျိုးတို့ကိုးကွယ်သည့် ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာတော်ကြီးသည်လည်း ကျွန်သာသနာအဖြစ်ဖြင့် ဂုဏ်သိန်မှေးမှိန်နေလိမ့်မည်’ ဖြစ်ကြောင်းစသည်ဖြင့် အမျိုးသားစိတ်ဓာတ် နိုးကြားစေရန်ဟောပြောသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဆရာတော်သည် မကြာခဏ ထောင်ကျခဲ့သည်။ ဆရာတော်ဦးဝိစာရသည်လည်း အမျိုးသားရေး လှုပ်ရှားမှုတွင် တက်ကြွစွာ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လာသဖြင့် ထောင်ကျပြီး ရက်ပေါင်း ၁၆၆ ရက် အစာ အငတ်ခံ ဆန္ဒပြကာ “လိမ်မာရစ်ကြပါ” ဟု မှာကြားပြီး ထောင်ထဲတွင်ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်တော်မူရှာလေသည်။

ဆရာတော်ဦးဥတ္တမ၊ ဆရာတော်ဦးဝိစာရ ကဲ့သို့ အမျိုးသားရေးတွင် နိုးကြားတက်ကြွစွာ လှုပ်ရှားသော ကရင်အမျိုးသားဆရာတော်မှာ ဦးကေတု ပင်ဖြစ်သည်။

ကရင်သူရဲကောင်း ဗြိတိသျှရန်သူတော်

အင်္ဂလိပ်ခေတ်တွင် အင်္ဂလိပ်ကိုဆန့်ကျင်သည့် မြန်မာနိုင်ငံသားတွေကို အင်္ဂလိပ်တို့က ‘ရန်သူတော်စာရင်း’ အဖြစ် ပြုစုထားလေ့ရှိပါသည်။ ရန်သူတော်

စာရင်းအယောက် ၄၀ တွင် သံဃာတော် ၁၁ ပါးပါဝင်လေသည်။ နယ်ချဲ့ကိုဆန့်ကျင် တိုက်ပွဲဝင်ရာတွင် သံဃာတော်မှာ လေးပုံတစ်ပုံကျော်ပင်ပါဝင်သဖြင့် အတော်ကို အင်အားကောင်းခဲ့သည်ဟု ဆိုရပါမည်။ ထိုသံဃာတော်ထဲတွင် ကရင်အမျိုးသား ရဟန်းတော် အာဇာနည်တစ်ပါးလည်း ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။

အင်္ဂလိပ်ကို ဆန့်ကျင်ရာ၌ မြန်မာနိုင်ငံရေးနှင့် သာသနာရေးလောက ရဟန်းများတွင် ဆရာတော် ဦးဥတ္တမ၊ ဦးဝိစာရ တို့သာလျှင် လူသိများကြသည်။ ထိုခေတ်က ဆရာတော်ဦးကေတုကိုလည်း အများက သိရှိကြပေလိမ့်မည်။ သို့သော် ကရင်အမျိုးသား ဆရာတော်တစ်ပါးအဖြစ် သိရှိမှုနည်းမည်ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်တို့၏ မှတ်တမ်းကိုတွေ့ရမှ ကရင်ရဟန်းတော်မှန်း သိရခြင်းဖြစ်သည်။

အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၏ ရန်သူတော်စာရင်းကို ‘မြန်မာ သူရဲကောင်း ဗြိတိသျှရန်သူတော်’ အမည်ဖြင့် သခင်ကျော်စိန်က ရေးသားပြုစုခဲ့ပြီး ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် နေရီရီစာအုပ်တိုက်က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

၁၉၄၂ ခု၊ ဇန်နဝါရီ ၁ ရက်နေ့အထိ လျှို့ဝှက်ဗမာနိုင်ငံစာရင်း (BURMA LIST) ခေါ် “နယ်ချဲ့စနစ်၏ ရန်သူတော်များစာရင်း” ဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများမှာ နယ်တစ်နယ်ရှိ စီရင်စုရုံးစိုက်ရာ မြို့တစ်မြို့တွင် ဗြိတိသျှအရာရှိများက လျှို့ဝှက်စာတမ်းများကို ဧပြီလတွင် မီးရှို့ဖျက်ဆီးခဲ့ရမည်ဟူသော ညွှန်ကြားချက်အရ ၁၉၄၂ ခု အိန္ဒိယသို့ ဆုတ်ခွာမည့်ဆဲဆဲတွင် မီးပုံရှို့ထားသည့် မီးပုံထဲမှ ဆွဲထုတ်ဆယ်ယူထားခဲ့သော စာရွက်စာတမ်းများ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အချို့စာတမ်းများကို အပြည့်အစုံရရှိပြီး အချို့ကို မရရှိခဲ့ပါ ဟု မှတ်ချက်အကျဉ်း၌ သခင်ကျော်စိန်က ရေးပြထားသည်။

ထို့ပြင် ‘ဤရန်သူတော်စာရင်းတွင် ဖော်ပြထားခြင်း ခံရသူတို့မှာ ဗမာနိုင်ငံတွင် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့စနစ်အတွက် ထိထိရောက်ရောက် ကြောက်စရာကောင်းလှသော ဗမာနိုင်ငံမှ နိုင်ငံရေးသမားများ ဖြစ်ကြသည့်အတိုင်း စီအိုင်ဒီ (CID) ခေါ် မှုခင်းစုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးဌာန၏ ကိုလိုနီထောက်လှမ်းရေးဌာနခွဲမှ တစ်နေ့လျှင် ၂၄ နာရီအပြည့် စောင့်ကြည့်နေကြရမည့်သူများ ဖြစ်ကြပါသည်’ ဟုလည်း မှတ်ချက်ပြုထားသည်။

ရန်သူတော်စာရင်းဝင်ထဲတွင် ဆရာတော် ဦးဥတ္တမ၊ ဦးဝိစာရ၊ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း အပါအဝင် နာမည်ကြီးသည့် လူနှင့် ရဟန်းတော်များလည်း ပါဝင်ကြပါသည်။

ထိုအထဲတွင် အင်္ဂလိပ်ကိုဆန့်ကျင်ရာ၌ အင်္ဂလိပ်ရန်သူတော်နံပါတ်(၂) အဖြစ် သတ်မှတ်ခံထားရသော ထင်ရှားသည့် ကရင်အမျိုးသားရဟန်းတော်မှာ ဆရာတော်ဦးကေတုပင် ဖြစ်သည်။ ရန်သူတော်စာရင်းမှာ-

‘ဦးကေတု (ခေါ်) မောင်စံဖေ’ ဖိုင်တွဲအမှတ် (4A-31 of 1926) ဟု မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည်။ ဆက်၍ “ဦးကေတုသည် ကရင်အမျိုးသား တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ၁၈၈၃ ခုနှစ်တွင် တွဲတေးမြို့နယ် တွဲတေးဝကျေးရွာ၌ ဖွားမြင်ခဲ့ပြီး အသက် ၁၂ နှစ်မှ ကိုရင်ဝတ်၊ အသက် ၂၀ မှာ ရဟန်းဖြစ်ခဲ့ကြောင်း” ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ မှတ်တမ်းတွင် အတိအကျ ရေးသားထားသည်။ ဆရာတော်ဦးကေတုသည် တွဲတေးကကရင်ပင် ဖြစ်သည်။

သူသည် ၁၉၂၂ တွင် ဦးဥတ္တမနှင့် ဆက်သွယ်မှုရပြီး ၁၉၂၂ ခုနှစ်၊ ၁၉၂၃ခုနှစ်၊ ၁၉၂၄ ခုနှစ်များတွင် နိုင်ငံနှင့်အဝှမ်း ဦးဥတ္တမ ခရီးလှည့်လည်ရာနေ့ကဲ့သို့ သူလိုက်ပါခဲ့ပါသည်။ သူသည် ၁၉၂၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၁ ရက် သထုံစီရင်စု၊ မုက္ခာရွာ ဝံသာနုအစည်းအဝေး၌ သာသနာတော်အဖြစ် ဆောင်ရွက်သောအခါကျမှသာ ထူးထူးခြားခြား သွက်လက်

စွာ လှုပ်ရှားလာခဲ့ပါသည်’ ဟု ရေးပြထားသည်။

၎င်းပြင် သူသည်မြန်မာသောအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာပျက်စီး ယိုယွင်းလာခြင်းမှ ပြည်သူတို့က ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ကြပါရန် သူမေတ္တာရပ်ခံ လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး တစ်နိုင်ငံလုံး ဖြန့်ချိခဲ့သော စာရွက်စာတမ်းကို ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ၁၉၂၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ဘေးမဲ့သံဃာသမဂ္ဂတွင် ပါဝင်ကြသော ဘုန်းကြီး ငယ်တစ်စုတို့ကို ထောင်အချခံ အသက်အသေခံသည်အထိ ဥပဒေတွင်းနည်း ဥပဒေနည်းမျိုးစုံတို့ဖြင့် အမျိုးဘာသာ သာသနာအကျိုး ဆောင်ကြဉ်းကြရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဗမာနိုင်ငံ ဒီစကြိုတ်ပေါင်းစုံ အမှုဆောင်ကောင်စီအမည်ဖြင့် အဖွဲ့သစ်တစ်ရပ် ထုထောင်လုပ်ကိုင်လာခဲ့ကြသည်။ (ဗြိတိသျှရန်သူတော် -စာ-၂၄)

ဦးကေတုသည် နယ်ချဲ့အစိုးရကို အစာငတ်ခံ ဆန္ဒပြ အသက်အသေခံသွားသော ဆရာတော် ဦးဝိစာရ၏ တပည့်လည်းဖြစ်ခဲ့ဘူးသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ‘၁၉၂၆ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၀ ရက်၊ ထိုအခါက သာယာဝတီအချုပ်တွင် အိန္ဒိယရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၁၈၈ အရ ဖမ်းဆီးအရေးယူ ခံနေရစဉ် အစာငတ်ခံ တိုက်ပွဲဝင်နေသည့် ပျံလွန်တော်မူပြီးဖြစ်သော ဦးဝိစာရကို သွားရောက်တွေ့ဆုံခဲ့ပါသည်’ ဟု နယ်ချဲ့အစိုးရ၏ မှတ်တမ်းတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ မိတ္တီလာတွင် ပုဒ်မ ၁၀၇ နှင့် ဖမ်းဆီးအရေးယူ ခံနေရသော ဦးဝိမလဗုဒ္ဓိကိုလည်း သွားရောက်တွေ့ဆုံခဲ့သည်။

ကရင်အမျိုးသား ဆရာတော်ဦးကေတုသည် မည်သည့် ရာဇဝတ်ပြစ်မှုကိုမှ မကျူးလွန်ပါဘဲ နယ်ချဲ့အစိုးရက ရန်သူတော်နံပါတ်(၂)အဖြစ် စာရင်းသွင်းခဲ့ခြင်းမှာ- ဗုဒ္ဓဘာသာကို ပျက်စီးယိုယွင်းလာခြင်းမှ ပြည်သူတို့က ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ကြပါရန်၊ ထောင်အချခံ အသက်အသေခံပြီး အမျိုးဘာသာ သာသနာအကျိုး ဆောင်ရွက်ကြရန်၊ တပ်လှန့်နှိုးဆော်လှုပ်ရှားခဲ့သည့် အတွက်ကြောင့် ရန်သူတော်အဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် ၁၉၂၇ ခုနှစ်တွင် ဦးကေတုသည် တစ်ဆင့်တက်ပြီး (၁) နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်လုပ် ပစ္စည်းများ သပိတ်မှောက်ရေး၊ (၂) အခွန်မပေးရေးနှင့် အာဏာဖိဆန်မှု လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ရေး၊ (၃) ဝံသာနုအသင်းများ ထူထောင်ရေး၊ (၄) ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာ ပျက်စီးယိုယွင်းလာသည့်အရေး၊ (၅) ဖန္ဒလေးတွင် ဖြစ်ခဲ့သော အဓိကရုဏ်းအရေး၊ (၆) သူ၏ စာချဆရာတော်ဖြစ်ခဲ့သော (ပျံလွန်တော်မူပြီး ဖြစ်သော ဦးဝိစာရ) ဆရာတော်အား တရားသူကြီးက ‘မောင်မင်း’ ဟု စော်ကားခဲ့သည်ဟူသော စွပ်စွဲချက်အရေး၊ (၇) တက္ကသိုလ် ရန်ပုံငွေအရေး (The University Endowment Fund) (၈) မြန်မာ့စပယ် အုပ်ချုပ်မှုကို ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉၂၇ တွင် ဦးဥတ္တမ၏ ခရီးစဉ်တွေမှာ လိုက်ပါပြီး ရဲရဲတောက် ဟောပြောခဲ့သည့်အတွက် ပုဒ်မ(၁၄၄)ဖြင့် တားဆီး ပိတ်ပင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုပုဒ်မ(၁၄၄)ကို လိုက်နာခြင်းမရှိဘဲ ဆက်လက်ဟောပြောသည့် အတွက်ကြောင့် ဖမ်းဆီးခြင်းခံရပြီး ၁၉၂၇ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် အလုပ်ကြမ်းနှင့် ထောင်ဒဏ် ၆ လ အပြစ်ပေးခြင်း ခံရလေသည်။

ဆရာတော်ဦးကေတုသည် ထောင်ကပြန်ထွက်လာသည့်အခါ နယ်ချဲ့အစိုးရ၏ မတရားသော ဥပဒေကို ဆန့်ကျင်ပြီး ‘သာသနာ ပြန်လည်ထွန်းကားအောင် ပြည်သူတို့က ဝိုင်းဝန်းလုပ်ကြံရမည် ဖြစ်ကြောင်း’ ဆက်လက် ဟောပြောပြန်သည်။ ဆရာတော်၏ စည်းရုံးဟောပြောမှုသည် အောင်မြင်ခဲ့သည်။ အခွန်မပေးရေး လှုပ်ရှားမှုမှာ “ကြောက်မက်ဖွယ်ကြီးမားပြင်းထန်လာပြီ ဖြစ်ကြောင်း၊ သာယာဝတီ ဒီစကြိုတ်တွင် စစ်ပုလိပ်တပ်ဖွဲ့များချထားရန် လိုအပ်ကြောင်း” နယ်ချဲ့မှတ်တမ်းတွင် တွေ့ရပါသည်။

သူသည် ၁၉၂၈ ခု၊ နိုဝင်ဘာ ၂၇ ရက် ပရိတ်

သတ် ၅၀၀ တက်ရောက်သည့် ရေနံချောင်းမြို့ အစည်းအဝေးကြီး၌လည်း ‘မိတ္တီလာမြို့ ရွှေမြင်တင်ဘုရားကို ပြည်သူများအားပြန်အပ်ရန်၊ ရွှေတိုက်ဘုရားကုန်းတော်မှ စစ်လက်နက်တိုက်ကို ရွှေပြောင်းပေးရန်၊ ဘုရားများပေါ်သို့လည်းကောင်း၊ ဝတ္တကမြေပေါ်သို့လည်းကောင်း ဖိနပ်များ စီးနှင်းတက်ရောက်ခွင့်မပြုရန်တို့ကို ဆူပူမှုများလုပ်ကြံဖို့’ ဟောပြောတိုက်တွန်းခဲ့ပြန်သည်။ (၎င်းစာ-၂၆)

ဆရာတော်ဦးကေတု၏ ဟောပြောချက်များသည် အမျိုးဘာသာ သာသနာအတွက်ဖြစ်ကြောင်း အထူးပင် ပေါ်လွင်ထင်ရှားလှပေသည်။ ဆရာတော် ဦးကေတုသည် အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားမှုတိုင်းမှာ ထိပ်ဆုံးက ပါဝင်ခဲ့ပြီး အဖမ်းခံရဟန်တော်များ လွတ်မြောက်ရေးကို တက်တက်ကြွကြွ လုပ်ဆောင်ခဲ့သူလည်းဖြစ်သည်။

သို့တွက်ကြောင့် အင်္ဂလိပ်အစိုးရက ‘ဦးကေတုသည် တော်လှန်ရေးအယူအဆများနှင့် အားတက်သော အလုပ်လုပ်သူတစ်ဦးဖြစ်ပြီး အစွန်းရောက်ဆူပူလှုံ့ဆော်ရေးသမားများ အထူးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရေးလောကတွင် မနားမနေ ဆူပူ လှုံ့ဆော်ရေးသမားကြီးဖြစ်သော ဦးဥတ္တမနှင့် အလွန်ရင်းနှီးသူဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်သူ့ကို ဂရုစိုက်စောင့်ကြည့်ရန် လိုအပ်ပါသည်’ လို့ ရန်သူတော်စာရင်းမှာ မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။ ဦးကေတုနှင့် ပတ်သက်သည့် လှုပ်ရှားမှုတွေကို စောင့်ကြည့်မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပြီး (၂၈.၉.၃၄) တွင် ပုံနှိပ်ဖြန့်ဝေခဲ့ပါသည်ဟု ဖော်ပြထားကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ (ရန်သူတော် စာ-၃၀)

နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်၏ ဖမ်းဆီးနှိပ်စက်မှုကိုခံကာ အမျိုးသားရေးအတွက် ကြိုးပမ်းကြသည့် ဥယျာဉ်တိုက် တွဲတေးကျောင်း ဆရာတော်ဦးကေတု၊ ဦးကေသရ၊ ဆရာတော်ဦးဥတ္တမ၊ ၎င်း၏ညီ ရှင်အရိယ၊ ပေါင်းတည်ဦးဝါသဝ အစရှိသော ဆရာတော် များစွာတို့သည် ဂျီစီဘီအေနှင့်လည်း ရင်းနှီးလာကြသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုဆရာတော်များကို သခင်အမည်တပ်၍ နိုင်ငံရေးသဘောအရ ရိုသေစွာ ခေါ်ဆိုခဲ့ကြသည်ဟု ဆိုပါသည်။

တို့ဗမာအစည်းအရုံးခေတ် တလျှောက်တွင် ပြည်သူများအတွက် လွတ်လပ်ရေး လုပ်ငန်းများကို ကိုယ်ကျိုးစွန့်လျက် အနစ်နာခံကာ သံဃာတော်များသည်လည်း ဆောင်ရွက်လိုနေခဲ့ကြ၏။ အိန္ဒိယပြည်နှင့် မြန်မာပြည် သွေးစည်းညီညွတ်ရေးကိုလည်း ဆောင်ရွက်လာကြသည်။ ဆရာတော်ဦးဥတ္တမကို ၁၉၃၅ ခုနှစ်၌ အိန္ဒိယပြည် “ဟိန္ဒူမဟာဆရာဘာ” ကြီး၏ ဦးဆောင်ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်သည်။ ထိုအခါ အိန္ဒိယနိုင်ငံရေးနှင့် မိတ်ဆက်ပေးရန် တို့ဗမာအစည်းအရုံးဝင်တို့အား လာရောက်လည်ပတ်ရန် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့သည်။ ထိုဖိတ်ခေါ်ချက်အရ သခင်ဗစိန်နှင့် စီရင်စုတိုင်းဆိုင်ရာ သံဃာအကျိုးဆောင်အဖွဲ့ ဆရာတော်ဦးကေတုတို့သည် ၁၉၃၅ ခု၊ ဇွန်လဆန်းတွင် အိန္ဒိယပြည် ကာလကတ္တားမြို့သို့ သွားရောက်ခဲ့ကြသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ (တို့ဗမာအစည်းအရုံးသမိုင်း)

ဤတွင် ကရင်အမျိုးသားဆရာတော်ဦးကေတုမှာ ရန်ကုန်ဥယျာဉ်တိုက်ကဟု သိရလေသည်။ ထို့ပြင် အိန္ဒိယဖိတ်ခေါ် မိတ်ဆက်ပွဲတွင်လည်း အရွေးခံရပြီးတက်ရောက်ခွင့် ရခဲ့သောဆရာတော်လည်း ဖြစ်သည်။

ထိုခေတ်ထိုအခါက နယ်ချဲ့အစိုးရကို တော်လှန်ဆန့်ကျင်ရာတွင် ထင်ရှားခဲ့သော ရခိုင်ဆရာတော် ဦးဥတ္တမ၊ မြန်မာဆရာတော်ဦးဝိစာရများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သလို ကရင်အမျိုးသား ဆရာတော်ဦးကေတုသည်လည်း ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။ မှတ်တမ်းမှတ်ရာ မရှိသဖြင့် မသိရခြင်းဖြစ်သည်။ ယခုအခါ အင်္ဂလိပ်၏ မှတ်တမ်းတွင် တွေ့ရသလို တို့ဗမာအစည်းအရုံး စာအုပ်တွင်လည်း တွေ့ရသဖြင့် ဂုဏ်ယူကွယ်ရာ ပြန်လည်ဖော်ထုတ် ရေးသားရခြင်းဖြစ်သည်။ ကရင်အမျိုးသား ဆရာတော်ဦးကေတု၏ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုများသည် လွန်စွာထိရောက်ခဲ့ခြင်းကြောင့် အင်္ဂလိပ်အစိုးရကို ကြောက်ရွံ့တုန်လှုပ်စေပြီး မှတ်တမ်းတင်ခြင်း ခံခဲ့ရလေသည်။

ကရင်အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးဆရာတော်

ထို့အတူ မိမိအမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအတွက် မေ့ထား၍မရသော ကရင်အမျိုးသားဆရာတော်တစ်ပါး ရှိသေးသည်။ ထိုဆရာတော်ကား ဦးပဏ္ဍဝံသ ပင်ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်သည် ခေတ်ပညာတတ် ကရင်အမျိုးသားနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်ကြီးများနှင့်တကွ ရင်ဘောင်တန်း၍ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးကို ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။

တဖက်စာမျက်နှာသို့ ▶

နိုင်ငံဘာလ၏ နေ့တနေ့တွင် ဖြစ်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင် ဘယ်၊ ညာတခွင် အဝါရောင်လွင်ပြင်ကို မျက်စိတဆုံး မြင်ရသည်။ ထိုအဝါရောင် လွင်ပြင်ထဲတွင် ကုက္ကိုလ်ပင်များကို ဟိုတစ်စုဒီတစ်စုတွေ့ရပြီး ရံဖန်ရံခါ တံအိမ်လေးများကို လွှမ်းမောဖွယ် မြင်ရသည်။

အဆိုပါ မြင်ကွင်းသည် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး ပန်းတနော်- အိမ်မဲ ဆက်သွယ်ထားသည့် ကားလမ်း ဘေးတလျှောက်မြင်တွေ့ရသည့် မြင်ကွင်းဖြစ်သည်။ ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စပါးကျိုဟု တင်စားသည့်နည်းတူ ယခုလို စပါးပေါ်ချိန်တွင် စပါးခင်းများသည် အဝါရောင်လွင်ပြင်သဖွယ် ရှုမြင်တွေ့နိုင်သည်။

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကရင်လူမျိုးအများဆုံးနေထိုင်သည့် ဒေသဖြစ်သည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင်ကောက်ယူသည့် ပြည်လုံးကျွတ်သန်းခေါင်စာရင်းအရ ဧရာဝတီတိုင်းတွင် စုစုပေါင်း လူဦးရေ ၆၁၈၄၈၂၉ ဦးရှိသည်။ ယခုလို စုစုပေါင်း လူဦးရေ ၆ သန်းကျော်ရှိသည့်အနက် ကရင်လူမျိုး ခန့်မှန်းဦးရေ ၂ သန်းကျော်ရှိနိုင်သည်။

အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ၂၀၁၅ ခုနှစ် အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကရင်တိုင်းရင်းသားများသာ သီးသန့် မဲပေးရသည့် ကရင့်ရေးရာဝန်ကြီးအတွက်

ပြောသည်။ ‘တိုင်းရင်းသားရေးရာ ဝန်ကြီးအနေအထားနဲ့ ပြည်နယ်လွှတ်တော်၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် အနေအထားတွေက မတူဘူးလေ။ မတူတော့ တိုင်းရင်းသားရေးရာနေရာ နိုင်သင့်လျက်နဲ့ မနိုင်တာက တော်တော်လေး အခြေအနေ သိပ်မကောင်းဘူးဆိုတဲ့ သဘော၊ နိမ့်ပါးတဲ့ သဘောပေါ်နော်။ နိုင်ငံရေး ရေစီးကြောင်းကလည်း အပြောင်းအလဲ ဖြစ်နေတာကို တို့ကလည်း မခံနိုင်ဘူးဖြစ်နေတယ်’ဟု ၎င်းက သုံးသပ်သည်။

၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲ

ယခင် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ (နအဖ)က ကျင်းပသည့် ၂၀၁၀ ပါတီစုံ ဒီမိုကရေစီ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၌ ကရင်ပြည်သူ့ပါတီက ဝင်ပြိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုစဉ်က ကတိုက်ကရိုက် ဝင်ပြိုင်ရသည့် အနေအထားဖြစ်ပြီး ပါတီတည်ထောင်သည့် နှစ်မှပင် ရွေးကောက်ပွဲ ဝင်ခဲ့ရသည်။

ထိုရွေးကောက်ပွဲတွင် ဧရာဝတီ ကရင့်ရေးရာ ဝန်ကြီး အမတ်နေရာကို KPP က ဒေါက်တာဆိုင်မွန်သာ ဝင်ပြိုင်သည်။ ကရင့်ရေးရာမဲပေးခွင့်ရှိသူ ၇၉၁၁၉၈ ဦးရှိသည့်အနက် မဲလားပေးသူဦးရေ ၆၂၇၆၂၆ ဦး ရှိသည်ဟု ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်က ရွေး

၃၅၉၆၀၉ မဲ (၅၂.၂၇%)၊ ကြံ့ခိုင်ရေးမှ မန်းသန်းရွှေ (၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရခဲ့ပြီး၊ ရေးရာ ဝန်ကြီး ဖြစ်သူ)က ၁၉၆၅၀ မဲ (၂၈.၅၇%)၊ KPP မှ မန်းထွန်းတင်က ၇၈၁၉၂ မဲ (၁၁.၃၇%)၊ KNP က မန်းစန်းက ၂၆၁၅၉မဲ (၃.၈၀%) နှင့် တစညမှ မန်းကျော်ရှိန် ၂၇၄၅၆ မဲ (၃.၉၉%) အသီးသီးရရှိကာ ဂါမိုးမြတ်မြတ်သူ အနိုင်ရသွားသည်။

ယခုကဲ့သို့ ကရင်ပါတီများ အနိုင်မရခြင်းမှာ ၁၉၆၂ ခုနှစ်ကတည်းက ဖက်ဒရယ်ဟုဆိုလျှင် ခွဲထွက်၊ ပြိုကွဲရေးဟု ဝါဒမိုင်းမိခဲ့ခြင်းကြောင့် ကရင်တိုင်းရင်းသားများအနေဖြင့် မိမိတို့ရပိုင်ခွင့် ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စုကို ၂၀၁၀ ကျော်ထိ လူ့သက်တမ်း တစ်ခုနီးပါးကြာ မျက်ခြေပျက်သလို ဖြစ်ခဲ့ရသည်ဟု KNP ဒုဥက္ကဋ္ဌ မန်းထိန်ဝင်းစိန်က ပြောသည်။

‘လောလောဆယ် စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို တိုက်ဖို့က ဘယ်သူ့ကို အားယူတိုက်ရမလဲဆိုတော့ NLD ပါတီကို ဝင်ပြီးတော့ တိုက်ကြတယ်။ သို့သော် NLD ပါတီဖြစ်လာခဲ့သော် ဖက်ဒရယ် ဖြစ်မဖြစ်ဆိုတာ သူတို့က ကြိုတင် မမြင်ဘူး။ အဲ့တော့ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို တိုက်ဖို့အတွက်ဘဲ နိုင်ငံရေး ရည်မှန်းချက် ထားတယ်။ ပန်းတိုင် အဆုံးမှာ နိုင်ငံရေး ရည်မှန်း

ကရင်ပါတီများ မနိုင်ပူးသေးသည့် ဧရာဝတီ၏ ၂၀၂၀ အလားလာ

စောထွန်းလင်း

မဲစာရင်းတွင် ၉၅၀၀၆၈ ဦးရှိသည်ဟု ထိုစဉ်က ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် ထုတ်ပြန်ချက်အရ သိရသည်။ ထိုမဲစာရင်းသည် ၁၈ နှစ်ပြည့်ပြီးသူများကိုသာ ကောက်ယူခြင်းဖြစ်ရာ ကရင်လူဦးရေသည် ထိုထက် နှစ်ဆကျော်ခန့်ရှိမည်ဟု အကြမ်းဖျဉ်း မှတ်ယူနိုင်သည်။

၂၀၁၄ သန်းခေါင်စာရင်းရလဒ်များ ထုတ်ပြန်ပြီး ဖြစ်သော်လည်း တိုင်းရင်းသား လူဦးရေစာရင်းကို ထုတ်ပြန်ခြင်း မရှိချေ။ ထိုအတွက် ဧရာဝတီတိုင်း အတွင်းရှိ ကရင်လူဦးရေစာရင်းကို တိတိကျကျ မသိနိုင်။ ဧရာဝတီတိုင်းသား ကရင်များကမူ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ကရင်လူဦးရေ သုံးသန်းကျော်လေးသန်းခန့် ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်း ပြောဆိုမှုများ ရှိသော်လည်း သီးခြားအတည်ပြုနိုင်ခြင်းမရှိ ဖြစ်နေသည်။

ယခုလို ကရင်လူမျိုးများ အများဆုံးနေထိုင်သည့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ၂၀၁၀၊ ၂၀၁၅ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကရင်ပါတီများ အကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် အနိုင်မရပူးသေးသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့အပြင် ပြည်နယ်ပြင်ပ ကရင်တိုင်းရင်းသားများအတွက် အရေးကြီးသည့် ကရင်တိုင်းရင်းသား လူမျိုးရေးရာဝန်ကြီး နေရာကို အနိုင်မရသေးသည်မှာ ဧရာဝတီတွင် ကရင်ပါတီများအားနည်းသလို ကရင်တို့က အခြားအင်အားကြီးပါတီများကိုသာ အားကိုးသည့်သဘော ဖြစ်နေသည်။

ထိုသို့ ဖြစ်နေခြင်းမှာ ဧရာဝတီတိုင်းရှိ ကရင်ပြည်သူများ၏ နိုင်ငံရေးရေချိန် အနိမ့်အမြင့်ပေါ်မူတည်သလို ကရင်ပြည်သူ့ပါတီအနေဖြင့် အောက်ခြေထိ စည်းရုံးရေး မလုပ်ဆောင်နိုင်သည့် အတွက်လည်း ပါဝင်သည်ဟု ပါတီဒုဥက္ကဋ္ဌ စောစေးဝါးက

ကောက်ပွဲအပြီး ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ မဲရလဒ်များမှာ ဒေါက်တာစောဆိုင်မွန်သာက ၂၀၄၆၉၂ မဲ၊ ကြံ့ခိုင်ရေးအမတ် မန်းသန်းရွှေက ၂၁၅၃၉၈ မဲ၊ တစညပါတီမှ မန်းသိန်းလှက ၁၇၃၈၉၆ မဲ အသီးသီးရပြီ မန်းသန်းရွှေ အနိုင်ရခဲ့သည်။ သို့သော် ကြိုတင်မဲများကြောင့် နိုင်သည်ဟု ရွေးကောက်ပွဲအပြီးတွင် ဝေဖန်မှုများ ပေါ်ထွက်ခဲ့သေးသည်။

၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ကရင့်ရေးရာဝန်ကြီးနေရာအပြင် KPP က ကျိုက်လတ်၊ ငပုတော၊ မြောင်းမြ မြို့နယ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်အမတ် ၃ နေရာနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်တွင် ကန်ကြီးဒေါင့်-သာပေါင်း-ကျောင်းကုန်း တစ်နေရာ ဝင်ပြိုင်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်အမတ်နေရာအတွက် ကန်ကြီးဒေါင့်၊ ငပုတော၊ ဇလွန်တို့တွင် ၆ နေရာ၊ ပန်းတနော်၊ သာပေါင်း၊ အိမ်မဲ၊ မြောင်းမြ၊ ခန့်ဖြူ၊ ဟင်္သာတတို့တွင် တစ်နေရာစီ ဝင်ပြိုင်ခဲ့ပြီး အနိုင်မရသော်လည်း မဲအတန်အသင့် ရခဲ့သေးသည်။

၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲ

၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲတွင်မူ ကရင်ပြည်နယ်ပြင်ပ အခြေစိုက် ကရင်အမျိုးသားပါတီ ထပ်မံပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည့်အတွက် KPP နှင့် KNP တို့ အပြိုင်သဘော ဖြစ်လာကာ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ကရင့်ရေးရာနေရာနှင့် အချို့ မဲဆန္ဒနယ်များတွင် ထိပ်တိုက် တွေ့ခဲ့သည်။ ကရင့်ရေးရာနေရာအတွက် မဲပေးခွင့်ရှိသူ ၉၅၀၀၆၈ ဦးရှိပြီး မဲလားပေးသူ ၇၂၄၅၄၇ ဦးရှိသည်ဟု ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်က ထုတ်ပြန်သည်။

မဲရလဒ်များမှာ NLDပါတီမှ ဂါမိုးမြတ်မြတ်သူက

ချက်ဟာ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ရမယ်ဆိုတာ အဲ့လောက်ထိ မမြင်ဘူး။ ပါတီနိုင်ငံရေးမှာ ကွင်းဆက်ပျက်ခဲ့တယ်’ဟု ၎င်းက ပြောသည်။

၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲ အလားလာ

၅ နှစ်တစ်ကြိမ် ကျင်းပသည့် ပါတီစုံအထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲသည် ၂၀၂၀ နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် ကျင်းပရန် အလားလာရှိသည်။ ကရင်တိုင်းရင်းသား အများဆုံး နေထိုင်သည့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ကရင်ပါတီများ ၂၀၂၀ တွင် အနိုင်ရရေးအတွက် ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ (KPP)နှင့် ကရင်အမျိုးသားပါတီ (KNP)တို့ အသီးသီးပြင်ဆင်နေပြီး ယခု ၂၀၁၉ခုနှစ်အတွင်း ခပ်စိပ်စိပ် လှုပ်ရှားနေသည်ကို တွေ့ရသည်။

အဆိုပါ ပါတီနှစ်ခုအနေဖြင့် ဧရာဝတီ ကရင့်ရေးရာ ဝန်ကြီးအမတ်နေရာအတွက် ပိုအားထည့်မည့် သဘော ရှိသည်။ ကရင့်ရေးရာဝန်ကြီး အမတ်နေရာအတွက် ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် မဲလားပေးသူ ၆ သိန်းကျော်တွင် ကရင်ပြည်သူ့ပါတီက မဲ ၂ သိန်းကျော် ရခဲ့သည်။

NLD က ‘ပြောင်းလဲချိန် တန်ပြီ’ဟု ကြွေးကြော်သံကို အများပြည်သူကလည်း တခဲနက်အားပေးမှု ရရှိခဲ့သည့် ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲတွင်မူ ကရင့်ရေးရာအတွက် မဲပေးသူ ၇ သိန်းကျော်ရှိသည့်အနက် KPP က ၇၈၁၉၂ မဲနှင့် KNP က ၂၆၁၅၉ မဲ နှစ်ခုပေါင်း ၁၀၄၃၅၁ မဲ ရခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် လာမည့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရရန် အနည်းဆုံး မဲသုံးသိန်းခွဲ ကျော်ရရန် စည်းရုံးနိုင်မှ အနိုင်ရရန် အလားလာရှိမည် ဖြစ်သည်။

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် မြို့နယ် ၂၆ မြို့

နယ်ရှိပြီး ကရင်တိုင်းရင်းသားများသည် ပျံ့နှံ့နေထိုင်သည့်အတွက် ကရင်အများဆုံးနေသည့် မြို့နယ်များ ရှိသော်လည်း သိသိသာသာများသည့် မြို့နယ် နည်းသည်။ မြို့နယ်တစ်ခုစီပေါ် အခြေခံကာ ပြည်သူ့လွှတ်တော် မဲဆန္ဒနယ်မြေ သတ်မှတ်ထားသည့်အတွက် ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင် ကရင်ပါတီများ အနိုင်ရရန် မလွယ်။

အနီးစပ်ဆုံး ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အိမ်မဲ မြို့နယ်မဲဆန္ဒနယ်တွင် ကရင်ပါတီနှစ်ခုပေါင်း မဲ ၉ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ရရှိခြင်းသည် အများဆုံးဖြစ်သည်။ ကန်ကြီးဒေါင့်၊ ဝါးခယ်မ၊ ငပုတော၊ မြောင်းမြ မြို့နယ်များတွင် ကရင်ပါတီများ မဲရမှု ၅ ရာခိုင်နှုန်း ဝန်းကျင်သာရှိပြီး ကျန်နေရာများတွင်မူ ထိုထက် လျော့နည်းသည့်အတွက် ပြည်သူ့လွှတ်တော်အတွက် အနိုင်ရရန် စည်းရုံးရေး အားအလွန်ကောင်းရန် လိုသည်။

ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်နေရာ အတွက်မူ ကရင်ပါတီများ အလားလာအနည်းငယ်ရှိသည်။ တစ်မြို့နယ်လျှင် မဲဆန္ဒနယ် ၂ ခုရှိသည့်အတွက် ကရင်အများစုနေထိုင်ရာ မဲဆန္ဒနယ်များတွင် အလားလာ ရှိနိုင်သည်။ ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲ အချက်အလက်များအရ အိမ်မဲ မဲဆန္ဒအမှတ် ၁ တွင် KPP နှင့် KNP တို့ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ရာ မဲ ၉ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ရရှိခဲ့သည်။ အိမ်မဲ မဲဆန္ဒနယ် အမှတ် ၂ တွင်မူ မဲ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း ကျော်ရခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ၂၀၂၀ တွင် ကရင်ပါတီများ စည်းရုံးရေး အားကောင်းပါက အလားလာကောင်းမည် ဖြစ်သည်။

ထို့အပြင် ကန်ကြီးဒေါင့်၊ သာပေါင်း၊ ငပုတော စသည့် မြို့နယ်များတွင်လည်း ကရင်ပါတီများ မဲအတန်အသင့် ရခဲ့ဖူးသည့်အတွက် ၂၀၂၀ တွင် မဲပိုရရန် စည်းရုံးရေးအားကောင်းရန်လိုပြီး အနိုင်ရရေးအတွက်မူ အတော်အားစိုက်ရမည့် သဘောရှိသည်။

ကရင်ပါတီများအနေဖြင့် လာမည့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဧရာဝတီတိုင်းတွင် အလားလာ ပိုကောင်းလာမည့် သဘောရှိသည်ကာ ဧရာဝတီရှိ ကရင်ပြည်သူများကလည်း နိုင်ငံရေးရေချိန်ပိုမိုမြင့်မားလာသည်ကိုတွေ့ရသည်ဟု KPP ကဆိုသည်။

‘ကရင်ပါတီတွေ နိုင်ဖို့က ကရင်ပါတီအချင်းချင်း ထိပ်တိုက်ပြိုင်ရင် မလွယ်ဘူး။ ဒီလိုမဖြစ်အောင် ညှိနှိုင်းဖို့ လိုတယ်’ဟု ငပုတောမြို့နယ်သား မန်းစိုးမိုးက မှတ်ချက်ပြုသည်။

ထို့အပြင် ဧရာဝတီရှိ ကရင်ပြည်သူများသည် အင်အားကြီး ကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် NLD ပါတီထံသို့ ရောက်ရှိနေပြီး အဆိုပါ အင်အားစုသည် ကရင်ပါတီများထက်ပင် များပြားဖွယ်ရှိသည်ဟု KNP ပါတီခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သူ မန်းထိန်ဝင်းစိန်က ဆိုသည်။ ၂၀၁၀ နှင့် ၂၀၁၅ ကရင်တိုင်းရင်းသားများသာ သီးသန့် မဲပေးရသည့် ကရင့်ရေးရာအတွက် အင်အားကြီးပါတီများက ကရင်ပါတီများထက် မဲပိုမိုရခဲ့ရာ သူ့အဆိုမှာ နီးစပ်သည်ကို တွေ့ရသည်။

‘NLD နဲ့ ကြံ့ခိုင်ရေးထဲမှာ မျက်စိလည် လမ်းမှားပြီးတော့ ရောက်နေတဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေ အဲ့ဒါတွေက လက်ရှိ တိုင်းရင်းသားပါတီ အင်အားထက် များတယ်။ အဲ့တော့ ဒီလူတွေကို ကရင့်ရိုးရာအတိုင်း လက်ချည်ပြီး လိပ်ပြာ ပြန်ခေါ်ပြီးတော့ ကရင်ပါတီထဲ စုစုစည်းစည်း ပြန်ဝင်လာမယ့် ကာလရောက်ရင် လွတ်ပြီ’ဟု မန်းထိန်ဝင်းစိန်က မှတ်ချက်ပြုသည်။

ကရင်တိုင်းရင်းသားများ အများဆုံးနေထိုင်သည့် ဧရာဝတီတွင် ကရင်ပါတီများ မနိုင်ပူးသေး။ ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရရေးမှာ ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မှီ တစ်နှစ်ခန့်အတွင်း ကရင်ပါတီများစည်းရုံးလုပ်ဆောင်မှုအပေါ် မူတည်နေသလို ဧရာဝတီ ကရင်ပြည်သူများ၏ ရွေးချယ်မှုကလည်း အဓိက အဆုံးဖြတ်နေရာတွင် ရှိမည်ဖြစ်သည်။

► **တဖက်စာမျက်နှာမှ**

ထိုခေတ်အခါက ကရင်အမျိုးသားလှုပ်ရှားမှု အဖွဲ့အစည်းများစွာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ အမျိုးသားအသံမှာ အရှိန်အဟုန်ပြင်းစွာ နိုးကြားချိန်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဒေါက်လုအစည်းအရုံးမှာ ၁၈၈၁ ခုနှစ်တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီးနောက် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကရင်အမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ်(BKNA)ကို ၁၄၊ ဒီဇင်ဘာ ၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းပေါ်ပေါက်သည်။ ကျန်

အဖွဲ့အစည်းမှာ နောက်ပိုင်းမှ ပေါ်ပေါက်လာကြသည်။ ဘီကေအန်အေသည် ဒုတိယအစောဆုံး ပေါ်ပေါက်လာသော အဖွဲ့ဟုဆိုနိုင်ပါသည်။ ဤအဖွဲ့တွင် ကရင်အမျိုးသား ဗုဒ္ဓဘာသာဆရာတော် ဦးပဏ္ဍဝံသသည် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ စောဘသက်ရွှေနှင့် စောဖေသာတို့သည်လည်း ၎င်းအဖွဲ့၌ ဦးဆောင်တည်ထောင်သူ အဖြစ်ပါဝင်ခဲ့ကြသည်။

(မြန်မာ့ရက်စဉ်သမိုင်း၊ ပထမတွဲ) ဆရာတော်သည် အမျိုးသားလှုပ်ရှားမှုကို အဖွဲ့အစည်းအသွင်ဖြင့် မနေမနား ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရသည်။ ရန်ကုန်၌ အမျိုးသား အစည်းအဝေး ကျင်းပတိုင်း ဆရာတော် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ဖက်ဆစ်ဂျပန်ကို တော်လှန်ရန် လွန်စွာ စိတ်ဓာတ်ပြင်းပြခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်၍ ဂျပန်ကို တော်လှန်သော ကရင်အမျိုးသားတို့အား ပို့ဆောင် ဆက်သွယ်

ရေးအဖြစ် ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သည်။ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး ပြီးဆုံးသည့်အခါ မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှုကာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိလာသော ဗြိတိသျှအင်္ဂလိပ် အတွင်းဝန် “လောဒါ့လစ္စတိုဝဲလ်” နှင့် တွေ့ဆုံပြီး ကရင်အမျိုးသားရေး ကိစ္စများကို ပါဝင်ဆွေးနွေးခဲ့သော မျိုးချစ်ဆရာတော် တစ်ပါးလည်း ဖြစ်သည်။

ကန္တာရဝတီခရီးကို ကယားပြည်နယ်မှ ငှာနေ ကရင်တိုင်းရင်းသား မိတ်ဆွေများ၏ ဖိတ်ကြားချက် အရ KNP မှ မန်းထိန်ဝင်းစိန်၊ မန်းကျော်ငြိမ်း၊ မန်းမင်းရဲထွေး၊ စောကပေါ်မျိုး၊ နော်စန်းလွင်တို့ ၅ ဦး ၂၈-၈-၂၀၁၉ ရက်နေ့တွင် လွိုင်ကော်မြို့သို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ၂၉-၈-၂၀၁၉ ရက်နေ့ နံနက်တွင် ကယားပြည်နယ် လူမျိုးပေါင်းစုံလွတ်မြောက်ရေး တပ်ဦး-ကကလတ(ငြိမ်း) အဖွဲ့မှ အတွင်းရေးမှူး မန်းသက်ဖော ရုံးခန်းသို့ သွားရောက်တွေ့ဆုံခဲ့သည်။

ထိုနေ့ညနေ ၃ နာရီတွင် ကယားပြည်နယ် ကရင်စာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှု ကော်မတီရုံးသို့ သွားရောက်ပြီး ပြည်နယ်ကော်မတီဝင်များနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ပါသည်။ မိမိတို့ကရင်စာပေသည် ကိုလိုနီခေတ်က စကောကရင်စာဖြင့် ဆယ်တန်းအထိလည်းကောင်း၊ ပိုးကရင်စာကို ခုနစ်တန်းအထိလည်းကောင်း စာမေးပွဲဖြေဆိုခွင့်ရခဲ့သော်လည်း လွတ်လပ်ရေးရပြီး မည်

တစ်ရာအတွင်း အချုပ်အခြာအာဏာရှိသည့် ဘာသာစကားနှစ်ရာကျော်မှလွဲပြီး ကျန်ဘာသာစကား ၆၀၀၀ ကျော် ပျောက်ကွယ်သွားမည်ဟု ဘာသာဗေဒပညာရှင်များ သုတေသနပြုခဲ့ကြောင်း၊ နိုင်ငံတိုင်းရှိ အပယ်ခံ ဘာသာစကားစာပေများကို ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ်အဖြစ် ထိန်းသိမ်းရန် United Nation Education, Scientific and Culture Organization မှ ထောက်ပြလျှက် UNESCO မှ မိခင် ဘာသာစကားကို လူမျိုး၏ ကိုယ်ပိုင်အမှတ်လက္ခဏာ National Identity အဖြစ် ထိန်းသိမ်းခြင်းဟု မှတ်ယူရမည်ဖြစ်ကြောင်းလည်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

အချို့စာယဉ်ကော်မတီများက နိုင်ငံရေး အခက်အခဲ ကြုံတွေ့ရမှုကို စိုးရိမ်ပြီး မည်သည့်နိုင်ငံရေးနှင့်မှ မပတ်သက်သည့် စာပေသင်ကြားမှု လုပ်ခြင်းသည် သာ အကောင်းဆုံးဟု မှတ်ယူခြင်းသည်လည်း မဖြစ်သင့်သေးကြောင်း၊ အရေစွဲတိုတယ် ဆိုသူ ပညာရှင်က

အင်္ဂလန်ဝန်ကြီးချုပ် ဝင်စတန်ချာချီတို့ ချုပ်ဆိုခဲ့သော အတ္တလန္တိတ်စာချုပ်အရ စစ်ကြီးပြီးလျှင် ကိုလိုနီ နိုင်ငံများ လွတ်လပ်ရေးပေးရန် လွတ်လပ်သည့် နိုင်ငံများတွင် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့် ရှိရမည်ဆိုခြင်းကြောင့် ကိုလိုနီနိုင်ငံများ နိုင်ငံရေး နှိုးကြားလာခဲ့သည်။

နိုင်ငံတကာအခြေအနေကြောင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီးသော ကရင်အဖွဲ့အစည်းလေးဖွဲ့ကိုပေါင်းပြီး ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၅ ရက်နေ့ ရန်ကုန်မြို့ အလုံရပ်ကွက်ရှိ ဘင်တန်ခမ်းမတွင် KNU ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ KNU ၏ ငြိမ်းချမ်းစွာ နိုင်ငံရေး လိုအပ်ချက်ကို ဒီမိုကရေစီဘောင်အတွင်း ဆောင်ရွက်ခွင့်မရသည့် အဆုံး 'စစ်ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံရေး၏အဆက်' ဆို စကားအရ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ကရင်နိုင်ငံရေး ခုခံစစ် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရသည်။

ကရင်ခုခံစစ်သည် အင်းစိန်မှ စတင်ခဲ့သည်ဆိုသော်လည်း ဖာပွန်နှင့် မော်ချီးဒေသသည် နိုင်ငံတကာသိ ကရင်သမိုင်း မှတ်တိုင်အဖြစ်မို့ ချန်လှပ်ထား၍ မဖြစ်ပေ။

၁၉၅၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင် ၁၇-၁၉ ဖာပွန် ကွန်ကရက် တွင် စောဘဦးကြီးမှ -

- (က) ကရင်တော်လှန်ရေးသည် ပထမဆုံးနှင့် နောက်ဆုံး ဖြစ်ခြင်း။
- (ခ) ကရင်ခေါင်းဆောင်တွေ ရန်ကုန်ဆင်းပြီး လည်စင်းမခံကြရင် ကရင်တော်လှန်ရေး ဘယ်တော့မှ မရှုံး။

- ကရင်ပြည်နယ်ရရှိရန် နည်းလမ်းသုံးသွယ်
- (၁) စေတနာအလျောက်ပေး၍ ရရှိခြင်း။ (Voluntary Gift)
- (၂) အောင်ပွဲဖြင့် ရရှိခြင်း။ (Rights of Conquest)
- (၃) နိုင်ငံတကာအခြေအနေ တွန်းဆော်မှုကြောင့် ရရှိခြင်း။ (Force of Circumstance) ဟူ၍ ပြောကြားခဲ့သည်။

၃၁-၈-၂၀၁၉ရက်နေ့ အပြန်ခရီးတွင် မော်ချီးဒေသ အသံလွှင့်ရုံနေရာဟောင်းကို သွားရောက် လေ့လာခဲ့ပါသည်။ တောင်ခြေအထိသာ ကားဖြင့် သွားနိုင်ပြီး တောင်ခြေမှတောင်ထိပ်အထိ ခြေလျင်ခရီးဖြင့် နာရီဝက်ခန့် လမ်းလျှောက်ခဲ့ရသည်။ အသံလွှင့်ရုံ နေရာဟောင်းသည် တောင်ပေါ် သစ်ပင်ဝါးပင်ရှိသည့် နေရာဖြစ်ပြီး ရေကန်ငယ်တစ်ခု တွေ့ရသည်။ လိုက်ပို့သည့် မိတ်ဆွေမှ ၎င်းရေကန်သည် အသံလွှင့်ရုံဟောင်းဖြစ်ပြီး အနီးတွင် ခြံပိုင်ရှင်၏ သပ်ရပ် သေသပ်သည့် နှစ်ထပ်အိမ်တစ်လုံးရှိရာ KNU တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး(၂) ပဒိုစောလှထွန်း ရောက်ရှိခဲ့ပြီး အမှတ်တရ အဆောက်အဦးတစ်ခု KNU မှ ဆောက်လုပ်မည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ခြံပိုင်ရှင်မှလည်း ခွင့်ပြုလျှာဒါနမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိခဲ့ရသည်။

၁၉၅၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင် ၃၁ မှ ဩဂုတ်လ ၂ ရက်

နေ့အထိ မော်ချီး လိုခါးလို အသံလွှင့်ရုံတွင် စောဘဦးကြီး ၏ မူလေးချက်ကို ကရင်၊ ဗမာ၊ အင်္ဂလိပ် သုံးဘာသာဖြင့် အသံလွှင့်ခဲ့သည်။

(က) လက်နက်ချစကား အလျှင်းမပြောရ။ (FOR US, SURRENDER IS OUT OF QUESTION)

(ခ) ကရင်လက်နက် ကရင်လက်ထဲရှိရမည်။ (WE SHALL RETAIN OUR ARMS)

(ဂ) ပြီးပြည့်စုံသော ကရင်ပြည်နယ် အသိအမှတ်ပြုခြင်းခံရမည်။ (THE RECOGNITION OF THE KAREN STATE MUST BE COMPLETED)

(ဃ) ကရင်ကြမ္မာ ကရင်ဖန်တီးခွင့် ရှိရမည်။ (WE SHALL DECIDE OUR OWN POLITICAL DESTINY)

ဆိုသောစကားများသည် ကရင်နိုင်ငံရေး၏ အနှိမ့်မ ရည်မှန်းချက်အတွက် ရှေ့ပြေးနိမိတ်ပုံများ ဖြစ်သည်။

အင်းစိန်တိုက်ပွဲကာလ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၆ ရက် စောဘဦးကြီးနှင့် ဖဆပလအစိုးရတို့ ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲတွင် ဖဆပလမှ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၈ ရက်နေ့ KNDO မှ လက်နက်များအပ်ရန်နှင့် စောဘဦးကြီးမှ ပြည်နယ်စုံစမ်းရေးကော်မတီတွင် ကရင်ပြည်နယ်အရေးကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် ဟူသော သဘောထားသည် အညံ့ခံရေးသာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် KNU နှင့် ဖဆပလတို့ ပထမဆုံးငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးပွဲ ပျက်ခဲ့သည်။ KNU ၏ အင်းစိန်ခံတပ်အား လေယာဉ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ လှိုင်မြစ်ရိုးတစ်လျှောက် မေယုစစ်သင်္ဘောဖြင့်လည်းကောင်း၊ အိန္ဒိယမှ စစ်သင်္ဘောနှစ်စင်းဖြင့် ရရှိခဲ့သည့် လက်နက်မျိုးစုံဖြင့်လည်းကောင်း တိုက်ခိုက်ရာ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၃၁ ရက်နေ့မှ စတင်ပြီး မေလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် KNU တို့ အင်းစိန်မှ ဆုတ်ခွာခဲ့ရသည့် ငြိမ်းချမ်းရေးကို ရန်သူမှ ထိုးစစ်ဖြင့် အသုံးချခဲ့သည့် သင်ခန်းစာ ရရှိခဲ့သည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီး စစ်အေးကာလ (Cold War) ကာလတွင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးဇာတ်ခုံပေါ်သို့ ရောက်ရှိလာသည့် နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုသည် အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားမှု National Liberation Movement ပင်ဖြစ်သည်။ လူမျိုးစုံနေထိုင်သော တိုင်းပြည်တွင် လူမျိုးတစ်မျိုးမှ အခြားလူမျိုးတစ်မျိုးကို လွှမ်းမိုးပါက နိုင်ငံတည်ငြိမ်မှုကင်းမဲ့ပြီး နိုင်ငံပြိုကွဲသည်အထိ ကမ္ဘာတွင် ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိကြောင်း (ချက်ကိုစလိုဗက်ကီးယားမှ ချက်နှင့် စလိုဗက်-ယူဂိုစလားဗီးယားမှ ခရိုအေးရှားနှင့် စလိုဗေးနီးယား-ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စု ပြိုကွဲခြင်း) လူမျိုးတန်းတူရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရှိသော ပြည်ထောင်စုများ တည်ငြိမ် တိုးတက်လျက်ရှိကြောင်း (ဆွစ်ဇာလန်-ဩစတြီးယား-အမေရိကန်)။

၁၉ ရာစု အမေရိကန်သမ္မတ ဝီလ်ဆင်၏ ငြိမ်းချမ်းရေးအဆို ၁၄ ချက်အရ လူမျိုးတိုင်း ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရှိပြီး အချုပ်အခြာအာဏာ ထူထောင်ခွင့် ရှိကြောင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့် ဆိုသည်မှာလည်း စစ်အေးကာလတွင် အရေးပါသည့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေး အတွေးအခေါ်တစ်ရပ်ဖြစ်လာရာ ၁၉၉၂ ခုနှစ် စပိန်နိုင်ငံ မက်ဒရစ်မြို့ သဘောတူညီချက်အရ အချုပ်အခြာအာဏာ ထူထောင်ခွင့်ကို ပြင်ပရေးရာ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့် (External Self Determination) ဟု ၎င်းတိုင်းပြည်တစ်ပြည်အတွင်း လူမျိုးအသီးသီး၏ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ကို အတွင်းရေးဆိုင်ရာ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့် (Internal Self Determination) ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားပြီး ၁၉၉၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာ ၂၁-၂၇ စပိန်နိုင်ငံ ဘာစီလိုနာမြို့ အစည်းအဝေးတွင် ကုလသမဂ္ဂ ပဋိညာဉ်စာတမ်းအဖြစ် ကြေငြာခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ လူမျိုးပေါင်းစုံနေထိုင်သည့် Multi Nation State နိုင်ငံမျိုးတွင် မတူကွဲပြားမှုကို အသိအမှတ်ပြုပြီး စုစည်းညီညွတ်သည့် Unity in Diversity စနစ်ဖြင့် ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ရန် ကရင်တော်လှန်ရေး၏ အနှစ်သာရဖြစ်ကြောင်း လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ် ၇ ခုကတည်းက မော်ချီးလိုခါးလို အသံလွှင့်ရုံတွင် စောဘဦးကြီးက ကမ္ဘာ့အောင် ကြေငြာခဲ့ပြီးဖြစ်ပေသည်။

မန်းထိန်ဝင်းစိန်

ကန္တာရဝတီ ခရီးသည်

မန်းထိန်ဝင်းစိန်

သည့်အကြောင်းပြချက်မှ မရှိဘဲ ရပ်ဆိုင်းခဲ့ကြောင်း၊ ယနေ့ကာလ ကျောင်းချိန်ပြင်ပ သင်ခွင့်ရသည် ဆိုသော်လည်း သက်ဆိုင်ရာကျောင်းအုပ်များ၏ စေတနာ မပါမူ၊ အောင်ချက်မြင့်မားရေးအတွက် အချိန်ပို သင်ကြားရမှုများကြောင့် သင်ခွင့်ရသည်ဆိုသော်လည်း သင်မရသည့် အခက်အခဲများ အနေအထားတွင် ကရင်စာယဉ်ကော်မတီများ အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နေခြင်းကြောင့်သာ ကရင်စာ မျိုးဆက်မပြတ်သေးကြောင်း အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးတင်ပြကြပါသည်။

KNP မှ ဆွေးနွေးချက်တွင် မိမိတို့အိမ်နီးချင်း လူမျိုးပေါင်းစုံနေထိုင်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်နယ်အားလုံး၏ လေးဆကျယ်ဝန်းသည့် အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံသုံးဘာသာစကားအဖြစ် ဟင်ဒီဘာသာစကားကိုလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတကာသုံးအဖြစ် အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားကိုလည်းကောင်း၊ တမိလိန်နာဒူးပြည်နယ်တွင် တမိလိန်ဘာသာစကားကို ရုံးသုံးဘာသာစကားအဖြစ် သင်ကြားကြောင်း ပြည်နယ်တိုင်းတွင် မိမိဘာသာစကားကို ရုံးသုံးအဖြစ် သင်ကြားနိုင်ပါက (ဒီစာတတ်ပြီး ဘယ်နေရာသုံးမှာလဲ) ဆိုသည့် အတွေးအခေါ်များ ရှိတော့မည်မဟုတ်ကြောင်း တင်ပြခဲ့သည်။

ထို့အပြင် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ နိုင်ငံပေါင်း ၂၀၀ ကျော် ဘာသာစကားပေါင်း ၇၀၀၆ သည် လာမည့်နှစ်ပေါင်း

Hunam Is Political Animals လူဆိုသည်မှာ နိုင်ငံရေး သတ္တဝါဖြစ်ခြင်း၊ ပလေတို ဆိုသူပညာရှင်ကလည်း နိုင်ငံရေးမှာ ပါဝင်မှုကို ငြင်းပယ်ခြင်းဖြင့် သင်ခံရမည့် ပြစ်ဒဏ်မှာ သင့်ထက်ညံ့သူ သင့်ကို အုပ်ချုပ်မည်ဆိုခြင်းကြောင့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု မတည်ဆောက်နိုင်သေးသမျှ တိုင်းရင်းသားများ တန်းတူမရှိနိုင် ဆိုသည်ကို သိရှိရန်လိုကြောင်း KNP မှ အကြံပြု ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

၃၀-၈-၂၀၁၉ ရက်၊ နေ့လည်တွင် မော်ချီးဒေသ လိုခါးလိုရွာကျေးရွာခမ်းမ၌ ကျေးရွာရှိ ကရင်တိုင်းရင်းသားများနှင့် တွေ့ဆုံပြီး ဆွေးနွေးပွဲတစ်ခု ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ မော်ချီးဒေသသည် ကရင်နိုင်ငံရေးတွင် အမှတ်တရနေရာတစ်ခုအဖြစ် ကရင်တိုင်းက သိရှိသော်လည်း ကရင်တိုင်း မရောက်ဘူးသဖြင့် မိမိတို့ ရောက်ရှိခဲ့ခြင်းအတွက် အထူးဝမ်းသာရပါသည်။

ထိုခမ်းမတွင် ကရင်အမျိုးသားရေး အသိစိတ်ဓာတ် စတင်ခဲ့ခြင်းသည် သူ့ကျွန်ဘဝ လုံးလုံး မရောက်ခင် ၁၈၈၁ ခုနှစ် ဒေါက်တာအသင်းမှ စတင်ခဲ့ပြီး ၁၈၄၀ ခုနှစ် ကရင်ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်း(BKNA)၊ ၁၈၄၃ ကရင်ဗဟိုအဖွဲ့(KCO)၊ ၁၉၄၅ ကရင်လူငယ်အသင်း (KYO) စသည်ဖြင့် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရာမှ ၁၉၄၁ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၄ ရက် ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီး ကာလ အမေရိကန်သမ္မတ ဖရန်ကလင်ဒီရူစဗဲနှင့်

အမျိုးသမီး ရွာသူကြီးများရဲ့

ငြိမ်းချမ်းရေးအပေါ် အမြင်သဘောထား

ပဋိပက္ခနယ်မြေတွင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည့် အမျိုးသမီးများ၏ ခက်ခဲစွာ ကြုံတွေ့ ဖြတ်သန်းမှုများ၊ သူတို့၏ ခံစားချက်၊ ငြိမ်းချမ်းရေးအပေါ် အမြင်သဘောထားများကို စုစည်းဖော်ပြ လိုက်ပါသည်။

နော်မြင့်မြင့်ခိုင်

နော်လီဇာ

နော်လဲ့ဖိုး

နော်သီဖော

နော်သီဖော

(KNU ထိန်းချုပ်နယ်မြေ ဖားအံခရိုင်၊ သကြားရွာ၊ ရွာသူကြီးဟောင်း)

အရင်တုန်းကရွာမှာ အမျိုးသား ရွာသူကြီးဖြစ်ရင် အဲဒီရွာသူကြီးကို စစ်တပ်က တပ်ထဲခေါ်သွားတယ်။ KNU လူဆိုပြီး ရိုက်နှက်တယ်။ အမျိုးမျိုးနှိပ်စက်တော့ ဘယ်အမျိုးသားမှ ရွာသူကြီးမလုပ်ကြဘူးဆိုတော့ အမျိုးသမီးတွေက အဲဒီကနေစပြီး ရွာသူကြီးလုပ်ရတာ။ ကျမရွာသူကြီးဖြစ်တော့ အိမ်ကိုလည်း မီးရှို့ခံရတယ်။ ဒဏ်လည်းခတ်ခံရတယ်။ သူတို့စစ်တပ် တပ်ရင်းထဲခေါ်သွားတယ် ကျမကလေးနဲ့စို့အရွယ် ရှိတော့ သူတို့က ဖမ်းချုပ်ချည်ထားမရဘူး။ ပြန်လွတ်ပေးခဲ့တာရှိတယ်။

လွတ်ပေးလိုက်တော့ အဲဒီအချိန်တုန်းက ဝက်ပိဿာ ၃ ဆယ် တောင်းတယ်။ ပြီးတော့ဆန် ၅ တင်း၊ အဲဒါမကဘူး အိမ်ပါမီးရှို့ပစ်လိုက်တယ်။ ကျမအိမ်က တောင်ခြေမှာဆိုတော့ သူပုန်နဲ့ ဆက်သွယ်တယ်ဆိုပြီး တောင်ခြေမှာ ပေးမနေတော့ဘူး။ ရွာကြီးထဲမှာ အားလုံးပြန်နေခိုင်းတယ်။ သူပုန်ကို ထောက်ပံ့မှာကြောက်လို့ ရွာသားတွေ ဆန်တစ်တင်း ထက် မထားခိုင်းဘူး။ ဆန်ကိုတပြည်လောက်ပဲရှိရမယ်ဆိုပြီး အဲလိုတွေ နှိပ်စက်တယ်။

ကျမရွာသူကြီးလုပ်တာ နှစ်ပေါင်းတော်တော် ကြာတယ်။ နားချင်တယ်။ ဒါပေမယ့် တရွာလုံးက ကျမကိုပဲ လုပ်ခိုင်းတယ်။ မဲရွေးကြတော့လည်း ကျမပဲများတော့ ဘယ်လိုမှ ထွက်လို့မရဘူး။ နောက်ဆုံးတော့ မရတဲ့အဆုံး ကျမတို့ကို အတင်းပေးတက်ခိုင်းလိုက်တယ်။ အခုကျမရွာသူကြီးတာဝန်ကို နားလိုက်တာ ၂ နှစ်ပဲရှိပါသေးတယ်။ ကျမတို့က သူလည်း ရွာသူကြီးသာတက်တာ၊ ကြောက်တယ်။ တကယ်ငြိမ်းချမ်းနေပြီးလား မငြိမ်းချမ်းရင် နင်ပြန်တက်ရမယ်နော်ဆိုပြီး ကျမကို ကတိ တောင်းထား

တယ်။ ကော်သူးလေတွေလည်း မြို့ထဲဝင်ရဲပြီး ဆိုတော့ ငြိမ်းချမ်းနေပြီးလို့ ကျမထင်တယ်။

ဒါပေမယ့် အပစ်ရပ်လက်မှတ်လား ဘာလား မသိဘူး။ ထိုးလိုက်ပြီး ငြိမ်းချမ်းပြီး လူတွေက ပြောတယ်။ ကျမအထင်တော့ ငြိမ်းချမ်းတာနဲ့ မငြိမ်းချမ်းတာနဲ့ တစ်ဝက်စီပဲရှိသေးတယ်။ ပြောတော့ သေနတ်ပစ်မရဘူး။ မနေ့ တစ်နေ့တုန်းက သေနတ်ပစ်သံတွေ ကြားနေရတုန်းပဲ။ ဒါငြိမ်းချမ်းနေပြီလို့ ပြောလို့ရလားလို့ပဲ မေးချင်တယ်။ အခုရွာမှာ ကျမ အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင်လုပ်တယ်။ KWO တွေနဲ့ ဆက်သွယ်တော့ ဗမာစစ်တပ်နဲ့ကို သတ်မယ်နော် ဆိုပြီး ကျမယောက်ျားက အဲလိုပြောတယ်။ ကျမ မကြောက်တော့ဘူး ကျမလည်း အသက်ကနေဝင်ပြီး သတ်ချင်သတ် ကိုယ့်လူမျိုးအတွက် တတ်နိုင်သလောက် တစ်ဖက်တစ်လှမ်းကနေ လုပ်သွားမယ်။

နော်မြင့်မြင့်ခိုင်

(ကျောက်ကြီးမြို့နယ်၊ ပန်တလာ ကျေးရွာ၊ အမျိုးသမီးရွာသူကြီးဟောင်း)

အဒေါ်က ရွာသူကြီးတာဝန်ကို ၅ နှစ်လုပ်ရတယ်။ ကျမလုပ်တဲ့အချိန်မှာ ၁၉၉၂ ခုနှစ်ပေါ့။ ငပွေးနဲ့ ဆက်သွယ်တယ်ဆိုပြီး ရှိသမျှဆန်တွေကိုအားလုံး တပ်စခန်းထဲမှာ သွားထားခိုင်းတယ်။ ပြီးတော့ စကေးနဲ့ ဆန်ပြန်ဝေတယ်။ ၃ ရက်တစ်ခါ တပ်ထဲကို ဆန်သွား ပြန်ယူရတယ်။ ကျမကိုအဲလိုတွေ နှိပ်စက်တာ လုံးဝမမေ့နိုင်ပါဘူး။ ပြီးတော့ ကျမရွာသူကြီး တက်တဲ့အချိန်ကလည်း ကျမကျေးရွာအုပ်စုမှာ ကျေးရွာ အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင် ၃ ယောက်ကို စစ်တပ်က သတ်လိုက်တယ်။ ပြီးတော့ ကျေးရွာ လုံခြုံရေး တာဝန်ရှိတဲ့အမျိုးသားတွေကိုလည်း သတ်တယ်။ ပြီးတော့ သူတို့ကို ထမင်းဟင်းပုံမှန်ချက်ပေးရတယ်။

ကျမ 'ရွာသူကြီးမ' တက်တဲ့အချိန်မှာ ကျမတို့ ကျေးရွာအုပ်စုက အမျိုးသားတွေနဲ့တွဲပြီး အလုပ်လုပ်ကြတယ်။ စစ်တပ်က ပြောက်ကျားစနစ်နဲ့ ရွာထဲဝင်တယ်။ အမျိုးသားတွေကတော့ အရက်တွေနဲ့ ဧည့်ခံစီစဉ်ခိုင်းတယ်။ အမျိုးသမီးတွေကတော့ ဟင်းချက်ပေးရတယ်။ ဝက်သားဆိုရင် ဝက်သားခြောက်ကျွေးမှ သူတို့စားတယ်။ သူတို့ကို တကယ့်ဘုရင်လို့ လုပ်ပေးရတယ်။ ကိုယ်က ရွာသူကြီးလုပ်တဲ့အချိန် သူတို့ခိုင်းသမျှလုပ်ပေးရတယ်။ မလုပ်ရင် ရိုက်နှက်တယ်။ အဲဒါတွေကိုတော့ လုံးဝ မမေ့နိုင်ဘူး။ နောင်မျိုးဆက်သစ်တွေကိုလည်း ဒါကို ပြောပြရမှာပဲ။ အခုတော့ အသွားအလာနည်းနည်း လွတ်လွတ်လပ်လပ် ရှိလာပြီ။ ရှေးဆက်ဒီထက် လွတ်လပ်မှုရှိမယ်လို့ မျှော်လင့်တယ်။ အဒေါ်တို့ အနောက်ကနေ တတ်နိုင်သလောက် ငြိမ်းချမ်းရေးရဖို့ ဝိုင်းဝန်းကူညီသွားမယ်။

နော်လီဇာ

(KNU ထိန်းချုပ်နယ်မြေ ဖားအံခရိုင်၊ ကော့ညိုငါးရွာ)

ကျမရွာသူကြီး လုပ်တာက ၉ နှစ်။ အဲဒီ ၉ နှစ်အတွင်းမှာ မပြောပြတတ်တော့တဲ့ ဒုက္ခတွေက အမျိုးမျိုး ကြုံတွေ့ရတယ်။ ပြီးတော့ ရွာမှာလည်း KNU ထဲဝင်တဲ့ လူတစ်ယောက်ရှိတယ်။ အဲဒီအချိန် တုန်းကဆိုရင် သူရွာတခါတလေ ပြန်လာရင် ကျမ အရမ်းဒုက္ခရောက်တယ်။ သူပြန်လာတာ မသိဘူး ပြောရင် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးဖြစ်ပြီး လိမ်တယ်ဆိုပြီး ကျမကိုစစ်တပ်ကခေါ်သွားပြီး လက်ကိုကြိုးနဲ့ချည်ထားတယ်။ ခေါင်းပေါ်မှာ မိုးကာနဲ့ ပိတ်ပြီး ကျမ ခေါင်းကို ရေနှေးနဲ့လောင်းထည့်တယ်။

သူတို့နှိပ်စက်သမျှ ကျမ အကုန်ခံလိုက်တယ်။ ကျမလုပ်တာ ကျေးရွာမထိခိုက်အောင် ကျမခံပေးရတယ်။ ရွာ ပြန်လာတော့ ကျမအဲလိုတွေခံရတယ်

ပြောတာကို ကျမကိုမယုံတဲ့လူတွေလည်း ရှိသေးတယ်။ KNU ရွာထဲဝင်ရင် သူတို့ကို အချိန်မှီ သတင်းပေးခိုင်းတယ်။ မပေးရင် လာပြီးဆူတယ်။ အဲဒါက ပြီးခဲ့တာတွေကို ပြောတာပါ။ အခု ကျတော့လည်း အဲဒီလိုတွေခံရတာတွေတော့ မရှိတော့ဘူး။ ငြိမ်းချမ်းနေပြီလား မေးရင် ကျမ မဖြေတတ်ဘူး။ ဘာဖြစ်လဲဆိုရင် အဆုံးအထိ မမြင်ရသေးတော့ မပြောရဲသေးဘူး။ အရင်ကနဲ့ဆိုရင်တော့ ကောင်းလာပြီ။

ကျမ သူကြီးလုပ်တဲ့ ၉ နှစ်အတွင်းမှာ စေတနာနဲ့ပဲလုပ်တယ်။ လခဆိုတာ ဘာမှမရှိဘူး။ ကျေးရွာလူထုတွေကလည်း ချမ်းသာတာမဟုတ်တော့ ဒီလိုနဲ့ပဲလုပ်ပေးတာပေါ့။ ကိုယ့်ရွာအတွက် တာဝန်ကျေအောင်တော့ လုပ်ပေးတယ်။ အခုထိလည်း တတ်နိုင်သလောက် လုပ်ပေးတယ်။ ပြီးတော့ ရွာသူ

ကြီး အမျိုးသမီးဟောင်းတွေပြန်တွေ့ရတော့ ဒီလိုမျိုး ခံခဲ့ရတာတွေကို တစ်ယောက်ထဲ မဟုတ်ပါလားဆိုပြီး သိလာတော့ စိတ်ထဲကနေတစ်မျိုးတော့ ဖြစ်တယ်။ နှိပ်စက်ခံရတဲ့လူတွေ အချင်းချင်းပြန်တွေ့ရတော့ အတွေ့အကြုံဖြလှယ်ကြ နောက်ဆုံးတော့လည်း ဘာမှမဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒါနဲ့ပဲ စိတ်ထဲဖြေသာနိုင်ပါတယ်။

နော်လဲ့ဖိုး (လှိုင်းဘွဲ့မြို့နယ်၊ ဝါးပိကလားကျေးရွာ၊ အမျိုးသမီးရွာသူကြီး)

အရင်က ကျမရွာသူကြီးလုပ်တာ ၁၀ နှစ်။ အဲဒီ ၁၀ နှစ်အတွင်း ကြုံရတဲ့ ဒုက္ခတွေက ပြောလို့မကုန်ပါဘူး။ ကိုယ်တွေက မြန်မာစကားမတတ်၊ မြန်မာစာမတတ်၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး လုပ်ရတာက လွယ်တာတော့မဟုတ်ဘူး။ ၁၀ နှစ်ပြည့်တော့ နားလိုက်တယ်။ အခုပြန်လုပ်တာက ၂ နှစ်ပဲရှိသေးတယ်။ ကျမလုပ်တာ ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ကျမတို့ အုပ်စုက ကျေးရွာအုပ်စု ၄ စုကို ကျမကအုပ်ချုပ်ရတာ။ အဲဒီကျေးရွာ ၄ ရွာရဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး အားလုံး အမျိုးသားတွေကြီးပဲ။ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး အပိုင်းဝင်ရင် စာတတ်ရမယ်ဆိုပြီး ပြောတယ်။

ဒါပေမယ့် ကျမတို့ရွာက လူတွေက မြန်မာစာမတတ်ကြဘူး။ ကရင်စာပဲ တတ်တယ်။ ကျမလည်း မြန်မာစာ မတတ်ဘူး။ ဒါပေမယ့် ကိုယ်လုပ်နိုင်သလောက်လုပ်ပေးတယ်။ ရွာက ကလေးတွေအတွက် စာတတ်အောင် လုပ်ဆောင်ပေးတယ်။ အခုအချိန်မှာ ပွင့်လင်းလာကြပြီး ငြိမ်းချမ်းနေပြီလားပြောရင် အကုန် မငြိမ်းချမ်းသေးဘူး။ လွတ်လွတ်လပ်လပ် သွားလာရတဲ့ အဆင့်ဘဲ ရှိပါသေးတယ်။ ကျမလိုချင်တဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးက အေးအေးဆေးဆေး သွားလာနေထိုင်ရဖို့ပဲ။ ကျမက ငြိမ်းချမ်းရေး လိုချင်ပါတယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်။

► စာမျက်နှာ (၁၉) မှ

ဆရာတော်ဦးပဏ္ဍိတသည် ၁၉၄၂ ခု၊ ဂျပန်ဝင်စာချိန် ကရင်-ဗမာအဓိကရုဏ်း ဖြစ်ပွားရာတွင် နိုင်ငံရေးကို သိရှိနားလည်သူဖြစ်၍ ဗိုလ်ချုပ်ကျော်ဇောက ပင့်ပြီး အဓိကရုဏ်း ဖြစ်ပွားရာဒေသများ၌ ငြိမ်းချမ်းရေးတရားကို လှည့်လည်ဟောပြောစေခဲ့သည်ကိုလည်း တွေ့ရလေသည်။ (ဗိုလ်ချုပ်ကျော်ဇောကိုယ်တိုင်ရေးစာအုပ်)

ဤသို့ မိမိအမျိုးသားအကျိုးကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သော ဆရာတော်သည် ပျံလွန်တော်မူသော အခါ မိမိကျောင်း၌ပင် မပျံလွန်နိုင်ရှာဘဲ အမျိုးသားအကျိုးဆောင်ရွက်ရာ အဖွဲ့ချုပ်ရုံး၌ ပျံလွန်တော်မူ

သွားရှာသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ဆရာတော် ပျံလွန်တော်မူကြောင်း သတင်းကိုလည်း မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ၌ ဖော်ပြခဲ့သည်။

“၂၅ စက်တင်ဘာ ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကရင်အမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ ကရင်အမျိုးသား ဘုန်းတော်ကြီးဦးပဏ္ဍိတသည် နံနက် ၁၀:၃၀ တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ အဆိုပါအဖွဲ့ချုပ်ရုံး တည်ရာဌာနတွင် လေဖြတ်သဖြင့် ပျံလွန်တော်မူလေသည်”ဟု အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် သိရလေသည်။

ဤရက်စွဲကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် လွတ်လပ်ရေးမရခင် ဆရာတော်ပျံလွန်တော်မူသွားခဲ့သည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ဆရာတော်သည် သရက်တောကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံးခဲ့ကြောင်းကိုလည်း သိရှိရလေသည်။ ယခုဆရာတော်၏ အကြောင်းမှာ နိုင်ငံရေးစာအုပ်ဖတ်ရှုရင်းဖြင့် အနည်းငယ်သိရခြင်းသာဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဆရာတော်၏ အကြောင်းကို အကျဉ်းချုပ် သိရခြင်းကား ဆရာတော်သည် သာမညပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ချေ။ မိမိ၏ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတွင် ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအနေဖြင့် ကိုယ်စွမ်းညာဏ်စွမ်းရှိသလောက် ပါဝင် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်ကိုတော့ မည်သူမှငြင်းလို့မရနိုင်ပေ။ မေ့ပစ်

ထားလို့မဖြစ်ဘဲ ဂုဏ်ပြုမှတ်တမ်းတင်ရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ဤကရင်အမျိုးသား ဆရာတော်နှစ်ပါးတွင် ဆရာတော်ဦးကျော်တင်သည် အထူးသဖြင့် အမျိုး ဘာသာ သာသနာအတွက် အင်အားကိုဆန့်ကျင်ခဲ့ပြီး ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိတသာ ကရင်အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးအတွက် အထူးကြိုးပမ်းခဲ့သည့် ဆရာတော်ဖြစ်၍ နှစ်ပါးစလုံးသည် အမျိုးဂုဏ်ကို ဆောင်သော ကရင်အမျိုးသား ဆရာတော်များ ဖြစ်ကြပါသည်။

S.မင်းနိုက်သူ(P.T.N)

2019.11.27 16:22

လေးကျောက်တွင် နီပွန်က အိမ်အလုံး ၂၀၀ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်း

နိုဝင်ဘာ ၂၇ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် နေ့နော်

မြဝတီမြို့မှ ၉ မိုင်ခန့် ကွာဝေးသည့် လေးကျောက်မြို့သစ်တွင် ဂျပန်နိုင်ငံ၊ နီပွန်ဖောင်ဒေးရှင်းက အိမ်အလုံး ၂၀၀ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းရာ အိမ်ရာအုပ်စုခြင်း အခမ်းအနားကို နိုဝင်ဘာ ၂၇ ရက်နေ့တွင် လေးကျောက် အထက်တန်းကျောင်းခန်းမ၌ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

လေးကျောက်မြို့သစ်၊ စီမံခန့်ခွဲရေး ကော်မတီ၊ ဥက္ကဋ္ဌစောဌေးမြင့်အောင်က 'ဂျပန်နိုင်ငံ နီပွန် ဖောင်ဒေးရှင်းက လေးကျောက်မှာ တိုက်ပွဲရှောင်ပြည်သူများ အတွက် ဘက်စုံဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းအနေနဲ့ အိမ်ရာတွေ တည်ဆောက် လှူဒါန်းတာပါ။ ၂၀၁၈ မှာ အိမ်အလုံး ၁၀၀ နဲ့ အခု ဒုတိယအကြိမ် အိမ်အလုံး ၁၀၀ ကို ဆောက်လုပ်ပြီးစီး အပ်

နှံခဲ့ပြီး ဖြစ်တယ်'ဟု ပြောသည်။

အိမ်ရာ အုပ်စုခြင်း အခမ်းအနားသို့ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဂျပန်သံအမတ်ကြီး Mr.Maruyama၊ ဂျပန်နိုင်ငံ နီပွန် ဖောင်ဒေးရှင်း ဥက္ကဋ္ဌ Mr.Sasakawa၊ ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စောမူတူးစေးဖိုးနှင့် ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များ၊ မွန်ပြည်သစ်ပါတီ ဒုဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ဟံသာစည် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် ခေါင်းဆောင်များ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

ထို့အပြင် တပ်ဖက်မှ တပ်မတော် ကြည်း၊ ရေ၊ လေ ညှိနှိုင်းကွပ်ကဲရေးမှူး ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မြထွန်းဦး၊ နယ်စပ်ရေးရာ ဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရဲအောင်၊ အမျိုးသားပြန်လည်သင်မြတ်ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ဗဟိုဌာန (NRPC) ဒုဥက္ကဋ္ဌ ဦးသိန်းဇော်၊ ကရင်ပြည်နယ်ဝန်

ကြီးချုပ် နန်းခင်ထွေးမြင့်နှင့် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများ အသီးသီး တက်ရောက်ခဲ့သည်။

လေးကျောက်မြို့သစ်သည် ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၁ ရက်နေ့တွင် မြို့စတင်တည်ထောင်ခဲ့ပြီး မြဝတီမြို့ တောင်ဘက် ၉ မိုင်ခန့်အကွာတွင် တည်ရှိသည်။

အဆိုပါမြို့သစ်တွင် နီပွန် ဖောင်ဒေးရှင်းက ဆောက်လုပ်ထားသည့် နေအိမ်အလုံး ၂၀၀၊ နယ်စပ်ဒေသ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများဖွံ့ဖြိုးရေး(န.တ.လ) စီမံချက်ဖြင့် နေအိမ်အလုံး ၂၅၅ လုံးနှင့် အခြားနေအိမ် ၃၁၀ လုံးရှိကာ စစ်ဘေးရှောင်များ၊ ဒုက္ခသည်များ၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ အပါအဝင် အိမ်ထောင်စု ၇၈၆ စုမှ လူဦးရေ ၃၁၉၉ ဦး နေထိုင်လျက်ရှိကြောင်း သိရသည်။

အစိုးရတပ်နှင့် မွန်ပြည်သစ်တပ်တို့ ပစ်ခတ်မှု ဖြစ်ပွားခြင်းကြောင့် ဘုရားသုံးဆူ နယ်စပ်ဂိတ် ပိတ်ထား

နိုဝင်ဘာ ၂၇ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စောမြတ်ဦးသာ

အစိုးရတပ်နှင့် မွန်ပြည်သစ်ပါတီ တပ်ဖွဲ့ဝင်များ ကြားအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ် ဘုရားသုံးဆူမြို့ တောင်ဘက် ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ် ဒေသအခေါ် ဂျပန်ရေတွင်း အနီး၌ နိုဝင်ဘာ ၂၇ ရက် မနက်ပိုင်းတွင် ပစ်ခတ်မှု ဖြစ်ပွားခြင်းကြောင့် ဘုရားသုံးဆူ နယ်စပ်ဂိတ်နှင့် စာသင်ကျောင်းများ အားလုံး ပိတ်ထားရသည်ဟု ဘုရားသုံးဆူမြို့နယ်များက ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ဘုရားသုံးဆူမြို့နေ ဦးခိုင်ဝင်းက 'ဂျပန်ရေတွင်းအနီးမှာ ခုထိ ပစ်ခတ်နေတာပဲ။ နယ်စပ်လမ်းပိတ်ထားတယ်။ မပေးသွားတော့ဘူး။ လက်နက် အကြီးအသေး ပစ်ကြတာ ခုကြားနေရတယ်။ မြို့ပေါ်မှာ ဆိုင်ကယ်တောင် တစ်စီးမှ မသွားလာတော့ဘူး'ဟု နိုဝင်ဘာ ၂၇ ရက်၊ နံနက်ပိုင်းတွင် ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

နှစ်ဖက်ပစ်ခတ်မှုကြောင့် မြန်

မာ-ထိုင်းနယ်ခြားရေးရာ ဘာသာပြန် ဆောင်ရွက်ပေးနေသူ ကိုခင်မောင်ဝင်း၏ မျက်ခုံးစောင်းတွင် သေနတ်ကျည်ထိမှန်ကာ ထိုင်းနိုင်ငံ ကန်ဘူရီဆေးရုံးသို့ ပို့ဆောင်ထားရပြီး ဘုရားသုံးဆူ-ကြားအင်းဆိပ်ကြီး လမ်းမကြီးတစ်လျှောက် ခရီးသွားပြည်သူများ သွားလာမှု ယာယီ ပြတ်တောက်သွားသည်ဟု ဘုရားသုံးဆူမြို့သို့ ယာဉ်လိုင်း ပြေးဆွဲသူများက ပြောသည်။

ပစ်ခတ်မှု ဖြစ်ရခြင်းသည် ထိုင်းနိုင်ငံဘက်က အဆောက်အဦး ကျူးကျော် ဆောက်ထားသည်ဟု ဆိုကာ အစိုးရတပ်မတော်ဘက်မှ သွားရောက်စစ်ဆေးနေစဉ် မွန်ပြည်သစ်ပါတီဘက်မှ ပစ်ခတ်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဘုရားသုံးဆူမြို့ အစိုးရ တာဝန်ရှိသူထံမှ သိရသည်။

ယခုဖြစ်စဉ်အပေါ် အတည်ပြုနိုင်ရန် မွန်ပြည်သစ်ပါတီမှ တာဝန်ရှိသူများကို ကေအိုင်စီက ဖုန်းဖြင့်ဆက်သွယ်သော်လည်း ဆက်သွယ်၍ မရသေးခြင်းကြောင့် သီး

ခြား အတည်ပြုနိုင်ခြင်းမရှိ ဖြစ်နေသည်။

'ဂျပန်ရေတွင်းမှာ ခုထိ မွန်နဲ့ ပစ်ခတ်နေတာပဲ။ မွန်က အရင်ပစ်တယ်။ နယ်မြေ ရှင်းလင်းနေတုန်းပဲ။ ထိုခိုက်မှုရှိတယ်'ဟု အစိုးရ နယ်ခြားစောင့်တပ်ဘက်မှ အမည်မဖော်လိုသည့် ဗိုလ်ကြီး အဆင့်ရှိ သူတစ်ဦးက ကေအိုင်စီသို့ ပစ်ခတ်မှု အခြေအနေကို ပြောသည်။

မွန်ပြည်သစ်ပါတီ အနေဖြင့် ဦးသိန်းစိန် အစိုးရလက်ထက်တွင် တပ်မတော်နှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ခဲ့ပြီး ဒီဒီနီ၊ တောင်ကလေး၊ ထိပိုးနိုင်၊ အဘစ်နှင့် အခြားနယ်မြေခံဂိတ်များ လက်လွှတ် ဆုံးရှုံးခဲ့ရဖူးသည်။ ယခု NLD အစိုးရလက်ထက်တွင် တစ်နိုင်ငံလုံး အပစ်ခတ်ရပ်စဲရေး NCA လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပြီးနောက် ခွဲထွက် DKBA ကရင်အဖွဲ့၊ ကရင်အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော် (KNLA) တို့နှင့် မကြာခဏ ထိတွေ့ ပစ်ခတ်မှု ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

မီဒီယာနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ သိနားလည်မှုဟောပြောပွဲ ဖားအံတွင်ပြုလုပ်

နိုဝင်ဘာ ၂၆ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်

ဒေသတွင်းရှိ မီဒီယာအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ ပြည်

သူများအား သတင်းအရင်းအမြစ်၊ သတင်းမှား၊ သတင်းတုများကို ခွဲခြား သိမြင်တတ်စေရန် ရည်ရွယ်ပြီး မီဒီယာနှင့် သတင်းအချက်

အလက်ဆိုင်ရာ အသိပေး ဟောပြောပွဲတစ်ခုကို ယနေ့ ဖားအံမြို့ရှိ သံလွင်ပါရာဒိုက် ဟိုတယ်တွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည်။

BNI Multimedia Group နှင့် ကေအိုင်စီ-ကရင်သတင်းဌာနတို့က IMS-FOJO ၏ ပံ့ပိုးမှုဖြင့် ကမကထ ပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့သည့် အဆိုပါ သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေး ဟောပြောပွဲမှာ ကရင်ပြည်နယ် ဖားအံတွင် ပထမဆုံး စတင်ပြုလုပ်သည့် ဟောပြောပွဲတစ်ခုလည်း ဖြစ်သည်။

'ဒီဟောပြောပွဲက ဒေသတွင်းမှာ ရှိတဲ့ မီဒီယာအဖွဲ့တွေ၊ မီဒီယာသမားတွေ၊ အရပ်ဖက်အဖွဲ့တွေ၊ ပြည်သူတွေအနေနဲ့ သတင်း တစ်ခုကို အတုလား၊ အစစ်လား ခွဲခြားနိုင်ဖို့ ဒီသတင်းဟာ ဘယ်ကလာသလဲ အရင်းအမြစ်ကို စိစစ်နိုင်ဖို့အပြင် မီဒီယာနဲ့ သတင်း အချက်အလက်တွေရဲ့ အရေးပါမှုကို သိရှိစေနိုင်ဖို့အတွက် ဖြစ်တယ်' ဟု BNI ၏ မူဝါဒရေးရာကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ နန်းဖောဂေက ထိုသို့ ရှင်းလင်း တင်ပြသည်။

အဆိုပါ ဟောပြောပွဲတွင် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် သတင်းတု၊ သတင်းအမှားအမှန် ခွဲခြားနိုင်မှု၊ အမှန်းစကား ဖြန့်ဝေမှုများ၏ ဆိုးကျိုးသက်

ရောက်မှုများ၊ လူမှုကွန်ရက် သတင်း စာမျက်နှာများ၏ အခန်းကဏ္ဍများ၊ လုံခြုံရေးအရ ဖြစ်ရှိနေသည့် ဥပဒေများ၊ ပြည်နယ်အတွင်း အမှန်းစကား လျော့ပါးရေး စည်းရုံးလှုံ့ဆော် ပညာပေးမှု အခြေအနေများကို ရှင်းလင်းတင်ပြ ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

ယင်းဆွေးနွေးမှုများကို မြန်မာနိုင်ငံသတင်းမီဒီယာကောင်စီ တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူးလည်း ဖြစ်သူ MJI မှ ဦးမြင့်ကျော်၊ အသံအဖွဲ့၏ အမှုဆောင်ဒါရိုက်တာ မောင်ဆောင်းခ၊ MIDO အဖွဲ့မှ ကိုငြိမ်းချမ်းအောင်တို့အပြင် ဖားအံအခြေစိုက် အမျိုးသမီးများ ရှေ့ဆောင် (Women Initiative)မှ နန်းတင်တင်လှိုင်တို့က ဦးဆောင်ခဲ့ကြပြီး တက်ရောက်လာသည့် မီဒီယာများမှ သတင်းရယူမှုနှင့် ပတ်သက်သည့် ၎င်းတို့ကြုံတွေ့ရသည့် အခက်အခဲ၊ အခြေအနေများ၊ သတင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး အရပ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ သိရှိထားမှုများ၊ သိလိုသည်များ ဆွေးနွေး မေးမြန်းခဲ့ကြခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။

Women Initiative မှ နန်းတင်တင်လှိုင်က 'ဒီလိုသတင်း အ

တုတွေ၊ အမှန်းစကားတွေ မဖြစ်ဖို့က ဥပမာ ဒီရွာကလူက ဩဇာရှိတဲ့ သူဆို ဒီလူပြောတာပဲ အမှန်လို့ယူဆကြတယ်။ အလားတူ အဲလိုမျိုးတွေ မဖြစ်အောင် အောက်ခြေကျေးလက်က အမျိုးသမီးတွေ၊ လူငယ်တွေ ကျောင်းတွေ စသည်ဖြင့် အကုန်လုံးပါနိုင်တဲ့ သတင်း အချက်အလက် ရောက်နိုင်တဲ့ နည်းလမ်းပေါင်းစုံသုံးပြီး တော့ အသိပညာများများ ပေးဖို့ လိုအပ်တယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်' ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

တစ်ရက်တာ ကျင်းပသည့် မီဒီယာနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ အသိပေးဟောပြောပွဲသို့ ကရင်ပြည်နယ် လူမှုရေးဝန်ကြီးစောဘိုဘိုဝေမောင်၊ ကရင်ပါတီများ၊ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ပအိုဝ်းစာပေယဉ်ကျေးမှု၊ ကရင်လူငယ်အစည်းအရုံး KYO လူငယ်များ၊ ဖားအံခရိုင် ပြန်ကြားရေးနှင့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး၊ ကရင် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် လေ့လာသူများ စုစုပေါင်း ၄၀ နီးပါး တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

အရက်၊ မူးယစ်ဆေးဖြတ်ပေးရာတွင် လူသိများသည့် ခွန်နဝါ ဆရာတော်ထံ လာရောက်ဆေးဖြတ်သူ များပြားနေ

နိုဝင်ဘာလ ၂၃ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စောမြတ်ဦးသား

ကရင်ပြည်နယ်၊ ကြာအင်း ဆိပ်ကြီးမြို့နယ်ရှိ အရက်၊ မူးယစ်ဆေး ဖြတ်ပေးရာတွင် လူသိများလာသည့် အနန်းကွင်းတိုက်နယ် ခွန်နဝါ (မောထီး)ကျေးရွာ ဆရာတော် ဦးကုဏ္ဍလထံ၌ မူးယစ်ဆေး လာရောက်ဖြတ်သူ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ များပြားလျက်ရှိသည်ဟု သိရသည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ်မှစ၍ အရက်၊ မူးယစ်ဆေး လာရောက်ဖြတ်သူများကို ဆရာတော်မှ သစ္စာရေမုန်းတိုက် ကုသပေးပြီး အနည်းဆုံး ၅ နှစ်မှ ရာသက်ပန်အထိ ဆက်လက် သုံးစွဲမှုမရှိအောင် သစ္စာရေသောက်ဆိုစေပြီး ကျောင်းတော်အတွင်း နေ့စဉ် လူ ၅၀ ကျော် လာရောက် ဖြတ်ပေးရသည်ဟု ဆရာတော်ဦးကုဏ္ဍလက နိုဝင်ဘာ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ကေအိုင်စီသို့ မိန့်ကြားသည်။

ခွန်နဝါရွာမှာ မူးယစ်၊ သေရည်အရက်သောက်တာ များလာတော့ ဇာတိမြေမှာ ကောင်းစေချင်လို့ မဖြစ်ဖြစ်တဲ့နည်းနဲ့ လုပ်တယ်။ အဓိဋ္ဌာန်ပေးတယ်။ သစ္စာနဲ့ လုပ်တဲ့အခါကျတော့ ဒေသ အသီးသီးကပါ လာဖြတ်သူ များလာတယ်။ ဆေး အရက် ဖြတ်ပြီး သူတို့အသိတရားတွေ အရှက်တရားတွေသိလာတော့ လူနေမှု

အဆင့်အတန်း ရပ်ရွာ နိုင်ငံအတွက် ကောင်းကျိုးတွေ ပေးစေလာတယ်ဟု ဆရာတော်ဦးကုဏ္ဍလက မိန့်ကြားသည်။

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဗဟိုတိုင်းဒေသကြီးနှင့် နယ်စပ်ဒေသရှိ သေဘောတို့၊ ရွှေကုက္ကို၊ ဝေါလေကျေးရွာများမှ အိမ်ထောင်ရှင်များနှင့် သက်ကြီးသူအများစုက အရက်၊ မူးယစ်ဆေး လာရောက်ဖြတ်ကြပြီး ၂၀၁၈ ခုနှစ်မှစ၍ တစ်နှစ်အတွင်း လူ ၁၀၀၀ နီးပါး လာရောက်ဆေးဖြတ်ပြီးခဲ့သည်ဟု ဆရာတော်က ပြောသည်။

‘ကော့ကရိတ် မြို့နယ်တော့ အရက်၊ မူးယစ်ဆေး လာဖြတ်သူ အများကြီးပဲ။ အခုသစ္စာရေမုန်း လာယူတာပေါ့။ မြင်းဆေး (စိတ်ကြွဆေး) အရက်သုံးစွဲတာ ဖြတ်ပေးတယ်။ အခုရာသက်ပန်ပဲ မသောက်တော့ဘူး။ ရွာပြန်ရောက်ရင်လည်း မသောက်ဘူး။ ပြန်သောက်ရင် သစ္စာဖောက်သလို ဖြစ်မယ်။ မသောက်ရဲတော့ဘူးဟု ကော့ကရိတ်မြို့နေ စောအလှက ပြောသည်။

ကြာအင်းဆိပ်ကြီး မြို့နယ် တောင်စွန်းရွာနေ စောမင်းသက်ဦးကလည်း ‘ကျနော်အရင်ကဆို အရက် မနက်တစ်လုံး၊ နေ့လယ်တစ်လုံး၊ ညနေတစ်လုံး အလွန်အကျွံ သောက်တယ်။ မိသားစုနဲ့

လည်း အဆင်မပြေတော့ဘူး။ ဆရာတော်ဆီမှာ အဓိဋ္ဌာန်ဝင် သစ္စာရေ သောက်ပြီးကတည်းက သောက်ချင်စိတ် မရှိတော့ဘူး။ နောက်ဆို တစ်သက်လုံး ဖြတ်သွားမယ်။ အရက်၊ မူးယစ်ဆေး ဘာကောင်းကျိုးမှ မပေးဘူးဆိုတာ လူငယ်တွေကို ပြောချင်တယ်ဟု ပြောသည်။

သက်တော် ၅၃ နှစ်၊ ဝါတော် ၃၄ ဝါရှိပြီးဖြစ်သည့် ကရင်တိုင်းရင်းသား ဆရာတော်ဦးကုဏ္ဍလသည် ငယ်စဉ်က မော်လမြိုင်၊ သထုံ၊ ရန်ကုန်မြို့တွင် နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော် ပရိယတ္တိ၊ တရားစာပေများကို လေ့လာသင်ယူခဲ့သည်။ မိမိဖွားမြင်ရာဒေသအတွင်း အရက်၊ မူးယစ်ဆေး သုံးစွဲမှု များပြားလာသည့်အတွက် ဇာတိမြေသို့ ပြန်လာကာ သာသနာပြုလုပ်ငန်းများနှင့် အရက်၊ မူးယစ်ဆေး လာရောက်ဖြတ်သူများကိုပါ လမ်းညွှန်ဖြတ်ပေးနိုင်ခဲ့သည့်အတွက် လူသိများလာသည့် ဆရာတော်တစ်ပါး ဖြစ်သည်။

ဆရာတော်ဦးကုဏ္ဍလ သီတင်းသုံးနေသည့် ခွန်နဝါ (မောထီး)ကျေးရွာကျောင်းတိုက်တွင် လက်ရှိတွင် စာသင်သား သံဃာနှင့် မယ်သီလရှင်အပါး ၂၀ ကျော်ကိုလည်း သီတင်းသုံးစေတော်မူလျက်ရှိကြောင်း သိရသည်။

► ကျော့ဖုံး “ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း” မှ

ခြံငုံ သုံးသပ်ပြောဆိုခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် အဖွဲ့အစည်းများ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု၊ ဒေသဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုအခြေအနေများ၊ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုများ၊ အဓိကလိုအပ်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ မီဒီယာ အခန်းကဏ္ဍ၊ အကြံပြုချက်များနှင့် အမေးအဖြေကဏ္ဍများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဟု ဆိုရာတွင် လမ်း၊ တံတားဆောက်လုပ်ပေးခြင်း ကဲ့သို့သော ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေး သာမက ပညာရေးကဲ့သို့ သော စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးများလည်းပါဝင်ပြီး ကော့ကရိတ်မြို့နယ်အနေဖြင့် လက်ရှိ အလိုအပ်ဆုံး ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍ ‘သွီးလူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့’ တည်ထောင်သူလည်း ဖြစ် ဒေသခံလည်းဖြစ်သည့် မန်းသီဏ်းဇော်က ယခုလို ပြော

သည်။

‘ဒေသခံတွေရဲ့ အသိပညာ အတတ်ပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ပညာရေးကို နံပတ် ၁ အနေနဲ့ လုပ်ပေးဖို့လိုပါတယ်။ နံပတ် ၂ က ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ဖွံ့ဖြိုးအောင် ပီပီပြင်ပြင် အကောင်အထည် ဖော်ပေးဖို့၊ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း ဖန် နံပတ် ၃ အနေနဲ့ ဒေသခံတွေရဲ့ ဆန္ဒသဘောထားကို အတည်ပြုချက်ယူပြီး အားလုံး ညီညီနီနီနဲ့ လမ်း၊ တံတားစတဲ့ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အကောင်အထည် ဖော်ပေးပါလို့ ပြောချင်ပါတယ်’ဟု ပြောသည်။

လက်ရှိအချိန်တွင် အစိုးရ၊ ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် အချို့သော လမ်း၊ တံတားကဲ့သို့သော ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေခြင်း

သည် ဒေသခံအခွင့်အရေးများ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးနေခြင်းကြောင့် ဒေသခံများ၏ ဆန္ဒသဘောထားများကို အလေးအနက်ထား ဆွေးနွေးပြီးမှသာ လုပ်ဆောင်စေချင်ကြောင်း ကော့ကရိတ် ဒေသခံများက ပြောဆိုနေကြသည်။

ယနေ့ဆွေးနွေးပွဲသို့ ကရင်လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်း ၃ ဖွဲ့ဖြစ်သည့် ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး-KNU၊ ကရင်ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ - KNU/KNLA(PC)၊ ဒီမိုကရေစီအကျိုးပြု ကရင်တပ်မတော်-DKBA မှ တာဝန်ရှိသူများ၊ ကရင်နိုင်ငံရေးပါတီ အဖွဲ့ဝင်များ၊ ကရင်လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့ဝင်များ၊ ကျေးရွာ/ ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ဝင်များ၊ ကရင်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့ဝင်များ၊ ကော့ကရိတ်နှင့် ကြာအင်းဆိပ်ကြီး မြောက်ပိုင်းမြို့နယ်များရှိ ဒေသခံ လူထုများ စုစုပေါင်း ၅၀ ဦးကျော် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

ပါမောက္ခစောထွန်းအောင်ချိန်ကို အမျိုးသားစာပေတစ်သက်တာဆု ချီးမြှင့်

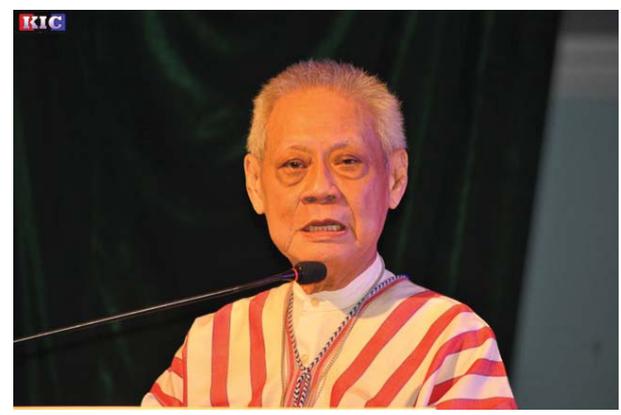
နိုဝင်ဘာ ၁၉ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စောထွန်းလင်း

ပြည်တွင်း ပညာရှင် အသိုင်းအဝိုင်းတွင် သိုသိုသိပ်သိပ် နေတတ်သူဟု မှတ်ချက်ပြုခြင်း ခံရသည့် အငြိမ်းစား သမိုင်းပါမောက္ခ စောထွန်းအောင်ချိန်ကို အမျိုးသားစာပေတစ်သက်တာဆု ရွေးချယ်ချီးမြှင့်ကြောင်း ပြန်ကြားရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ အမျိုးသားစာပေဆု စိစစ်ရွေးချယ်ရေး ကော်မတီက နိုဝင်ဘာ ၁၄ ရက်တွင် ထုတ်ပြန်ကြေညာသည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ်အတွက် အမျိုးသားစာပေ တစ်သက်တာဆု ချီးမြှင့်ခြင်းခံရသည့် အငြိမ်းစား သမိုင်းပါမောက္ခ စောထွန်းအောင်ချိန်က ‘မမျှော်လင့်ထားဘူး။ ဆရာတော့ ဝမ်းသာတာပေါ့’ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

အငြိမ်းစား သမိုင်းပါမောက္ခ စောထွန်းအောင်ချိန်သည် လက်ရှိ ကရင်အမျိုးသားသမိုင်း ပြုစုရာတွင် ကြီးကြပ်သူအဖြစ် လုပ်ဆောင်နေသလို စာတမ်းများကို စုစည်းကာ စာတမ်းပေါင်းချုပ် ၄ အုပ်နှင့် ဘာသာပြန် စာအုပ် ၅ အုပ်ရေးသားခဲ့သည်။ ဘာသာပြန် စာအုပ်များတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပထမဆုံးဝတ္ထု ‘မောင်ရင်မောင်မမယ်မ’ ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆိုသည့် စာအုပ်လည်း ပါဝင်ကာ လက်ရှိ သမိုင်းစာတမ်းများ ရေးသားနေဆဲဖြစ်သည်။

သူသည် ၁၉၅၄ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၃ ခုနှစ်ထိ ၃၉ နှစ်ကြာ တက္ကသိုလ်ဆရာအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ရာ ပါမောက္ခအဖြစ် ၁၉၇၈ ခုနှစ်မှစတင်ကာ မန္တလေး

တက္ကသိုလ်နှင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တို့တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

ဆုချီးမြှင့်ခံရမှုအပေါ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ သမိုင်းဌာန၊ ကထိက ဒေါက်တာနန်းလှိုင်က ‘ဆရာကြီးက မြန်မာတင်မကဘူး။ အရှေ့တောင်အာရှကပါ လေးစားခံရတဲ့ ပညာရှင်ဖြစ်တယ်။ သူ့ကြောင့် မြန်မာရာဇဝင်တွေ၊ ရာဇဝင်မှာမှ ဦးကုလား မဟာရာဇဝင်ကြီး တတိယတွဲကို သူ့အင်္ဂလိပ်လို ရိုးရိုး ဘာသာပြန်တာ မဟုတ်ဘူး၊ တည်းဖြတ်ပြီး ပြန်တာ။ အဲဒါကြီးကို ပြီးအောင်လုပ်တယ်ဆိုတာ အင်မတန်ကျေးဇူးတင်ဖို့ ကောင်းတယ်’ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ထို့အပြင် ယိုးဒယားရာဇဝင်၊ ဇင်းမယ်ရာဇဝင်၊ မွန်ရာဇဝင်တို့ကို တည်းဖြတ်ကာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့ပြီး သူ၏ အင်္ဂလိပ်စာကျမ်းကျင့်မှုအပေါ် သမိုင်း ပညာရှင်ဒေါက်တာ သန်းထွန်းက မိမိထက်တော်သည်ဟု ချီးကျူးခဲ့ကြောင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်မြ(ကေအဲန်ယူ

ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စောဘိုမြ) လက်ထက်တွင် ကေအဲန်ယူနှင့် အစိုးရတို့ ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကို လုပ်ဆောင်ပေးသူများထဲတွင် ပါဝင်ကာ သိုသိုသိပ်သိပ် နေတတ်သူ ဖြစ်သည်ဟု ဒေါက်တာနန်းလှိုင်က ဆက်ပြောသည်။

အငြိမ်းစားပါမောက္ခ စောထွန်းအောင်ချိန်သည် လက်ရှိ အမျိုးသားပညာရေးမူဝါဒ ကော်မရှင်တွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လုပ်ဆောင်နေပြီး၊ ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ နာယက၊ ကရင်အမျိုးသား သဟာယအသင်းဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်များကိုလည်း ထမ်းဆောင်နေသူ ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်အတွက် အမျိုးသားစာပေ တစ်သက်တာဆုကို သူနှင့်အတူ စာရေးဆရာကြီး ဦးတင်မောင်မြင့်ကိုလည်း ရွေးချယ်ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ အမျိုးသားစာပေဆုပေးပွဲ အခမ်းအနားကို နိုဝင်ဘာ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကျင်းပသွားမည် ဖြစ်သည်။

► ကျော့ဖုံး “ပြည်နယ်နေ့နိုးပြိုင်ပွဲ” မှ

ဘက်ခေတ်စနစ် တီထွင်ဆန်းသစ်မှုနဲ့အတူ ကိုယ့်ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှုလည်း မပျက်စီးရအောင် ထိန်းသိမ်းချင်တဲ့စိတ်နဲ့ ၂ ခု ခွန်တွဲပေါင်းစပ်လိုက်တယ်။ ကြည့်ရှုသူမငြီးငွေ့ရအောင် အကွက်စိပ်စိပ် သုံးတယ်။ ကကြိုး ကကွက်လည်း ပေါ်ရမယ်’ဟု ဆုလက်ခံအပြီး ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ထို့အပြင် ဒုတိယနှင့် တတိယဆုများကိုလည်း ဖားအဲမြို့နယ်ရှိ နောင်ပလိန်ကျေးရွာယဉ်ကျေးမှုဒုံးအဖွဲ့နှင့် ကော့ပရုံကျေးရွာယဉ်ကျေးမှုဒုံးအဖွဲ့ တို့ကလည်းကောင်း၊ စတုတ္ထဆုကို လှိုင်းဘွဲမြို့နယ် ယဉ်ကျေးမှုဒုံးအဖွဲ့၊ ပဉ္စမဆုကို ဖားအဲမြို့နယ် ကော့စိန်ဘန်ကျေးရွာ ယဉ်ကျေးမှုဒုံးအဖွဲ့တို့က အသီးသီး ဆွတ်ခူးသွားခဲ့ကြသည်။

ယခုနှစ်ပြိုင်ပွဲတွင် မြဝတီခရိုင်ဒုံး၊ ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ်ဒုံး၊ လှိုင်းဘွဲမြို့နယ်ဒုံး၊ ကော့ကရိတ်မြို့နယ် ကိုယ်စားပြုဒုံး၊ ကော့ကရိတ်မြို့နယ် ကော့ပရုံ

လက်ရွေးစင် ဒုံးအဖွဲ့ ၉ ဖွဲ့ကို ၁၀ ရက်နေ့ညတွင် ဆက်လက် ရွေးချယ် ယှဉ်ပြိုင်စေခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ယခုနှစ်၏ အကောင်းဆုံး ဆုတောင်းပထနာ(ရာဇဉာဏ) ပထမဆုကို နောင်ပလိန် ဒုံးအဖွဲ့၊ ဒုတိယဆုကို ရသေ့ပျံကျေးရွာ ဒုံးအဖွဲ့နှင့် တတိယဆုကို ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ် ကိုယ်စားပြု ထိုမောင်ထိုဒုံးအဖွဲ့တို့ ရရှိခဲ့ပြီး အကောင်းဆုံးဒုံး တေးသီချင်းဆုကို ပထမရသေ့ပျံကျေးရွာဒုံးအဖွဲ့၊ ဒုတိယကော့ပရုံဒုံးအဖွဲ့နှင့် တတိယ နောင်ပလိန်ကျေးရွာ ဒုံးအဖွဲ့တို့ ဆွတ်ခူးသွားခဲ့သည်။

ကရင်ပြည်နယ်နေ့တွင် ယခင်က ဒုံးအဖွဲ့ပေါင်းများစွာ ယှဉ်ပြိုင်ကပြမှုများ ရှိခဲ့သော်လည်း တနစ်ထက်တနစ် ပြိုင်ဒုံး အရေအတွက် လျော့နည်းလာကြောင်း ပြိုင်ပွဲကျင်းပရေးကော်မတီ တာဝန်ရှိသူများ၏ ပြောပြချက်များအရသိရပြီး ပြီးခဲ့သည့် ၆၃ နှစ်မြောက် ကရင်ပြည်နယ်နေ့တွင် ပြိုင်ပွဲဝင် ဒုံးအဖွဲ့ ၁၄ ဖွဲ့သာ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြရာမှ ယခုနှစ် ၁၂ ဒုံးသာ ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်။

ပြည်နယ်နေ့ ခုံးပြိုင်ပွဲ၏ ဘက်စုံခုံး ပထမဆု ရသေ့ပျံကျေးရွာ ခုံးအဖွဲ့ ဆွတ်ခူး

နိုဝင်ဘာ ၁၁ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စောရှား ဖြတ်ဒိုင်အဖွဲ့မှ ဆန်ကာတင် ရွေးချယ်ထားခဲ့သည့် ပြိုင်ပွဲဝင် ခုံးအဖွဲ့ ၉ ဖွဲ့မှ နိုဝင်ဘာလ ၁၀ ရက် ညပိုင်းတွင် ထပ်မံယှဉ်ပြိုင် ကပြရာ၌ ဘက်စုံ ပထမဆုကို ဖားအံမြို့နယ်ရှိ ရသေ့ပျံကျေးရွာ ယဉ်ကျေးမှုခုံးအဖွဲ့က ဆွတ်ခူး ရရှိခဲ့သည်။

ပထမဆုရရှိခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ရသေ့ပျံခုံး အကနည်းပြ ချုပ် စောအောင်ကျော်ငြိမ်းက ဒီ

■ စာမျက်နှာ (၈) သို့ ▶▶▶

ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ဒေသခံအမြင် ဆွေးနွေးပွဲ ကော့ကရိတ်တွင် ပြုလုပ်

နိုဝင်ဘာလ ၂၃ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စောရှား နေအိုင်စီ- ကရင်သတင်းဌာနမှ ဦးဆောင်ပြီး 'ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ဒေသခံများ၏ အမြင် စကားလက်ဆုံ ဆွေးနွေးပွဲ' တစ်ရပ်ကို ကရင်ပြည်နယ်၊ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ အံဖကြီးကျေးရွာ အထက်တန်းကျောင်း(ခွဲ) ၌ နိုဝင်ဘာလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

ဒေသခံများအနေဖြင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အမျိုးအစားများကိုသိရှိပြီး သူတို့၏ အမြင် သဘောထားများနှင့် မျှော်လင့်လိုလားချက်များကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ချပြဆွေးနွေးနိုင်ရန်အတွက် ယခုဆွေးနွေးပွဲကို ရည်ရွယ်ပြုလုပ် ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကေအိုင်စီ အယ်ဒီတာချုပ် နန်းဖော့ဂေက ပြောသည်။

'ဒီဆွေးနွေးပွဲ ပြီးတဲ့နောက် ပိုင်းမှာလည်း ဒီကော့ကရိတ် မြို့နယ်က ဒေသခံတွေဟာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအကြောင်းကို သိရှိပြီး ပြောဆိုရုံရုံ လာဖို့ မျှော်လင့်ပါတယ်။ ဒါမှ ဒေသခံတွေဟာ တာဝန်ရှိ ခေါင်းဆောင်တွေ၊ (အခြားသော) အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းတွေမှာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အားကောင်းလာမှာ ဖြစ်ပါတယ်' ဟု ပြောသည်။

ဆွေးနွေးပွဲတွင် ဒေသတွင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ အကြောင်း

■ စာမျက်နှာ (၈) သို့ ▶▶▶

အရှေ့အနောက်

သူတို့ထွန်းညှိပေးခဲ့တဲ့ အလင်း
ဝင်းလဲ့ ပြီးသားလေ . . .
ပေစာထက်က ဘဝရပ်ပုံလွှာ
ထားလင်္ကာ ကဗျာ . . .။

မွမ်းမံရင် သံစဉ်မကျိုးစေနဲ့ . . .
သီဆိုရင် ဘဝင်မမြင့်စေနဲ့ . . .
ကမည်းတင်ရင် ရာဇဝင်မရိုင်းစေနဲ့ . . .
သူတို့လက်ရာ ဖြောက်ပြီးသား . . .
စစ်တောင်း ခြားပေမဲ့
သူတို့ရင်လွှာ မခြားခဲ့ဘူး
လှိုင်းဂယက်ကြားမှာ
ကမ္ဘာ မပြားမှန်း သူတို့သိတယ်။

အခု . . .
မင်းတို့ ငါတို့တွေကသာ
နွားခြေရာခွက်က ဖားပမာ
လုံးနေတာကို လုံးမှန်းမသိ
ရေရှိနေပေမယ့် အတိမ်အနက်
မှန်းရခက်လေ အသံထွက်လေ
နေဝင် နေထွက်တာနဲ့ပဲ
အရှေ့အနောက် မှတ်ကြတယ်။ ။

အမျိုးသားသစ္စာဖြင့်
စောယောင့်သာအိဆန်

DVD ကရင်ဘာသာ ရုပ်သံ

DVB ရုပ်သံလိုင်းမှ အပတ်စဉ် ထုတ်လွှင့်ပေးလျက်ရှိသည့် ကရင်ဘာသာရုပ်သံ အစီအစဉ်ကို ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ညနေ ၅:၁၅ နာရီနှင့် ကြာသပတေးနေ့ မနက် ၇:၁၅ နာရီ အချိန်များတွင် စောင့်မျှော်ကြည့်ရှုသွားနိုင်ပါကြောင်း ... ။

Radio Karen ကရင်ရေဒီယို

ကရင်သတင်းစဉ်မှ တာဝန်ယူထုတ်လွှင့်ပေးနေသည့် Radio Karen (ကညောကွယ်လေးလို) ကရင်ဘာသာ အွန်လိုင်းရေဒီယို အစီအစဉ်ကိုလည်း www.radiokaren.org တွင် နေ့စဉ် မြန်မာစံတော်ချိန် နံနက် ၈:၃၀ နာရီမှ ညနေ ၅:၃၀ နာရီအထိ နေ့စဉ် ထုတ်လွှင့်ပေးနေသလို ကေအိုင်စီမှ တင်ဆက်ပေးနေသည့် မြန်မာဘာသာ၊ ကရင်ဘာသာ၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ သတင်းနှင့် ဆောင်းပါးများ၊ ရေဒီယို၊ ရုပ်သံဗွီဒီယို သတင်းအစီအစဉ် များကို Radio Karen အပလီကေးရှင်း(Application)မှတစ်ဆင့် မိမိလက်ကိုင်ဖုန်းထဲတွင် Install လုပ်ပြီး တက်ရောက်ဖတ်ရှုနိုင်ကြောင်း သတင်းကောင်းပါးအပ်ပါသည်။ IOS ဖုန်းများနှင့် Android ဖုန်းများအတွက် App Store နှင့် Google Play Store အသီးသီးတွင် ဒေါင်းလုပ် ရယူ ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။